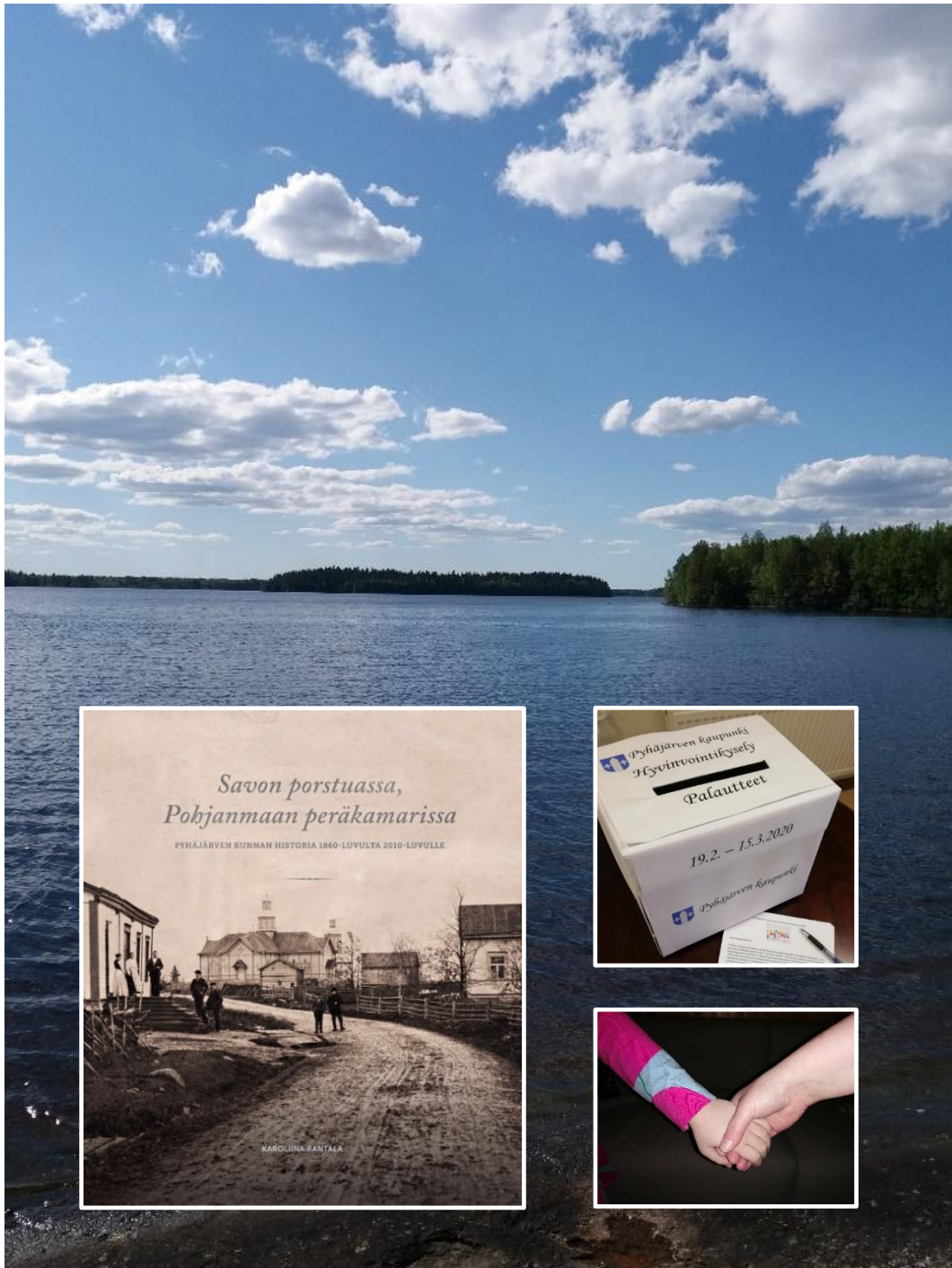

PYHÄJÄRVEN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2020

**PYHÄJÄRVEN KAUPUNGIN
TILINPÄÄTÖS 2020**

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan

31. toukokuuta 2021 §

Kaupunginvaltuusto 31. toukokuuta 2021

Jukka Tikanmäki
valtuuston puheenjohtaja

Kirsti Kinnunen
pöytäkirjanpitäjä

SISÄLLYSLUETTELO

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	1
PERUSTIETOA PYHÄJÄRVESTÄ	2
1. VÄESTÖ JA TYÖVOIMA	3
2. YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	8
YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS	8
OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	9
KUNTAKONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS OMALLA ALUEELLA	13
3. TOIMINTAKERTOMUS	14
3.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	15
3.1.1 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	15
Pyhjärven kaupungin organisaatio	17
3.1.2 Pyhjärven kaupungin taloudellinen kehitys	18
3.1.3 Olennaiset muutokset Pyhjärven kaupungin toiminnassa ja taloudessa	19
Tuottojen kehitys	23
Toimintakulujen kehitys	26
Toimintakate	28
Lainakannat ja sijoitukset	28
3.1.4 Pyhjärven kaupungin henkilöstö	29
3.1.5 Pyhjärven kaupungin ympäristöasiat	29
3.1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	29
3.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	30
3.2 SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	32
3.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	34
3.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	35
3.3.2 Toiminnan rahoitus	36
3.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	38
3.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT	40
3.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	42
3.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	42
3.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	43
3.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	43
3.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	44
3.6.5 Selonteko konserninvalvonnan järjestämisestä	45
3.6.6 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	46
3.6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	47
3.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	51
3.7.1 Asiaa koskeva sääntely	51
3.7.2 Tilikauden tuloksen käsittely	51
3.7.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	52
4 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	55
HALLINTOTOIMI	56
TARKASTUSLAUTAKUNTA	58
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	60
KAUPUNGINHALLITUS	61
Yleishallinto	67
TyöntaloNAMO	80
Elinkeinoitoimi	82
Pyhjärven kaupungin hallinnoimat ja sen osallisena olevat kehittämisshankkeet vuosina 2019-2021	83
Selänne-palvelut	90
ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT	93
SIVISTYSTOIMI	95
Sivistystoimen hallinto	98
Varhaiskasvatus	99
Perusopetus	102
Toisen asteen koulutus	103
Kansalaisopisto	103
Vapaa-aika	104
Liikuntatoimi, uimahalli, monitoimihalli	105

Nuorisotoimi	106
Kulttuuritoimi	107
Kirjastoitoimi	109
TEKNINEN TOIMI	110
Yhdyskuntatekniikka	112
Tilapalvelut	113
Työpaja	115
Ruokahuolto	116
Palo- ja pelastustoimi	118
INVESTOINNIT	119
TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	125
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	130
YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	131
5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	133
6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	139
TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	139
TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	139
TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	141
TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	143
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	143
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	148
VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	150
HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	151
7. ALLEKIRJOITUKSET	154
8. HENKILÖSTÖRAPORTTI	155
9. TYTÄRYHTIÖT	163
PYHÄJÄRVEN KEHITYS OY	163
KIINTEISTÖ OY RILLANKIVI	171
PYHÄNET OY	176
PYHÄSALMEN KVANTTIKIINTEISTÖT OY	182
PYHÄJÄRVEN ENERGIA JA VESI OY	188
KIINTEISTÖ OY PYHÄSALMEN LIIKETALO	194
ASUNTO OY PYHÄJÄRVEN TORIPIHA	201
10. YMPÄRISTÖTILINPÄÄTÖS VUODELTA 2020	205

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Kaupungin ja konsernin vuoden 2020 taloutta ja toimintaa määritti globaali COVID-19-pandemia. Manner-Suomen kuntien ilmoittamien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien vuoden 2020 yhteenlaskettu vuosikate kasvoi 2,2 miljardilla eurolla edellisestä vuodesta. Selittävinä tekijöinä olivat koronapandemian tukitoimenpiteistä aiheutuneet valtionosuuksien ja verotulojen voimakkaat kasvut. Tukipaketissa korostui mm. yhteisöveron kuntien jako-osuuden kasvattaminen merkittävästi sekä peruspalvelujen valtionosuuden lisämäärärahat.

Pyhjäjärven kaupungin taloudellinen tilanne kehittyi koronatukipaketin ansiosta edellisvuosiin verraten positiivisesti. Talousarvio oli erittäin alijäämäinen (-3.145.348 euroa), ja yhä vielä lisätalousarvionkin laadinnan aikaan (-2.370.332 euroa). Kaupungin verotulokehitys oli koronatukipaketista johtuen nousujohteinen. Verotulot toteutuivat n. 2 miljoonaa euroa korkeampana vuoteen 2019 verrattuna ja 1,1 miljoonaa talousarviota korkeampana. Valtionosuudet puolestaan toteutuivat 0,3 miljoonaa euroa korkeampana muutettuun talousarvioon verrattuna. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 426.871 euroa. Konsernin osalta vuosikate oli ylijäämäinen 5.465.693 euroa ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 1.196.450 euroa.

Taloudellisen kantokyvyn pysyvään parantamiseen ei saatu vielä riittävästi toimenpiteitä valmisteltua. Kaupunki kävi koko henkilöstöä koskevat yt-neuvottelut syksyllä 2020, jonka yhteydessä valmisteltiin 1,09 miljoonaa säästöä, sisältäen koko vakinaisen henkilöstön lomautukset toteutettavaksi vuonna 2021. PPKY Selänteen toiminnassa ei saatu vuoden 2020 aikana edelleenkään säästöpäätöksiä saatikka toimenpiteitä tehtyä.

Koronapandemia on tuonut paikkakunnallemme tilastojen mukaan viime vuosia enemmän perheitä ja työkäisiä. Väkiluvun kokonaiskehityksessä ei silti tapahtunut juuri muutosta pitkään jatkuneeseen trendiin. Kuolleisuuden enemmyys syntyvyydestä oli 57 henkeä ja nettomuuttotappio oli 39 henkeä. Kaupungin väkiluku vuoden 2020 lopussa oli 5.033 hlöä, joten väkiluku väheni vuodessa yhteensä 98 henkeä. Toisaalta nuorten aikuisten (18 - 35-vuotiaat) joukossa paikkakunnalle muutto kasvoi edelleen. Uskomme peruspalveluidemme ja mm. maksuttoman varhaiskasvatuksemme olevan mahdollistamassa uusien asukkaiden asettumista Pyhjäjärvelle.

Työllisyyden kehitys oli negatiivinen rakennemuutoksesta ja koronasta johtuen. Vuoden 2020 lopussa työttömyysaste oli 14,6 % (vuoden 2019 lopussa 11,5 %). Työ elinkeinorakenteen muutoksen hallinnan osalta jatkuu.

Kaivoksen uusiokäyttöön liittyvä Ruotasen asemakaavan muutos ja alueen yleiskaavoitus hyväksyttiin valtuustossa loppuvuodesta ja ne ovat saaneet lainvoiman. Itämäen tuulivoimapuiston kaavoituksesta solmittiin sopimus kaavoituksen käynnistämisestä ja alueen kaavoituksen valmistelu alkoi. Valtateiden E75 ja vt27 risteysalueen asemakaavan muutos laitettiin niin ikään vireille. Joulukuussa 2020 saimme hienoja uutisia Murtomäen tuulivoimapuiston rakentamispäätöksen muodossa, joka on ensimmäinen Pyhjäjärvelle toteutettava teollinen tuulivoiman tuotantoalue 15 voimalallaan.

Kaupungin lainakanta kasvoi vuoden 2020 aikana yhteensä n. 4,1 milj. euroa. Asukaskohtainen lainakanta oli kasvanut 31.12.2020 mennessä n. 6 000 euroon. Kaupungin nettoinvestoinnit olivat n. 1,5 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen investointikohde oli Vanhan Pyhjäjärventien perusparannuksen loppuosa. Uimahalli jouduttiin väliaikaisesti sulkemaan tulipalon vuoksi elokuusta 2020 lukien ja korjaustyöt käynnistyivät. Suunniteltu uudelleen avaaminen tapahtunee elokuussa 2021.

Vuosi 2020 oli erittäin hektistä kamppailua aikamme pahinta kansanterveydellistä uhkaa vastaan akuuttien palveluntuotannon jatkuvuushaasteiden muodossa. Lisäksi rakennemuutoksen hallinta niin uusien elinkeino-vaikutuksien luomisen kuin kaupunkitalouden kantokyvyn parantamisenkin osalta sai lisää onnistumisen paineita. Varmaa on vain se, ettei maailma ole samanlainen pandemian jälkeen. Muutoksessa on aina myös mahdollisuus.

Henrik Kiviniemi, kaupunginjohtaja

PERUSTIETOA PYHÄJÄRVESTÄ

Pyhäjärvi (vuoteen 1968 **Pyhäjärvi OI**, vuosina 1993 – 1995 **Pyhäsalmi**) on Suomen kaupunki, joka sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan maakunnan eteläosassa. Kaupungissa asuu 5.450 asukasta ja sen pinta-ala on 1.459,47 neliökilometriä, josta 148,15 neliökilometriä on vesistöjä. Väestötiheys on 4,2 asukasta/neliökilometri. Pyhäjärven naapurikuntia ovat Pyhäntä, Kiuruvesi, Pielavesi, Pihtipudas, Haapajärvi ja Kärsämäki.

Pyhäjärven kunta perustettiin vuonna 1866. Pyhäjärven kunta oli vuoteen 1968 saakka Pyhäjärvi OI –niminen, vuosina 1969 – 1992 Pyhäjärvi, vuosina 1993 – 1995 Pyhäsalmi ja taas vuodesta 1996 alkaen Pyhäjärvi –niminen.

Pyhäjärvi perustettiin kaupungiksi vuonna 1993. Se vaihtoi nimensä keskustaajamansa mukaan Pyhäsalmeksi 1. tammikuuta 1993 kaupungiksi julistamisensa yhteydessä, mutta aiempaan nimeen palattiin 1. tammikuuta 1996 alkaen.

Pyhäjärven kunta kehittyi alkutaipaleellaan nopeasti maataloudessa. Ensimmäinen meijeriyhtiö ”Kansallismeijeri” perustettiin 1894, joka lisäsi maatalouden kasvua alueella. Pyhäjärvelle perustettiin rautaruukki vuonna 1843 ja kaivos vuonna 1962, jotka toivat kuntaan raskaan teollisuuden työpaikkoja. Pyhäjärvellä on Euroopan syvin (1,4 km) ja nykyaikaisin metallikaivos Pyhäsalmi Mine Oy, josta louhitaan sinkkiä, kuparia ja pyriittiä sisältävää malmia. Kaivoksen infrastruktuurin uusiokäyttöön panostaminen on ajankohtaista, kun kaivoksen malmivarannot loppuvat. Paikalle syntyvä Pyhäjärven Callio jatkaa alueen infrastruktuurin hyödyntämistä uusien liiketoimintamuotojen kautta.

Pyhäjärven luonnonmaisemat ovat vaihtelevat. Kunnan itäosat ovat Järvi-Suomelle tyypillistä mäki- ja harjumaastoa, kun taas pohjoisosat ovat Suomenselän suolakeutta. Varsinkin Pyhäjärven ympärillä maisemat ovat vaihtelevammat kuin Keski-Pohjanmaalla yleensä. Maisemaa luonnehtivat vesistöjen elävöittämät laajat metsät ja suot sekä pienet peltoaukeamat. Pyhäjärvi on vedenjakajaseutua, kuntaa halkoo lounais-koillisuunnassa Suomenselän vedenjakaja. Suot peittävät puolet Pyhäjärven maa-alasta. Eniten soita on kunnan pohjois- ja luoteisosissa.

Loppukesästä Pyhäjärvellä järjestetään Täydenkuun Tanssit -festivaali, joka on merkittävin nykytanssin tapahtuma Suomessa. Festivaali järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1992. Kesän tapahtumatarjontaa täydentää heinäkuiset Kihupäivät, jolloin nykyiset ja entiset pyhäkkäät kokoontuvat yhteen viikonlopun ajaksi.

Pyhäjärvi sijaitsee monen maakunnan keskiössä. Etäisyydet jokaisen maakunnan keskuskäytävään ovat lähes samat: Kajaaniin 150 km, Kuopioon 150 km, Jyväskylään 170 km, Kokkolaan 170 km ja Ouluun 170 km. Pyhäjärvi on myös liikennellogistiselta sijainniltaan erinomainen. Valtakunnan toinen etelä - pohjois –suuntainen valtatie 4/E75 ja Savon Perämerelle yhdistävä valtatie 27 risteävät alueella, Vaskikellon risteyksessä. Pyhäsalmen rautatieasema on puolessa matkaa Savon ja Pohjanmaan radat yhdistävällä Iisalmi – Ylivieska –rataosuudella.

Pyhäjärvi on yksi harvoista maaseutukaupungeista, jossa hyvien peruspalvelujen ja järvimaiseman lisäksi on uimahalli, jäähalli, golf-kenttä ja kansallisen tason maastohiihtokeskus Honkavuorella.

Pyhäjärven tuloveroprosentti on 1.1.2021 alkaen 21,75 %.

1. VÄESTÖ JA TYÖVOIMA

Väestökehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen väkiluku oli joulukuun lopussa 5.536.146. Maamme väkiluku kasvoi vuoden 2020 aikana 10.854 hengellä. Syy väestönlisäykseen oli muuttovoitto ulkomailta: maahanmuuttoa oli 19.378 enemmän kuin maastamuuttoa. Syntyneitä oli 8.491 vähemmän kuin kuolleita.

Joulukuun ennakkotilaston mukaan vuonna 2020 syntyi 46.452 lasta, mikä on 839 lasta enemmän kuin vuonna 2019. Kuolleiden määrä oli 54.943, mikä on 994 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin.

Ulkomailta muutti Suomeen vuoden 2020 aikana 30.987 henkeä ja Suomesta ulkomaille 11.609 henkeä. Koronarajoitusten vaikutukset näkyvät näissä kansainvälisen muuttoliikkeen luvuissa. Maahanmuuttoa oli 1.771 vähemmän ja maastamuuttoa 5.654 vähemmän kuin edellisvuonna. Maastamuuttojen määrä kalenterivuodessa on jäänyt alle 12.000 muuton edellisen kerran 1990-luvun lopulla ja vuonna 2010. Maahanmuuttajista oli Suomen kansalaisia 9.281 ja maastamuuttajista 7.624.

Kuntien välisiä muuttoja kertyi vuoden 2020 aikana ennakkotietojen mukaan 297.776. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 11.076 muuttoa vuoden 2020 kuntajaon mukaan.

Maaliskuussa 2017 samaa sukupuolta olevien avioliitto tuli mahdolliseksi lakiuudistuksen myötä. Vuonna 2020 samaa sukupuolta olevat parit solmivat 397 avioliittoa, joista 273 oli kahden naisen ja 124 kahden miehen avioliittoa.

Maakunnittaisten ennakkotietojen mukaan väkiluku kasvoi vuonna 2020 Uudellamaalla, Pirkanmaalla, Varsinais-Suomessa ja Pohjois-Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla.

Väkiluku nousi määrällisesti eniten Uudellamaalla, jossa väestö kasvoi 13.908 hengellä. Seuraavaksi eniten väkiluku kasvoi Pirkanmaalla, 3.481 hengellä. Väkilukuun suhteutettuna väestönkasvu oli suurinta Uudellamaalla, 8,2 promillea, ja Ahvenanmaalla, 7,8 promillea. Pirkanmaan suhteellinen väestönkasvu oli kolmanneksi suurinta, 6,7 promillea. Määrällisesti suurin väestötappio oli Etelä-Savossa, joka menetti väestöstään 1.725 henkeä. Kymenlaakson väkiluku pieneni 1.656 hengellä, mikä oli toiseksi suurin väestötappio. Etelä-Savo ja Kymenlaakso kokivat suhteellisesti suurimman väestötappion, Etelä-Savossa 12,2 promillea ja Kymenlaakossa 9,7 promillea väestöstä.

Kuntien välisestä ja kansainvälisestä nettomuutosta eli kokonaisnettomuutosta eniten muuttovoittoa saivat Uusimaa, 10.712 henkeä, ja Pirkanmaa, 3.900 henkeä. Suhteellisesti eniten muuttovoittoa kokonaisnettomuuton mukaan saivat Pirkanmaa, 7,5 promillea, ja Ahvenanmaa, 7,4 promillea.

Määrällisesti suurin muuttotappio kokonaisnettomuutosta oli Etelä-Savon maakunnassa, 405 henkeä. Kymenlaakson maakunnassa tappio oli 372 henkeä. Muuttotappio kokonaisnettomuutosta oli suhteellisesti suurin Etelä-Savossa, 2,9 promillea väestöstä.

Muuttoja maakunnasta toiseen tehtiin vuoden 2020 aikana 135.852. Maakuntien välisessä muutossa muuttovoittoa saivat Pirkanmaa, Uusimaa, Varsinais-Suomi, Kanta-Häme, Päijät-Häme ja Ahvenanmaa. Määrällisesti eniten maakuntien välisen muuton voittoa oli Pirkanmaalla, 2.520 henkeä. Myös suhteellinen muuttovoitto oli suurinta Pirkanmaalla, 4,9 promillea väestöstä.

Määrällisesti suurin muuttotappio maakuntien välisessä muutossa oli Pohjanmaan maakunnassa, 879 henkeä. Suhteellisesti suurin muuttotappio maakuntien välisessä muutossa oli Etelä-Savossa, 5,1 promillea väestöstä.

Suomessa on vuonna 2021 yhteensä 309 kuntaa, joista 107 käyttää itsestään kaupunki-nimitystä ja 202 kuntaa kunta-nimitystä.

Asukasmäärältään Manner-Suomen pienin kunta on Luhanka (690 asukasta) ja Ahvenanmaan pienin kunta on Sottunga (88 asukasta). Suomen pienin kaupunki on Kaskinen (1.246 asukasta) ja suurin Helsinki (653.835 asukasta). Manner-Suomessa on 293 kuntaa ja Ahvenanmaalla 16. Asukaslukutiedot perustuvat 31.12.2019 tilanteen mukaisiin tietoihin.

Vuoden 2021 alussa toteutui yksi kuntaliitos kun Honkajoen kunta liittyy Kankaanpään kaupunkiin. Nurmes ja Valtimo yhdistyivät vuoden 2020 alussa. Tätä edeltäneet kuntaliitokset tapahtuivat vuonna 2017. Tuolloin yhdistyivät Luvia ja Eurajoki sekä Juankoski ja Kuopio.

Suomen suurimmat kaupungit ovat suuruusjärjestyksessä Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Oulu, Turku, Jyväskylä, Lahti, Kuopio, ja Pori. Yli 100.000 asukkaan kaupunkeja on yhteensä 9 ja näissä asuu lähes 2,2 miljoonaa suomalaista. Pääkaupunkiseudulla (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) asuu noin 1.190.000 suomalaista.

Suomen kunnat ovat kooltaan keskimäärin melko pieniä. Keskimääräinen kuntakoko vuonna 2019 oli 17.766 asukasta. Kuntien mediaanikoko on 6.066 asukasta. Puolet Suomen kunnista on asukasmäärältään pienempiä ja puolet suurempia kuin mediaani.

Lähde: Kuntaliitto

Pyhjärven kaupungin väestörakenne ja väestöennuste

Vuoden 2019 lopussa 34,3 % Pyhjärven asukkaista oli 64 vuotta tai vanhempia. Asukkaista 14,6 % oli alle 15-vuotiaita. Yli 65-vuotiaiden osuus on kasvanut. Ennusteessa vuosille 2020 ja 2030 näkyvät asukasluvut on saatu Tilastokeskuksen väestöennusteesta.

Pyhjärvellä väestön keski-ikä on ollut jatkuvassa nousussa ja tästä johtuen asukasluku on ollut laskussa vuodesta 1985, syntyvyyden ja muuttoliikenteen pysyessä epäedullisena väestönkasvulle kunnassa. Vuoden 2020 alussa Pyhjärvellä oli 5.135 asukasta ja vuoden lopussa oli 5.033 asukasta.

Väestönmäärän kehitys vuosina 2012 - 2020

Pyhjärven kaupunki	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
asukasmäärä	5 849	5 733	5 565	5 508	5 446	5 337	5 248	5 131	5 033
vähenn. edelliseen vuoteen	-38	-116	-168	-57	-62	-109	-89	-117	-98

Tilastokeskuksen väestöennusteesta väkiluvun kehitystä on esitetty seuraavasti:

Pyhjärven kaupunki	1980	1990	2005	2016	2020	2025	2030	2040
väkiluku	7 992	7 663	6 271	5 446	5 033	4 629	4 272	3 712

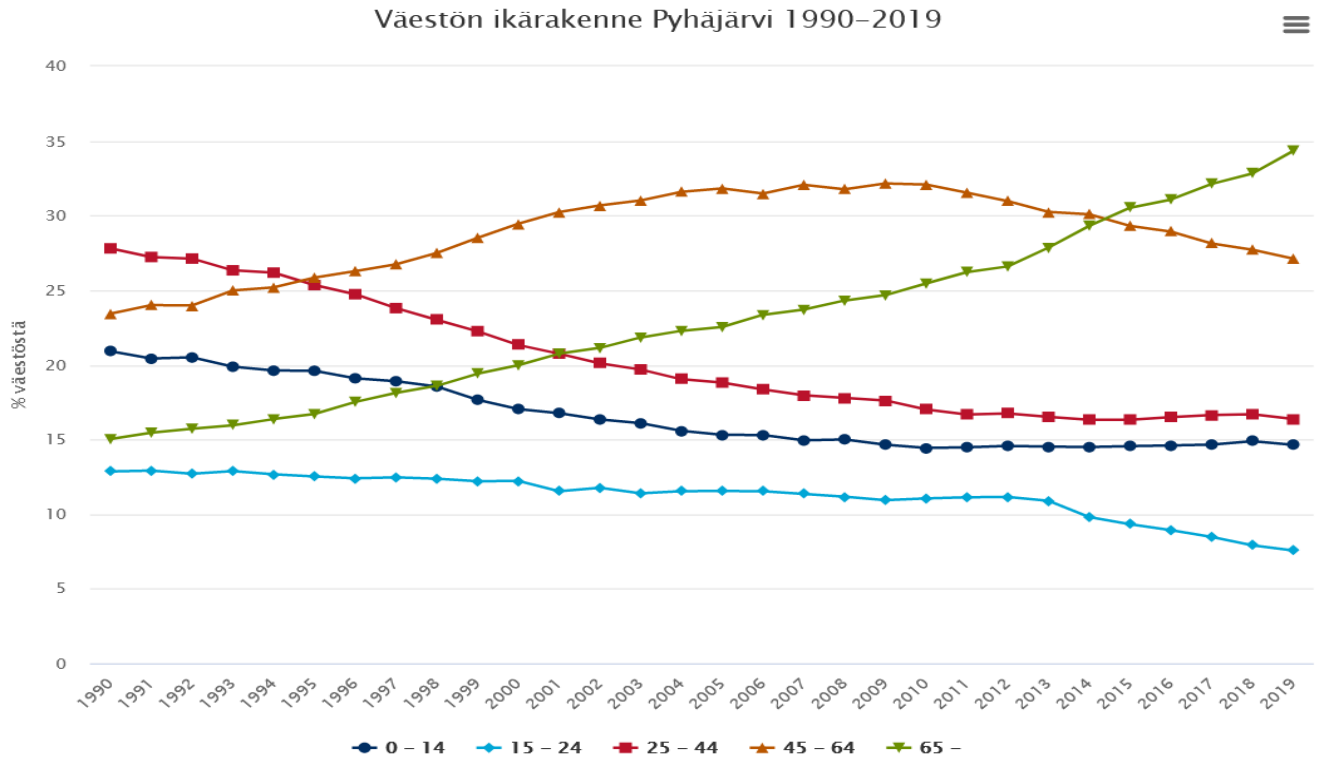
Väestön syntyvät, kuolleet sekä muuttoliike vuosina 2008 – 2020 Pyhäjärven kaupungissa:

	Syntyneet / kuolleet			Kuntien välinen muuttoliikenne			Maiden välinen muuttoliikenne		
	Elävänä syntyyn.	Kuolleet	Syntyyn. vähem.	Tulo-muutto	Lähtö-muutto	Netto-muutto	Maahan muutto	Maasta muutto	Netto maah.m
Vuosi 2020	30	87	-57	169	208	-39	5	2	3
Vuosi 2019	37	87	-50	160	-219	-59	3	7	-4
Vuosi 2018	39	86	-47	177	221	-44	5	4	1
Vuosi 2017	40	66	-26	137	198	-61	4		4
Vuosi 2016	53	88	-35	172	198	-26	6	3	3
Vuosi 2015	45	71	-26	206	242	-36	8	0	8
Vuosi 2014	43	89	-46	144	260	-116	3	7	-4
Vuosi 2013	48	88	-40	166	248	-82	8	2	6
Vuosi 2012	53	98	-45	203	200	3	11	3	8
Vuosi 2011	60	76	-16	187	243	-56	16	1	15
Vuosi 2010	51	81	-30	216	238	-22	4	9	-5
Vuosi 2009	61	87	-26	163	220	-57	10	5	5
Vuosi 2008	59	91	-32	201	214	-13	14	6	8

Väestörakenteen kehitys 2009 – 2020

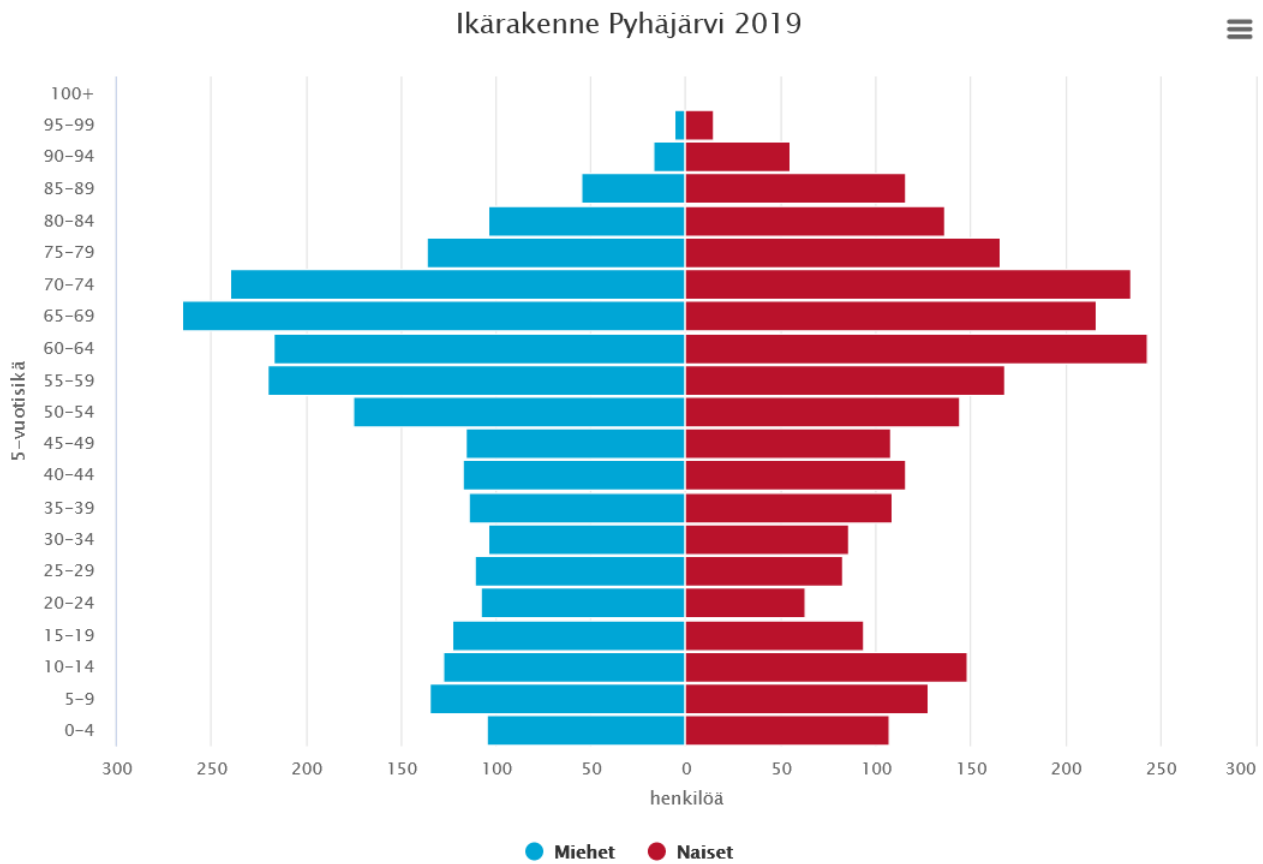
Pyhäjärven kaupunki	Asukkaita	0 – 14 vuotiaat	%	15 – 64 vuotiaat	%	yli 65 vuotiaat	%
Toteutuminen 31.12.2020	5 033						
Toteutuminen 31.12.2019	5 131	751	14,6	2 619	51,1	1 761	34,3
Toteutuminen 31.12.2018	5 248	782	14,9	2 745	52,3	1 721	32,8
Toteutuminen 31.12.2017	5 337	782	14,7	2 841	53,2	1 714	32,1
Toteutuminen 31.12.2016	5 446	795	14,6	2 957	54,3	1 694	31,1
Toteutuminen 31.12.2015	5 508	801	14,6	3 024	54,9	1 683	30,5
Toteutuminen 31.12.2014	5 562	806	14,5	3 126	56,2	1 630	29,3
Toteutuminen 31.12.2013	5 733	832	14,5	3 304	57,6	1 597	27,8
Toteutuminen 31.12.2012	5 849	852	14,6	3 442	58,9	1 555	26,5
Toteutuminen 31.12.2011	5 887	853	14,5	3 517	59,7	1 517	25,8
Toteutuminen 31.12.2010	5 946	858	14,4	3 575	60,1	1 513	25,5
Toteutuminen 31.12.2009	6 001	879	14,7	3 642	60,7	1 480	24,6

Väestön ikärakenteen kehitys Pyhäjärvellä vuosina 1990 - 2019

Kuntaliitto

Väestön ikärakenne Pyhäjärvellä vuonna 2019

Kuntaliitto

Taloudellinen ja väestöllinen huoltosuhde

Taloudellinen huoltosuhde on suhdeluku, joka kuvaa alueen väestörakennetta työllisten sekä työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien välisenä suhteena. Mitä suurempia arvoja suhdeluvut saavat, sitä heikompi on tilanne. Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien suhdetta työllisiin.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Taloudellinen huoltosuhde	2,1	2,01	1,95	1,99	1,92	2,00	2,08	2,11	2,09	2,07

Väestöllinen huoltosuhde on suhdeluku, joka kuvaa alueen väestörakennetta eri ikäryhmien välisen suhteiden avulla. Väestöllinen huoltosuhde ilmaisee alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän 100 työkäistä kohden.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Väestöllinen huoltosuhde	65	66	69	70	74	78	82	84	88	91	96

Asuminen

Asuntokuntien lukumäärä Pyhäjärven kaupungissa 31.12.2019 oli 2.568. Rivi- ja pientaloissa asuvien asuntokuntien osuus asuntokannasta oli 83,4 %. Kesämökkien lukumäärä on 1.062.

Työvoima ja työttömyys

Pyhäjärven työvoiman määrä 31.12.2020 oli 1.949 (31.12.2019 oli 1.979). Vuoden 2020 lopussa työttömiä työnhakijoita oli 14,6 % (vuoden 2019 lopussa 11,5 %). Työttömiä työnhakijoita vuoden 2020 lopussa oli yhteensä 285, josta miehiä oli 193 ja naisia 92. Työttömistä alle 20-vuotiaita oli 12 sekä yli 50-vuotiaita 123 henkilöä. Joulukuun lopussa yli vuoden työttöminä olleita oli 72 henkilöä.

Työvoima sekä työlliset ja työttömät vuosina 2015 - 2020

Pyhäjärven kaupunki	Asukkaita	Työvoima asukkaista	%	Työlliset työvoimasta	%	Työttömät työvoimasta	%
31.12.2020	5 033	1 949	38,7	1 664	85,4	285	14,6
31.12.2019	5 131	1 979	38,6	1 752	88,5	227	11,5
31.12.2018	5 247	2 064	39,3	1 825	88,4	239	11,6
31.12.2017	5 337	2 129	39,9	1 872	87,9	257	12,1
31.12.2016	5 450	2 200	40,4	1 890	85,9	310	14,1
31.12.2015	5 508	2 276	41,3	1 923	84,5	353	15,5

Työttömyysaste vuosina 2015– 2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
työttömyys % Pyhäjärvi 31.12.	15,5	14,1	12,1	11,6	11,5	14,6
työttömyys % Pohjois-Pohjanmaa 31.12.	16,2	15,3	12,8	10,8	11,1	13,6
työttömyys % Koko maa 31.12.	9,2	7,9	8,4	5,4	6,0	7,8

Vuoden 2018 lopussa työpaikkojen osuus alkutuotannossa oli 11,7 %, jalostuksessa 23,5 % sekä palvelussa 62,7 %. Eläkkeellä olevien osuus väestöstä vuoden 2018 lopussa oli 40,4 %:a. Perheiden lukumäärä 31.12.2019 oli 1.399.

Työpaikkojen lukumäärä sekä työpaikkaomavaraisuus vuosina 2010 - 2018

Pyhäjärvi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Työpaikkojen lukumäärä	1 820	1 848	1 876	1 908	1 860	1 784	1 688	1 678	1 636
Työpaikkaomavaraisuus	92,1	92,5	95,9	97,1	100,5	100,0	96,5	97,2	95,6

Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100 %, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä. Jos taas työpaikkaomavaraisuus on alle 100 %, on tilanne päinvastainen.

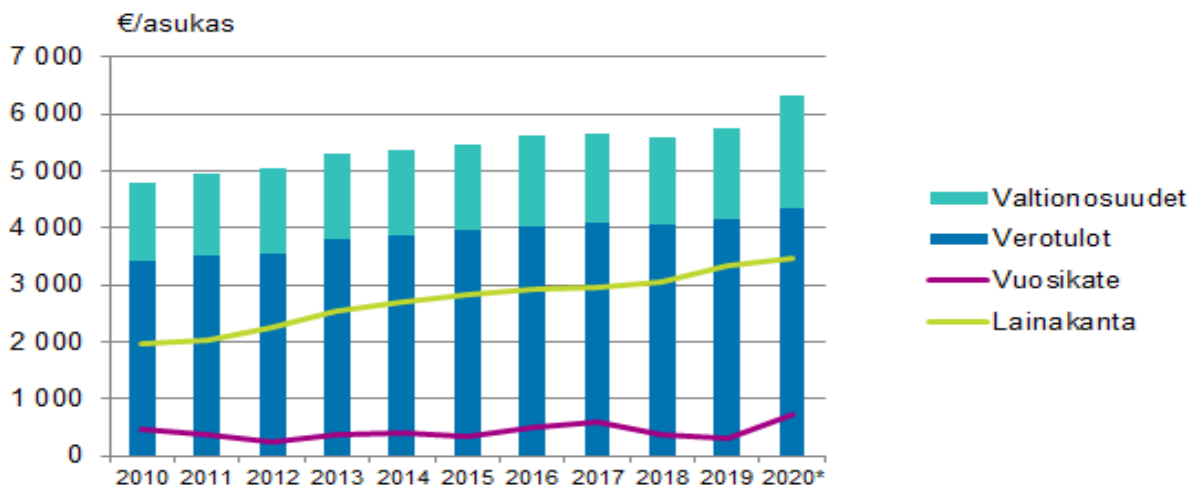
2. YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Yleinen taloudellinen kehitys

Kuntien vuoden 2020 tilinpäätösarviot

Manner-Suomen kuntien ilmoittamien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien vuoden 2020 yhteenlaskettu vuosikate kasvoi 2,2 miljardilla eurolla edellisestä vuodesta. Selittävinä tekijöinä olivat valtionosuuksien ja verotulojen voimakas kasvu. Myös tulos kasvoi voimakkaasti, yhteensä 1,7 miljardiin euroon. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen kuntatalous neljännesvuositain -tilastosta, jota varten kerättiin vuoden 2020 tilinpäätösarvotietoja kaikilta Manner-Suomen 294 kunnalta ja 130 kuntayhtymältä.

Manner-Suomen kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta asukasta kohden 2010–2020

Vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ulkoiset toimintakulut kasvoivat edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna 1,7 prosenttia. Toimintatuottojen arvioitiin vähenevän 3,8 prosenttia. Toimintakuluja kunnilla oli yhteensä 38,5 miljardia euroa, ja toimintatuottoja 6,9 miljardia euroa. Toimintakate heikkeni 3,1 prosentilla -31,3 miljardiin euroon.

Valtionosuuksia kunnat saivat vuonna 2020 omien arvioidensa mukaan yhteensä 11,0 miljardia euroa, mikä on 2,4 miljardia eli 27,2 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Verotulot kasvoivat 0,9 miljardilla eurolla eli 4,0 prosentilla 23,8 miljardiin euroon. Verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli asukasta kohden laskettuna 6.336 euroa. Vuosikate yli kaksinkertaistui edellisestä vuodesta 4,0 miljardiin euroon. Manner-Suomen kunnista kahdella oli tilinpäätösarviossa negatiivinen vuosikate. Edellisen vuoden toteutuneissa tilinpäätöksissä negatiivinen vuosikate oli 65 kunnalla. Kuntien yhteenlaskettu tulos kasvoi -0,2 miljardista eurosta 1,7 miljardiin euroon.

Manner-Suomen kuntien lainakanta oli tilinpäätösarvioiden mukaan vuoden 2020 lopussa yhteensä 19,1 miljardia euroa. Kasvua edellisen vuoden toteutuneista tilinpäätöksistä oli 3,8 prosenttia. Lainakanta asukasta kohden oli 3.478 euroa. Kuntien yhteenlasketut investointimenot kasvoivat edellisestä vuodesta 4,6 prosenttia 4,2 miljardiin euroon.

Oman alueen taloudellinen kehitys

Taloudellista kehitystä omalla alueella on tarkasteltu ottaen huomioon Pyhäjärven sijainti.

Väestömäärän kehitys omalla alueella

Seuraavassa taulukossa on vertailtu lähikuntien asukaslukuja vuosina 2009 - 2020.

	Haapa- järvi	Keite- le	Kiuru- vesi	Kärsä- mäki	Piela- vesi	Pihti- pudas	Pyhä- järvi	Pyhän- tä	Reis- järvi	Viere- mä	Viita- saari
Asukasluvut											
31.12.2020 ennakko	6 899	2 156	7 854	2 540	4 323	3 034	5 033	1 594	2 707	3 520	6 100
31.12.2019	7 010	2 202	7 998	2 576	4 391	4 032	5 131	1 578	2 718	3 579	6 176
31.12.2018	7 147	2 244	8 153	2 613	4 498	4 053	5 248	1 557	2 743	3 676	6 264
31.12.2017	7 251	2 309	8 285	2 611	4 625	4 128	5 337	1 579	2 813	3 684	6 412
31.12.2016	7 332	2 346	8 444	2 655	4 697	4 202	5 446	1 579	2 854	3 721	6 607
31.12.2015	7 438	2 379	8 600	2 658	4 740	4 221	5 505	1 587	2 894	3 757	6 666
31.12.2014	7 480	2 398	8 752	2 696	4 787	4 261	5 562	1 562	2 901	3 817	6 780
31.12.2013	7 616	2 427	8 866	2 721	4 824	4 354	5 731	1 545	2 925	3 874	6 895
31.12.2012	7 641	2 476	8 989	2 760	4 926	4 441	5 849	1 566	2 961	3 930	6 957
31.12.2011	7 609	2 524	9 063	2 819	5 006	4 500	5 887	1 584	2 996	3 962	7 065
31.12.2010	7 639	2 542	9 157	2 872	5 087	4 563	5 946	1 633	2 973	3 982	7 174
31.12.2009	7 714	2 563	9 318	2 918	5 147	4 613	6 001	1 648	3 020	3 985	7 195
As.luvun muutos /kpl											
2019 - 2020	-111	-46	-144	-36	-68	-998	-98	16	-11	-59	-76
2018 - 2019	-137	-42	-155	-37	-107	-21	-117	21	-25	-97	-88
2017 - 2018	-104	-65	-132	+2	-127	-75	-89	-22	-70	-8	-148
2016 - 2017	-81	-37	-159	-44	-72	-74	-108	0	-41	-37	-195
2015 - 2016	-106	-33	-156	-3	-43	-19	-59	-8	-40	-36	-59
2014 - 2015	-42	-19	-152	-38	-47	-40	-57	+25	-7	-60	-114
2013 - 2014	-136	-29	-114	-25	-37	-93	-169	+17	-24	-57	-115
2012 - 2013	-25	-49	-123	-39	-102	-87	-118	-21	-36	-56	-62

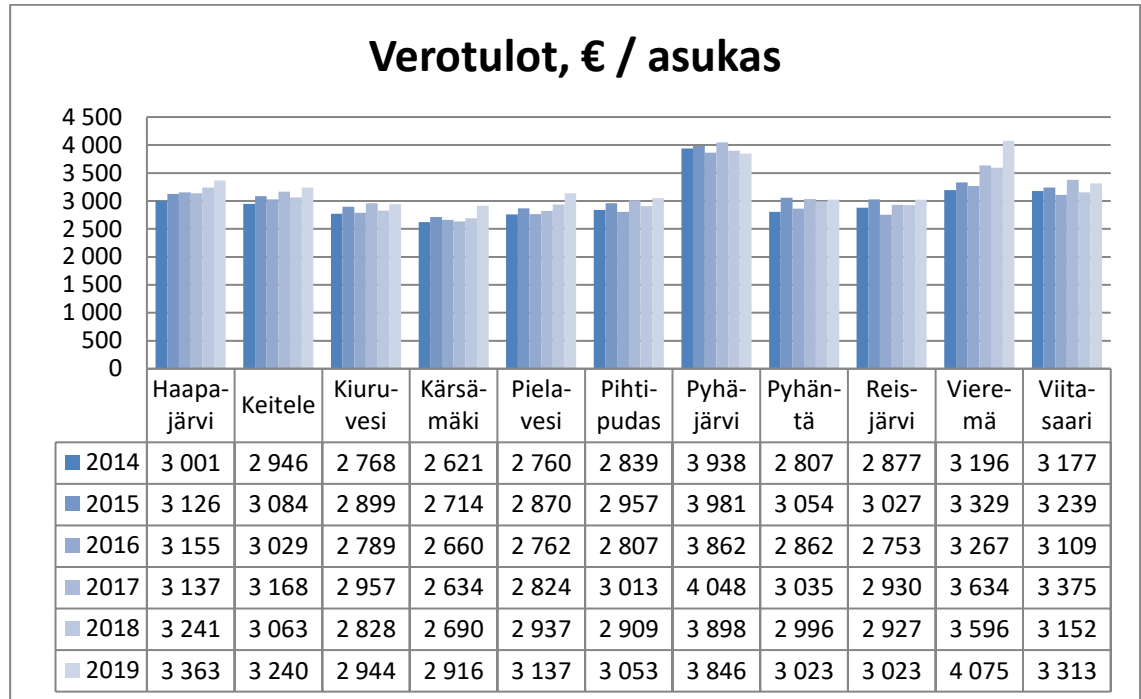
Tuloveroprosentit omalla alueella vuosina 2011 - 2021

Alueen korkein tuloveroprosentti v. 2021 on 22,50 %. Vuodelle 2021 tuloveroprosenttia ei korotettu lähialueen kunnissa. Alueen alhaisin tuloveroprosentti 19,75 % on Pyhännällä. Koko Suomen kuntien keskimääräinen veroprosentti vuonna 2021 on 20,02 %. Kuntien keskimääräinen veroprosentti kohosi hieman verrattuna vuoden 2020 keskimääräiseen veroprosenttiin, joka oli 19,96 %. Pohjois-Pohjanmaan keskimääräinen tuloveroprosentti vuonna 2021 on 20,91 %.

	Haapa- järvi	Keite- le	Kiuru- vesi	Kärsä- mäki	Piela- vesi	Pihti- pudas	Pyhä- järvi	Pyhän- tä	Reis- järvi	Viere- mä	Viita- saari
Tuloveroprosentit											
Vuosi 2021	22,50	20,50	21,75	21,50	21,75	21,00	21,75	19,75	22,50	21,00	21,00
Vuosi 2020	22,50	20,50	21,75	21,50	21,75	21,00	21,75	19,75	22,50	21,00	21,00
Vuosi 2019	22,50	20,50	20,75	21,50	21,75	21,00	20,75	19,75	22,50	21,00	21,00
Vuosi 2018	22,00	20,50	20,75	21,50	21,75	21,00	20,75	19,75	22,50	21,00	21,00
Vuosi 2017	22,00	20,50	20,75	21,50	20,75	21,00	20,75	19,75	22,00	21,00	21,00
Vuosi 2016	22,00	19,50	20,75	21,50	20,75	21,00	19,75	19,75	22,00	21,00	21,00
Vuosi 2015	22,00	19,50	20,75	21,50	20,75	21,00	19,75	19,75	22,00	20,75	21,00
Vuosi 2014	21,00	19,50	20,75	21,50	20,75	21,00	19,75	19,75	22,00	20,75	21,00
Vuosi 2013	21,00	19,50	19,75	20,75	20,75	21,00	19,75	19,75	21,00	19,75	21,00
Vuosi 2012	21,00	19,50	19,75	20,75	19,75	20,00	19,75	19,75	21,00	19,75	20,00
Vuosi 2011	21,00	18,50	19,75	20,75	19,75	19,50	19,75	19,75	21,00	19,75	19,50

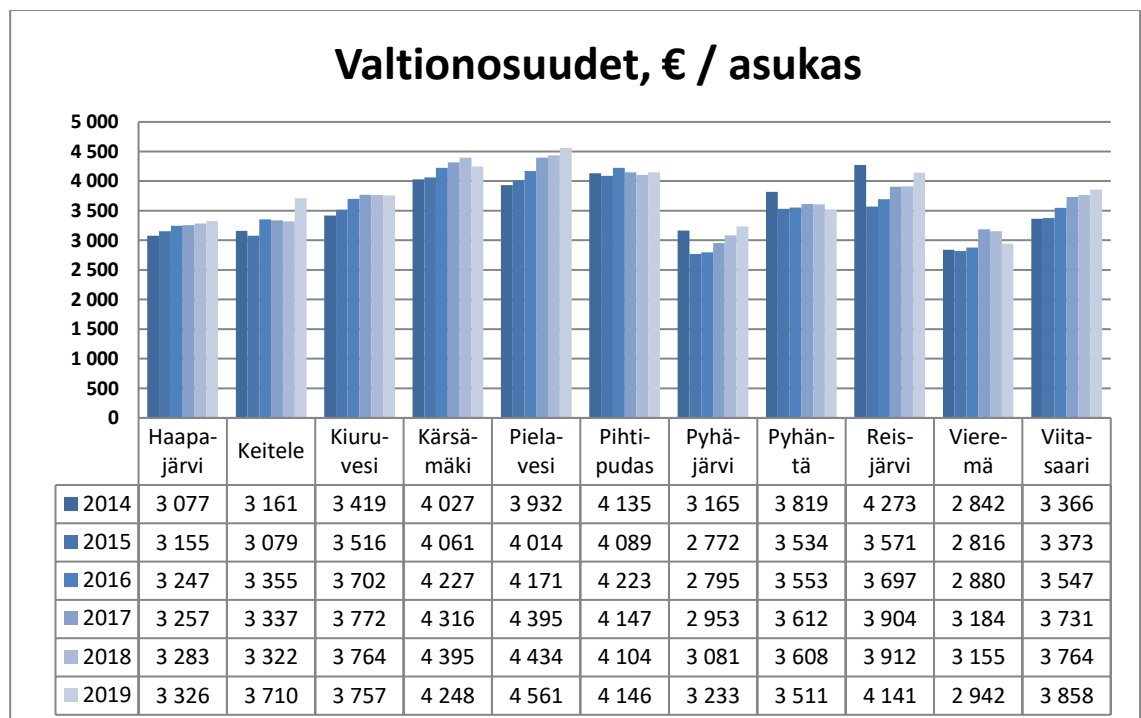
Verotulot oman alueen kunnissa vuosina 2014 - 2019

Seuraava taulukko kertoo verotulojen kehityksestä vuosina 2014 – 2019 lähikunnissa. Verotuloja on verrattu euromääräisesti asukasta kohti vuosittain. Koko maan keskimääräiset verotulot kunnissa olivat 4.166 €/asukas vuonna 2019.

Valtionosuudet oman alueen kunnissa vuosina 2014 – 2019

Koko maan keskimääräiset valtionosuudet kunnissa olivat 1.570 €/asukas vuonna 2019. Keskimääräinen valtionosuus kunnittain on noussut 30 €/asukas edelliseen vuoteen verrattuna.

Talouden tunnuslukuja omalla alueella

Tilikauden tulos € / asukas

	Haapa-järvi	Keite-le	Kiuru-vesi	Kärsä-mäki	Piela-vesi	Pihti-pudas	Pyhä-järvi	Pyhän-tä	Reis-järvi	Viere-mä	Viita-saari
Tilikauden tulos € /as.											
V. 2019	-325	207	-410	320	-70	-302	-697	-41	-227	871	-169
V. 2018	-283	-228	-190	159	83	-187	-445	252	-673	436	1 791
V. 2017	71	-312	35	43	156	95	-292	419	-192	693	428
V. 2016	-113	6	-83	322	-54	206	-846	113	-488	71	156
V. 2015	213	16	-26	199	-81	277	-405	120	59	179	80
V. 2014	-47	43	-2	124	67	178	1 065	488	1 062	275	113
V. 2013	-398	-44	-173	-54	26	252	232	255	-304	-193	-114
V. 2012	3	-207	-148	-151	-175	345	-87	91	-341	-302	152
V. 2011	339	-213	-1	156	-41	-437	173	155	-16	37	-207
V. 2010	246	-45	-23	-183	135	41	596	614	262	-73	139

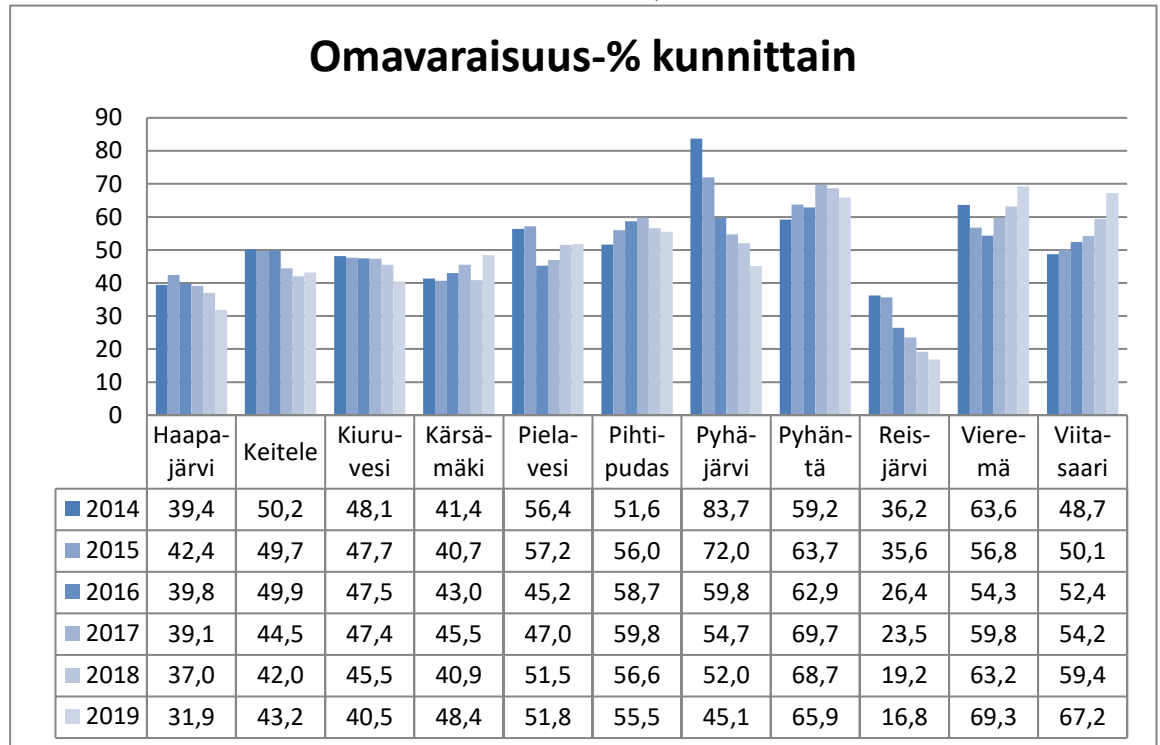
Suhteellinen velkaantuneisuus ja kertynyt yli-/alijäämä kunnittain

Suhteellinen velkaantuneisuusaste vuonna 2019 on koko Suomessa keskimäärin 62,0 %. Suhteellinen velkaantuneisuusaste on noussut edellisvuoteen verrattuna (v. 2018 oli 58,6 %). Suhteellinen velkaantuneisuusaste kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

	Haapa-järvi	Keite-le	Kiuru-vesi	Kärsä-mäki	Piela-vesi	Pihti-pudas	Pyhä-järvi	Pyhän-tä	Reis-järvi	Viere-mä	Viita-saari
Suhteell.velkaant. %											
V. 2019	83,4	52,4	63,5	70,8	48,8	55,8	82,5	44,0	137,2	31,4	29,5
V. 2018	73,1	54,9	58,6	88,6	50,9	45,4	68,3	38,5	128,8	37,4	43,0
V. 2017	73,1	45,8	55,3	71,3	52,1	40,7	65,8	34,7	120,5	38,9	39,5
V. 2016	69,7	41,2	55,0	72,9	55,0	41,9	59,8	62,9	112,4	44,5	40,3
V. 2015	65,1	42,7	55,2	77,0	34,7	44,9	37,1	41,8	78,7	37,9	44,1
V. 2014	70,9	42,9	55,3	74,2	36,8	50,3	17,4	49,9	70,5	26,8	45,8
V. 2013	76,4	39,0	54,1	75,6	30,7	48,3	19,7	58,2	84,2	28,9	45,4
V. 2012	72,2	40,0	46,2	84,7	23,6	43,8	22,5	60,8	80,9	28,9	50,5
V. 2011	74,3	33,0	44,2	81,0	23,7	50,8	23,3	54,1	74,9	25,0	60,7
V. 2010	84,8	27,2	43,1	82,0	23,3	44,4	23,4	41,6	81,1	29,9	49,7
	Haapa-järvi	Keite-le	Kiuru-vesi	Kärsä-mäki	Piela-vesi	Pihti-pudas	Pyhä-järvi	Pyhän-tä	Reis-järvi	Viere-mä	Viita-saari
Kertynyt yli-/alij. €/as.											
V. 2019	-610	-290	-425	2 460	-297	2 559	145	2 537	-642	1 866	4 078
V. 2018	-292	-488	-17	2 088	-222	2 823	758	2 575	-412	1 399	4 187
V. 2017	-20	-253	168	1 910	-297	2 929	1 011	2 372	255	1 092	2 341
V. 2016	-102	58	124	1 569	-445	2 759	1 205	2 185	440	390	1 856
V. 2015	0	52	201	1 211	-388	2 458	1 875	2 037	916	209	1 779
V. 2014	-224	35	221	978	-304	2 135	2 214	1 923	854	25	1 671

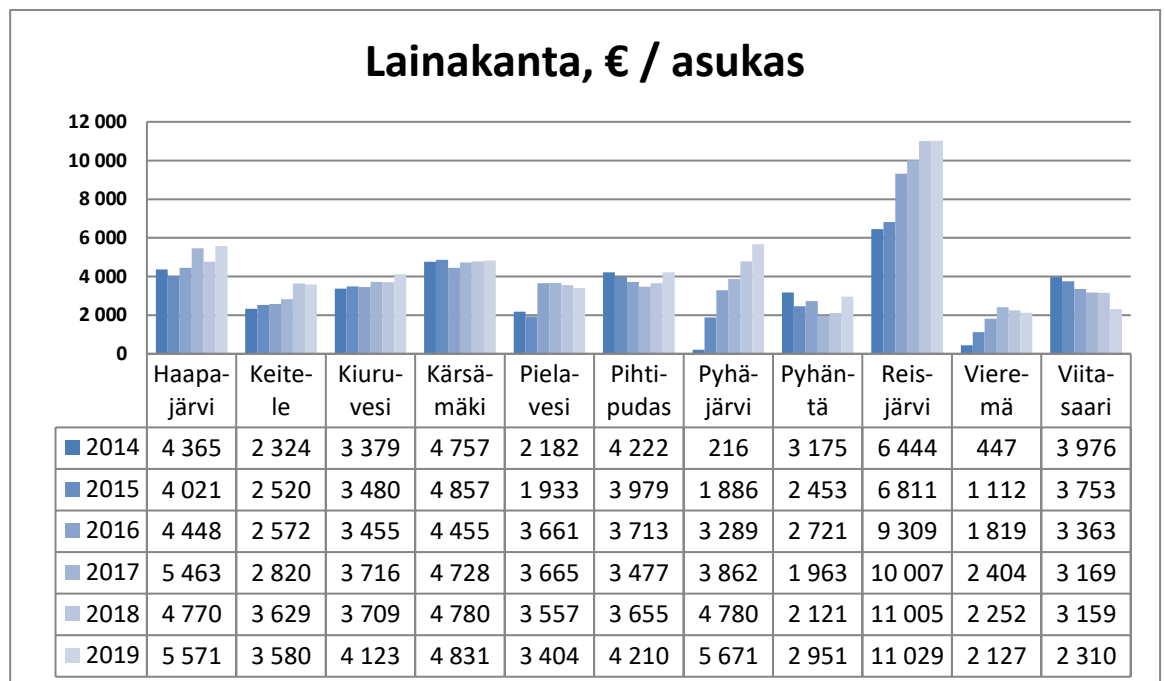
Omavaraisuusaste oman alueen kunnissa vuosina 2014 - 2019

Tunnusluku omavaraisuusaste ilmaisee kunnan vakavaraisuuden, alijäämän sietokyvyn ja mahdollisuuden selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusasteena 70 %:n tasoa pidetään hyvänä tasona. Pyhjäjärven omavaraisuusaste 31.12.2019 oli 45,1 %. Kuntien keskimääräinen omavaraisuusaste vuonna 2019 oli 57,9 %.

Lainamäärän kehitys vuosina 2014 – 2019 alueella

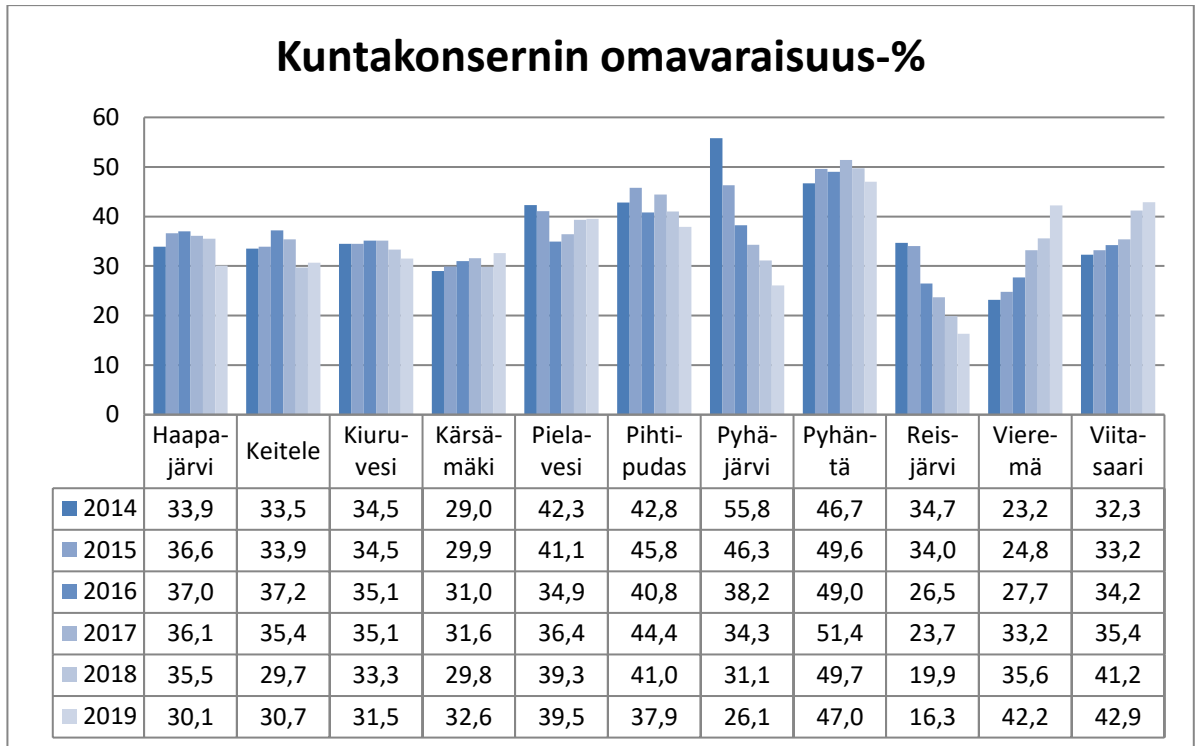
Kuntien keskimääräinen lainakanta koko Suomessa vuonna 2019 oli 3.342 euroa / asukas. Kuntien keskimääräinen lainakanta on noussut vuosien 2009 – 2019 aikana. Vuonna 2009 kuntien keskimääräinen lainakanta oli 1.839 euroa / asukas.

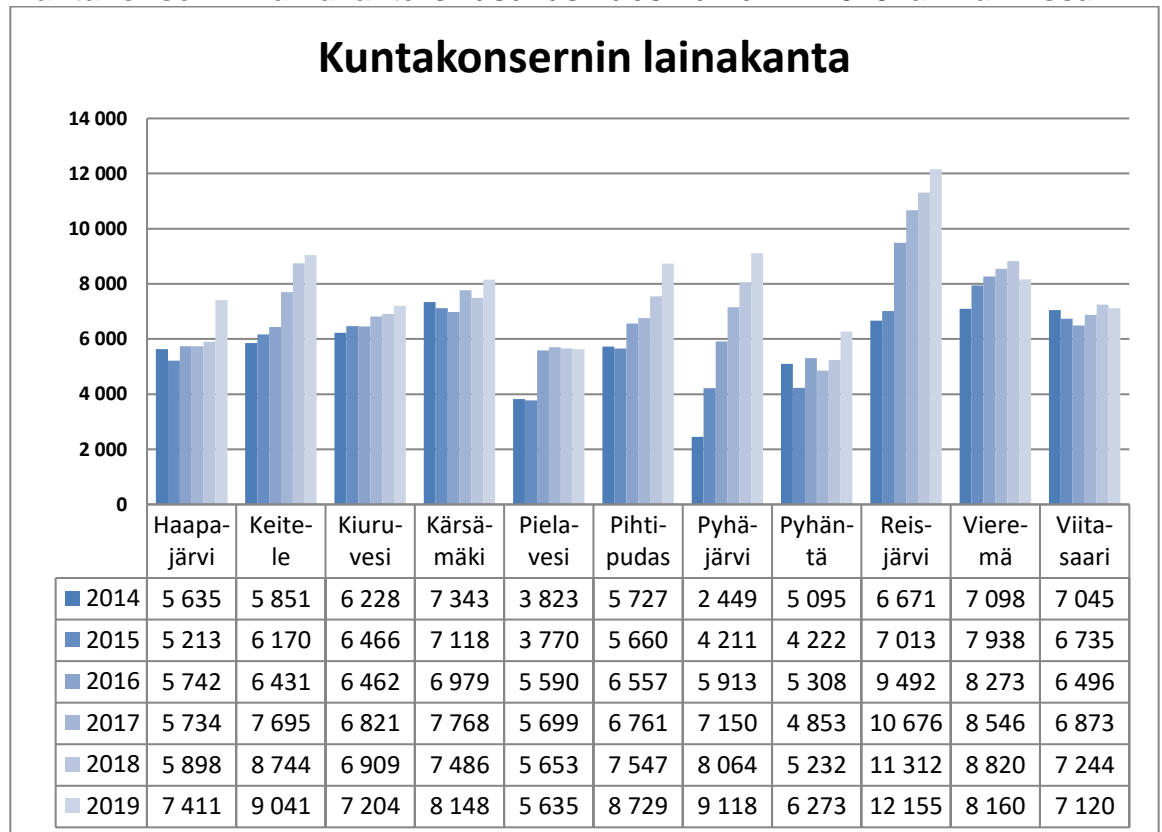

Kuntakonsernin taloudellinen kehitys omalla alueella

Kuntakonsernin omavaraisuus-% vuosina 2014 - 2019 lähikunnissa

Kuntakonsernin lainakanta € / asukas vuosina 2014 - 2019 lähikunnissa

3. TOIMINTAKERTOMUS

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja –asetuksen säännöksiä (KuntaL 112 §). Kuntalaki on kirjanpitolakiin erityislain asemassa. Kunnan tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee lisäksi laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös.

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä (KuntaL 113 §).

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Tilintarkastajan on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava päättyneen tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös ja luovutettava tarkastuslautakunnalle valtuustolle osoitettu tilintarkastuskertomus. Kertomukseen sisältyy lausunto siitä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus.

Kunnanhallitus saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi viimeistään tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Tarkastuslautakunta antaa tilintarkastuskertomuksen tiedoksi valtuustolle sekä tekee esityksen siitä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko talousarvion tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta antaa arviointikertomuksensa valtuuston käsiteltäväksi erillisenä asiakohtana.

Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja.

Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista. Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä johtopäätöksistä.

Kunnanhallituksen on lisäksi toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsitteystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

3.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

3.1.1 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuustokausi käsittää ajanjakson 1.6.2017 – 31.5.2021. Pyhäjärven kaupungin luottamushenkilöorganisaatio perustui lakisääteisten toimielimien lisäksi neljälle lautakunnalle. Hallintotoimen, alueellisten maaseutupalvelujen, sivistystoimen ja teknisen toimen toimialueilla toimi kaikissa yksi lautakunta. Maaseutulautakunta aloitti toimintansa vuonna 2013.

Lakisääteisiä lautakuntia ovat tarkastuslautakunta ja keskusvaalilautakunta. Kaupunginvaltuuston jäsenmäärä on 27 ja kaupunginhallituksessa on 7 jäsentä.

Uusi kuntalaki (410/2015) muutti kuntavaalien ajankohtaa lokakuusta huhtikuuhun. Kuntavaalit toimitettiin vaalilakiin tehdyn muutoksen perusteella huhtikuussa 2017 ja valtuuston toimikausi alkoi kuntalain 15.1 §:n mukaan kesäkuun alusta 1.6.2017.

Kaupunginvaltuusto 1.1. - 31.12.2020

Puheenjohtajat:

Tikanmäki Jukka, puheenjohtaja	Suomen Keskusta r.p.
Jussinniemi Jouni, I varapuheenjohtaja	Vasemmistoliitto
Torssonen Asko, II varapuheenjohtaja	Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p.

Valtuutetut:

Halonen Jarmo	Suomen Keskusta r.p.	16.6. – 31.12.2020
Karvonen Ilpo	Suomen Keskusta r.p.	
Kauranen Aila	Suomen Keskusta r.p.	
Kauranen Asko	Suomen Keskusta r.p.	
Koski Heikki	Suomen Keskusta r.p.	
Kärkkäinen Markku	Suomen Keskusta r.p.	
Liuska Juha	Suomen Keskusta r.p.	
Pappila Eeva-Riitta	Suomen Keskusta r.p.	
Parttima Mauri	Suomen Keskusta r.p.	
Pyhtilä Juhani	Suomen Keskusta r.p.	
Tikanmäki Jussi	Suomen Keskusta r.p.	
Väisänen Satu	Suomen Keskusta r.p.	1.1. – 15.6.2020
Aulakoski Eeva	Kansanliike Pro Pyhäjärvi ry	
Lehto Harri	Kansanliike Pro Pyhäjärvi ry	
Leppäharju Raija	Kansanliike Pro Pyhäjärvi ry	
Liuska Markku	Kansanliike Pro Pyhäjärvi ry	
Tammela Dennis	Kansanliike Pro Pyhäjärvi ry	25.2. – 31.12.2020
Tuikka Tyyne	Kansanliike Pro Pyhäjärvi ry	1.1. – 24.2.2020
Hynninen Mirja	Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p.	
Kauranen Greta	Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p.	
Majava Hanna-Reetta	Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p.	
Jussinniemi Jouni	Vasemmistoliitto	
Leskinen Jorma	Vasemmistoliitto	
Savolainen Martti	Vasemmistoliitto	
Böhme Erkki	Vaaliliitto / Kansallinen Kokoomus r.p.	16.6. – 31.12.2020
Haapanen Pauli aukusti	Vaaliliitto / Suomen Kristillisdemokraatit	1.1. – 15.6.2020
Kurtén Kjell	Vaaliliitto / Suomen ruotsalainen kansanpuolue	

Kaupunginhallitus

Kuntalain 39 § mukaan kunnanhallituksen tulee

1. vastata kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta;
2. vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
3. valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
4. edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
5. vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
6. vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
7. huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus 1.1. – 31.12.2020***Puheenjohtajat:***

Kauranen Asko, puheenjohtaja
Leskinen Jorma, I varapuheenjohtaja
Hynninen Mirja, II varapuheenjohtaja

Suomen Keskusta r.p.
Vasemmistoliitto
Suomen Sosiaalidem.Puolue

Henkilökohtainen varajäsen:

Kauranen Aila
Mykkänen Teija
Majava Hanna-Reetta

Jäsenet:

Koski Heikki
Pappila Eeva-Riitta
Haapanen Pauliaukusti
Kurtén Kjell
Leppäharju Raija

Suomen Keskusta r.p.
Suomen Keskusta r.p.
Vaail./Suomen Kristillidem.
Vaail./Suomen ruotsal.kp
Kansanliike Pro Pyhäjärvi ry

Henkilökohtainen varajäsen:

Parttimaa Mauri
Laitinen Anita
Kurtén Kjell 1.1. – 15.6.2020
Kaijankoski Janne 16.6.–31.12.2020
Liuska Markku

Kaupunginhallituksen esittelijänä on toiminut 1.1. – 31.12.2020 kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi. Sihteerinä on toiminut hallintosihteeriksi Kirsti Kinnunen.

Henkilöstöjaosto

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaoston tehtävänä on seurata kaupungin henkilöstöhallinnon kehitystä ja hoitaa sen ratkaisuvalltaan kuuluvat henkilöstöasiat. Kaupunginhallitus valitsi 9.9.2019 § 236 henkilöstöjaostoon toimikaudeksi 1.6.2019 - 31.5.2021 neljä jäsentä ja heille henkilökohtaisen varajäsenen sekä nimesi jäsenten keskuudesta jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ottaen huomioon Kuntal 31.2 §:n säädöksen.

Henkilöstöjaosto 1.1. – 31.12.2020

Pappila Eeva-Riitta puheenjohtaja
Mykkänen Teija varapuheenjohtaja
Parttimaa Mauri jäsen
Majava Hanna-Reetta jäsen

Henkilökohtainen varajäsen:

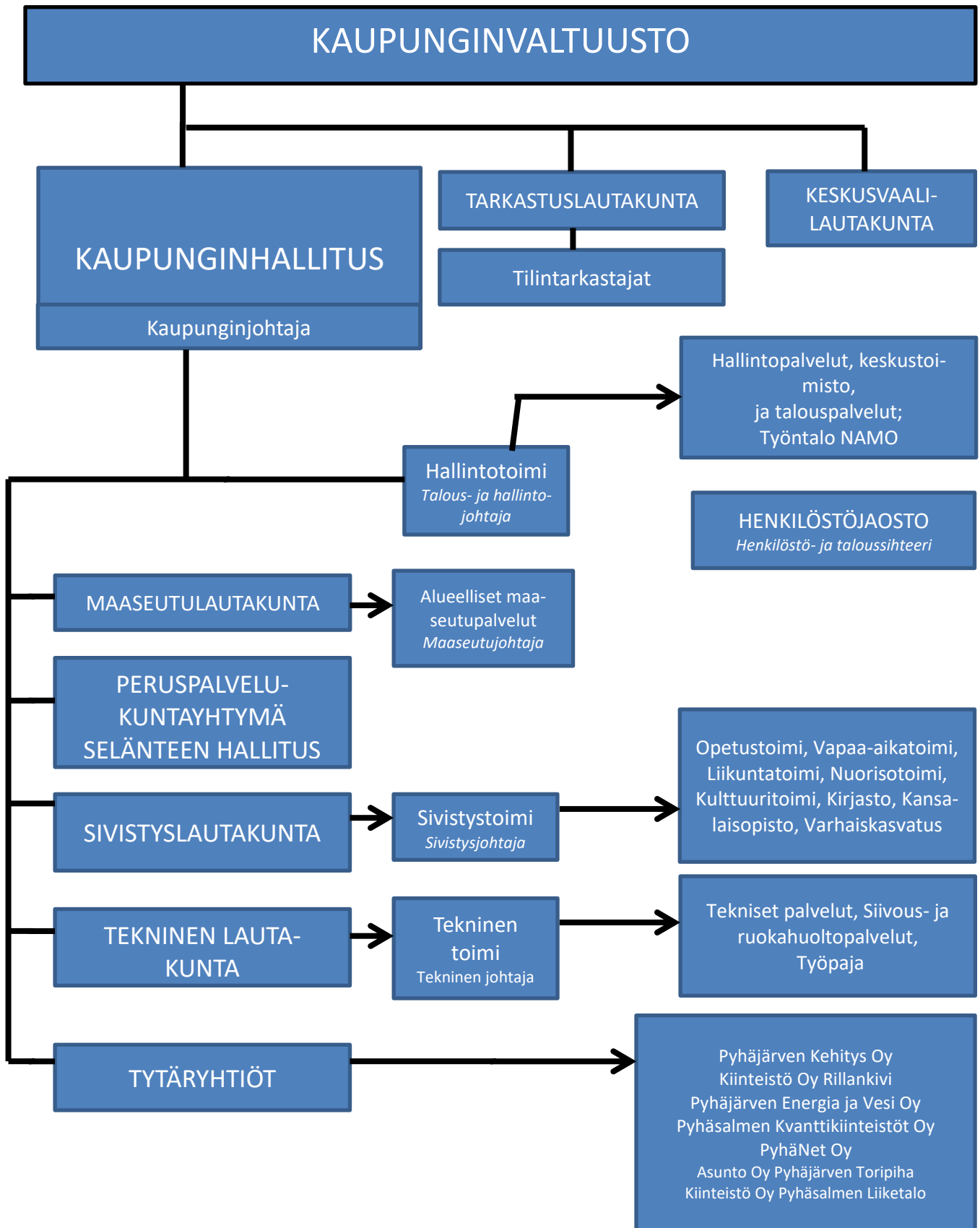
Karvonen Ilpo
Leskinen Jorma
Laitinen Anita
Hynninen Mirja

Henkilöstöjaoston esittelijänä toimi henkilöstö- ja taloussihteeriksi Minna Pikkarainen.

Tilivelvollisia ovat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja toimialajohtajat sekä lautakunnat. Kaupunginjohtaja toimii viraston päällikkönä.

Viranhaltijaorganisaation johtoryhmän muodostavat hallintosäännön mukaan kaupunginjohtaja sekä toimialajohtajat (talous- ja hallintojohtaja, maaseutujohtaja, sivistysjohtaja ja tekninen johtaja). Kaupunginvaltuusto hyväksyi hallintosäännön muutokset 7.12.2020 § 84.

Pyhäjärven kaupungin organisaatio

3.1.2 Pyhäjärven kaupungin taloudellinen kehitys

Pyhäjärven kaupungin taloudellinen tilanne kohentui selvästi 2000-luvun puolenvälin alijäämäisistä tilinpäätöksistä, aina vuoden 2015 valtionosuusuudistukseen saakka. Tähän on vaikuttanut oleellisesti yhteisöverokertymän nousu noin 800.000 eurosta 6,5 miljoonaan euroon.

Vuoden 2006 alijäämä oli 1,15 miljoonaa euroa ja vuosina 2007 – 2015 taseeseen on kertynyt ylijäämää 10,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä kertynyttä ylijäämää oli yhteensä 1,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 tilikauden tulos oli 0,09 Meuroa. Poistoeron vähennyksiä kirjattiin yhteensä 338.427 euroa, joka paransi tilikauden tulosta. Poistoeron muutoksen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 0,43 miljoonaa euroa.

Lainakanta vuoden 2020 lopussa oli 29,1 Meuroa, joka on 6.011 euroa/asukas. Talousarviolainaa nostettiin yhteensä 6,1 M€, kuten talousarvion laadintavaiheessa ennakoitiin.

Pyhäjärven kaupungin omavaraisuusaste vuonna 2020 oli 44,9 % (vuonna 2019 oli 45,1 %). Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta.

Pyhäjärven kaupungin omapääoma on 44,1 % (v. 2019 43 %) pysyvistä vastaavista vuonna 2020. Uudessa talousarviosuosituksessa on mainittu raja-arvo, jonka mukaan peruspääoman ja arvonkorotusrahaston tulisi olla 67 % pysyvistä vastaavista.

Pyhäjärven kaupungin taloudellinen kehitys on ollut viime vuosina haasteellista. Vuoden 2015 valtionosuuspäätösten mukaisesti valtionosuudet vähentyivät noin 2,5 M€ vuonna 2015. Toimintakulujen kasvamiseen mm. sosiaali- ja terveystalouden osalta on etsittävä vaihtoehtoisia toimintatapoja. Myös Pyhäjärven kaivoksen maanalaisen kaivostoiminnan päättyminen vuonna 2021 vaikuttaa Pyhäjärven kaupungin verotuloihin merkittävästi. Pyhäjärvelle ja seutukuntaan kohdistuu noin 500 htv:n vaje, palkkatuloihin paikkakunnalla 28 M€:n vaje ja verotuloihin noin 7 M€:n vaje.

Pyhäjärven kaupunki on varautunut rakennemuutokseen kaupunkikonsernin talouden tasapainotusohjelman laadinnan kautta ja panostamalla paikkakunnan elinvoiman kehittämiseen rakennemuutosvuosina. Vuoden 2019 syyslukukautena laitettiin täytäntöön valtuuston 15.10.2018 päättämä tasapainotusohjelman mukainen kouluverkko-uudistus, jossa siirryttiin yhden alakoulun malliin.

3.1.3 Olennaiset muutokset Pyhjärven kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne aloitti toimintansa 1.1.2010. Kuntayhtymä hoitaa terveyden- ja sairaanhoitoon, ympäristön hoitoon ja rakennusvalvontaan liittyviä palveluja. Kaupungin em. tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyi peruspalvelukuntayhtymä Selänteen palvelukseen.

Vuoden 2011 alusta alkaen Reisjärven kunta vastaa maatalousyrittäjien lomituspalvelujen järjestämisestä Pyhjärven, Haapajärven, Reisjärven sekä Kärsämäen alueella.

Pyhjärven ja Haapajärven kaupunginvaltuustot ja Reisjärven kunnanvaltuusto hyväksyivät yksimielisesti maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen muodostamisen ao. kuntien kesken järjestämisvastuun vastaanottavana kuntana ollessa Pyhjärven kaupunki sekä yhteistoimintasopimuksen kuntien järjestettäväksi säädettyjen lakisääteisten maaseutuhallintotehtävien 1.1.2013 alkaen sekä muiden maaseudun kehittämisspalvelujen järjestämisestä. Pyhjärven kaupunginvaltuusto on hyväksynyt yhteistoiminta-alueen kokouksessaan 27.6.2012 ja yhteistoimintasopimuksen 29.10.2012.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.6.2018 § 50 asiakirjan Pyhjärvi strategia 2030. Uusi strategia ulottuu vuoteen 2030 saakka. Strategia perustuu valmisteluprosessin kautta tunnistettuihin tulevaisuuden muutostekijöihin ja sisältää Pyhjärven kehittämisen pitkän aikavälin tahtotilan, johon yhteisesti sitoudutaan.

Strategisiksi painopisteiksi on valittu:

1. Saavutettavuudesta, infrastruktuurista ja osaamisesta vetovoimaa
2. Elinvoimasta ja hyvinvoinnista pitovoimaa
3. Kaupunkikonsernin tasapainoinen talous ja konserniyhtiöiden rooli elinvoiman edistämässä
4. Alueellinen yhteistyö ja vuorovaikutus

Kaupunkistrategian painotukset ja tavoitteet vuosille 2018 – 2021 tarkennetaan vuosittain talousarvion toiminnallisissa tavoitteissa, joiden valmisteluvastuu kohdennetaan kaupunginhallitukselle, lautakunnille ja tytäryhtiöille. Talousarviokirjaan valmistellaan tavoitekohtaisesti tarkemmat toimenpiteet ja niiden arvioimiseen soveltuvat mittarit.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Pyhjärven kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 30.6.2014 § 70.

Kuntalakiin sisällytetyt uudet veloitteet sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta ovat:

- 1) Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (13 §),
- 2) Hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta (50 §),
- 3) Toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (69 §),
- 4) Tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti (73 §). Säännökset ovat astuneet voimaan vuoden 2014 alusta. Tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja johtopäätöksistä on sisällytettävä vuodelta 2014 laadittavaan toimintakertomukseen.

Kaupunginhallitus hyväksyi Pyhjärven kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeen 16.12.2019. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää kaupungin toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Pyhjärven kaupungin konserniohjeen 24.11.2014 § 106. Kuntalakiin vuonna 2012 lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja

riskienhallinnasta (325/2012) ovat tulleet voimaan vuonna 2014. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan laillisuutta uhkaavia tekijöitä.

Kaupunginhallitus antoi 31.7.2017 § 266 konserniohjeen Pyhäjärven Kehitys Oy:lle ja Kiinteistö Oy Rillankivelle, jonka mukaan Pyhäjärven Kehitys Oy:n kiinteistömässän siirto Kiinteistö Oy Rillankivelle toteutettiin 1.1.2018 alkaen osittaisjakautumisen kautta. Omaisuuden keskittämisellä yhteen yhtiöön on nähtävissä volyymietuja kiinteistönpidon eri osa-alueilla, jolloin on saatavissa sekä toiminnallisia että taloudellisia hyötyjä. Isännöinti (manageeraus) on jo keskitetty, jolloin on saatu vähennettyä kahden yhtiön päällekkäisyyksiä ja mahdollista toimintojen osaoptimoitua. Edelleen kiinteistönhoidon ja -huollon (ja muiden hankintojen) yhdistämisellä (yhdessä kilpailuttamisella) on mahdollista saavuttaa mittakaavaohyötyjä. Myös kunnossapitoon liittyviä tehtäviä on mahdollista niputtaa suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Keskeinen toiminnallinen hyöty on myös nähtävissä siinä, että kehitysyhtiöllä olisi kiinteistöliiketoiminnan jakautumisen avulla mahdollisuus jatkossa paremmin keskittyä ydinosaamiseensa ja -tehtäväänsä eli elinkeinojen kehittämiseen. Tämä on erittäin perusteltua, varsinkin nyt rakennemuutoksen hallinnan haasteiden edessä. 1.1.2018 alkaen siirtyivät myös Pyhäjärven Kehityksen aiemmin omistamat Asunto Oy Pyhäjärven Toripihan osakkeet Kiinteistö Oy Rillankivelle.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.6.2018 § 52 sijoitustoiminnan perusteet Kuntalain 14 §:n mukaisesti. Kaupungin sijoitustoiminta jakaantuu kahteen luonteeltaan erilaiseen toimintaan; kaupungin toimialaan ja tehtäviin liittyvään sekä kassavarojen sijoittamiseen. Toimialasijoittamisella tarkoitetaan sijoituksia, joilla edistetään kaupungin tehtäviin kuuluvia päämääriä, esimerkiksi palvelutuotannon järjestämistä, elinkeinorakenteen muutosta tai työllisyyden turvaamista kaupungin tai seutukunnan alueella.

Sijoitustoiminnan tulee olla taloudellisesti tuottavaa ja sen perustavoitteena on sijoitusvarallisuuden reaaliarvon säilyttäminen. Sijoitustoiminnan strategisena tavoitteena on kaupungin vuosikatteen vahvistaminen. Sijoitustoiminnan tuottoa arvioitaessa johtopäätöksiä ei tule tehdä yhden vuoden perusteella, vaan sijoitushorisontti tulee ulottaa pidemmälle ajanjaksolle. Tällöin markkinoiden heilunnan vaikutus sijoitustoiminnan tuloksiin voidaan paremmin huomioida. Sijoitustoiminnan tuotto lisätään sijoitettavaan pääomaan. Sijoitusvarallisuuden käytöstä päättää kaupunginvaltuusto.

Kaupunginhallituksen 8.10.2018 § 263 päätöksen mukaisesti Pyhäjärven kaupungin varainhoitajiksi valittiin kilpailutuksen kautta Nordea Markets ja Evli Pankki Oyj.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.6.2018 § 51 Talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2019 – 2021. Kaupunginhallitus asetti taloustoimikunnan toukokuun lopussa 2019 päättyväksi toimikaudeksi. Kaupungin talouden tasapainottamisohjelman jatkovalmistelun tarve on olemassa talouden kuvan muuttuessa. Tasapainotusohjelman jatkovalmistelua on ollut välttämätöntä jatkaa toimikuntatyöskentelyn kautta.

Kaupunginhallitus asetti 19.8.2019 § 214 taloustoimikunnan, jonka tehtävänä on koko kaupunkikonsernin toimintojen ennakkoluuloton tarkastelu ja niiden tehostaminen sekä tarvittaessa myös konsernin päällekkäisten toimintojen karsintaehdotukset.

Korona pandemia

Keväällä 2020 Suomeen levinnyt koronaviruspandemia sekä sitä seuranneet hallituksen maaliskuussa asettamat rajoitustoimet vaikuttivat merkittävästi koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Tilanne vaikutti kevään aikana voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanaikaisesti kuntien verotulot putosivat, myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden hoitoon. Myös kiireetöntä hoitoa lykättiin osittain kuntien ja kuntayhtymien, osittain asiakkaiden toimesta.

Koronapandemian vaikutukset yksittäisiin kuntiin ovat olleet hyvinkin erilaisia johtuen muun muassa kuntien erilaisista tularakenteista, elinkeinorakenteista, palvelurakenteista, koronatapausten määrästä ja maantieteellisestä sijainnista. Työllisyyden ja yritystoiminnan näkökulmasta pandemian alkuvaiheessa keväällä 2020 vaikutukset kohdistuivat erityisesti kuntiin, joiden elinkeinorakenteessa palvelu-, logistiikka-, tapahtuma- ja matkailualan merkitys on suuri, toisin sanoen suuriin kaupunkeihin sekä pienempiin matkailusta riippuvaisiin kuntiin.

Valtio on tukenut kotitalouksia, yrityksiä ja kuntia suoraan useilla toimenpiteillä vuoden 2020 aikana annetuissa lisätalousarvioissa. Tukitoimenpiteillä pyrittiin turvaamaan työllisyyden, taloudellisen toimeliaisuuden sekä peruspalvelujen järjestämisen edellytykset kaikissa kunnissa sekä huolehtimaan kunnille suunnatun tuen osalta siitä, että tuki kohdistuisi mahdollisimman hyvin juuri niihin kuntiin ja tehtäviin, joihin koronakriisi vaikutti voimakkaimmin.

Mittaluokaltaan merkittävin kuntiin kohdistuva toimenpide oli vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa osoitettu, toisiaan täydentävistä toimenpiteistä muodostunut kuntien tukipaketti. Tukipaketin toimet kohdentuivat pääosin vuoteen 2020 ja se oli yhteensä noin 1,4 mrd. euroa.

Syksyn 2020 budjettiriihen yhteydessä hallitus päätti osoittaa kunnille lisätukea syksyn 2020 lisätalousarviossa. Peruspalvelujen valtionosuuksia korotettiin vielä 400 milj. eurolla ja sairaanhoitopiirien valtionavustusta 200 milj. eurolla. Lisäksi syksyn lisätalousarviossa osoitetaan 355 milj. euroa koronavirukseen liittyvien välittömien kustannusten, kuten testauksen, täysimääräiseen korvaamiseen.

Valtiovarainministeriön julkaisuja 2020

Ennakoiva rakennemuutos

Pyhjärven kaupunki on varautunut kiihtyvään elinkeinorakenteen muutokseen. Rakennemuutoksen suurena osatekijänä paikallisesti ja alueellisesti on Pyhäsalmen kaivoksen maanalaisen kaivostoiminnan päätyminen vuonna 2021. Kaupunki on yhdessä Nivala-Haapajärven seutukunnan ja muiden kumppaneiden (mm. Oulun Yliopiston Kerttu Saalastiin Instituutti, Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Pyhäsalmen kaivos) kanssa suunnitellut ja toteuttanut ennakoivan rakennemuutoksen hallinnan toimenpiteitä. Ennakoiva rakennemuutos (ERM) on toteutettava paikallisesti ja alueella aktiivisen kumppanuuden ja monipuolisen toimenpidevalikoiman kautta.

Osana ERM-toimenpiteiden hallinnan kehittämistä, konsernin työnjakoa on tarkennettu siten, että rakennemuutoksen kokonaisuuteen olennaisesti liittyvä kaivoksen uusiokäytön edistäminen on läheisemmin kaupunginhallituksen operatiivisen suunnittelun alla. Rakennemuutoksen hallinta on kaupunginhallituksen tehtävien kannalta tärkein yksittäinen osa-alue myös tulevilla valtuustokaudella, jolle intensiivisimmät rakennemuutoksen hallinnan toimenpiteet, mm. kaivoksen uusiokäytön osalta, ajoittuvat.

Tehostaakseen ennakoivan rakennemuutoksen hallinnan toimenpiteiden yhteensovittamista kaupunkikonsernin näkökulmasta ja lisätäkseen paikallisen, alueellisen ja kansallisen ERM-hallinnan yhteistyötä Pyhjärven tavoitteista käsin, kaupunginhallitus asetti 23.5.2017 § 171 työryhmä koordinoimaan rakennemuutoksen hallinnan osa-alueita.

Työryhmän tehtäviin kuuluu erityisesti: elinkeinorakenteen muutoksen hallinnan edistäminen, kaivoksen uusiokäytön toimenpiteiden edistäminen osaltaan, edistää osaltaan kaupungin päätöksenteon sitoutumista; rakennemuutoksen hallinnan toimenpiteisiin, tukea taloustoimikunnan toimintaa, kehittää väestöpolitiikan toimenpiteiden vaikuttavuutta, ottaen huomioon hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän asiantuntijavalmistelu ja lisätä osaltaan kaupungin ja elinkeinoelämän vuoropuhelua ja yhteistyötä kaikilla elinkeinoelämän lohkoilla.

Sote-uudistus

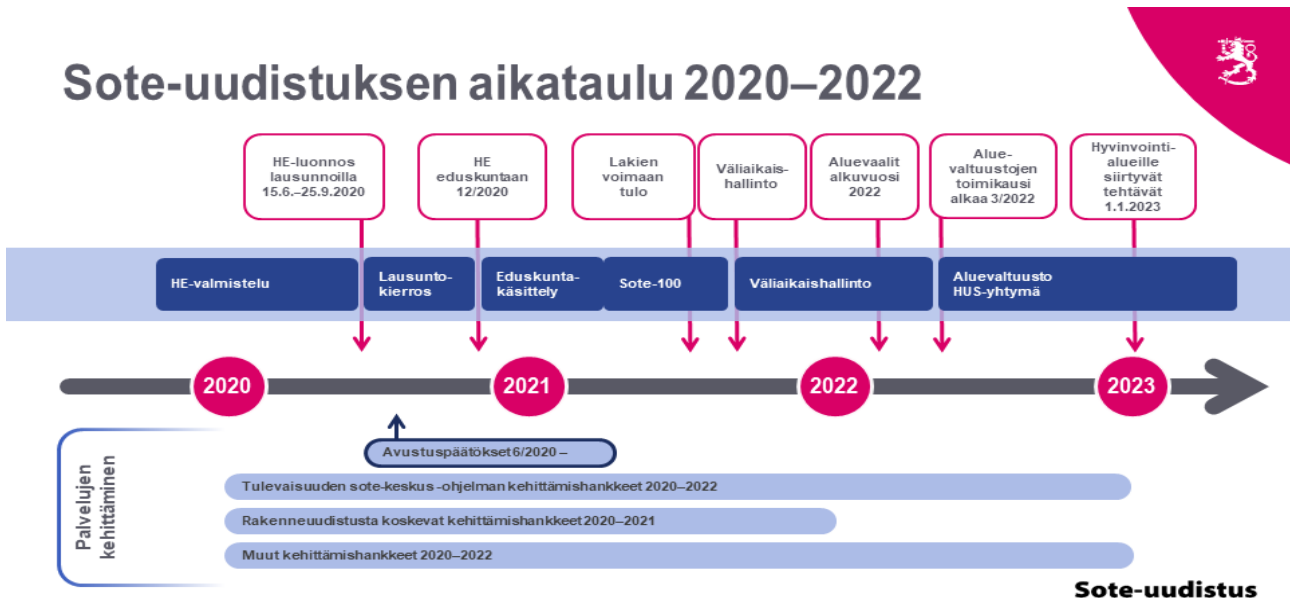
Sote-uudistuksessa koko julkista sosiaali- ja terveydenhuoltoa kehitetään vastaamaan yhteiskunnan muutoksiin. Uudistaminen tehdään palvelut edellä, ihmiskeskeisesti. Suomen väestö ikääntyy nopeasti ja tarvitsee aiempaa enemmän palveluita. Syntyvyyden lasku vähentää työikäisten määrää ja verotuloja. Sote-uudistus tarvitaan, jotta voidaan hillitä kustannusten kasvua ja varmistaa yhdenvertaiset sosiaali- ja terveyspalvelut myös tuleville sukupolville.

Uudistuksessa siirretään sosiaali- ja terveydenhuollon painopiste peruspalveluihin ja varhaiseen ongelmien ehkäisyyn. Tavoitteena on myös nopeuttaa hoitoon pääsyä.

Sote-uudistus sisältää palvelujen kehittämisen lisäksi rakenteiden uudistamisen. Nykyisin kunnat järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen. Tulevaisuudessa niistä vastaa kuntaa suuremmat itsehallinnolliset alueet. Hallintorakenne uudistetaan, jotta hyvinvointi voidaan taata Suomessa myös tulevina vuosikymmeninä. Hyvinvointialueet tuottavat palvelut pääosin julkisina palveluina. Yksityiset toimijat ja kolmas sektori täydentävät niitä.

Kunnat vastaavat edelleen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Päivähoito, opetus, liikunta ja kulttuuri pysyvät jatkossakin kunnilla. Sote-uudistus valmistellaan ja toteutetaan vaiheittain.

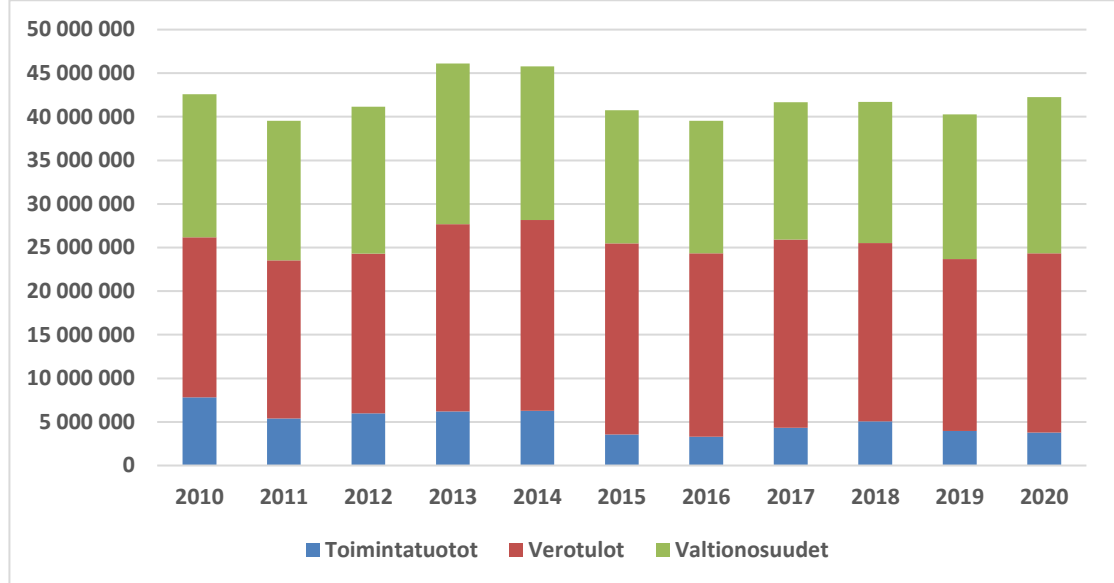
Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2022

Tuottojen kehitys

Tuotot koostuvat toimintatuotoista, verotuloista sekä valtionosuuksista.

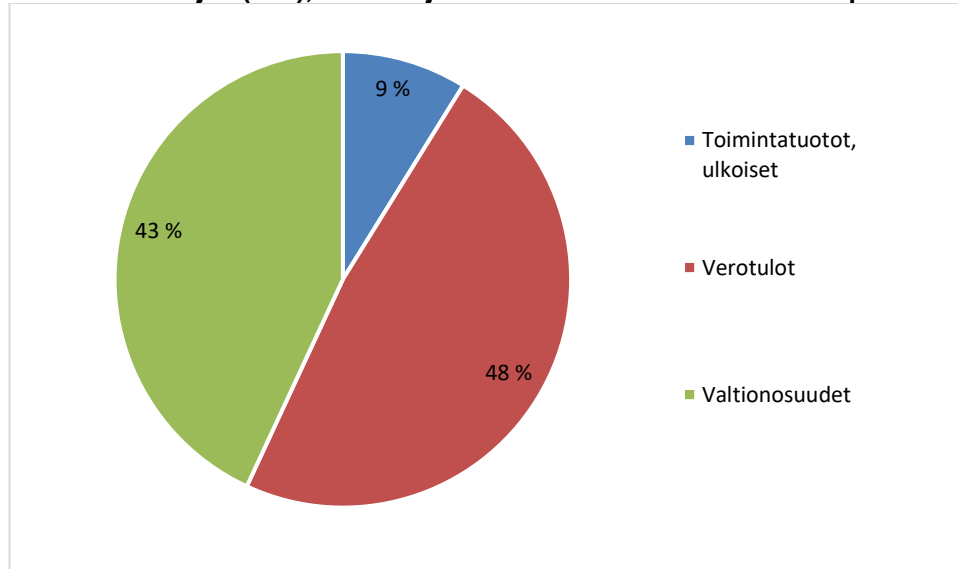
Toimintatuottojen (ulk.), verotulojen sekä valtionosuuksien kehitys vuosina 2010 – 2020

Valtionosuudet kasvoivat 17,3 % vuoteen 2019 verrattuna. Vuonna 2020 kunnat saivat valtiolta valtionosuuksia väliaikaisen epidemiakorvauksen rahoittamiseen. Muutos valtionosuuksissa vuosien 2014 ja 2015 välillä on 2,3 M€. Verotulojen osalta merkittävä tuottojen kasvu johtuu pääosin yhteisöveron tuoton huomattavasta noususta.

1.1.2015 aloitti toimintansa Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy, kaukolämmön ja vesi- ja viemärlaitoksen toimintatuotot siirtyivät yhtiölle.

Toimintatuottojen (ulk.), verotulojen sekä valtionosuuksien osuus prosentteina v. 2020

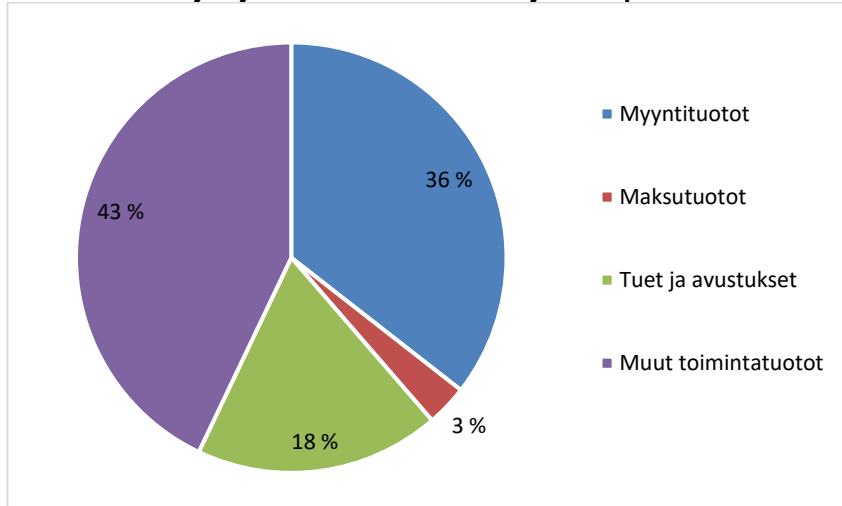

Toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet	TP 2020	Osuus tuotoista %
Toimintatuotot, ulkoiset	3 993 337	8,8 %
Verotulot	21 717 394	48,1 %
Valtionosuudet	19 460 574	43,1 %
Tuotot yhteensä	45 171 304	100,0 %

Toimintatuotot

Toimintatuottojen toteutumaprosentti oli 101,1 % vuoden 2020 talousarvioon verrattuna.

Toimintatuotot	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP2020
Toimintatuotot, ulkoiset	4 318 308	5 064 970	3 958 960	3 951 319	3 993 337

Toimintatuottojen jakautuminen eri tulolajeittain prosentiosuuksina vuonna 2020

Toimintatuotot	TP 2020	Osuus toimintatuotoista %
Myyntituotot kaupunki (ulkoiset)	1 419 533	35,6 %
Maksutuotot	123 819	3,1 %
Tuet ja avustukset	735 840	18,4 %
Muut toimintatuotot	1 714 145	42,9 %
Toimintatuotot yhteensä	3 993 337	100,0 %

Verotulot

Pyhäjärven kaupungin verotulojen kehittyminen vuosina 2017 – 2021

Verotulot	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP2020	TA2021
Kunnallisvero	14 172 151	14 330 981	14 333 918	14 800 000	15 799 366	14 800 000
Osuus yhteisöverosta	6 238 691	4 907 920	4 151 232	4 500 000	4 733 372	3 700 000
Kiinteistövero	1 193 618	1 218 748	1 248 924	1 270 000	1 184 656	1 290 000
Verotulot yhteensä	21 604 460	20 457 649	19 734 074	20 570 000	21 717 394	19 790 000

Verotulojen toteutuminen vuoden 2020 talousarvioon verrattuna oli 105,6 %. Vuoden 2020 verotulot perustuivat seuraaviin tulovero- ja kiinteistöveroprosentteihin: kunnallisvero 21,75 %, vakituiset asunnot 0,50 %, yleinen kiinteistövero 1,30 %, muut kuin vakituiset asunnot 1,40 %, rakentamattomat rakennuspaikat 6,0 %, yleishyödyllinen yhteisö 0,10 % sekä voimalaitokset 3,10 %. Tuloveroprosenttia nostettiin 21,75 %:iin vuonna 2020 ja 20,75 prosenttiin vuonna 2017. Tuloveroprosentti on ollut 19,75 prosenttia vuosina 2007 – 2016.

Verohallinnon laatiman selvityksen perusteella vuoden 2019 verokorttiuudistuksesta johtuva kertymävaje alkoi korjaantua suurelta osin vasta joulukuussa 2019 tehdyissä ennakonpidätyksissä sekä tämän jälkeen. Vuoden 2019 tilityksiin liittyvä korjausliike näkyi siten voimakkaammin vasta tammikuussa 2020. Lopullisesti vaje korjaantui kuitenkin vasta vuoden 2019 verotuksen valmistuttua heinäkuussa 2020 alkaen.

Yhteisöveron jako-osuutta korotettiin 32,13 %:sta 42,13 %:iin verovuonna 2020. Vaikutus yhteisöverotuloihin oli noin 0,8 M€. Tämä oli myös osa koronavirusepidemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta

Pyhjärven kaupungin veroprosentit vuosina 2013 – 2021

Veroprosentit	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kunnan tulovero	19,75	19,75	19,75	19,75	20,75	20,75	20,75	21,75	21,75
Yleinen kiinteistövero	0,90	0,90	1,00	1,00	1,30	1,30	1,30	1,30	1,30
Vakituinen asunto	0,45	0,45	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Muu asuinrakennus	0,90	0,90	1,00	1,00	1,30	1,30	1,30	1,40	1,40
Rakentamaton rakennuspaik.	3,00	3,00	3,00	3,00	4,00	4,00	4,00	6,00	6,00
Yleishyödyllinen yhteisö	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Voimalaitos	2,85	2,85	2,85	2,85	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10
Efekttiivinen veroaste	13,47	13,57	13,56	13,30	13,61	13,64	13,70	14,43	
Erotus, efekt. – kunnan tulov.	6,28	6,18	6,19	6,45	7,14	7,11	7,05	7,32	

Veroprosentit	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kuntien keskim. tulovero-%	19,74	19,83	19,85	19,89	19,84	19,88	19,96	20,02
Pohj-Pohjanm. keskim.tulovero%				20,44	20,47	20,57	20,57	20,91

Erialaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin. Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti vuonna 2021 on 20,02 %. Pohjois-Pohjanmaan keskimääräinen tuloveroprosentti vuonna 2021 on 20,91 %.

Veroprosentin korottamatta jättämiseksi esitetyt perustelut, joissa tasausjärjestelmän väitetään ”korvaavan” korotusta vastaavat verotulot, eivät pidä paikkaansa. Miksi näin on, johtuu siitä, että tasausta laskettaessa käytetään koko maan painotettua keskimääräistä tuloveroprosenttia eikä kunnan päättämää veroprosenttia.

Valtionosuudet

Pyhjärven kaupungin valtionosuuksien kehittyminen vuosina 2016 – 2021

Valtionosuudet	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021
Peruspalvelujen valtionosuus	15 899 805	16 203 030	16 659 345	16 982 007	16 956 145	16 990 000
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-680 353	-441 617	-490 644	-395 521	-336 897	-290 000
Veromenetysten kompensatio					2 841 326	2 800 000
Valtionosuudet yhteensä	15 219 452	15 791 413	16 168 701	16 586 486	19 460 574	19 500 000
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus, sisältyy peruspalvelujen valtionosuuks.	-256 406	-59 171	369 869	507 256	1 313 839	1 841 127
Valtionosuudet € / asukas	2 793	2 953	3 082	3 230	3 233	3 900
Valtionosuudet, %:a toimintamenoista ulk.	35,6	37,3	37,9	39,0	45,5	44,7
Valtionosuuksien osuus verotuloista %	72,4	76,6	79,0	84,0	89,6	98,5

Valtionosuuksien toteutuminen vuoden 2020 talousarvioon verrattuna oli 101,8 %. Valtionosuudet sisältävät verotulomenetysten korvausta 2 742 189 euroa sekä kompensatiota verotulojen maksun lykkäysmenettelystä 99 137 euroa.

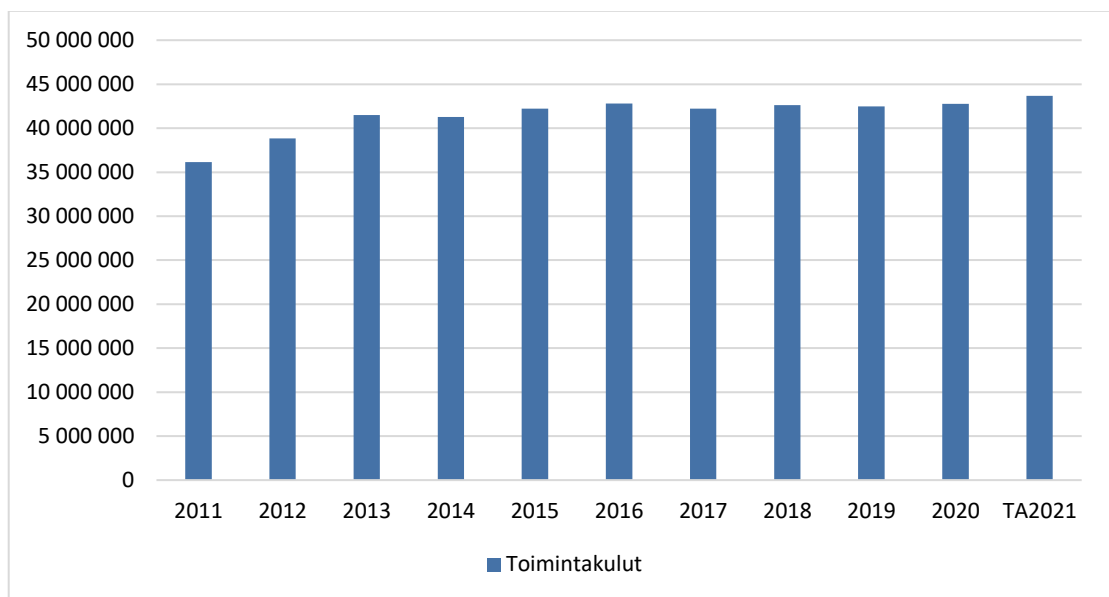
Toimintakulujen kehitys

Henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat, avustukset sekä muut toimintakulut muodostavat kaupungin toimintakulut.

Toimintakulut	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020
Toimintakulut, ulkoiset	-42 214 702	-42 630 789	-42 481 808	-43 866 486	-44 008 226	-42 760 856

Toimintakulujen toteutuminen on vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna 97,2 %. Tilinpäätösvuoden toimintakulut kasvoivat 0,7 % (279.048 euroa) vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna.

Pyhäjärven kaupungin toimintakulujen (ulk.) kehittyminen vuosina 2011 – 2021

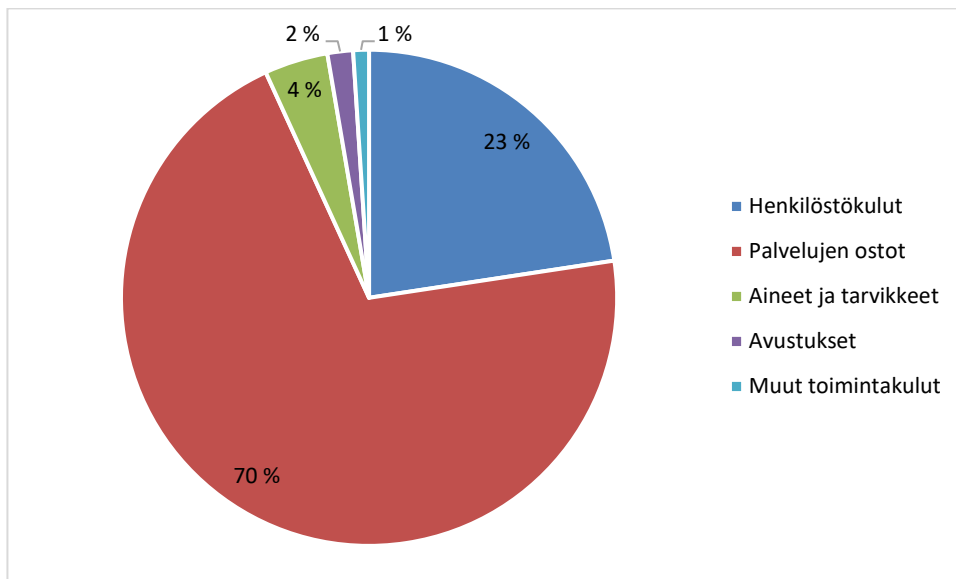
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut, ympäristö- ja rakennustarkastuksen palvelut sekä talous-, henkilöstö- ja atk-palvelut ovat vuoden 2010 alusta alkaen siirtyneet Peruspalvelukuntayhtymä Selänteeltä ostettaviksi palveluiksi.

Vuoden 2011 alusta toimintakulut pienenevät, sillä lomituspalvelu siirtyi Reisjärven kunnan hoidettavaksi Melan tekemän päätöksen mukaisesti.

Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunginvaltuustot sekä Reisjärven kunnanvaltuusto ovat hyväksyneet maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen muodostamisen kuntien kesken. Pyhäjärven kaupungilla on järjestämistä vastuu yhteistoiminnassa, joka aloitettiin 1.1.2013.

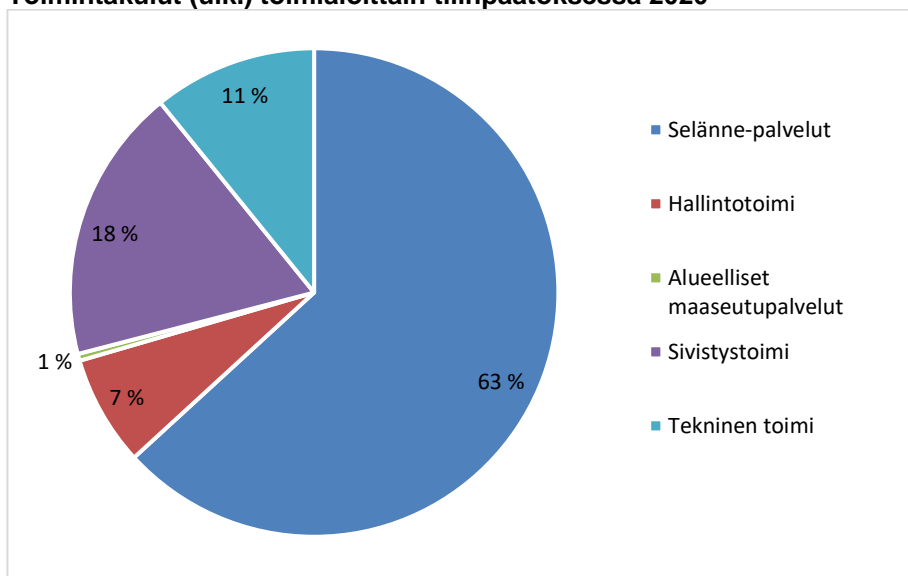
1.1.2015 alkaen perustettiin Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy, jonka johdosta toimintakulut pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna. 1.1.2016 alkaen varhaiskasvatus siirtyi Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminnasta Pyhäjärven kaupungin toiminnaksi.

Ulkoisten toimintakulujen jakautuminen kululajeittain prosenttiosuuksina vuonna 2020

Pyhjärven kaupungin ulkoiset toimintakulut kululajeittain	TP 2020	Osuus kuluista, %
Henkilöstökulut	-9 666 030	22,6 %
Palvelujen ostot	-30 170 036	70,6 %
Aineet ja tarvikkeet	-1 772 185	4,1 %
Avustukset	-712 981	1,7 %
Muut toimintakulut	-439 625	1,0 %
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	-42 760 856	100,0 %

Toimintakulut (ulk.) toimialoittain tilinpäätöksessä 2020

Palvelujen ostot muodostavat suurimman osan ulkoisista kustannuksista. Selännepalvelujen osuus on 63 %:a kaikkien toimialojen kustannuksista. Selännepalvelut sisältävät kuntayhtymältä ostettujen palvelujen lisäksi eläkemenoperusteiset sekä varhemaksut, jotka kohdistuvat terveyden- ja sairaanhoidonpalvelujen tuottamiseen.

Toimintakate

Toimintakatteen on käyttötalouden toimintatulojen ja toimintamenojen erotus. Toimintakatteen toteutuminen vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna oli 96,8 %.

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020
Toimintakate	-37 896 394	-37 565 819	-38 522 848	-40 101 923	-40 056 907	-38 767 519

Lainakannat ja sijoitukset

Lainakanta sekä omavaraisuusaste vuosina 2013 – 2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lainakanta, 1000 euroa	1 199	10 385	17 913	22 631	25 086	29 099	30 252
Lainakanta € / asukas	215	1 885	3 287	4 240	4 781	5 667	6 011
Omavaraisuusaste	83,7	72,0	59,8	54,7	52,0	45,1	44,9
Kuntien keskim.lainakanta € / asukas	2 694	2 835	2 933	2 933	3 039	3 342	

Pyhäjärven kaupungin lainakanta laski vuosina 2006 - 2014. Vuoden 2020 talousarvion laadinnan yhteydessä varauduttiin 6,07 miljoonan euron talousarviolainan nostoon. Tilinpäätös-vuonna nostettiin talousarviolainaa 6,07 M€. Vuoden 2020 lopussa oli 2,1 miljoonaa euroa lyhytaikaista lainaa. Vuoden 2020 talousarviossa viranhaltijoille on annettu maksuvalmiuden turvaamiseksi oikeus tilapäislainan ottamiseen enintään 3 miljoonan euron verran. Lainakanta 31.12.2020 oli 30.252.319 euroa.

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappion sietokykyä ja ylipäättään kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omat varat muodostavat puskurin mahdollisia tappioita varten. Kunnissa pidetään omavaraisuusastetta hyvänä, jos se ylittää 70 %:a. Pyhäjärven kaupungin omavaraisuusaste tilinpäätös-vuonna oli 44,9 %.

Sijoitukset vuosina 2015 – 2020

Markkina-arvot	2015	2016	2017	2018	2019	2020
FIM	3 247 562	3 423 914	3 604 651			
Evli	5 352 877	5 805 505	6 343 367	5 052 711	5 536 254	5 521 552
Nordea varainhoito					1 248 495	1 144 190
Nordea kapitalisaatios.				3 317 256	3 765 371	3 951 016
Ålandsbanken						300 000
Yhteensä	8 600 439	9 229 419	9 948 018	8 369 967	10 550 120	10 916 758

Kirjanpitoarvot	2015	2016	2017	2018	2019	2020
FIM	2 982 784	3 083 821	3 246 061			
Evli	4 668 263	5 093 979	5 669 957	5 046 734	5 155 328	5 267 301
Nordea varainhoito					1 207 291	1 058 024
Nordea kapitalisaatios.				3 300 000	3 300 000	3 300 000
Ålandsbanken						300 000
Yhteensä	7 651 047	8 177 800	8 916 018	8 346 734	9 662 619	9 925 325

Kaupunginhallituksen 8.10.2018 § 263 mukaisesti Pyhäjärven kaupungin varainhoitajia ovat Nordea Markets ja Evli Pankki Oyj. Kaupunginhallitus päätti 14.12.2020 § 279 merkitä

Ålandsbankenin Tuulivoima-erikoissijoitusrahaston osuuksia. Uuden rahaston osuuksien merkintäsumma tuloutettiin Nordean ja Evlin hoitamista kaupungin sijoitussalkuista.

Salkku-yhteenvetojen mukaiset tuotot vuodelle 2020 olivat Evli:illä 1,43 %. Pidemmän aikavälin tuottoja tarkastellessa 3 vuoden tuotto Evliillä 7,28 %. Nordean tuotto vuonna 2020 oli 4,59 %.

3.1.4 Pyhäjärven kaupungin henkilöstö

Pyhäjärven kaupungin vakituisen henkilöstön määrä oli 161 henkilöä sekä määräaikaisen henkilöstön määrä 60 henkilöä tilanteessa 31.12.2020. Vuoden 2019 vastaavaan ajankohtaan verrattuna kokonaismuutos on -3 henkilöä. Vuoden vaihteessa oli avoimia tehtäviä. Henkilöstömäärään merkittävästi vaikuttavia muutoksia ei ollut vuonna 2020.

Palkat ja palkkiot vuonna 2020 olivat 9.666.030 euroa. Palkat ja palkkiot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 2,4 prosenttia. Henkilöstöä kuvaavia tunnuslukuja esitetään Pyhäjärven kaupungin henkilöstöraportissa, joka on osa Pyhäjärven kaupungin toimintakertomusta ja tilinpäätöstä vuodelta 2020.

Syksyllä 2020 käytiin koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Neuvottelujen yhteydessä valmisteltiin 1,09 miljoonan euron säästöt, jotka sisälsivät henkilöstön lomautukset toteutettavaksi vuonna 2021.

3.1.5 Pyhäjärven kaupungin ympäristöasiat

Pyhäjärven kaupunki tarjoaa kuntalaisilleen kattavat peruspalvelut sekä terveellisen, turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön. Tavoitteena on taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä yhdyskuntarakenne.

Pyhäjärven kaupungin pohjavesivarat ovat kunnan erityisessä suojelussa, pohjavesien puhtaus on koko kunnan hyvinvoinnin keskeinen edellytys. Kunnallisella vesihuollolla ja vesihuollon yleisellä kehittämisellä turvataan kaikille kuntalaisille riittävästi hyvänlaatuista talousvettä.

Vesistöjen ekologinen tervehdyttäminen ja niiden virkistyskäyttämömahdollisuuksien parantaminen on yksi kunnan keskeisistä ympäristöhoitotoista. Kaivostoiminnan alueelliset tuotanto-, työllisyys- ja tulovaikutukset Pyhäjärvellä, sen lähikunnissa ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa ovat olleet huomattavat Pyhäsalmen kaivoksen ansiosta. Pyhäsalmen kaivoksen maanalaisen kaivostoiminnan päättyminen vuonna 2021 vaikuttaa myös Pyhäjärven kaupungin ympäristöön.

Pyhäjärven kaupungin tilinpäätös sisältää erillisen ympäristöraportin.

3.1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Pyhäjärven kaupungin myönteisen kehityksen ja kaupunkitalouden turvaaminen on lähivuosien keskeinen tavoite. Kaupunginvaltuuston määrittämä tahtotila on, että Pyhäjärven kaupunki ei taloussuunnitelmavuosina täytä yhtäkään kriisi- tai kriisiytyvän kunnan kriteeriä. Nämä kriteerit tulevat täyttymään yksi kerrallaan. Tähän antaa siedettävän lähtökohdan taseessa oleva kertynyt ylijäämä, taseeseen kertynyt poistoero ja suhteellisen hyvin hoidetut sijoitussalkut.

Paikkakuntaa koettelevat lyhyellä aikavälillä tapahtuva elinkeinorakenteen rakennemuutos ja jo pitkään toteutunut väestörakenteen muutos, jotka asettavat Pyhäjärven kaupungin suurten haasteiden eteen. Aikaisempien vuosien suuret investoinnit sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja varhaiskasvatukseen sekä muuhun julkiseen käyttöpääomaan kasvattivat kaupungin lainakan-
taa merkittävällä tavalla. Väestörakenteen muutos tuo mukanaan merkittävää palvelutarpeen kasvupainetta. Edellä mainitut trendit ja jo toteutunut valtionosuusuudistus ovat asettaneet Pyhäjärven kaupungin rahoitusasemansa ja toiminnallisiin edellytyksiin osalta suuren tasapaino-
tustavoitteen eteen.

Vuoden 2021 kaupungin talousarvion käyttötalousosan laadinnassa etsittiin säästöjä esimerkiksi rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten kautta. Henkilöstörakenne ja palvelutaso olivat

keskeisesti tarkastelussa säästöjen hakemisessa. Kaupungin toimialueet etsivät säästökohteita, jotka voivat pienentää tarvetta vähentää henkilöstömenoja. Säästötavoite oli 1,2 miljoonaa euroa kaupungin toimintojen osalta ja 1,2 miljoonaa euroa Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen palvelujen osalta verrattuna vuoden 2020 talousarvioon. Säästötavoitteeseen pyrittiin jo vuoden 2021 aikana ja kokonaan viimeistään vuonna 2022. Saman aikaisesti investointiohjelmaa karstiin lähivuosille tuntuvasti.

Väestöpoliittiset toimet tulevat erityisen välttämättömiksi valmistauduttaessa kaivostoiminnan loppumiseen lähivuosina. Jotta välttyttäisiin kaivostoiminnan loppumisen aiheuttamilta talous- ja työllisyysvaikutuksilta jo meneillään olevalla valtuustokaudella on saatava pitkälle tulevaisuuteen myönteisesti vaikuttavat kehitystekijät esiin ja tehokkaaseen käyttöön. Niissä onnistuminen on edellytys sille, että Pyhäjärven väestön ja poliittisten päättäjien vankka yhteinen tahto Pyhäjärven kehittämiseksi itsenäisenä kuntana myös tulevaisuudessa on mahdollista. Muussa tapauksessa laukeavat monet taloudelliset, toiminnalliset, strategiset ja imagolliset riskit.

Vuoden 2020 keväällä alkanut koronavirusepidemia toi uusia haasteita myös kuntien talouteen. Koronaviruksen merkittävimmät taloudelliset vaikutukset liittyivät siihen, kuinka pitkään epävarmuus kehityksen kulusta jatkuu. Vaikutukset ovat sitä vakavampia ja pitkäkestoisempia, mitä enemmän ne vaikuttavat palvelujen kysyntään ja kuluttajien luottamukseen. Vaikutukset työllisyyteen ilmenevät useimmissa tapauksissa viiveellä.

Suurimmat vaikutukset tulevat verotulojen pienenemisen ja sotemenojen kasvun kautta. Epidemian aiheuttama sote-menojen kasvu on keskimäärin +2 %. Koronavirusepidemia vaikuttaa kaikkien kaupunkien talouteen, mutta talousvaikutukset eivät jakaudu tasaisesti kuntien välillä. Muun muassa sairastuneiden määrällä, väestörakenteella ja elinkeinorakenteella on suuri merkitys kokonaisvaikutuksen suuruuteen yksittäisessä kaupungissa.

Vuosi 2020 alkoi osakemarkkinoilla positiivisesti. Kauppasodan ensimmäiseen vaiheeseen oli saatu ratkaisu ja keskuspankkien koronnostoriski oli poistunut. Teollisuus oli toipumassa vuoden 2019 laskusuhdanteesta. Tammikuussa tieto koronaviruksesta levisi Kiinasta markkinoille. Alkuun tiedot eivät olleet huolestuttavia. Helmikuun alkupuolella alkoi tulla tietoa Kiinan tuotanto- ja logistiikkarajoituksista koronaviruksesta johtuen. Tilanteen vakavuus ilmeni, kun koronavirus levisi Etelä-Koreaan ja kun useat suuryhtiöt alkoivat antaa tulosvaroituksia koronaviruksesta johtuen. Tämän jälkeen tunnelma markkinoilla muuttui nopeasti täydellisestä euforiasta paniikkiin. Maanantai 24.2. oli ensimmäinen kova laskupäivä markkinoilla. Tämän jälkeen meno oli täysin poikkeuksellista. Osakemarkkinoilla kurssit laskivat yli 20 % huipuista. Osakkeiden arvot kohosivat kuitenkin vuoden 2020 loppuun mennessä.

3.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Pyhäjärven kaupungin ja kaupunkikonsernin riskit voidaan jaotella seuraaviin luokkiin:

- strategiset riskit,
- taloudelliset riskit,
- toiminnalliset riskit,
- vahinkoriskit,
- toimintatapariskit ja
- imagoriskit.

Pyhjäjärven kaupungin merkittävimmät toiminta- ja vahinkoriskit ovat:

- vesihuollon ja puhtaan veden turvaaminen kaupunkilaisille,
- valtateillä ja rautateillä tapahtuvat kemikaalien ja muiden vaarallisten aineiden kuljetukset,
- sähkön jakelun keskeytyminen,
- tietoliikenteen keskeytyminen,
- epätavalliset luonnonilmiöt, esimerkiksi tulva tai mysky ja
- vaikeasti hallittavat epidemiat.

Kaupungin rahoitusriskit voidaan jaotella tulojen ja menojen toteutumiseen ja sijoitustoimintaan.

Tulojen toteutumisessa verotulojen kasvun kehittyminen on tuleva haaste kaupungille. Yhteisöverotuloista suuri osa saadaan Pyhäsalmen kaivoksen toiminnan kautta. Kaivos on myös merkittävä työnantaja.

Menojen toteutumisessa on kiinnitettävä huomioita vuosittaiseen nousuun. On hiottava jatkuvasti valmiuksia siihen, että menojen kasvu voidaan rajoittaa ja jopa pysäyttää, mikäli verotulojen mahdollinen alentuma toteutuu ja kaivostoiminnan loppuessa korvaavia työpaikkoja ei ole onnistuttu toteuttamaan.

Kaupungilla oli vuoden 2020 lopussa sijoitusvaroja, joiden markkina-arvo oli 10,9 M€ ja tase-arvo oli 9,9 M€. Varat ovat sijoitettu kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti ja sijoitusten hoitaminen on hajautettu kolmelle varainhoitajalle. Sijoitusten tuottokehitykseen vaikuttavat myös kansainväliset selkkaukset ja muut yleismaailmalliset seikat, jotka ovat Pyhjäjärven kaupungin riskienhallinnan ulkopuolella. Ammattisalkunhoitajien käytöllä ja sijoitusstrategian ajantasaisuudella kaupungin sijoitusriskin hallinta voidaan arvioida olevan riittävää.

Strategisen riskin aiheuttaa epäonnistuminen rakennemuutokseen valmistautumisessa, kun kaivostoiminta Pyhjäjärvellä loppuu. Kaivostoiminnan alueelliset tuotanto-, työllisyys- ja tulovaiikutukset Pyhjäjärvellä, sen lähikunnissa ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa lakkaavat ja vaikutukset ovat niin mittavat, että Pyhjäjärvi ja lähiseutu ovat järjestyttävän rakennemuutoksen kourissa. Muutoksen hallinnan onnistumiselle olennaista on uusiokäytön (Pyhjäjärven Callion) kärkihankkeiden toteutuminen.

Arvion mukaan tuotantovaikutuksiin jää 250 miljoonan euron vajoaus ja työllisyysvaikutuksiin 825 henkilötyövuoden vajoaus. Kaivostoiminnan ja louhinnan toimialan vähennys on noin 300 henkilötyövuotta, kuljetuksen, varastoinnin ja tietoliikenteen noin 200 henkilötyövuotta, kiinteistö-, vuokraus-, tutkimus- ja liike-elämän palvelujen noin 80 henkilötyövuotta sekä koneiden ja laitteiden valmistuksen noin 70 henkilötyövuotta.

Kaivostoiminnan tuotantovaikutusten lakkaaminen jättää Pyhjäjärvelle noin 500 henkilötyövuoden vajauksen, palkkatuloihin 28 miljoonan euron vajauksen sekä verotuloihin noin seitsemän miljoonan euron vajauksen. Proaktiivinen toiminta rakennemuutoksen kohtaamisessa on tuloksetkaampaa kuin reaktiivinen toiminta rakennemuutoksen jo tapahduttua. Strategisena riskinä on, että heräämistä riskitietoisuuteen sekä riskin vaatimaan politiikkaan ja toimintaan ei tapahdu.

Imagollisen riskin hallinta vaatii rytmin vaihdosta ja terävää uudelleen profiloitumista. Sijainnista maakuntien rajalla on tehtävä haitan sijasta hyve liikennelogsistisesti erinomaisen sijainnin avulla. Silloin Pyhjäjärvestä välittyikin kuva liikennevirtojen keskiössä sijaitsevana paikkakuntana, joka sijainniltaan samankaltaisten naapurikuntien kanssa muodostaa elpyvän Suomen luovan talouden kehitysvyöhykkeen. Uusi imago ja profiili on yhteydessä kaivoksen infrastruktuuriin uusiokäytön onnistumiseen ja asumisen, yritystoiminnan sekä hyvinvoinnin elinvoimainvestointeihin.

3.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalain 115 §:n (410/2015) mukaan toimintakertomuksessa on annettava tietoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä keskeisistä johtopäätöksistä. Kaupunginhallitus vastaa valvonnan järjestämisestä ja yleisestä ohjeistamisesta. Valvonnan täytäntöönpanosta vastaa kaupunginjohtaja. Toimialueen päällikkö vastaa, että toimialueen sisäinen valvonta on järjestetty yleisten ohjeiden pohjalta ja on riittävää. Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu muun muassa kuntalakiin sekä kaupungin johto- ja toimintasääntöihin sekä niissä mainittuihin tehtäviin, toimivaltuuksiin ja vastuisiin sekä talousarvioon. Kaupunginhallituksen 12.6.2006 hyväksymä sisäisen valvonnan ohje painottaa talouden hoitoa, materiaalihallintoa sekä omaisuudenhoitoa ja niihin liittyviä systemaattisia tarkastuksia ja raportointeja. Sisäinen valvonta on toimintayksiköiden prosessi, jonka avulla se pyrkii kohtuullisessa määrin varmistamaan tavoitteidensa saavuttamista.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Pyhäjärven kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 30.6.2014 § 70. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa, mitä hallintosäännössä sekä muissa ohjeissa ja määräyksissä on sanottu. Pyhäjärven kaupungin uusi konserniohje hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 24.11.2014. Konserniohje on voimassa 1.1.2015 alkaen ja antaa paremmat työvälineet konsernivalvontaan. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista, ja ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja tilivelvollisia viranhaltijoita sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan laillisuutta uhkaavia tekijöitä.

Kaupunginhallitus hyväksyi Pyhäjärven kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet 16.12.2019. Nämä ohjeet ovat voimassa 1.1.2020 alkaen.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat operatiivisena toimintana kunnanhallitukselle, kunnanjohtajalle sekä kunnan muulle johdolle. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntalain 23 §:ssä kunnanhallitukselle säädettyä hallinnon ja taloudenhoitoon vastuutehtävää, kuntalain 24 §:ssä kunnanjohtajalle säädettyä hallinnon, taloudenhoitoon ja kunnan muun toiminnan johtotehtävää sekä kuntalain 25 a §:ssä säädettyä kuntakonsernin ohjausta ja konsernivalvonnan järjestämistä, mistä konsernijohto vastaa.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Valvontaa ovat suorittaneet osaltaan kaupunginhallitus täytäntöönpanopäätösten yhteydessä sekä valvontaohjeen mukaisesti määrätty henkilöt. Yleisellä tasolla valvontaa on lisäksi toteutettu johtoryhmätyöskentelyn yhteydessä. Havaittuihin puutteisiin on esimiestasolla puututtu välittömästi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 30.6.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä 24.11.2014 Pyhäjärven kaupunkikonsernin konserniohjeen. Kaupunginhallitus hyväksyi Pyhäjärven kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet 16.12.2019.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuutta seurataan toimintakertomuksen ja talousarvion toteutumisvertailussa ja näitä edeltävissä osavuosikatsauksissa. Erityistä seurantaa on kohdistettu yleisen finanssikriisin ja talouskriisin seurauksena varainhoitosalkkujen hoitoon sekä omistusjärjestelyihin koskien myös salkunhoitajayhtiöiden omistusjärjestelyjä. Kaupunginvaltuuston hyväksymä sijoitusstrategia on marraskuulta 2010. Tavoitteiden asettelussa tai määrärahojen budjetoinneissa ei ole havaittu olennaisia virheitä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällistä menettelyä, jonka avulla tunnistetaan ja arvioidaan kunnan toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Pyhäjärven kaupungin johtamisjärjestelmä, strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä toiminnan ja talouden ohjeet luovat perustan riskienhallinnalle. Mahdollisia vahinkoriskejä on arvioitu ja päivitetty kohteittain vakuutustarkastelun yhteydessä. Investointeihin ja rahoitukseen ei kertomusvuonna kohdistunut erityisriskejä.

Kaupungin vakuutusturvan laajuutta tarkasteltiin vakuutusten kilpailuttamisen yhteydessä syksyllä 2016. Toiminnallisia riskejä henkilöstön työturvallisuuden näkökulmasta kartoitettiin työvaarojen arvioinnilla niinkään syksyllä 2016.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Omaisuuksien hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa ei ole toteutunut menetyksiä, arvonalennuksia tai jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen. Tällaiset vastuut, menetykset tai korvaukset voisivat koskea esimerkiksi virheellistä menettelyä hankinnan kilpailuttamisessa tai valtion osuuden takaisinperinnässä.

Sopimustoiminta

Ennakoimattomia negatiivisia seuraamuksia ei ole tapahtunut liittyen sopimustoimintaan. Vanhentumisaikojen seurantaan on kiinnitettävä huomiota erityisesti siten, että varamiesjärjestelmät ovat riittävät myös mahdollisten pitkien sairaslomien yhteydessä.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja esittävät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä käynnistettyjen kehittämistoimien sekä oman, jatkuvan toiminnan ja talouden seurannan ja sisäisen tarkastuksen arviointi- ja varmistustoiminnan perusteella, että kaupungin hallinto on toiminut kuntalain, kaupungin johto- ja toimintasääntöjen sekä kaupunginhallituksen hyväksymien sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti. Sisäinen valvonta on yleisesti ottaen toimivaa ja asianmukaisesti järjestetty.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta kaupungissa ja kaupunkikonsernissa järjestettiin vuonna 2018 kuntalakiin vuonna 2012 tehtyjen muutosten mukaisesti. Kaupunginhallitus hyväksyi Pyhäjärven kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet 16.12.2019.

3.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Vuoden 2020 toimintakate osoittaa, että toimintamenoista jäi katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla 38,8 M€ (v. 2019 oli 38,5 M€). Toimintakatteen muutos oli 0,6 % edellisen vuoden vastaavaan toteutumaan verrattuna. Verotulojen, valtionosuuksien sekä muiden rahoitustuottojen ja –kulujen jälkeen vuosikatteen eli tulojen ja menojen erotukseksi muodostui 2,1 M€ (vuonna 2019 oli -1,7 M€).

Tilikauden tulos oli 88 445 euroa. Tilikauden tuloksesta ei tehty investointivaroja. Poistoeron muutosten jälkeen tilikauden alijäämä vuoden 2020 lopussa oli 426 871 euroa.

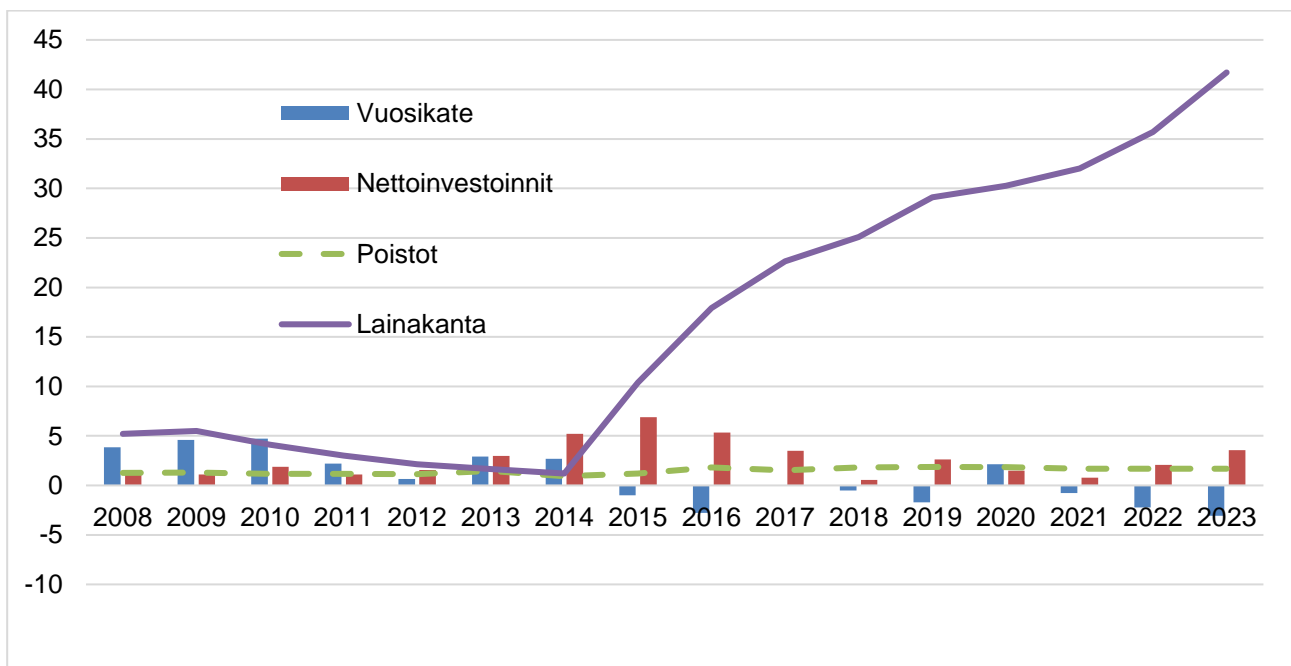
Tilikauden yli- / alijäämät vuosina 2016 – 2021

	2016	2017	2018	2019	2020	TA 2021
Taseen loppusum. 31.12.	58 387 108	60 946 625	59 689 013	60 929 026	61 414 364	
Peruspääoma 31.12.	20 542 187	20 542 187	20 542 187	20 542 187	20 542 187	
Peruspääoma-% taseen loppusummasta	35,18	33,7	34,4	33,7	33,4	
Tilikauden alijäämä 31.12.	-3 760 698	-1 163 125	-1 421 945	-3 230 721	426 871	
-Ed.vuosien alijäämä						
+Ed.vuosien ylijäämä	10 321 489	6 560 791	5 397 666	3 975 720	745 001	
Tilik.ylij. taseessa 31.12.	6 560 791	5 397 666	3 975 721	745 001	1 171 872	
Alijäämä TA:ssa 2021						-2 106 656

Tulorahoituksen riittävyys

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. Vuoden 2020 vuosikate oli 2.125.644 euroa.

Vuosikate, nettoinvestoinnit, poistot ja lainakanta vuosina 2008 – 2020 sekä arvio vuosille 2021–2023 (M€)

3.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintaketteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2020	2019	2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3 993	3 959	5 065
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintakulut	-42 761	-42 482	-42 631
Toimintakate	-38 768	-38 523	-37 566
Verotulot	21 717	19 734	20 458
Valtionosuudet	19 461	16 586	16 169
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	20	26	27
Muut rahoitustuotot	226	655	836
Korkokulut	-171	-147	-143
Muut rahoituskulut	-360	-46	-307
Vuosikate	2 126	-1 715	-526
Poistot ja arvonalentumiset	-1 839	-1 863	-1 814
Satunnaiset erät	-198		
Tilikauden tulos	88	-3 578	-2 340
Poistoeron lisäys(-) vähennys(+)	338	347	918
Varausten lisäys(-) vähennys(+)			
Rahastojen lisäys(-) vähennys(+)			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	427	-3 231	-1 422

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020 +muutos	TP 2020	TA 2021
Toimintatuotot % toimintakuluista	7,7	10,2	11,9	9,3	9,0	9,3	8,1
Vuosikate/Poistot %	-152,9	0,1	-29,0	-92,0	-37,59	115,6	-46,5
Vuosikate €/asukas	-511	0,3	-100,2	-333,9	-146,3	422,3	-153,5
Poisto %	55,2	35,6	35,8	47,1	50,22	46,05	47,8
Poistot / asukas	334,2	287,9	345,7	362,8	389,10	365,4	330,1
Asukasmäärä	5 450	5 338	5 247	5 135	5 100	5 033	5 000

Tuloslaskelman tunnusluvut, selostus:

Toimintatuottojen % -osuus toimintakuluista:

100 x toimintatuotot / toimintakulut

Tunnusluku osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusohjelmien myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla toiminnan tuotoilla.

Vuosikate/Poistot %: 100 x vuosikate / poistot + arvonalentumiset

Poisto %: 100 x poistot käyttöomaisuudesta / toimintatulot

3.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	2020	2019	2018
	1000 €	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	2 126	-1 715	-526
Satunnaiset erät	-198		
Tulo-rahoituksen korjauserät	-33	-2	-1 019
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-2 091	-2 623	-2 109
Investointien ennakkomaksut			
Rahoitusosuudet investointimenoihin	331	2	240
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	256	6	2 427
Toiminnan ja investointien rahavirta	391	-4 332	-987
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-250	-453	-243
Antolainasaamisten vähennykset	203	407	487
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 070	4 700	3 600
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 917	-1 687	-1 545
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000	1 000	400
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 099	332	-1 227
Rahoituksen nettorahavirta	8	4 299	1 472
Kassavarojen muutos	398	-33	485
Rahavarat 31.12.	10 321	9 923	9 955
Rahavarat 1.1.	9 923	9 956	9 470

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020	TA 2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-13 335 572	-15 875 285	-16 670 496	-25 095 021		-16 624 317	
Investointien tulo-rahoitus	-51,8	-0,1	-28,1	-65,6	-100,9	141,3	-96,4
Lainanhoitokate	-2,4	0,1	-0,4	-0,9	-0,5	1,1	-0,4
Kassan riittävyys, päivää	61	73	77	76		79	
Asukasmäärä	5 450	5 338	5 247	5 135	5 100	5 033	5 000

Rahoituslaskelman tunnusluvut**Investointien tulo-rahoitus, %**

= $100 * \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Investointien tulo-rahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintameno on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2.

Kassan riittävyys, päivää

= $365 * \text{kassavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrällä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoittona on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

3.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE

VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
	1000 e	1000 e		1000 e	1000 e
A PYSYVÄT VASTAAVAT	49 231	49 486	A OMA PÄÄOMA	21 714	21 287
I Aineettomat hyödykkeet	242	324	I Peruspääoma	20 542	20 542
1. Aineettomat oikeudet			III Arvonkorotusrahasto	0	0
2. Muut pitkävaikutteiset menot	242	324	IV Muut omat rahastot	0	0
3. Ennakkomaksut			V Ed. tilikausien yli-/alijäämä	745	3 976
II Aineelliset hyödykkeet	31 260	31 277	VI Tilikauden yli-/alijäämä	427	-3 231
1. Maa- ja vesialueet	4 070	3 958			
2. Rakennukset	21 416	21 897	B POISTOERO JA VAP.EHT.		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 138	5 265	VARAUKSET	5 804	6 142
4. Koneet ja kalusto	8	22	1. Poistoero	5 804	6 142
5. Muut aineelliset hyödykkeet			2. Vapaaehtoiset varaukset	0	0
6. Enn.maksut ja kesken. hank	628	135			
III Sijoitukset	17 729	17 885	C PAKOLLISET VARAUKSET	78	78
1. Osakkeet ja osuudet	13 468	13 671	1. Eläkevaraukset		
2. Joukkovelkakirjasaamiset			2. Muut pakolliset varaukset	78	78
3. Muut lainasaamiset	4 223	4 177	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	66	77
4. Muut saamiset	38	37	1. Valtion toimeksiannot	27	30
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	27	30	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	39	47
1. Valtion toimeksiannot	27	30	3. Muut toimeksiantojen pääomat	0	0
2. Lahjoitusrah. erityiskatteet			E VIERAS PÄÄOMA	33 752	33 345
3. Muut toimeksiantojen varat			I Pitkäaikainen	28 184	24 334
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 156	11 413	1. Joukkovelkakirjalainat		
I Vaihto-omaisuus	0	0	2. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	28 184	24 334
1. Aineet ja tarvikkeet	0	0	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
2. Keskeneräiset tuotteet			4. Lainat muilta luotonantajilta		
3. Valmiit tuotteet			5. Saadut ennakot	0	0
4. Muu vaihto-omaisuus			6. Ostovelat		
5. Ennakkomaksut	0	0	7. Muut velat	0	0
II Saamiset	1 835	1 490	8. Siirtovelat		
Pitkäaikaiset saamiset	56	94	II Lyhytaikainen	5 569	9 011
1. Myyntisaamiset	0	0	1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lainasaamiset	30	30	2. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	2 069	4 765
3. Muut saamiset	26	64	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
4. Siirtosaamiset			4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	1 780	1 396	5. Saadut ennakot	134	101
1. Myyntisaamiset	496	677	6. Ostovelat	2 233	2 953
2. Lainasaamiset	0	17	7. Muut velat	159	146
3. Muut saamiset	92	71	8. Siirtovelat	974	1 046
4. Siirtosaamiset	1 191	631	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	61 414	60 929
III Rahoitusarvopaperit	9 925	9 663			
1. Osakkeet ja osuudet	0	0			
2. Sijoitukset rahamarkk.inst.	6 625	6 363			
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit	3 300	3 300			
IV Rahat ja pankkisaamiset	396	260			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	61 414	60 929			

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASEEN TUNNUSLUVUT

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021
Omavaraisuusaste, %	72,0	59,8	54,7	52,0	45,1	44,9	
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	37,1	58,8	65,8	68,3	82,5	74,4	
Kertynyt yli- / alijäämä, 1000 €	10 321	6 561	5 398	3 976	745	1 172	
Kertynyt yli- / alijäämä, € / asukas	1 874	1 204	1 011	758	145	233	
Lainakanta 31.12., €	10 384 738	17 913 293	22 631 015	25 086 455	29 099 135	30 252 319	32 011 000
Lainakanta 31.12., € / asukas	1 885	3 287	4 240	4 781	5 667	6 011	6 402
Lainat ja vuokravastuut 31.12.					29 164 958	30 356 535	
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas					5 680	6 032	
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	5 201	4 941	4 373	4 130	4 177	4 223	
Asukasmäärä	5 508	5 450	5 338	5 247	5 135	5 033	5 000

Taseen tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaantuneisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht. varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukana.

Lainasaamiset 31.12.

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

3.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

Kokonaistuloiksi muodostui 52,2 M€ (47,1 M€), joista suurin osuus koostui verotuloista 41,6 % (41,9 %). Valtionosuuksien osuus tuloista oli 37,3 % (35,2 %) ja toimintatuottojen osuus oli 7,6 % (8,4 %). Suluissa näkyy vuoden 2019 vastaava luku.

Kokonaismenot olivat 50,7 M€ (47,4 M€), josta 84,3 % (89,6 %) koostui toimintakuluista. Investointimenot olivat 4,1 % (5,5 %) kokonaismenoista.

TULOT	Milj. €	%	MENOT	Milj. €	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	3,993	7,6	Toimintakulut	42,761	84,3
Verotulot	21,717	41,6	- Valmistus omaan käyttöön		
Valtionosuudet	19,461	37,3	Korkokulut	0,170	0,3
Korkotuotot	0,020	0,0	Muut rahoituskulut	0,360	0,7
Muut rahoitustuotot	0,226	0,4	Satunnaiset kulut	0,198	
Satunnaiset tuotot			Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			+/- Pakollisten var. muutos		
-Käyttöom. myyntivoitot	-0,045		- Käyttöom. myyntitappio	-0,012	
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investoint.	0,331	0,6	Käyttöomaisuusinvestoinnit	2,091	4,1
Pysyv.vast.hyöd.luov.tulot	0,256	0,5	Rahoitustoiminta		
Rahoitustoiminta			Antolainasaamisten lisäykset	0,250	0,5
Antolainasaamisten vähennys	0,203	0,4	Pitkäaikaisten lainojen vähen.	4,917	9,7
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6,070	11,6	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,000	0,0	Oman pääoman muutos		
Oman pääoman lisäykset			Kokonaismenot yhteensä	50,735	100,0
Kokonaistulot yhteensä	52,232	100,0			
Täsmäytys:					
Kokonaistulot	52 232		- Kokonaismenot	50 735 =	1 497
Maksuvalmiuden muutos	1 099		- Rahavarojen muutos	398 =	1 497

Tuloslaskelman toteutuminen

ULKOISET + SISÄISET

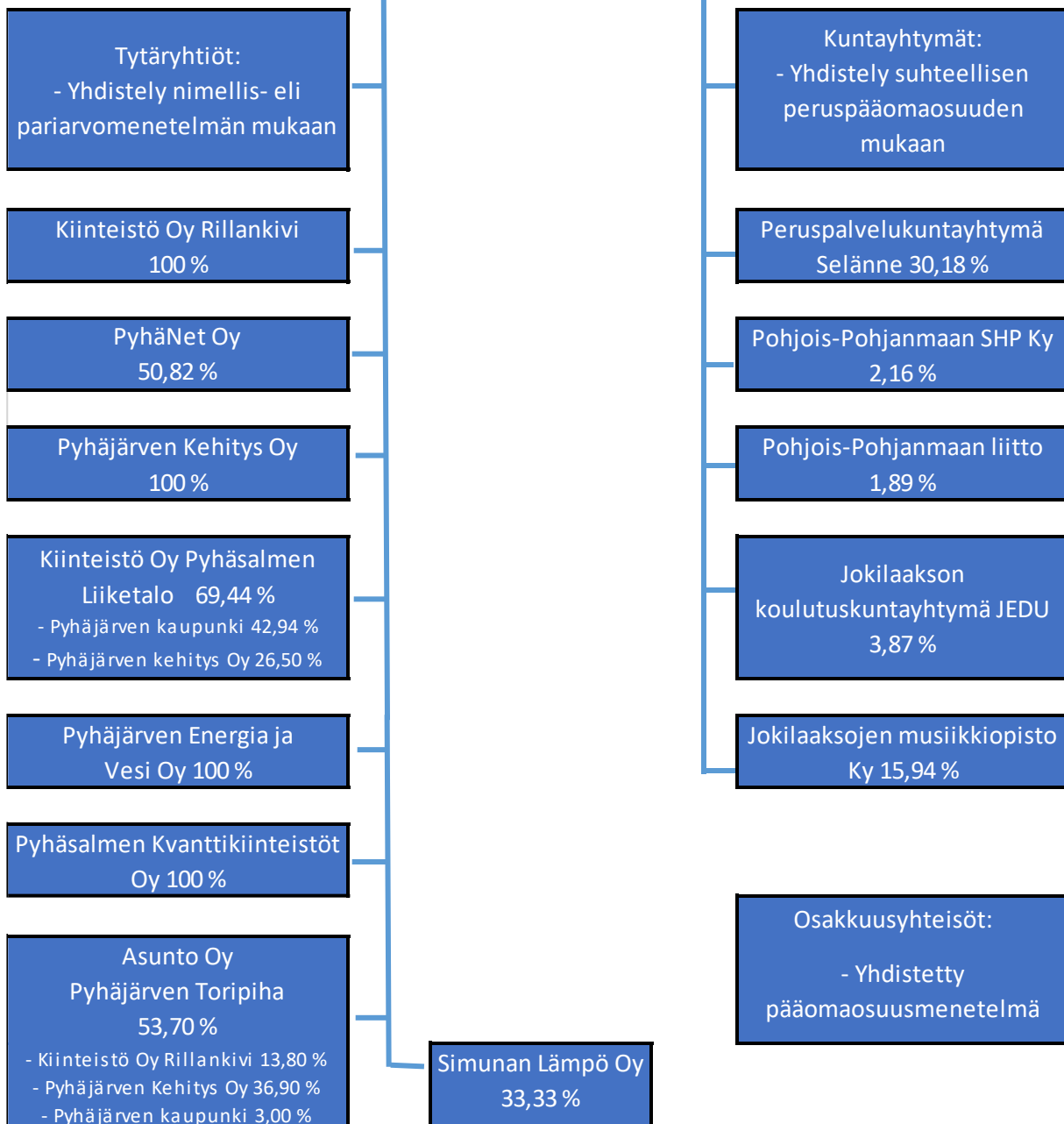
	Tilinpäätös 2017	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	TA + LTA 2020	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021
Toimintatuotot	7 321 756	8 072 125	6 899 630	6 709 291	6 826 310	6 881 838	6 168 945
Toimintakulut	-45 218 150	-45 637 944	-45 422 478	-46 811 214	-46 883 217	-45 649 358	-46 313 035
Toimintakate	-37 896 394	-37 565 819	-38 522 848	-40 101 923	-40 056 907	-38 767 519	-40 144 090
Verotulot	21 604 460	20 457 649	19 734 074	20 570 000	20 570 000	21 717 394	19 790 000
Valtionosuudet	15 761 413	16 168 701	16 586 486	17 940 000	19 120 000	19 460 574	19 500 000
Rahoitustuotot	751 137	863 716	681 626	351 000	201 000	246 151	351 000
Rahoituskulut	-218 883	-450 163	-193 952	-280 000	-580 000	-530 955	-280 000
Vuoskate	1 733	-525 917	-1 714 615	-1 520 923	-745 907	2 125 644	-783 090
Poistot ja arvonal.	-1 536 847	-1 813 960	-1 863 112	-1 984 425	-1 984 425	-1 839 058	-1 683 566
Satun. tuotot / kulut	-21 503					-198 141	
Tilikauden tulos	-1 556 617	-2 339 877	-3 577 726	-3 505 348	-2 730 332	88 445	-2 466 656
Poistoeron muutos	393 493	917 931	347 006	360 000	360 000	338 427	360 000
Varausten muutos Rahaston muutos							
Tilik. yli-/ alijäämä	-1 163 125	-1 421 945	-3 230 721	-3 145 348	-2 370 332	426 871	-2 106 656
Tilik.ylij.taseessa	5 397 666	3 976 181	745 001			1 171 872	

3.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

3.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernirakenne kaaviona

PYHÄJÄRVEN KAUPUNKI

3.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Pyhjärven kaupungin omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kaupungin pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa kunnan pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjänteisyys ja pääomien käytön tehokkuus. Omistajapolitiikalla ohjataan käyttöomaisuuden ja pitkäaikaisten pääomasijoitusten hankintaa, hoitoa ja luovutusta koskevaa päätöksentekoa kaupungissa.

Omistajapolitiikassa on kyse omistajastrategian valinnasta ja sen onnistuneisuuden arvioinnista ja konserniohjauksesta, joka perustuu omistukseen liittyvän määräysvallan käyttöön. Konserniohjaus voidaan jakaa omistajaohjaukseen ja tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamiseen. Omistajaohjaus on kunnan edustajien päätösvalan käytön ohjaamista yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä. Tytäryhtiöiden valvontaa koskevia ohjeita annetaan kunnan omille toimielimille ja viranhaltijoille. Lisäksi kunta voi antaa teknisluonteista ohjeistusta tytäryhteisöille sovitussa konsernin toiminnoissa kuten tilinpäätösraportoinnissa tai rahoituksen taikka hankintojen järjestämisessä. Konserniyhtiöiden toimintaa ohjaa konserniohje, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 24.11.2014 § 106.

Konsernijohto on antanut konserniohjeita tytäryhtiöille sekä kaupungin nimeämille yhtiöiden kokous- ja yhtiökokousedustajille useassa asiassa kuluvan vuoden aikana.

Kuluneena vuonna kokoonnuttiin tytäryhteisöjen edustajien kanssa säännöllisesti. Tytäryhtiöpalaverissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita.

3.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne aloitti toimintansa 1.1.2010. Peruspalvelukuntayhtymä Selännettä olivat perustamassa Haapajärven kaupunki, Kärsämäen kunta, Pyhjärven kaupunki ja Reisjärven kunta. Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen jäsenkuntia ovat Haapajärven ja Pyhjärven kaupungit sekä Reisjärven kunta. Kärsämäen kunta erosi kuntayhtymästä 1.1.2015 alkaen ja otti järjestämisvastuun itselleen, tuottamisvastuussa on yksityinen sote-palveluiden tuottaja. Kärsämäen kunta on osajäsen 1.1.2015 alkaen erillisten sopimusten mukaan ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden ja Taloushallinto Selman talous- ja henkilöstöhallinnon osalta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 29.4.2013 perustettavaksi PyhäNet Oy:n. Perustamissopimus allekirjoitettiin 21.5.2013. Pyhjärven kaupungin omistamien PyhäNet Oy:n osakkeiden lukumäärä oli 250 ja osakepääoma 5.000 euroa. Osakeannista päätettiin 25.4.2014, missä Kärsämäen kunnalle merkittiin 55 osaketta 1.100 euron osakepääomalla. PyhäNet Oy:n osakemäärä osakeannin jälkeen oli yhteensä 305 osaketta. Pyhjärven kaupungin omistusosuus oli osakeannin jälkeen 81,97 %. Yhtiön toimialana on mm. hankkia, omistaa, ylläpitää, hoitaa, myydä ja vuokrata hallinnassaan olevaa tietoliikenneverkkoa ja sen liittymiä.

Kaupunginhallitus päätti 13.6.2016 § 204 myydä Haapajärven kaupungille 95 Pyhjärven kaupungin omistamaa Pyhänet Oy:n osaketta. Osakkeiden myynnin johdosta kaupungin omistusosuus on 50,82 % (tätä ennen 81,97 %).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:n perustamisen 29.9.2014. Yhtiön aputoiminimi on Pyhjärven Callio, jonka nimen alla kaivosinfraa hyödyntävä yritystalue toimii ja kehittyy. Vesi- ja viemäritoiminta sekä kaukolämpötoiminta yhtiöitettiin kaupunginvaltuuston päätettyä asiasta 24.11.2014. Perustettiin Pyhjärven kaupungin 100 prosenttisesti omistama Pyhjärven Energia ja Vesi Oy, joka aloitti toimintansa 1.1.2015.

Kaupunginhallitus päätti 21.12.2015 § 473 ostaa varastotilaa Asunto Oy Pyhäsalmen Toripihasta. Kiinteistö Oy Rillankiven ja Pyhjärven Kehitys Oy:n kanssa yhteisomistusosuudeksi muodostui 53,70 %.

Kaupunginhallitus antoi 31.7.2017 § 266 konserniohjeen Pyhäjärven Kehitys Oy:lle ja Kiinteistö Oy Rillankivelle, jonka mukaan Pyhäjärven Kehitys Oy:n kiinteistömässän siirto Kiinteistö Oy Rillankivelle toteutetaan osittaisjakautumisen kautta. Osittaisjakautuminen toteutettiin 1.1.2018 alkaen. Omaisuuden keskittämisellä yhteen yhtiöön on nähtävissä volyymietuja kiinteistönpidon eri osa-alueilla, jolloin on saatavissa sekä toiminnallisia että taloudellisia hyötyjä. Isännöinti (manageeraus) on jo keskitetty, jolloin on saatu vähennettyä kahden yhtiön päällekkäisyyksiä ja mahdollista toimintojen osioimintia. Edelleen kiinteistöhoidon ja -huollon (ja muiden hankintojen) yhdistämisellä (yhdessä kilpailuttamisella) on mahdollista saavuttaa mittakaava-hyötyjä. Myös kunnossapitoon liittyviä tehtäviä on mahdollista niputtaa suuremmiksi kokonaisuuksiksi.

Kiinteistö Oy Rillankivi rakennutti 6-kerroksisen hissillisen asuin- ja liikehuoneistokerrostalon Ollintien ja Torkkolantien kulmukseen, Pyhäsalmen keskustaan. Rakennus valmistui vuoden 2018 lopussa. Kerrostalon katutasoon toteutettiin uudet liiketilat Suomenselän Osuuspankille. Rakennuksen kerroksiin 2 - 6 sijoittuu 30 vuokra-asuntoa. Rakennushankkeen toteuttaminen tukee Kiinteistö Oy Rillankiven tarvetta uudistaa nykyistä asuntokantaansa. Laadukkaan ja monipuolisen asumisen edistäminen toteuttaa Pyhäjärven kaupungin strategisia tavoitteita.

Kaupunginvaltuusto päätti 10.12.2019 § 82 hyväksyä Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n purkamisen vuoden 2020 aikana. Kaupunginvaltuusto päätti myös valtuuttaa kaupunginjohtajan antamaan konserniohjeen Pyhäjärven kaupungin yhtiökokousedustajalle ylimääräiseen yhtiökokoukseen, missä asiana on Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n purkaminen osakeyhtiölain mukaisesti. Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n ylimääräinen yhtiökokous päätti 5.2.2020 yksimielisesti purkaa yhtiön ja asettaa sen vapaaehtoiseen selvitystilaan 6.2.2020 alkaen. Selvitystila rekisteröitiin 24.3.2020. Pyhäsalmen Lentokenttä Oy piti 21.12.2020 varsinaisen yhtiökokouksen. Yhtiökokous hyväksyi selvitysmiehen laatiman loppuraportin esitetyllä tavalla.

3.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta. Kehitysarvion tulee tuoda esiin seikat, joiden perusteella arvioidaan tulevaisuudennäköymien poikkeavan aiemmasta kehityssuunnasta.

Tulevaan kehitysarvioon konsernitasolla vaikuttaa samat seikat kuin arvioon kaupungin kehityksestä. Verotulokehityksen jatkuessa suurin piirtein samankaltaisena vielä lähivuodet, konsernin talouden tunnusluvut pysyvät suhteellisen tyydyttävinä.

Konserniyhtiöistä Pyhäjärven Kehitys Oy:n ja Rillankivi Oy:n kehitys talouden näkökulmasta on haasteellisin. Kehitys Oy:n roolina on luoda edellytyksiä uusille yrittäjille ja sitä kautta uusia työpaikkoja kaivostoiminnan loppumisesta aiheutuvien työpaikkamenetysten sijaan niiden vuosien aikana, jolloin kaivostoiminta vielä jatkuu.

Mikäli työpaikkakehitystä ei olennaisesti vaikuttavammalla tavalla saada menetyksiä vastaavalle tasolle, paikkakunnan väestön vähentyminen jatkuu edelleen ja se aiheuttaa Rillankivi Oy:n omistamien asuntojen käyttöasteen alenemisen.

Pyhäjärven Kehitys Oy:n, Kiinteistö Oy Rillankiven sekä PyhäNet Oy:n tulevan kehityksen arvioon vaikuttaa, miten paikkakunta pystyy pitämään yllä maaseutuelinkeinoja ja kylissä olevaa asutusta. Tämän hetken liittymätilausten lukumäärän perusteella arvio tulevasta on kohtuullisen hyvä. Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:llä on omat haasteensa, koska kaukolämpö- sekä vesi- ja viemäriverkoston korjausvelkaa ei olla täsmällisesti arvioitu.

Vaikka konsernin ja siihen kuuluvien tytäryhteisöjen tunnusluvut kokonaisuudessaan ovat tyydyttävät, talouden näkökulmasta ja kehityksen voimistamisen vaatimuksesta riskienhallintajärjestelmän kokonaisvaltaista, koordinoitua läpivalaisua on harjoitettava.

3.6.5 Selonteko konserninvalvonnan järjestämisestä

Toimivallan ja vastuun jako

Konsernijohto ja tehtävät on konserniohjeella jaettu valtuustolle, hallitukselle, toimielimille, kaupunginjohtajalle ja toimialajohtajille. Kokonaisuudessaan konserniohje koskee Pyhäjärven kaupungin tytäryhteisöjä sekä kuntayhtymiä, joissa kaupunki on jäsenenä. Tytäryhteisöjä ovat Pyhäjärven Kehitys Oy, PyhäNet Oy, Kiinteistö Oy Rillankivi, Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy, Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy, Pyhäsalmen Liiketalo Oy, josta omistus Pyhäjärven Kehitys Oy:n kanssa on yhteensä 69,44 % sekä Pyhäjärven Toripiha, josta omistus Kiinteistö Oy Rillankiven kanssa on yhteensä 53,70 %.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa ohjeet tytäryhtiön hallintoelimissä oleville edustajilleen asetettaessa tytäryhtiöiden toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Kuntalain 23 § 2 momentin mukaisesti kaupunginhallitus voi tarvittaessa antaa ohjeita kaupungin kannan huomioimisesta käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallitus antoi ohjeita tytäryhtiöitä koskeviin asioihin.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskevaa arviointia on pyritty kehittämään kuluneen vuoden aikana. Tytäryhtiöt ovat lisänneet toimintaa koskevia tavoitteita tilinpäätösraportointiin. Tavoitteet on johdettu valtuuston hyväksymästä Pyhäjärven kaupungin tulevaisuusstrategiasta. Kiinteistöyhtiö Rillankiven sekä Pyhäjärven Kehitys Oy:n käyttöasteita seurataan.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Tytäryhteisöjen vuotuiset toiminta-, talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelmat tulee toimittaa konsernijohtolle seurantaan varten viivytyksettä niiden valmistuttua ja pyydetessä myös luonnosvaiheessa. Toiminnan seurannassa tulee huomioida sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointi. Yhtiöiden taloudellista tilaa seurataan soveltuvin osin standardoiduin tunnusluvuin (kannattavuus, maksuvalmius, vakavaraisuus ja suhteellinen velkaantuneisuus). Tytäryhtiöt ovat toimittaneet talouteen liittyvät raportit Pyhäjärven kaupungin konserniohjeen mukaisesti. Muutaman kerran vuodessa järjestettävissä tytäryhtiöpalavereissa on tarkasteltu tytäryhtiöiden tuloksellisuutta, taloudellista asemaa sekä muita ajankohtaisia asioita.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Tytäryhteisöt toimivat ensisijaisesti niitä koskevien yhteisölakien sekä oman yhteisön edun mukaisesti. Keskitetyksi järjestettyjä toimintoja kuntakonsernissa voivat olla muun muassa rahoitus- ja sijoitustoiminta, maksuliikenteen hoito, hankinnat ja riskien hallinta, vakuuttaminen, henkilöstöpolitiikka ja tietohallinto. Yleistoteamuksena voidaan mainita, että keskitettyjä konsernitoimintoja ei pääsääntöisesti ole.

Konsernipalvelujen käyttö ja siirtohinnoittelun kustannusvastaavuus

Pyhäjärven kaupunkikonsernissa ei ole tytäryhteisöä, joka tuottaisi palveluja keskitetyksi muille konserniyhteisöille. Tällaisia palveluja voivat olla mm. toimitila- ja kiinteistöpalvelut, taloushallinnon palvelut, tietohallinnon palvelut ja muut hallinnon palvelut kuten lakipalvelut ja arkistointi- sekä monistus- ja painatuspalvelut.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Kaupunginvaltuuston 30.6.2014 § 70 hyväksymä Pyhäjärven kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ovat perustana tytäryhteisöjen riskienhallinnan järjestämisessä. Tytäryhteisöt hoitavat itsenäisesti riskien vakuuttamisen. Kiinteistö Oy Rillankiven ja Pyhäjärven Kehitys Oy:n kiinteistövakuutukset ovat ajan tasalla. Riskienhallintajärjestelmien kehittämisen kannalta jatkossa on syytä käydä koordinoiva tarkastelu riskienhallintajärjestelmien kokonaisvaltaisesta toimivuudesta tytäryhteisöissä. säädetyn muutoksen mukaan toimintakertomukseen on sisällytettävä yksityiskohtaiset tiedot Kuntalain 115 §:ään riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Pyhäjärven kaupunki on ottanut käyttöönsä Julkisyhteisön hallinnon vastuuvakuutuksen, jolla tuetaan julkisyhteisön omistaja- ja riskienhallintapolitiikkaa, parantaen sekä päätöksentekijöiden että toimihenkilöiden turvaa eri yhtiömuodoissa.

3.6.6 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kuntien muodostaessa yhä monipolvisempia kuntakonserneja, korostuu johtamisessa kokonaisuuden ymmärtäminen ja hallinta sekä aktiivisen omistajuuden avulla tavoiteltavat tulokset.

Toimintaympäristön muuttuessa nopeasti kunnalta ja kuntakonsernilta vaaditaan nopeaa reagointi- ja uusiutumiskykyä ja onnistunutta johtamista. Se tarkoittaa johtamisen, toimintatapojen, -prosessien ja rakenteiden jatkuvaa tarkastelua, toiminnan kokonaistuloksellisuutta sekä riskienhallintaa. Kiristynyt taloudellinen tilanne luo kuntajohtamiselle vielä erityisen paineen.

Kuntalain (410/2015) säännökset terävöittävät kunnan toiminnan strategista johtamista, omistajaohjausta sekä riskienhallinnan ja arvioinnin merkitystä. Kuntalain uudet säännökset omistajaohjauksesta, kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta ja konserniohjeista sekä konsernijohdosta ovat tulleet voimaan 1.6.2017. Pyhäjärven kaupunki on aloittanut konserniohjauksen kehittämisen etupainotteisesti jo ennen kuntalain säännösten voimaan astumista.

	Tavoitearvo	Kiinteistö Oy Rillankivi	Pyhäjärven Kehitys Oy	Pyhänet Oy	Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy
Konsernijohdolle asetettujen tavoitteiden toteutuminen					
Raportointivelvoite	3 kertaa / vuosi	3 kertaa / vuosi	3 kertaa / vuosi	3 kertaa / vuosi	3 kertaa / vuosi
Toimintatuotot / toimintakulut %	> 30 %	136,3	98,7	160,9	131
Vuosikate / poistot %	> 80 %	54	-209	175	125
Omavaraisuusaste %	> 50 %	25,1	-95	1,4	52,1
Suhteellinen velkaantuneisuus	< 40 %	598	200	378	186
Lainamäärä € / asukas		2 012	80	780	636
Tytäryhteisöille annettujen tavoitteiden toteutuminen					
Tilikauden yli-/alijäämä	+ / - 0 €	-240 721	-10 219	160 999	77 327
Asuntojen käyttöaste	> 90 %	88,9			
Toimitilojen käyttöaste		68,5			

3.6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2020	2019	2018
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	43 016	38 707	38 864
Valmistus omaan käyttöön			
Toimintakulut	-79 498	-75 900	-75 714
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	6		-63
Toimintakate	-36 476	-37 193	-36 913
Verotulot	21 645	19 660	20 384
Valtionosuudet	20 773	17 819	17 439
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	12	21	17
Muut rahoitustuotot	323	723	941
Korkokulut	-430	-414	-318
Muut rahoituskulut	-381	-57	-335
Vuosikate	5 466	559	1 215
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 092	-4 206	-3 933
Tilikauden yli- ja alipariarvot			
Arvonalentumiset		-372	-17
Satunnaiset erät	-198		405
Tilikauden tulos	1 175	-4 019	-2 329
Tilinpäätössiirot	-20	62	-11
Tilikauden verot	-29	-44	-27
Laskennalliset verot	-4	-1	-7
Vähemmistöosuudet	74	132	286
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 196	-3 870	-2 088

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Toimintatuotot / toimintakulut, %	51,3	49,5	50,4	51,3	51,0	54,1
Vuosikate / Poistot, %	28,9	9,6	63,2	30,9	13,3	133,6
Vuosikate, € / asukas	174	-74	436	232	109	1 086
Asukasmäärä	5 508	5 450	5 338	5 247	5 135	5 033

Toimintatuottojen % -osuus toimintakuluista:

100 x toimintatuotot / toimintakulut

Vuosikate % poistoista:

100 x vuosikate / poistot + arvonalennukset

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2020 1 000 €	2019 1 000 €	2018 1 000 €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	5 466	561	1 215
Satunnaiset erät	-199	-179	405
Tilikauden verot	-22	-44	-31
Tulorahoituksen korjauserät	-23	-133	-1 339
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-6 855	-6 160	-7 755
Investointien ennakkomaksut			
Rahoitusosuudet investointimenoihin	343	7	352
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	273	87	2 878
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 017	-5 861	-4 275
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-25	-204	-212
Antolainasaamisten vähennykset	2	204	260
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 306	6 954	7 578
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 477	-3 570	-3 553
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 756	961	494
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset	-986	1 371	-693
Rahoituksen nettorahavirta	3 065	5 716	3 875
Kassavarojen muutos	2 047	-145	-400
Rahavarat 31.12.	15 710	13 663	13 808
Rahavarat 1.1.	13 662	13 808	14 208
	2 047	-145	-400
Erotus	0	0	0

KONSERNIRAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020
Investointien tulorahoitus	-4,4	37,1	16,4	9,1	83,9
Lainanhoitokate	-0,02	1,48	0,40	0,24	2,03
Kassan riittävyys, päivää	52,4	61,8	57,3	57,8	64,0
Toiminnan ja invest.rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-30 203 926	-31 297 791	-34 739 129	-30 286 259	-23 641 774
Asukasmäärä	5 450	5 338	5 247	5 135	5 033

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * vuosikate / investointien omahankintamenot

Lainanhoitokate

= (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset)

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2.

Kassan riittävyys, päivää

= 365 * kassavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	63 858	61 220	A OMA PÄÄOMA	23 143	21 456
I Aineettomat hyödykkeet	610	672	I Peruspääoma	20 542	20 542
1. Aineettomat oikeudet	610	672	II Osuus ky:n oman po:n lisäyks.		
2. Muut pitävaik. menot			III Liittymismaksurahasto		
3. Ennakkomaksut			IV Arvonkorotusrahassto		
4. Keskenäiset hankinnat			V Muut omat rahastot	920	894
II Aineelliset hyödykkeet	62 668	60 102	VI Ed. tilikausien yli-alijäämä	484	3 890
1. Maa- ja vesialueet	5 141	5 061	VII Tilikauden yli- alijäämä	1 196	-3 870
2. Kiinteistöjen liittymismaksut			B VÄHEMMISTÖOSUUDET	-484	-411
3. Maa- ja vesialueiden arv.kor.			C POISTOERO JA VAPAAEHT.		
4. Rakennukset	36 536	36 808	VARAUKSET	0	0
5. Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 531	14 907	1. Poistoero		
6. Koneet ja kalusto	1 490	1 483	2. Vapaaeht. varaukset		
7. Muut aineelliset hyödykkeet	3	15	D PAKOLLISET VARAUKSET	758	761
8. Ennakkomaksut ja kesk.er.	4 967	1 828	1. Eläkevaraukset		
III Sijoitukset	580	446	2. Muut pakolliset varaukset	758	761
1. Osakkuusyhteisöosuudet	546	434	E TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	426	469
2. Muut osakkeet ja osuudet			F VIERAS PÄÄOMA	61 568	58 277
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			I Pitkäaikainen	48 354	41 833
4. Muut lainasaamiset	14	5	1. Pitkäaikainen korollinen	47 265	40 938
5. Muut saamiset	21	7	2. Pitkäaikainen koroton	1 089	895
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	382	418	II Lyhytaikainen	13 214	16 444
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 171	18 914	1. Lyhytaikainen korollinen	3 221	5 844
I Vaihto-omaisuus	362	217	2. Lyhytaikainen koroton	9 993	10 600
II Saamiset	5 100	5 034	III Rahoitusarvopaperit	10 088	9 826
Pitkäaikaiset saamiset	84	176	IV Rahat ja pankkisaamiset	5 622	3 837
Lyhytaikaiset saamiset	5 016	4 858	VASTAAVAA YHTEENSÄ	85 411	80 552
III Vieras pääoma	10 088	9 826	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	85 411	80 552
IV Rahat ja pankkisaamiset	5 622	3 837			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020
Omavaraisuusaste, %	46,3	38,0	34,3	31,4	26,6	27,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	47,7	59,2	65,9	69,2	76,5	72,1
Velat ja vastuut prosenttia käyttötul. %			67,0			
Kertynyt yli- / alijäämä, 1000 €	9 324	6 109	5 140	3 293	21	1 681
Kertynyt yli- / alijäämä, € / asukas	1 692,8	1 120,9	962,8	627,6	4,0	333,9
Konsernin lainat, € / asukas	4 209	5 909	7 149	8 065	9 110	10 031
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	23 182	32 203	38 159	42 319	46 782	50 486
Konsernin lainasaam.31.12., 1000 €	395	341	24	5	5	14
Asukasmäärä	5 508	5 450	5 338	5 247	5 135	5 033

KESKEISET LIITETIEDOT

	2016	2017	2018	2019	2020
Vastuusitoumukset					
Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta					
Takaukset	5 651 887,05	5 894 045,39	8 423 613,24	9 063 790,62	8 881 135,81
Kiinnitykset tiloihin					
Muut vastuusitoumukset					
Takaukset muiden puolesta	1 800 266,92	1 637 658,25	1 541 124,95	1 426 401,65	1 726 527,93
Kiinnitykset					
Tiloihin	481 617,56	2 568 829,73	2 568 829,73	2 568 829,73	2 602 467,32
Yrityskiinnitykset	168 187,93	168 187,93	168 187,93	168 187,93	168 187,93

3.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

3.7.1 Asiaa koskeva sääntely

Kaupunginhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi Kuntal 115 § .

3.7.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä –tilille. Lain tarkoitusta tuloksen käsittelystä tulkitaan laajemmin siten, että hallitus ottaa esityksessään kantaa kaikkiin tilikauden tuloksen jälkeen esitettäviin eriin, myös varauksen tai rahaston vähennykseen.

Pakollinen varaus ei ole tuloksenkäsittelyerä, vaan se on tehtävä tilikauden tuloksesta riippumatta silloin, kun velvoite sen tekemiseen on syntynyt.

Vuosina 2018 - 2020 tilikauden tulosta on käsitelty seuraavaasti:

	2018	2019	2020
Tilikauden tulos	-2 339 876,56	-3 577 726,30	88 444,74
Investointirahaston lisäys (-)			
Investointirahaston vähennys (+)			
Investointivarausten lisäys (-)			
Varausten vähennys (+)			
Poistoeron lisäys (-)			
Poistoeron vähennys (+)	917 931,29	347 005,73	338 426,75
Tilikauden alijäämä- / ylijäämä+	-1 421 945,27	-3 230 720,57	426 871,49

Vuoden 2020 lopussa tilikauden tulos oli 88.444,74 euroa sekä tilikauden ylijäämäksi muodostui 426.871,49 euroa.

Tilinpäätöksessä 2020 ei tehty investointivarauksia. Edellisinä vuosina päätetyt poistoeron muutokset käsiteltiin aikaisempien suunnitelmien mukaisesti ja tuloutettiin tehtyjä poistoeroja yhteensä 338.426,75 euroa. Tilikauden ylijäämä 426.871,49 euroa lisätään kokonaisuudessaan taseen edellisten vuosien tilikausien ylijäämään (745.000,52 euroa) kuluvan vuoden kirjanpidossa.

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä kumulatiivinen ylijäämä on yhteensä 1.171.872,01 euroa. Pyhäjärven kaupungilla ei ole kattamatonta alijäämää.

3.7.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain talouden tasapainottamista koskevilla säännöksillä pyritään lisäämään talouden suunnitelmallisuutta sekä selkeyttämään ja täsmentämään kunnan talouden tasapainosääntelyä erityisesti tilanteissa, jossa kunnan kertynyt alijäämä on merkittävä. Toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamisessa.

Ensinnäkin tulee selvittää tilinpäätösvuonna voimassa olleen taloussuunnitelman toteutuminen. Toiseksi, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, kaupunginhallituksen on tehtävä selkoa, onko kuluvana voimassa oleva taloussuunnitelma riittävä. Selonteon antaminen tulee kyseeseen, jos tilikauden alijäämä on olennaisesti suurempi kuin se oli taloussuunnitelmaa ja toimenpideohjelmia hyväksyttäessä edellisenä syksynä.

Kuntalain 410/2015 § 118:n mukaisesti erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyssä siirrytään kuntakonsernin tunnuslukuihin vuonna 2017.

Vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn johtavista tunnusluvuista on säädetty seuraavasti:

1. Peruskunnan alijäämää ei ole katettu määräajassa

- kunta voi joutua arviointimenettelyyn ensinnäkin silloin, kun se ei pysty kattamaan taseeseen kertynyttä alijäämää lain 110 §:ssä säädettyssä määräajassa eli viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta.
- Arviointimenettelyn käynnistämisestä ja laajuudesta päättää valtiovarainministeriö.
- Arviointimenettely voidaan ministeriön harkinnan mukaan jättää käynnistämättä tai se voi olla tavanomaista kevyempi, jos esimerkiksi kattamaton alijäämä katsotaan kunnan taloudelliseen kantokykyyn nähden niin vähäiseksi, ettei se vaaranna palveluita.
- Kunnan on välttääkseen arviointimenettelyn katettava alijäämä viimeistään 4 vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Käytännössä kunnalla on siis 5 vuotta aikaa kattaa alijäämänsä.
- Alijäämän laskemisessa käytetään peruskunnan, ei kuntakonsernin tunnuslukuja.
- Pyhäjärven kaupungin kertynyt ylijäämä 31.12.2020 1,17 M€
- Pyhäjärven kaupungin TA 2021 alijäämä -2,11 M€
- Pyhäjärven kaupungin TS 2022 alijäämä -3,54 M€
- Pyhäjärven kaupungin TS 2023 alijäämä -4,40 M€
- Voidaan todeta, että Pyhäjärven kaupungin kertynyt ylijäämä vuoden 2020 lopussa ei kata vuosien 2021 – 2023 suunnitelmien mukaista alijäämää.

2. Kuntakonsernin kertynyt alijäämä / asukas –tunnusluku

- Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1.000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa.
- Arviointimenettely voidaan käynnistää jo yksinään tällä perusteella.
- Kuntakonsernin kertynyt ylijäämä TP2020 334 €/asukas
- Kuntakonsernin kertynyt ylijäämä TP2019 4 €/asukas
- Kuntakonsernin kertynyt ylijäämä TP2018 628 €/asukas
- Kuntakonsernin kertynyt ylijäämä TP2017 963 €/asukas
- Kuntakonsernin kertynyt ylijäämä TP2016 1.121 €/asukas
- Kuntakonsernin kertynyt ylijäämä TP2015 1.693 €/asukas
- Kuntakonsernin kertynyt ylijäämä TP2014 505 €/asukas
- Voidaan todeta, että Pyhäjärven kaupunkikonsernilla ei ole kertynyttä alijäämää tilinpäätöksessä 2020.

3. Tunnuslukujen raja-arvot

- Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voi käynnistyä edelleen myös talouden tunnuslukujen raja-arvojen perusteella.
- Päätettäessä arvioinnin käynnistämisestä muun kuin kertyneen alijäämän perusteella kaikkien neljän arviointikriteerin olisi myös täyttyvä samanaikaisesti.
- Näin ollen jonkin yksittäisen kriteerin täyttymiseen yksittäistapauksessa liittyvät ongelmat eivät ratkaise arviointimenettelyyn joutumista.
- Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kaikki neljä kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahdena vuonna peräkkäin täyttäneet säädetyt raja-arvot.
- Seurattavia tunnuslukuja ovat kuntakonsernin vuosikate, tuloveroprosentti, kuntakonsernin lainamäärä € / asukas, kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus.

3a. Kuntakonsernin vuosikate on ilman harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen, tunnusluvut Pyhäjärven kaupunkikonsernissa

TP2020	5 465 693 €
TP2019	559 288 €
TP2018	1 215 334 €
TP2017	2 326 304 €
TP2016	-405.076 €
TP2015	956.530 €

- Pyhäjärven kaupunkikonsernin vuosikate on positiivinen vuonna 2020, eikä näin ylitä tunnusluvun raja-arvoa.

3b. Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1.0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti.

	Pyhäjärvi	Kuntien keskim.vero%	Kuntien keskim. +1,0 %
2020	21,75 %	19,97 %	20,97 %
2019	20,75 %	19,88 %	20,88 %
2018	20,75 %	19,86 %	20,86 %
2017	20,75 %	19,91 %	20,91 %

- Pyhäjärven kaupungin tuloveroprosentti ylittää kaikkien kuntien painotettua keskimääräistä tuloveroprosenttia 1,0 prosenttiyksiköllä.

3c. Asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla.

	Pyhäjärvi kaup.kons.	Kunt keskim.	Kuntakons. keskim. + 50 %
TP2019	9.110 €/as.	7.084 €/asukas	10.626 €/asukas
TP2018	8.065 €/as.	6.540 €/asukas	9.810 €/asukas
TP2017	7.149 €/as.	6.299 €/asukas	9.449 €/asukas
TP2016	5.909 €/as.	6.146 €/asukas	9.219 €/asukas
TP2015	4.209 €/as.	5.978 €/asukas	8.967 €/asukas

- Pyhäjärven kaupunkikonsernin asukaskohtainen lainamäärä ei ylitä raja-arvoa.

3d. Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia, tunnusluvut Pyhäjärven kaupunkikonsernissa

TP2020	72,1 %
TP2019	76,5 %
TP2018	69,2 %
TP2017	65,9 %
TP2016	59,2 %
TP2015	47,7 %

- Pyhäjärven kaupunkikonsernin suhteellinen velkaantuminen ylittää raja-arvon vuodesta 2020 alkaen.

Näiden tunnuslukujen perusteella voidaan todeta, että Pyhäjärven kaupungilla ei ole kattamattonta alijäämää. Tunnusluvuista kaupunkikonsernin suhteellinen velkaantuminen, joka on Pyhäjärven kaupunkikonsernissa 72,1 %, sekä kunnan tuloveroprosentista laskettu kriteeri ylittävät sallitut raja-arvot

Uudet kriisikuntakriteerit

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Laki tulee voimaan 1.3.2019. **Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.** Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään. Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. **(ei muutosta nykyiseen), TP2020: ei kertynyttä alijäämää.**
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt **alijäämä** on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa **(ei muutosta nykyiseen), TP2020: kertynyt ylijäämä 233 €/asukas**

TAI

- jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahdena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot
  1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia (nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate); **TP2020: 133,6 %**
  2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (nykyisin 1 prosenttiyksikkö); Tuloveroprosentti vuonna 2020 on 21,75 %, kuntien painotettu + 2 % on yhteensä 21,97 %.
  3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla (nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä); TP2019: 9.671 €/asukas (koko maa 8.201 + 50 % = 12.302 €/as tilinpäätöksessä 2019), TP2020: 10.380 €/asukas
  4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 (nykyisin tunnusluku: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %), **TP2020: 2,03**

Kuntayhtymässä arviointimenettely voidaan käynnistää vain, mikäli kuntayhtymä ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää kuntalain 110.3 §:n mukaisessa määräajassa. Lakia ei muutettu tältä osin.

Talouden tasapainottaminen

Kaupungin talouden tarkka seuranta ja reagoiminen tuleviin muutoksiin on vaatinut erityistä panosta tilinpäätösvuonna 2020 sekä tulevina vuosina. Kaupungin talouden tasapaino edellyttää kokonaistalouden hallintaa, uusien toimintatapojen luomista, yhteistyön tehostamista eri tahojen kanssa sekä kaupungin profiilin nostamista.

Vuoden talousarviovalmistelun yhteydessä toimialueet etsivät säästötoimenpiteitä omista toiminnoistaan. Lisäksi päätettiin yhteistoimintamenettelyjen mukaisesti koko kaupungin henkilöstön lomautuksista vuoden 2021 aikana.

4 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntal. 110.5 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutumisvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutumisvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteet, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toteutumisvertailun laadinnasta vastaa kaupunginhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kaupungissa ja kaupunkikonsernissa annetaan talousarvion toteutumisvertailuosassa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutumisvertailu.

Toteutumisvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteutuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteutuman välillä.

Tavoitteen merkitystä ja noudattamista korostetaan kuntalain eri säännöksissä: valtuusto ylimpänä toimielimenä päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista (14 §, 110 §), määrärahan ja tuloarvion on liityttävä tavoitteeseen (110.4 §) ja kaupunginhallituksen on annettava toimintakertomuksessa selvitys tavoitteen toteutumisesta (113 §). Talousarviossa asetettujen tavoitteiden tulee toteuttaa valtuuston hyväksymää kaupunkistrategiaa (110 §). Kaupunkistrategiassa määritellään sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Strategisten tavoitteiden toteutumisesta on suositeltavaa raportoida ainakin tilinpäätöksessä.

Hallintotoimi

Vastuuelin: Kaupunginhallitus
Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi
 Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Hallintotoimi vastaa kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta ja toimittamisesta toimielinten käsiteltäviksi. Hallintotoimi tuottaa koko kaupungin toiminnan ja talouden tilaa koskevia tietoja ja toteuttaa toiminnan ja talouden seuranta, valvontaa ja suunnittelua. Hallintotoimi vastaa koko kaupunkikonsernin toiminnan ohjaamisesta. Hallintotoimen tehtävänä on tuottaa ammattitaitoisesti laadukkaat tuki- ja ylläpitopalvelut eri toimialoille. Hallintotoimi sisältää keskusvaalilautakunnan, tarkastuslautakunnan sekä kaupunginhallituksen kustannuksiin varatut määrärahat.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2018	TP2019	TA2020	TA2020 +muutos	TP2020	TA2021
Toimintakate, kaupunki	-37 565 819	-38 522 848	-40 101 923	-40 056 907	-38 767 519	-40 144 090
Asukasluku	5 247	5 135	5 100	5 100	5 033	5 000
Toimintakate €/asukas	-7 159	-7 502	-7 863	-7 854	-7 703	-8 029
Toimintakate, muutos-%, verrattuna edellinen vuosi	-0,87 %	2,5 %	1,8 %		0,6 %	

3. PERUSTELUT

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Valtuusto päättää mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Valtuusto asettaa tehtäviinsä kaupungin muut toimielimet ja täyttää tärkeimmät virat. Valtuusto on hallintosäännöllä siirtänyt toimivaltaansa edelleen muille toimielimille, kuten kaupunginhallitukselle, lauta- ja johtokunnille sekä viranhaltijoille. Päätösvallan siirtämisen avulla valtuusto voi paremmin keskittyä tärkeimpien asioiden käsittelyyn ja kaupungin kehittämiseen.

Kaupunginvaltuusto päätti 26.6.2018 § 50 hyväksyä asiakirjan Pyhäjärven strategia 2030. Pyhäjärven uusi strategia ulottuu vuoteen 2030 saakka. Strategia perustuu valmisteluprosessin kautta tunnistettuihin tulevaisuuden muutostekijöihin ja sisältää Pyhäjärven kehittämisen pitkän aikavälin tahtotilan, johon yhteisesti sitoudutaan.

Strategisiksi painopisteiksi valittiin:

1. Saavutettavuudesta, infrastruktuurista ja osaamisesta vetovoimaa,
2. Elinvoimasta ja hyvinvoinnista pitovoimaa,
3. Kaupunkikonsernin tasapainoinen talous ja konserniyhtiöiden rooli elinvoiman edistämässä sekä
4. Alueellinen yhteistyö ja vuorovaikutus.

Strategisiksi tavoitteiksi valittiin painopisteiden alueilta:

1. Saavutettavuudesta, infrastruktuurista ja osaamisesta vetovoimaa
  - Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa
  - Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä
  - Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen
  - Paikallisten osaamisklustereiden rakentaminen
  - Resurssiviisas Pyhäjärvi
  - Viihtyisä elinympäristö
2. Elinvoimasta ja hyvinvoinnista pitovoimaa
  - Hyvinvoiva kasvuyhteisö
  - Sivistyksestä virtaa
  - Kantokykyinen palvelutuotanto
  - Mukaan vetävä toimintakulttuuri
  - Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa
3. Kaupunkikonsernin tasapainoinen talous ja konserniyhtiöiden rooli elinvoiman edistämässä
  - Talous tasapainossa
  - Tytäryhtiöiden elinvoimatyö
  - Kestävät ja vaikuttavat investoinnit
  - Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen
4. Alueellinen yhteistyö ja vuorovaikutus
  - Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi
  - Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita
  - Resurssiviisuus inhimillisessä pääomassa

Kaupunkistrategian painotukset ja tavoitteet vuosille 2018 - 2021 tarkennetaan vuosittain talousarvion toiminnallisissa tavoitteissa, joiden valmisteluvastuu kohdennetaan kaupunginhallitukselle, lautakunnille ja tytäryhtiöille. Talousarviokirjaan valmistellaan tavoitekohtaisesti tarkemmat toimenpiteet ja niiden arvioimiseen soveltuvat mittarit.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan aktiivisesti osavuosikatsauksissa sekä yksityiskohtaisemmin konsernin tilinpäätöksessä. Strategian toteutumista arvioidaan osavuosikatsauksissa talousarvion toiminnallisten tavoitteiden mittarien avulla. Saatuja seurantatietoja hyödynnetään joka vuosi tehtävällä strategian päivittämisen tarvearvioinnilla.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2018	TP2019	TA2020	TA2020 + muutos	TP2020	Poik- keama	TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	1 326 128	562 253	716 983	716 983	725 633	8 650	764 761
Toimintamenot	-29 537 371	-29 820 554	-30 669 375	-30 669 375	-30 473 836	195 539	-31 187 078
Toimintakate (netto)	-28 211 243	-29 258 301	-29 952 392	-29 952 392	-29 748 203	204 189	-30 422 317
Poistot ja arvonalent.	-49 241	-54 128	-54 150	-54 150	-54 128	22	-54 150
Tehtävän kokonaiskust.	-28 260 484	-29 312 429	-30 006 542	-30 006 542	-29 802 331	204 211	-30 476 467

Toimintatuottojen toteutuminen
Toimintakulujen toteutuminen

101,2 %
99,4 %

Tarkastuslautakunta

Vastuuelin: Tarkastuslautakunta

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunta valmistelee valtuustolle hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioida talouden tasapainotuksen toteutuminen. Huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen, koko kuntakonsernin tilintarkastuksen yhteensovittamisesta. Valvoa lautakunnalle tehtävien sidonnaisuusilmoitusten noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
1. Tilintarkastusyhteisön tilintarkastajan toimesta kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen toteuttaminen kunta- ja tilintarkastuslain edellyttämällä tavalla.	Hallinnon ja talouden tarkastuksen asianmukaisen toteutuksen järjestäminen niin, että tilintarkastajalla on käytössään riittävät voimavarat riippumattoman tilintarkastuksen suorittamiseksi.	Tilintarkastaja raportoi sopimuksen mukaisesti tarkastuslautakunnalle, joka valvoo tarkastuksen suorittamista / Lakien ja asetusten mukainen riittävä laajuus. Vastuunalainen tilintarkastaja on antanut vuodelta 2020 väliraportin tarkastuslautakunnan ohjeistuksen mukaisesti 12.1.2021. Tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksen ja loppuraportin toukokuussa.
2. Valtuuston päättämän kaupunkistrategian toteutumisen arviointi ja seuranta.	Viranhaltijaorganisaatio toteuttaa kuntastrategiassa asetetut tavoitteet ja toimenpiteet.	Tarkastuslautakunta / Kaupunkistrategian toteutumisen arviointi. Arviointi on tehty vuoden 2020 arviointikertomuksessa.
3. Valtuuston asettamien kaupunkikonsernin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi.	Lautakunta hankkii tiedot ja tutustuu tavoiteasettelun alaiseen toimintaan.	Kaupunginvaltuuston vuosittain asettamat tavoitteet / Toiminnan ja talouden arviointi ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kaupunginvaltuuston vuosittain asettamat tavoitteet / Oleellisen toiminnan riittävä arviointi. Tarkastuslautakunta on arvioinut valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista laatimansa työohjelman mukaisesti. Lopullisen arvioinnin lautakunta tekee tilinpäätöksen valmistuttua.
4. Tarkastuslautakunnan toiminnan kehittäminen ja kouluttautuminen.	Koulutuksella pidetään yllä valmiudet arviointityön suorittamiseen.	Kaupunginvaltuuston ja tarkastuslautakunnan oma seuranta / Tarkastuslautakunnalla riittävä koulutuksen taso, käytössään riittävä asiantuntemus tehtävistä suoriutumiseksi. Vuonna 2020 tarkastuslautakunta ei ole osallistunut koulutukseen.
5. Kaupunkikonsernin tavoiteasettelun kehittämisen / Tavoitteiden asettelun merkittävyyden ymmärtäminen.	Tavoiteasettelun merkittävyyden kehittäminen kaupunkikonsernissa.	Tarkastuslautakunta ja kaupunginvaltuusto / Riittävä määrä oleellisia, mitattavia ja arvioitavia tavoitteita. Tavoiteasettelun kehittämisehdotuksia on tuotu esille arviointikertomuksessa.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2018	TP2019	TA2020	TA+M2020	TP2020	TA2021
Nettomenot €/ asukas	5,6	5,6	8,07	8,07	5,6	7,8

3. PERUSTELUT

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat; arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla; arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää; huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta; valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi; valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kuntalain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2018	TP2019	TA2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poik- keama	TA 2021
Toimintatuotot							
Toimintamenot	-29 522	-28 658	-41 980	-41 980	-28 185	13 795	-38 890
Toimintakate (netto)	-29 522	-28 658	-41 980	-41 980	-28 185	13 795	-38 890

Toimintakulujen toteutuminen

67,1 %

Keskusvaalilautakunta

Vastuuelin: Keskusvaalilautakunta
Vastuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Keskusvaalilautakunta vastaa kunnassa valtiollisten ja kuntavaalien järjestämisestä. Vaalienjärjestäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä (Vaalilaki 714/1998). Kuntavaalien toimitamisesta säädetään vaalilain lisäksi kuntarakennelaissa (1698/2009).

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Tavoite/toimenpide	Seuranta/mittari
1. Tietoliikenneyhteydet; Tietotekniikan käyttö ennako- ja vaalipäivän äänestyksissä	Äänestäneiden merkitseminen reaaliajassa vaalitietojärjestelmään.
2. Liikenne- ja logistiikka; Haja-asutusalueille ennako-äänestysauton reittiakataulu	Haja-asutusalueilla asuville autottomille henkilöille äänestysmahdollisuuden tarjoaminen.
3. Resurssiviisas Pyhäjärvi; Kaupungin työntekijöiden työpanoksen käyttö ennakoäänestyksen toimihenkilöinä	Työvuorojen jakaminen eri henkilöiden kesken, oman työn ohella.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Äänioikeutettuja (Edusk.v.)	4 554	4 472	4 371	4 573	4 566	4 566
Äänestäneitä (Eduskuntav.)		2 787	2 776	2 798		
Äänestys% (Eduskuntav.)		62,3	63,5	61,2		
Äänioikeutettuja (EU-vaali)				4 566		
Äänestäneitä (EU-vaali)				1 417		
Äänestys% (EU-vaali)				31,0		
	Ei vaaleja	Kuntavaalit	Presidentin	Ed, EU	Ei vaaleja	Ei vaaleja

3. PERUSTELUT

Vuonna 2020 keskusvaalilautakunta kokoontui kaksi kertaa (päättämään valtuuston varajäsenien nimeämisistä). Kuntavaalia varten on hankittu uusi kannettava tietokone. Vuodelle 2020 oli varattu määräraha maakuntavaalien järjestämiseen, niitä ei tullut järjestettäväksi vuonna 2020, määräraha pidetään varattuna vuodelle 2021. Kuntavaalien ennakoäänestys järjestetään 26.5.-8.6.2021, varsinainen vaalipäivä 13.6.2021.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020+muut	TP 2020	Poikk.	TA 2021
Tuloarviot ja määrär.							
Toimintatuotot	9 616	18 816	9 460	9 460		9 460	9 460
Toimintamenot	-11 626	-19 205	-15 000	-15 000	-1 387	-13 613	-30 000
Toimintakate (netto)	-2 010	-389	-5 540	-5 540	-1 387	-4 153	-20 540
Kustannukset	-2 010	-389	-5 540	-5 540	-1 387	-4 153	-20 540

Toimintatuottojen toteutuminen 0,00 %
Toimintakulujen toteutuminen 9,25 %

Vuosien 2019 ja 2020 talousarvioissa oli varauduttu maakuntavaalien järjestämiseen. Oikeusministeriö korvaa kunnille vaalien järjestämisestä 2,20 eur / Suomessa asuva äänioikeutettu, kaikista muista vaaleista paitsi kuntavaaleista.

Kaupunginhallitus

Vastuuelin: Kaupunginhallitus
Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi
 Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin johtamisesta ja kehittämisestä kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Kaupunginhallitus johtaa ja valvoo kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintoja, vastaa strategian valmistelusta, toiminnan tuloksellisuudesta, kaupungin talouden ohjauksesta ja organisaation kehittämisestä, riskien hallinnasta ja omistajaohjauksesta sekä valvoo kaupungin yleistä etua. Sen lisäksi kaupunginhallitus vastaa alueiden käytön suunnittelusta ja ohjaa kaupungin maapolitiikkaa ja kaavoitusta, kuntasuunnittelua, seutuyhteistyötä, asuntopolitiikkaa, elinkeinopolitiikkaa sekä henkilöstöpolitiikkaa.

Kaupungin talouden tarkka seuranta ja reagoiminen tuleviin muutoksiin on vaatinut ja vaatii erityistä panosta viimeisinä sekä tulevana vuosina. Kaupungin talouden tasapaino edellyttää kokonaistalouden hallintaa, uusien toimintatapojen luomista, yhteistyön tehostamista eri tahojen kanssa sekä kaupungin profiilin nostamista.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Aktiivisella vaikuttamisella ja yritys yhteistyöllä turvataan joukkoliikennepalvelujen riittävä toimivuus. Sähköisten palveluiden kehittäminen konsernin palveluissa. Valokuituliittymien määrää lisätään Pyhäjärvellä yhteismarkkinoinnilla Pyhänet Oy:n kanssa. Digitaalisuusasteen arviointi tehdään vuosittain	Julkisen liikenteen vuorot lisääntyvät kolmen vuoden aikana → vuonna 2020 ei lisäystä Vähintään 1 kpl sähköisiä palveluita käyttöön vuosittain (vuosina 2019 - 2021). → toteutui (1 kpl) Valokuituliittymät lisääntyvät 30 kpl vuonna 2020 ja 30 kpl vuonna 2021. → 9 kpl uusia liittymiä. 57 uutta palveluiden käyttöönottoa. Kaupungin digitalisaatioaste kasvaa → koronan vuoksi etäasiointia kehitettiin monella tapaa. Toteutui.
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	E75 ja 27-tien risteysalueen kehittäminen suunnitellusti. Kehittämissuunnitelma päivitetään vuosittain. Älykäs liikenne ja sen vaatima infrastruktuuri sekä tukipalvelut huomioidaan suunnittelussa.	Uudet yritykset risteysalueella / vuosi. → Ei uusia yrityksiä vuonna 2020. Uusia mainostauluja / LED-tiloja 4 kpl vuoteen 2022 mennessä. → Ei uusia tauluja vuonna 2020. Huomioitu kehittämissuunnitelman päivityksessä. → toteutui

<p>Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen</p>	<p>Callion toiminta varmistuu pitkällä aikavälillä liiketaloudellisesti ankkuriyritysten kautta.</p> <p>Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:n strateginen toimintasuunnitelma vuosille 2020-2022.</p>	<p>Energiavaraston tai muun ankkurihankkeen investointipäätös vuoden 2020 aikana, rakentamisen aloittaminen vuoden 2021 aikana. → ei toteutunut vielä vuonna 2020</p> <p>Yhtiön talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutuminen. → toteutuivat kiitettävästi</p>
<p>Paikallisten osaamisklustereiden rakentaminen</p>	<p>Biopolttoaineterminaalihanke verkottaa ja luo paikallista klusteria</p> <p>63 Degrees North -hanke kasvattaa erikoiskasviyrittäjien liikevaihtoa.</p> <p>Köpsinrinteen palvelukeskuksen uusiokäyttö soite-alan yritystoiminnassa.</p>	<p>Pyhäsalmen asemalla oleva puunlasauspaikka siirtyy toiseen paikkaan. Siirto edesauttaa biopolttoaineisiin keskittyvän terminaalitoiminnan syntymistä. → ei toteutunut, hanke ei ole saanut Väylävirastolta kumppanuutta</p> <p>Hanke etenee hankesuunnitelman mukaan. Viljelyalan lisääntyminen (ha) → toteutui (lisäys 6,12 ha)</p> <p>Jatkokäyttöön valmistellaan uutta yritystoimintaa. → valmistelu ollut koronan vuoksi vaikeaa. Ei ole toteutunut.</p>
<p>Resurssiviisas Pyhäjärvi</p>	<p>Kaupunki edistää alueellaan energiahankkeita, jotka kohdistuvat uusiutuvan energian tuotantoon, biopolttoaineisiin ja energian varastointiin.</p> <p>Kaupungin HINKU-sitoumus</p> <p>HINKU-foorumien parhaiden käytäntöjen implementointi</p>	<p>Valtateiden risteysalueelle edistetään liikennekaasun jakeluaseman syntymistä yksityisellä pääomalla. → yksityinen yritys perustettu ja tuki jakeluasemalle saatu</p> <p>Kaupunki edistää uusien tuulivoima-alueiden kaavoittamista ja kehittämistä. → Itämäen hanke alkoi. Toteutui</p> <p>Pyhäjärven kasvihuonepäästöt vähenivät 80 % vuoteen 2030 mennessä. → 2005-2018 vähenemä kokonaispäästöissä 22 %</p> <p>Vähintään yksi uusi ns. paras käytäntö implementoidaan per vuosi. → toteutui</p>
<p>Viihtyisä elinympäristö</p>	<p>Paluumuutto vilkastuu kaikissa ikäryhmissä. Paluumuuttajien tarpeet mm. asumisessa ja yrittämisessä huomioidaan erityisesti.</p> <p>Uusien asuinalueiden ja -alueiden sekä vapaa-ajan palveluiden teemoitettu yhteismarkkinointi.</p> <p>Riittävästi houkuttelevia kaavatontteja valmiina rakennettavaksi asumiseen.</p>	<p>Kokonaispaluumuutto lisääntyy vuodesta 2019. → toteutui, Pyhäjärvelle muutti 42 hlöä enemmän kuin 2019.</p> <p>Nuorten aikuisten (alle 35-v.) paluumuutto lisääntyy vuodesta 2019. → toteutui, muuttaneita 48 hlöä Vuonna 2020 (17 enemmän kuin 2019)</p> <p>Vuonna 2020 myytyjä kaupungin kaavatontteja väh. 2 kpl. → toteutui, 2 vuokratontin myyntiä ja 1 uusi kaavatontti.</p>

	<p>Eri väestö- ja ikäryhmille soveltuvaa nykyaikaista asuntotuotantoa edistetään. Uudet asuntokohteet toteutetaan lähelle palveluita. Kaupungin rooli on olla katalyytti ko. hankkeille.</p> <p>Pyhäjärven kauniit rannat raivataan asutuksen ja liikenneväylien läheltä.</p>	<p>Uuden senioriasumiseen soveltuvan asuntokohteen rakentaminen Pyhäsalmeen alkaa vuonna 2020. → hanke eteni, rakentaminen alkaa kesällä 2021.</p> <p>Haastekampanja maanomistajille uusitaan keväällä 2020. → ei toteutunut koronakiireiden vuoksi</p>
--	---	---

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	<p>Nuorten kesätyösetelimmallin käyttöä jatketaan ja kehitetään.</p> <p>Kutsuperusteista palveluliikennettä järjestetään haja-asutusalueille.</p> <p>Turvallisen ja älykkään senioriasumisen mahdollisuuksia kehitetään yritysten kanssa.</p>	<p>Kesätyösetelin käyttöaste vuosittain vähintään 95 %. → Toteutui. Toteutusprosentti 95,68 %.</p> <p>Palvelun asiakasmäärä kasvaa vuonna 2020. → ei toteutunut, vuonna 2020: 3.010 matkaa, vuonna 2019: 4018 matkaa</p> <p>Senioriasuntoja rakennetaan 25 kpl vuoteen 2021 mennessä yksityisellä pääomalla. → tavoite toteutuu vuonna 2022, kun uusi senioritalo valmistuu (22 asuntoa)</p>
Sivistyksestä virtaa	<p>Tapahtumien sekä kulttuuri- ja liikuntapalveluiden esillä pitäminen. Avustukset tapahtumille ja järjestöille.</p> <p>Tapahtumatarjonta kasvaa Pyhäjärvellä.</p> <p>Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden infraa parannetaan</p>	<p>Medianäkyvyys ja kävijämäärät → koronapandemian vuoksi tapahtumia ei voitu juurikaan toteuttaa kuin etänä</p> <p>Yksi uusi tapahtuma aloittaa vuonna 2020. → Toteutui (Vetomestari)</p> <p>Kirjasto- ja monitoimitalon hanke etenee valtuuston päätöksen mukaisesti. → valtuusto on päättänyt lykätä hanketta.</p>
Kantokykyinen palvelutuotanto	<p>Sote-kustannusten kasvun taivuttaminen ja tasapainottaminen kantokykyä vastaavasti.</p> <p>Kustannustehokkuus verrattuna lähimpiin verrokkeihin omassa tuotannossa ja ostopalveluissa.</p> <p>Palveluverkkoratkaisut</p>	<p>Sote-palveluiden määrärahat eivät ylitä vuonna 2020. Selänteen perussopimus uudistetaan vuonna 2020. → toteutuivat molemmat.</p> <p>Pyhäjärven peruspalvelut max. keskihintaisia verrokkeihin verrattuna</p> <p>Kouluverkkoratkaisun täytäntöönpano ja saadut säästöt TP 2020. → toteutui</p>
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	<p>Vaikutusten ennakoarviointi (EVA) käytössä kaikissa toimielimissä</p> <p>Tiedottamista ja osallisuuden mahdollisuuksia lisätään kaupungin toiminnassa.</p>	<p>Laadittujen arviointien määrä / vuosi. → laadittiin 2 kpl.</p> <p>Konsernin tiedotuslehti ilmestyy väh. 2 kertaa vuodessa. → ei toteutunut (1</p>

		kpl). Koronatiedotusta tehtiin huomattava määrä.
Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa	Luonto hyödynnetään monipuolisesti matkailuliiketoiminnan kehittämisessä	Tuotteistettujen luonto- ja vesistömatkailupalvelujen määrä → ei lisääntynyt. Kaupungin satamaan laaditaan kehittämissuunnitelma vuoden 2020 aikana. → ei toteutunut, mutta hankehakemus jätettiin 11/2020

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	<p>Talouden tasapainotusohjelman noudattaminen ja päivittäminen vuonna 2020.</p> <p>Kuntalain § 118:n mukaiset ns. kriisikunnan raja-arvot eivät täyty kokonaan.</p> <p>Veropohja laajenee erityisesti tuulivoimarakentamisen kautta</p> <p>Kaupungin sijoitusvarallisuuden tuottavuus hyvällä tasolla</p>	<p>Konsernin positiivinen vuosikate vuonna 2022. → toteutui vuonna 2020</p> <p>Kaupunkikonsernin lainamäärä €/asukas. → lainakanta 10.031 euroa vuonna 2020</p> <p>Tilikauden tulos positiivinen vuonna 2021. → toteutui vuonna 2020</p> <p>Ns. kriisikuntamittareista täyttyy enintään → uudista kriisikuntamittareista täyttyy ainoastaan yksi mittari.</p> <p>Pyhjäjärven kiinteistöverotulot kasvavat 10 % vuoteen 2021 mennessä ja edelleen 30 %:ia vuoteen 2023 mennessä (vertailu vuoteen 2019)</p> <p>Sijoitussalkkujen tuotto, % / vuosi. V. 2020 Evli 1,43 %, Nordea 4,59 %.</p>
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	<p>Onnistunut konserniohjaus</p> <p>Konsernin yhteiset ns. toimitusjohtajapalaverit.</p> <p>Yhtiöiden hallitusten jäsenten ja kaupungin viranhaltijoiden läsnäolo prosentit hyvällä tasolla.</p> <p>Elinkeinojen kehittämismallin uudistaminen</p> <p>Konsernirakenteen kehittäminen</p>	<p>Yhtiöiden tavoitteet ja toiminta ovat kaupungin strategian mukaisia.</p> <p>Vähintään 6 kpl vuonna 2020 → ei toteutunut (toteutui 5 kp)</p> <p>Läsnäolo prosentit nousseet vuodesta 2018 → Tavoite toteutui.</p> <p>Pyhjäjärven Kehitys Oy:n talouden tasapainottaminen vuosina 2020 ja 2021. → Yhtiön talous parantui hienan. Uusi malli valmisteltiin vuonna 2020. Tavoite toteutui.</p> <p>Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n purkaminen vuonna 2020 toteutui. → toteutui.</p>

	Konserniyhtiö koko paikkakunnan elinvoiman kasvattajana	Muille konserniyhtiöille koituneet positiiviset vaikutukset ja paikallisten hankintojen määrä → toteutui osittain
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	<p>Pitkän tähtäimen investointisuunnitelman laatiminen</p> <p>Nettoinvestoinnin mitoitetaan taloudellisen kantokyvyn mukaan.</p> <p>Uusia verotuloja tuottavia investointeja haetaan aktiivisesti.</p> <p>Kaupunkikonsernin vuosikate kattaa pitkällä aikavälillä nettoinvestoinnit</p>	<p>Strategisista investoinneista laaditaan suunnitelma vuonna 2020</p> <p>Kaupungin nettoinvestoinnit ovat max. tasapainotussuunnitelman tasolla. → toteutui.</p> <p>Yli 500.000 euron investointihankkeiden määrä paikkakunnalla. → 1 kpl (Murtomäki)</p> <p>Vuosikate ja nettoinvestointien tasalla → toteutui</p>

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	<p>Pyhäjärviset suosivat enemmän paikallisia palveluita ja paikallisia tuotteita.</p> <p>Pyhäjärven Callio tunnetaan maanalaaisena menestystekijänä valtakunnallisesti.</p> <p>Pääpaino sisällöllisessä ja positiivisessa markkinoinnissa yhdessä yritysten kanssa.</p>	<p>Kaupunki jatkaa aloittamaansa Reilusti kotiin-kampanjaa vuonna 2020. → toteutui, joskin koronatoimet veivät suurimman työpanoksen.</p> <p>Callion tuomat uudet kontaktit kaupungille. → toteutui useita</p> <p>Kaupunki markkinoi itseään aktiivisesti tapahtumissa sekä paikallisesti että valtakunnallisesti yht. 6 krt. vuonna 2020. → ei toteutunut koronasta johtuen</p>
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	<p>Aktiivinen hankekehittäminen ja aluekehitysvarojen hyödyntäminen.</p> <p>Nihakilta hankitaan resurssia yritys- ja rahoitusneuvontaan 0,5 htv</p> <p>Alueellinen kasvupalvelumalli vastaamaan haasteita</p> <p>Korkeakouluyhteistyö lisääntyy ja monipuolistuu</p>	<p>Aluekehitysrahojen määrä → yrityksille lisääntyi, koska koronatukia maksettiin</p> <p>Nihakin yrityspalvelupäällikön tulostavoitteiden toteutuminen → tavoitteista toteutui 2/6. Investointihankkeita 0 kpl.</p> <p>Pyhäjärvi aloitteellinen alueellisen kasvupalvelumallin valmistelussa → Nihakin osakassopimus uudistettu.</p> <p>Kerttu Saalasti-instituutin ja AMK:iden kanssa tehtävät yhteiset toimenpiteet → toteutui, mm. OAMK Highway-yhteistyö lukioon.</p>

Resurssiviisuus inhimillisessä pääomassa	Kaupunki selvittää säännöllisesti elinvoiman kehittämisen tarpeita.	Poismuuttajakyselyitä 1 kpl / vuosi. → siirretty vuodelle 2021 koronan vuoksi.
	Yhteisöjä tuetaan hyödyntämään kehittämisrahoitusta.	Saadun Leader-rahoituksen määrä. → yrityksille 18.619 euroa, yhteisöille yhteensä 839 euroa
	Kaupunkimarkkinoinnissa hyödynnetään pyhäjärvistä osaamispääomaa.	Asiantuntijapooli käyttöön kaupunkimarkkinoinnin osalta. → ei toteutunut koronakuorman vuoksi.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2018	TP2019	TA2020	TA2020 + muutos	TP2020	TA2021
Asukasluku	5 247	5 135	5 100	5 100	5 033	5 000
Tulovero %	20,75	21,75	21,75	21,75	21,75	21,75
Koko maan keskim.tulov-%	19,84	19,88			20,98	
Nettomenot €/asukas (kaupunginhallitus)	-5 371	-5 692	-5 874	-5 874	-5 916	-6 073

3. PERUSTELUT

Vuosi 2010 oli ensimmäinen vuosi, jolloin kaupungin peruspalvelut ostettiin kuntayhtymältä kuten myös taloushallinnon palvelut. Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen tulosityksikkö Taloushallinto Selma on hoitanut 1.1.2010 alkaen Selänteen ja sen jäsenkuntien taloushallinnon, atk-palvelut sekä henkilöstöhallinnon osalta palkkahallinnon.

Kaupunginhallitus muodostuu yleishallinnosta, elinkeinotoimesta sekä Selännepalveluista. Elinkeinotoimi sisältää elinkeinopalvelujen oston ja projektit, joissa Pyhäjärven kaupunki on osallisena. Yleishallintoon kuuluvat mm. seuraavat asiat: keskushallinto, henkilöstöhallinto, työterveyshuolto, luottamusmiestoiminta, yhteistyötoimikunta, työsuojelu, palveluliikenne, velkaneuvonta, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, kylien kehittäminen, työllistäminen sekä Työntalo Namu.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Kaupunginhallitus	TP2018	TP2019	TA2020	TA2020 +muutos	TP2020	Poik- keama	TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	1 316 512	543 437	707 523	707 523	725 633	18 110	755 301
Toimintamenot	-3 104 033	-3 186 414	-3 465 454	-3 465 454	-3 415 627	49 827	-3 236 322
Toimintakate (netto)	-1 787 521	-2 642 977					
Toimintakate Selänne	-26 392 190	-26 586 277	-27 146 941	-27 146 941	-27 028 638	118 303	-27 881 866
Toimintakate (netto)	-28 179 711	-29 229 254	-29 904 872	-29 904 872	-29 718 631	186 241	-30 362 887
Laskennalliset kustann.							
Poistot ja arvonalent.	-49 241	-54 128	-54 150	-54 150	-54 128	22	-54 150
Muut laskenn.kustann.							
Tehtävän kokonaiskust.	-28 228 952	-29 283 382	-29 959 022	-29 959 022	-29 772 759	186 263	-30 417 037

Toimintatuottojen toteutuminen
Toimintakulujen toteutuminen

102,6 %
99,5 %

Yleishallinto

Vastuuelin: Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Yleishallinto sisältää kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, keskushallinnon, työterveyshuollon, muun henkilöstöhallinnon, luottamusmiestoiminnan, yhteistyötoimikunnan, työsuojelun, palveluliikenteen, verotuksen, velkaneuvonnan, eri toimikuntien, vammaisneuvoston, kylien kehittämisen, vanhusneuvoston, työllistämisen sekä Namon määrärahavaraukset.

2. PERUSTELUT

Vuosi 2010 on ensimmäinen vuosi, jolloin kaupunki ei ole omana toimintanaan tuottanut peruspalveluja. Tämä näkyy kaupunginhallituksen talousarvion huomattavana nousuna, sillä peruspalvelut ostetaan kuntayhtymältä kuten myös taloushallinnon palvelut. Vuoden 2011 alusta alkaen Reisjärven kunta on hoitanut maatalouslomitus toiminnan palveluja. 1.1.2013 alkaen Pyhäjärven kaupungilla on järjestämisvastuu maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella, jonka muodostavat Haapajärvi, Pyhäjärvi sekä Reisjärvi.

Työllistämismäärärahat on koottu talousarviossa hallintotoimelle, jolloin työllisyysmäärärahojen käyttäminen on kaupunginhallituksen alaisuudessa. Työllisyysmäärärahoja käytetään yhteistyössä hallintokuntien esimiesten kanssa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Pyhäjärven strategia 2030 asiakirjan 26.6.2018 § 50. Hallintosääntöä uudistettiin vuonna 2018.

Yleishallinto vastaa kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta ja toimittamisesta toimielinten käsiteltäviksi. Se tuottaa koko kaupungin toiminnan ja talouden tilaa koskevia tietoja ja toteuttaa toiminnan ja talouden seuranta, valvontaa ja suunnittelua. Hallinto vastaa koko kaupunkikonsernin toiminnan ohjaamisesta.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2018	TP2019	TA2020	TA2020 +muutos	TP2020	Poikkeama	TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	1 215 878	287 406	282 500	282 500	241 798	-40 702	286 000
Toimintamenot	-2 428 922	-2 453 763	-2 556 761	-2 556 761	-2 434 066	122 695	-2 402 633
Toimintakate	-1 213 044	-2 166 357	-2 274 261	-2 274 261	-2 192 268	81 993	-2 116 633
Poistot ja arvonal.	-49 241	-54 128	-54 150	-54 150	-54 128	22	-54 150
Kokonaiskust.	-1 262 285	-2 220 485	-2 328 411	-2 328 411	-2 246 396	82 015	-2 170 783

Toimintatuottojen toteutuminen
Toimintakulujen toteutuminen

85,6 %
95,2 %

Maaseutupalvelut

Pyhjärven kaupungin osuus kunnallisesta maaseudun kehittämisestä:

	TP2018	TP2019	TA2020 +muutos	TP2020	Poikkeama	TA2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-79 953	-83 320	-79 476	-79 853	-377	-70 476
Toimintakate (netto)	-79 953	-83 320	-79 476	-79 853	-377	-70 476

Toimintakulujen toteutuminen

100,5 %

Kunnallinen maaseudun kehittäminen sisältää Pyhjärven kaupungin kustannusosuuden kuntien välisestä maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksesta. Määräraha on sisältänyt varauksen vapaaehtoisista kunnallisesti viljelijöille maksettavista avustuksista, varauksen sisäisistä palveluista maksettaviin kuluihin mm. vuokrat ym. ja varauksen aiemmista sopimusperäisistä eläkkeistä aiheutuviin kuluihin.

Kunnallista maaseudun kehittämisen määrärahaa on ohjattu kaupunkistrategian mukaisesti maatilojen suunnitelmalliseen kehittämiseen.

Pyhjärven kaupungin myöntämää kehittämisrahaa maksettiin yhteensä 8.796 euroa.

Henkilöstöjaosto

Vastuuelin: Henkilöstöjaosto
Vastuhenkilö: Henkilöstö- ja taloussihteeri

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Henkilöstöjaoston tehtävänä on seurata kaupungin henkilöstöhallinnon kehitystä ja hoitaa sen ratkaisultaan kuuluvat henkilöstöasiat. Sen yleisenä tehtävänä on valmistella ja toimeenpanna ne henkilöstöä ja muuta hallintoa koskevat asiat, jotka kaupunginhallitus on uskonut sen valmisteltaviksi ja toimeenpantaviksi.

Pyhjärven kaupungin henkilöstöraportti on osa Pyhjärven kaupungin toimintakertomusta ja tilinpäätöstä vuodelta 2020.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Henkilöstön osaamista kehitetään täydennyskoulutuksella	Koulutuspäivien lukumäärä - toteutui 119 koulutuspäivää
	Työhyvinvoinnin edistäminen	Henkilöstön sairauspoissaolot lkm, % vähentynyt - sairauspoissaolopäiviä 2.692 kalenteripäivää, +1,4 % TYKY-setelin käytön lisääntyminen - toteutui 59 käyttäjää enemmän Työhyvinvointitapahtuman toteutuminen - ei toteutunut koronatilanteen takia Aivoterveyttä edistävän työhyvinvointihankkeen valmistelu, hankkeen käynnistyminen - ei toteutunut koronatilanteen takia
	Henkilöstön osallistaminen työyhteisön kehittämisessä	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä - ei kehittämisaloitteita vuonna 2020
	Resurssiviisas ja ikäystävällinen työyhteisö	Eläköitymisikä nousut – ei toteutunut Pysyvien työsuhteiden %-osuus nousut – toteutui

HENKILÖSTÖMÄÄRÄT

Pyhäjärven kaupungin henkilöstömäärä vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan:

Vuosi	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Vakinainen henkilökunta					
Hallintotoimi	9	11	11	11	11
Alueelliset maaseutupalvelut	5	5	5	4	4
Sivistystoimi	107	104	103	99	105
Tekninen toimi	54	52	47	44	41
YHTEENSÄ VAKINAINEN	175	172	166	158	161
Sijaiset ja määräaikaiset, työllistetyt					
Hallintotoimi	5	6	5	10	6
Työllistetyt	13	5	12	10	15
Sivistystoimi	37	39	41	36	32
Tekninen toimi	25	20	10	10	7
YHTEENSÄ SIJAISET ym.	80	70	68	66	60
KAIKKI YHTEENSÄ	255	242	234	224	221

Yhteisöjen kehittäminen

Vuonna 2017 aloitettiin yhteisöohjelman työstäminen. Yhteisöohjelman tarkoitus on kehittää kunta-järjestöyhteistyötä sekä järjestöjen keskinäistä yhteistyötä. Järjestöohjelma tulee sisältämään muun muassa osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämistä, järjestötoimijoiden osaamisen kehittämistä ja pohdintaa järjestöjen roolista työllistäjänä ja palveluiden tuottajana. Yhteisöohjelmaa on työstetty järjestökyselyn ja järjestötapaamisissa pidettyjen työpajojen kautta. Yhteisöohjelman työstäminen jatkuu vuonna 2021.

Ohjelman keskeiset sisällöt ovat:

1. Osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämisen Pyhäjärven kaupungissa
2. Yhdistystoiminnan resurssien ja osaamisen kehittäminen
3. Paikalliskulttuurin, ympäristöarvojen potentiaalin ja kestävän kehityksen edistäminen
4. Kolmannen sektorin rooliin palveluiden tuottajana ja työllistäjänä (yhteistoimintamalli)

Pyhäjärvellä toimivat aktiivisesti kylä-, vammais- ja vanhusneuvostot. Neuvostot toimivat oman aihealueensa asiantuntijoina ja tiedonvälittäjinä. Neuvostoilla on merkittävä rooli kehitys- ja hyvinvointityössä.

Kaupunki järjestää vähintään neljä järjestötapaamista vuodessa. Tapaamiset ovat kaikille järjestöille avoimia iltatapahtumia, joissa on esillä ajankohtaisia asioita, asiantuntijavierasosioita ja työryhmätyöskentelyä. Kaupunki on varannut henkilöresurssia järjestöjen tueksi. Yhteisöasiamies avustaa muun muassa hankesuunnitelmien laadinnassa ja haussa ja toimii järjestöyhdyshenkilönä. Yhteisöjen kehittämisen määrärahavaroja on mm. kaupunginhallituksen avustuksissa ja kyläneuvoston määrärahoissa.

Nykyaikana palvelut ovat pääosin sähköisiä tai digitaalisia. Tämä laittaa ihmisiä eriarvoiseen asemaan. Digituen kehittämisellä ja tiedottamisella edistetään kaikenikäisten kuntalaisten valmiuksia hyödyntää sähköisiä palveluita.

Koronapandemian vaikutukset näkyivät järjestöjen ja vaikuttamistoimielinten toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa. Yhdistysten toiminta hiljentyi kokoontumisrajoitusten myötä kevään ajaksi. Kesästä lähtien yhdistysten toiminta virkistyi, kun tapaamisia ja tapahtumia oli mahdollisuus järjestää ulkona ja rajoitetusti sisätiloissa. Loppuvuoden toimintaa pystyi

järjestämään rajoitusten mukaisesti. Vaikuttamistoimielimet pystyvät kokoontumaan kevään aikana etäyhteyksien kautta sekä loppuvuoden hybridikokouksina.

Digituen tarve korostui kevään aikana. Pyrittiin miettimään keinoja, kuinka antaa digitukea etänä. Jaettiin tietoa etätukea tarjoavista toimijoista sekä osallistuttiin digituen viikkoon, kysy vastaa tempauksella. Lisäksi koottiin tieto kaupungin omista sosiaalisen median kanavista yhteen ja tiedotettiin kanavien olemassaolosta. Digituen verkoston kokoaminen käynnistyi ja tukea verkoston suunnitteluun saatiin Pohjois-Pohjanmaan digituki -hankkeelta.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) avasi huhtikuussa koronavirustilanteeseen liittyvän ylimääräisen avustushaun. Pyhjärven Sydänyhdistys ry haki ylimääräisessä avustushaussa rahoitusta Digiloikalla kohtaamisiin -hankkeelle. Hankkeen avulla tuetaan paikallisia yhdistyksiä digiloikassa koulutusten ja tuotetun materiaalin avulla. Puolivuotinen hanke sai rahoituksen ja aloitti toimintansa heinäkuussa. Hanke järjesti koulutuksia toiveiden mukaisesti, toimi yhteistyötahona virtuaalisissa tapahtumissa sekä kokosi digioppaan. Hankkeen toiminta jatkuu vuoden 2021 maaliskuun loppuun saakka.

Vanhustenviikko järjestettiin lokakuussa virtuaalisena Virtaa vapaaehtoisuudesta -hankkeen, Digiloikalla kohtaamisiin -hankkeen ja kaupungin koordinoimana. Viikon ohjelma oli monipuolinen ja toteutuksessa oli mukana useita eri tahoja. Vapaaehtoisten viikko järjestettiin marras-joulukuun vaihteessa myös virtuaalisesti. Viikolla järjestettiin järjestötapaaminen sekä vapaaehtoisten Kiitos-juhla, jossa palkittiin vuoden vapaaehtoinen.

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Viihtyisä elinympäristö	Kaupunki varaa kylien kehittämisavustukseen määrärahan Edistetään yhdistysten Leader-rahoituksen saamista	Jaettu avustus jakaantuu mahdolliselle kohteelle. Kyliä kehittämisavustusta haki kaksi kylää. Kaksi leader-hanketta ja kaksi yhteisöleader hanketta. Hankehauista on tiedotettu yhdistystiedotteissa. Hanke-neuvontaa on annettu tarvittaessa.

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Luodaan Pyhjärvelle oma kyläbarometri kylien elinvoimasta Kolmannen sektorin kanssa luodaan kumppanuusmalli vastikkeellisesta palvelutoiminnasta Jatketaan hyvinvointipäivien järjestämisen tuemista kylien ja järjestöjen kanssa yhteistyössä	Kyläbarometri valmistellaan vuonna 2020. -> Ei ole aloitettu. Vastikkeellisen palvelutoiminnan kumppanuusmalli valmistellaan v. 2020. -> Ei ole aloitettu. Järjestettyjen hyvinvointipäivien /vuosi Hyvinvointipäiviä järjestetty 3 kpl.
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Järjestötapaamisia pidetään säännöllisesti ajankohtaisella teemalla Laaditaan yhteisöohjelma yhteistyössä järjestöjen kanssa	Järjestötapaamisia pidetty 3/4, joista kaksi järjestettiin etänä. Yhteisöohjelma hyväksytty v. 2020 -> Yhteisöohjelman teko on kesken

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Kyläyhdistysten ja kaupungin yhteistyö kesäasukkaiden aktivoimiseksi ja houkuttelemiseksi on suunnitelmallista	Yhteinen suunnitelma valmis v. 2020 -> valmistelua jatketaan vuonna 2021.
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Vaikuttamistoimielinten jäsenten aktiivinen toiminta ja neuvostojen viestinnän kehittäminen. Kehitetään digituen toiminta kaupunkilaisille vapaaehtoistojien ja julkisten palvelujen toimijoiden ja koulutusorganisaatioiden kesken. Digitukiyhdyshenkilö nimetään ja luodaan digituen verkosto ja tuen tarjoajat kartoitetaan digitukiyhdyshenkilön ja verkoston toimesta.	Neuvostojen toiminnan esittelyt ja jalkautuminen eri tilaisuuksiin. Kyläneuvosto ja osa kylistä osallistuivat Avoimet kylät verkossa päivään. Vanhusneuvosto oli yhteistyötahojana virtuaalisen vanhustenviikon järjestämisessä sekä järjesti etätuokion joulukuussa. Koronapandemia rajoitti tapahtumiin osallistumista. Digitukea ja siitä tiedottamista on tehostettu. Kaupunkilaisten digiosaaminen paranee. Verkoston luonti on kesken. Verkosto koottu. Valtakunnallisella digituen viikolla järjestettiin kysy-vastaa osio digiin liittyen. Digitutorien toimintaa ei käynnistetty. Pyhäjärven sydänyhdistys hallinnoi STEA-rahoitteista hanketta yhdistysten digitaitojen vahvistamiseen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Vastuuelin: Kaupunginhallitus

Pyhjärven valtuuston hyväksymä kaupunkistrategia ohjaa hyvinvoinnin näkökulmasta painopistealueita. Tavoite, että hyvinvoinnin edistäminen huomioidaan kaikessa palvelutoiminnassa ja uudistamistyössä on toteutumassa aktivoituneen verkostoyhteistyön sekä eri toimijoiden hyte sitoutuneisuuden ansiosta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä käytetään lyhennettä hyte. Eri toimijoiden toteuttama hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä antaa tukevaa kivijalkaa kehittyvään Pyhjärven hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen malliin. Kaupunki on sitoutunut Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimuksen mukaiseen hyte -työn toimintaan. **Hyvinvoinnin edistäminen perustuu ihmislähtöisyyteen. Luomme myönteistä asennetta ja mahdollistamme verkostomaisen yhteistyön. Kaupunkilaisten osallisuus ja vaikuttaminen ovat hyvinvointijohtamisen lähtökohta. Kannustamme kuntalaisia omaan vastuuseen, ennaltaehkäiseviin arjen valintoihin ja digitaalisten palvelujen osaamiseen hyvinvoinnin edistämiseksi.**

Hyvinvointijohtamisen – ja työn kokonaiskoordinoinnista vastaa kaupunginjohtaja keskeisten johtavien viranhaltijoiden tukemana. Kaupunginhallituksen nimeämä hyvinvointiryhmä on kokoontunut säännöllisesti myös koronavirusepidemian ajan Teams-verkkoyhteyksillä. Hyvinvointiryhmän puheenjohtajana, hyvinvointikoordinaattorina ja ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilönä toimi vuonna 2020 sivistysjohtaja. Laajennettu hyvinvointiryhmä toimii myös LAPE (Lapsi – ja perhepalveluiden muutosohjelma) työryhmänä. LAPE-työn vastuuhenkilönä on toiminut sivistysjohtaja ja yhteyshenkilönä hyvinvointi-sote projektipäällikkö ja Ppky Selänteeltä hyvinvointijohtaja. Hyte/Lape työryhmän valmistelijana/sihteerinä on yhteisöasiamies. Valtuuston hyväksymän hyvinvointisuunnitelman 2020 toimenpiteet integroitiin pääosin talousarvioon – ja suunnitelmaan, jolla varmistetaan hyvinvointityön suunnitelmallinen toteutuminen ja palvelujärjestelmän kyky vastata hyvinvointitarpeisiin. Pyhäjärvi hyte -mallissa hyvinvointityötä tehdään verkostomaisesti useiden toimijoiden kanssa. Eri toimijoiden koordinoinnista ja Pyhäjärvi -hyvinvointimallin valmistelusta ja jalkauttamisesta vastasi sivistysjohtaja sekä määräaikaaisesti hyvinvointi-sote projektipäällikkö.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) seuraa kyselyillä säännöllisesti kuntien terveyden edistämisen aktiivisuutta kuntajohdossa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa, liikunnan edistämisessä, perusterveydenhuollossa ja terveyttä edistävästä kulttuuritoiminnasta. Näistä TEA- tulostiedoista kaupunki hyötyy toiminnan suunnittelussa, arvioinnissa ja hyvinvointijohtamisessa. Hyvinvointityötä ja -johtamista tehdään Ikäystävällisen Pyhäjärvi -teeman alla suunnitelmallisesti noudattaen kuntastrategian painotuksia elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämisessä. Helmi-maaliskuussa toteutettiin ensimmäinen kuntalaisten hyvinvointikysely. Positiivinen kuntalaispalautteen määrä kyselyn tekemisestä kertoi asukkaiden halusta osallistua ja vaikuttaa sekä omaan että arkiympäristössä toimijoiden hyvinvointityöhön.

Merkittävän poikkeaman hyvinvointityön toteuttamistavoille aiheutti koronavirusepidemian puhkeaminen Suomessa alkuvuodesta ja valtioneuvoston päätös julistaa maa poikkeustilaan ottamalla valmiuslaki käyttöön 16.3.2020. Epidemian hoitoa Pyhäjärvellä koordinoi kaupungin johtoryhmä. Hyvinvointi-sote projektipäällikön työpanosta käytettiin keväällä valmiussuunnitelman mukaiseen tiedottamispäällikön tehtävään. Koronavirusepidemian vaikutukset jatkuivat koko vuoden 2020 ajan toimintaan merkittävästi.

Valmisteilla olevassa sote-maakuntaudistuksessa on kunnan vastuulle edelleen jäävä hyvinvoinnin ja terveydenedistämistehtävä huomioitu valtiosuukien lisäosaperusteissa. Näin kuntia pyritäisiin kannustamaan ennaltaehkäiseviin, hyvinvointia ja terveyttä lisääviin toimiin. Myös sote-maakunnille on esityksessä tulossa ns. hyte- lisäosa.

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Viihtyisä elinympäristö	Edistetään yhteisöllistä ja turvallista senioriasumista ja älykästä senioriasuntotuotantoa taajamaan Edistetään ikäihmisten kotona asumista tukemalla tukipalvelusetelien myöntämistä kodinhoidollisiin ulkotöihin Ppky Selänteen toimesta Pyhäjärvi luontoresepti käytössä	Kotona asuvien osuus yli 75- vuotiasta % nousee. Tavoite v. 2020: 93 %. 31.12.2019: 90,3 % Yhteistyösopimus solmittu Kuusikkoaho Oy:n kanssa. Tavoitteena 22 asunnon uudisrakennus välimuotoiseen asumiseen. ARA:n ennakkopäätös saatiin 24.9.2020 Koronavirusepidemian vuoksi hyvinvointitapahtumat ym peruttu, jossa oli tavoite ko luontoreseptiä jakaa. Kuntalaiskyselyn tulos luontokohteiden käytöstä Toteutunut osittain.

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Hyte -kertoimen indikaattoreiden positiivinen muutos Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen Pyhäjärvi-malli valmistelu Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) toteuttaminen Etsitään uusia kumppanuuksia eri palveluntuottajien, järjestöjen ja hankerahoittajien kautta	Tea-viisarin tulos kuntajohdossa 90 vuonna 2021. v. 2020 välivuosi tiedonkeruussa Hyte -kertoimen tulosindikaattorit ** paranevat v. 2019 tuloksiin verrattuna v:n 2021 mennessä. Indikaattorit päivittyneet osittain v:n -19 tiedoilla Pyhäjärvi hyte mallin kuvaus valmis vuonna 2020 Toteutunut Perhekeskusmalli on koordinoitunut tavoitteelliseksi palveluiden verkostoksi lasten, nuorten ja perheiden palveluissa Yhteistyömallilla Ppky Selänteen kanssa valmistelussa; osa LAPE -työtä Ei ole toteutunut
Sivistyksestä virtaa	Edistetään kulttuuripalvelujen saavutettavuutta ja lisätään eri ikäryhmien osallisuutta Pyhäjärven kulttuuriresepti käytössä	Kuntalaiskyselyn tulokset valmiit Koronavirusepidemian vuoksi hyvinvointitapahtumat ym peruttu, jossa oli tavoite ko kulttuurireseptiä jakaa.
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Järjestetään asukas/käyttäjäraateja "Ikäystävällinen Pyhäjärvi teemalla" informaation jakamiseen ja kuntalaisten osallistamiseen hyvinvointityössä.	Ei toteutunutta koronavirusepidemiasta johtuen

* TEA-viisarin indikaattorit kuntajohdossa ovat laaja hyvinvointikertomus, kuntalaisten elintapojen raportointi, paikallinen turvallisuussuunnitelma, väestön hyvinvointia ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit, hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus, kunnan hyvinvointitavoitteet valtuustokauden investointiohjelmassa, lasten osallisuutta edistävä toiminta sekä asiakasraadit/foorumit. Yhteensä 9 indikaattoria, joista on julkaistu kuvaukset ja toimenpidesuositukset. Kysely kuntajohdolle tehdään parittomina vuosina, joten seuraava toteutuu vuonna 2021.

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	<p>Ikäystävällinen Pyhäjärvi malli kehitetään rohkeaksi ja tehdään uusia avauksia, joka huomataan ja tunnustetaan myös valtakunnallisesti</p> <p>Aivoterveyttä ja henkistä hyvinvointia edistäviä tapahtumia järjestetään.</p> <p>Pyhäjärven aivoterveysreseptin käyttäminen juurrutetaan sote palveluihin, järjestötyöhön ja tapahtumiin</p>	<p>Ikäystävällinen Pyhäjärvi mallin saama huomio/tunnustus</p> <p>Osa valmisteluaineistoa esiteltiin P-P:n maakunnan hye-verkoston kokouksessa 10.2.2020</p> <p>Sairastavuusindeksit (Kela, THL) paranevat</p> <p>Ei ole toteutunut koronavirusepidemiasta johtuen</p> <p>Kuntalaiskyselyn tulos hyte toiminnasta Toteutuu</p>
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	<p>Toteutetaan kuntalaiskysely joka toinen vuosi.</p> <p>Päätöksenteko ja toiminta on kustannustietoista ja vaikutuksia ennalta-arvioivaa (EVA-menettely)</p> <p>Valmistellaan osallisuusohjelma</p>	<p>Toteutunut</p> <p>Laadittujen EVA-arviointien määrä Kaksi (12/19 ja 8/20) vaikutukset v:lle 20</p> <p>Osallisuusohjelma valmis 2/2021 Ohjelman valmistelu ei ole käynnistynyt.</p>

TEA -viisari* kuntajohdossa: koko maa, P-Pohjanmaa ja Pyhäjärvi.

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?view=KES#>

TEA -viisarin pisteet v. 2019 (THL)	Koko maa	Pohjois-Pohjanmaa	Pyhäjärvi
Kuntajohto	78	78	73
Sitoutuminen	77	77	83
Johtaminen	80	83	88
Seuranta ja tarveanalyysi	87	89	93
Voimavarat	65	57	50
Osallisuus	80	83	52

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen tulosindikaattorit **.

Indikaattori	Alue	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä	Koko maa	368,3	368,1	354,2	376,3	368	373,6	370
	Pohjois-Pohjanmaa	390,7	432,3	405,9	424,6	447,1	444,2	436,2
	Pyhäjärvi	755,3	713	568	711,7	505	826,5	608,7
Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko maa	15,9		16,2		18,8		20,9
	Pohjois-Pohjanmaa	16,3				18		19,6
	Pyhäjärvi	22				17,3		18,8
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Koko maa	9,4	8,6	8,3	8,3	8,1	7,9	7,5
	Pohjois-Pohjanmaa	7,7	6,8	6,9	6,7	6,6	7,2	6,5
	Pyhäjärvi	9,7	9,6	9,8	9,7	9,5	9,2	6,5
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta	Koko maa	14,4	15,9	17,4	17,3	14,4	12,3	11,6
	Pohjois-Pohjanmaa	21	22	23,5	22,8	19,6	15,9	15
	Pyhäjärvi	16	16,2	19,6	17	15,4	15,6	20,4
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Koko maa	2,3	2,4	2,5	2,5	2,8	2,9	2,7
	Pohjois-Pohjanmaa	1,5	1,5	1,6	1,6	1,8	1,9	1,7
	Pyhäjärvi	1	1,1	1,2	1,5	1,4	1,9	2,2
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko maa	13,2		8,9		6,9		5,6
	Pohjois-Pohjanmaa	15,3				7,4		5,4
	Pyhäjärvi	16,4				9,2		7,2
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Koko maa	8	7,8	7,4	7,2	6,9	6,7	6,6
	Pohjois-Pohjanmaa	10,1	9,8	9,4	9,1	8,8	8,7	8,5
	Pyhäjärvi	18,1	17,5	16,9	16,9	15,9	15,5	15,1
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista	Koko maa	16,4		15,7		16,2		16,9
	Pohjois-Pohjanmaa	14,5				14,3		15,2
	Pyhäjärvi	13,5				30,6		20

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Työllisyyden hoitaminen

Kaupunginhallitus valitsi 4.6.2018 § 144 Ritva Rönkön työllisyyskoordinaattorin määräaikaiseen työsuhteeseen 1.8.2018 – 31.12.2020. Työllisyyskoordinaattorin tehtäviin kuuluu mm. etsiä yrityksiä, yhdistyksiä ja muita toimijoita, joilla olisi mahdollisuus järjestää työkokeilupajakoja tai työllistää henkilöitä palkkatuella yhteistyössä kaupungin kanssa. Painopiste on kaupungin maksamaan lisäpalkkatukeen oikeutetuissa pitkäaikaistyöttömissä.

Pitkittynyt työttömyys on yhä vaikea haaste Pyhäjärvellä, sillä pitkäaikaistyöttömien määrä on noin 22,3 % kaikista työttömistä työnhakijoista. Koronapandemia vaikeuttaa myös osaltaan työttömyysasteen vähenemistä. Työttömien työnhakijoiden osuus oli vuoden 2020 lopussa 14,6 %. Nuorien työttömien sekä yli 50-vuotiaiden työttömien määrä on noussut.

Indikaattori	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
Työttömyysaste	11,6 %	11,5 %	14,6 %
Työttömien määrä, henkilöä	239	227	285
Nuorisotyöttömien määrä, henkilöä	29	30	41
Yli 50-vuotiaat, henkilöä	101	104	123
Pitkäaikaistyöttömien määrä, henkilöä	47	46	72

(tiedot ilmenevät työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksesta)

Pyhäjärven kaupungin työttömyysasteet vuosina 2013 – 2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
työttömyys % Pyhäjärvi 31.12.	13,7	15,2	15,5	14,1	12,1	11,6	11,5	14,6
työttömyys % Pohjois-Pohjanmaa 31.12.	15,0	16,4	16,2	15,3	12,8	10,8	11,1	13,6
työttömyys % Koko maa 31.12.	7,9	8,8	9,2	7,9	8,4	9,7	9,8	13,6

Työvoima sekä työlliset ja työttömät Pyhäjärvellä vuosina 2016 – 2020

Pyhäjärven kaupunki	Asukkaita	Työvoima asukkaista	%	Työlliset työvoimasta	%	Työttömät työvoimasta	%
31.12.2016	5 450	2 200	40,4	1 890	85,9	310	14,1
31.12.2017	5 338	2 129	39,9	1 872	87,9	257	12,1
31.12.2018	5 247	2 064	39,3	1 825	88,4	239	11,6
31.12.2019	5 135	1 979	38,5	1 752	88,5	227	11,5
31.12.2020	5 033	1 949	38,7	1 664	85,4	285	14,6

Pyhäjärven kaupungin osuus työmarkkinatuen kuntaosuudesta, €

	2016	2017	2018	TP2019	TA2020	TP2020	TA2021
Työmarkkinatuen kuntaosuus,€	242 000	218 703	179 195	186 898	182 000	229 965	182 000
Työmarkkinatuen maksaminen	Selänne	Pyhäjärven kaupunki	Pyhäjärven kaupunki	Pyhäjärven kaupunki	Pyhäjärven kaupunki	Pyhäjärven kaupunki	Pyhäjärven kaupunki

Pyhäjärven kaupunki on panostanut työllisyyden hoitamiseen erityisesti vuodesta 2017 alkaen. Työmarkkinatuen kuntaosuuksien vähentämiseen on pyritty monin keinoin.

Suuntana muutos hanke käynnistyi maaliskuussa 2017 ja päättyi keväällä 2020. Hankkeen avulla pyrittiin vaikuttamaan kaikkein vaikeimmassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden tilanteen parantamiseen. Sosiaalisen kuntoutuksen toteuttamista jatketaan Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen palveluna ja integroidaan mahdollisuuksien mukaan Työntalo Namon toimintaan.

Koronapandemia kasvatti työttömien määrää myös Pyhäjärvellä. Myös yrittäjällä on oikeus hakeutua työttömäksi työnhakijaksi, jonka johdosta yrittäjä on oikeutettu työmarkkinatukeen. Työttömyysturvan väliaikaisia lakimuutoksia jatkettiin 30.6.2021 saakka.

Yrittäjällä on oikeus Kelan maksamaan työmarkkinatukeen, jos päätoiminen työskentely yrityksessä on päättynyt tai tulot ovat vähentyneet koronaepidemian vuoksi. Tukea voi saada yritysmuodosta riippumatta, eikä yritystoimintaa tarvitse lopettaa. Nämä ehdot ovat voimassa 30.6.2021 asti.

Pyhäjärven kaupunki myöntää lisäpalkkatukea yhdistyksille ja yrityksille jotka palkkaavat yli 300 päivää työmarkkinatuella olleita pyhäjärvisiä työttömiä töihin. Lisäpalkkatuen käyttö on ollut vähäistä tiedottamisesta huolimatta. Lisäpalkkatuen käyttöä pyritään tehostamaan muuttamalla lisäpalkkatuen hakemiskäytäntöä käyttäjäystävällisemmäksi, keräämällä käyttäjäkokemuksia ja reagoimalla saatuihin käyttäjäkokemuksiin. Lisäksi tiedottamista lisätään henkilökohtaisen kontaktoinnin avulla. Tavoitteena on saada lisäpalkkatuki tehokkaaseen käyttöön vuonna 2020.

Työllisyyden hoitamista koskevat määrärahat ovat toteutuneet vuonna 2020 seuraavasti:

Kesätyöllistäminen	Toimintatuotot	0,00 €
	Toimintakulut	-19 604,60 €
Työllistäminen	Toimintatuotot	128 344,18 €
	Toimintakulut	-525 084,25 €
Työntalo Namon	Toimintatuotot	31 133,36 €
	Toimintakulut	-225 842,56 €
Työpaja	Toimintatuotot	525 701,40 €
	Toimintakulut	-461 905,42 €
SUMU – Suuntana muutos -hanke	Toimintatuotot	27 393,77 €
	Toimintakulut	-32 025,11 €
Yhteensä	Toimintatuotot	712 572,71 €
	Toimintakulut	-1 264 461,90 €

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	<p>Kuntouttavan työtoiminnan paikkojen hankinta, koordinointi, valvonta ja ohjaus</p> <p>SUMU-hanke päättyy 2/2020. Sosiaalisen kuntoutuksen toteuttaminen jatkuu ppky Selänne palveluna ja integroidaan mahdollisuuksien mukaan Työntalo Namon toimintaan.</p> <p>Verkostoyhteistyö yritysten, yhdistysten ja julkisten toimijoiden kanssa työttömän henkilön työllistymiseen</p> <p>Rekrymessujen organisointi</p>	<p>Työmarkkinatuen kuntaosuus vähenee vuodesta 2019. Ei toteutunut.</p> <p>Ppky Selänneellä on aloittanut kuntien yhteinen sosiaalityöntekijä, jonka työtehtäviin kuuluu sosiaalinen kuntoutus.</p> <p>Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 – 64 -vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä vähenee, tavoite 1,5 % (v. 2018 1,9 %) Ei toteutunut, osuus 2,2 % v. 2019</p> <p>Työttömyysaste laskee (9/2019 10,0%) Ei toteutunut.</p> <p>Rekrymessut toteutuu kerran vuodessa. Toteutui helmikuussa 2020.</p>

	<p>Yritysten tukeminen työllistämislisän käyttöön</p> <p>Nuorten kesätyöllistymisen tukeminen</p> <p>Oppisopimuskoulutuksen mahdollisuuksien hyödyntäminen</p> <p>Työllistymispolkujen löytyminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (Namo, TE-keskus, Ppky Selänne)</p> <p>Koulutusmahdollisuuksien edistäminen kaupungissa</p>	<p>Työllistämislisän käyttömäärä €/vuosi Noin 3.000 euroa v. 2020</p> <p>Kesätyöseteleiden käyttö €/vuosi 17.700 € vuonna 2020</p> <p>Nuorisotyöttömät, osuus 18-24-vuotiaasta työvoimasta, määrä pienentynyt, tavoite 15,0 % (v. 2018 15,6 %) Ei toteutunut. Osuus 18,5 % v. 2019 ja 24,2% v. 2020.</p> <p>Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 vuotiaat, määrä pienentynyt Toteutui. Osuus vastaavan ikäisestä väestöstä 6,5 % v. 2019. Osuudessa laskua 2,7 % v. 2018 verrattuna.</p> <p>Oppisopimuskoulutusten määrää pystytään kasvattamaan tarpeita vastaavaksi</p> <p>Tavoitteena on löytää työllistymispolku ihmisille, jotka tarvitsevat tukea työllistymiseen. Tavoitteena 5 ihmistä / vuosi. Tavoite toteutui.</p> <p>Työkyvyttömyyseläkettä saaneet 25 – 64 -vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä V. 2018 oli 15,5 % V. 2019 osuus 15,1%</p> <p>Lähihoitajakoulutus toteutuu. Lähihoitajakoulutus alkoi keväällä 2020.</p>
--	--	---

TyöntaloNAMO

Vastuuelin: Kaupunginhallitus

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Työntalo NAMO on kaikenikäisten työttömien työnhakijoiden työpaja, jossa toimintamuotoina ovat tällä hetkellä kuntouttava työtoiminta, työkokeilu, palkkatukityö, koulutus sopimus, seinätön paja tai matalan kynnyksen paja sekä velvoitetyö. Työpajan tehtävänä on olla tuke- massa sekä yksilöohjauksen että työnohjauksen keinoin työttömien työnhakijoiden mahdol- lisuuksia työllistymiseen. Työpaja toimii osaamisen hankkimista tukevana oppimisympäris- tönä ja tukipalveluna eri alojen opiskelijoille.

Työpajalla on mahdollisuus osallistua talon sisällä toimivien eri pajojen tehtäviin, mm. pesu- lapalvelu, catering/lounaskeittiö, puhtaanapito, kädentaidot, puutyöt, mediapaja ja kiinteistö- hoito ja ulkoilualueiden kunnossapito. Pajatoimintaa kehitetään osallistujalähtöisesti ja aktii- visesti yhdessä ohjattavien kanssa. Pajatoiminnan tavoitteena on kehittää työelämä- tai opis- keluvalmiuksia, tukea arjenhallintaa ja sosiaalista vahvistumista. Työpajan osallistujat voivat toimia myös kaupungin eri hallintokuntien, seurakunnan ja eri yhdistysten tehtävissä, jolloin toteutetaan seinättömän työpajan mallia. Työpajalla on myös mahdollista suorittaa TET-jak- soja ja kesätyötä.

Työpaja toteuttaa pitkäjänteistä tavoitteellista, yksilölliset tarpeet huomioivaa oppilaitos- sekä työelämäyhteistyötä. Tavoitteena on myös jatkaa varhaisen puuttumisen mallin kehiti- tämistä perusasteen oppilaitosten kanssa yhdessä monialaisen työryhmän kanssa. Tarkoi- tuksena on vakiinnuttaa osaamisen tunnistamisen menetelmät ja opinnollistaminen työpajan toimintaan.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Resurssi- viisas Pyhäjärvi	<p>Kestävän kehityksen toimintamalli kaikessa materiaaleissa ja val- mistuksessa.</p> <p>Lounaskeittiö toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Elintarvikeliikkeiden hävikkiruokaa hyödynnetään tehokkaasti ja luovasti.</p> <p>Hyvinvoinnin edistäminen, terveellisiin elintapoihin ohjaaminen sekä päivittäisen lounasruuan tarjoaminen.</p> <p>Työnohjaus- ja yksilönohjaus-resurssoinnilla sekä ohjaajien lisä- koulutustautumisella voimme varmistaa laadukkaan ja tuloksellisen toiminnan.</p>	<p>Asiakastyytyväisyys ja tunnettavuus → Sitoutuminen toimintaan on hy- vällä tasolla.</p> <p>Näkyvyys ja palautteet → Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä.</p> <p>Kestävän kehityksen toimintamalli to- teutuu mm. materiaalien ja elintarvik- keiden käytössä. Kestävä tavoite val- mentautujien eteenpäin menossa omalla polullaan vahvistuu Paikko- mallin avulla. Ulkoalueiden ja yleis- ten alueiden kunnossapitotehtä- vät ja huollon avustavat tehtävät.</p> <p>Koulutuspäiviä 6 pv./ tilikausi</p>
Paikallisten osaamis- klustreiden rakentaminen	<p>Toimiva ohjaus- ja palveluverkosto. palveluverkosto.</p> <p>Eri ikäryhmien huomioiminen työpajatoimintojen suunnittelussa.</p> <p>Seinättöntä pajatoimintaa järjestetään yhdessä eri toimijoiden kanssa mm. seurakunta, yhdistykset ja kaupungin eri hallintokun- nat.</p> <p>Työllistymisen tukeminen yksilö ja työnohjauksen keinoin. Opinnollistamisen kehittäminen ja toteuttaminen luo uusia mah- dollisuuksia suorittaa osan tai kokonaan tutkinnosta omalla</p>	<p>Tet- jaksot ovat vakiintuneet työpa- jalla, yksilöllisesti räätälöidyt tuetut kokonaisuudet tukevat nuoren etene- mistä omalla polullaan.</p> <p>Työpajalla on suoritettu perus- ja ammattitutkintojen näyttöjä.</p> <p>Paikko mallin käyttöönotto etenee.</p>

paikkakunnalla, tuetumpi mahdollisuus työpajan oppimisympäristössä. Työllistymisen tukeminen yksilö ja työnohjauksen keinoin. Verkostoituminen eri työpajatoimijoiden ja kunnallisen nuorisotyön kanssa. Työharjoittelumallin (JOPO- toiminta) sekä TET-jaksojen kehittäminen peruskoulun kanssa.	
Yhteistyön kehittäminen alueen hankkeiden ja muiden toimijoiden kanssa .	Selänteiden aikuissosiaalityön ja te-toimen kanssa yhteistyö on toimivaa.
Aktiivinen yhteistyö etsivän nuorisotyön kanssa. Nuorten kuuleminen työpajatoimintojen kehittämisessä ja tavoittaminen toiminnan piiriin.	Etsivä nuorisotyö on vakiintunut työpajan toimintaan viikoittain.

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Oikea-aikaisen ja mielekkään toiminnan ylläpitäminen ja jatkuvuus kaikenikäisille. Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen, nuorten sosiaalinen vahvistaminen ja varhainen puuttuminen. Matalankynnyksen toimintojen vakiintuminen sekä yhteistyön ja verkostoitumisen kehittäminen eri tahojen kanssa, jotka toimivat nuorten parissa. Yli 29-vuotiaiden työllisyyden mahdollisuuksien vahvistaminen työpajatoiminnoin ja monialaisen verkoston avulla. Työpajalla on aloittanut myös lähetteetön matalankynnyksen paja nuorille eli "Voimala". Nuorten työpajatoiminnan ohjausryhmän toiminnan aloittaminen	Vuonna 2020 toiminnassa on ollut yli 50 henkilöä, joista nuoria 17. Koulutukseen siirtyi 5 hlö ja työelämään 1 hlö. Toimintaa / tuloksellisuutta on arvioitu valmentautujien sijoittumisen seurannan perusteella pajajakson päätyttyä mm. PAR-järjestelmällä sekä SOVARI- mittarilla. Voimalan toimintaan vaikutti mm. korona. Vähintään 3 ohjausryhmää vuoden aikana. Nuorten työpajatoiminnan ohjausryhmä on kokoontunut 2020.

3. PERUSTELUT

Vuonna 2020 toiminnassa on ollut yli 50 valmentautujaa, joista nuoria (alle 29 v.) 17 henkilöä. Paikko-mallin työversioiden kirjaaminen ja suunnittelu on aloitettu vuonna 2020. Päivittäisen lämpimän ruoan tarjoaminen toteutui siihen saakka, kun koronapandemia katkaisi kuntouttavan työtoiminnan ja -tilat 16.3.2020 alkaen. Tämän jälkeen välittömästi toiminta muutettiin yhteydenpidoksi puhelimitse useaan kertaan viikon aikana ja tukemalla asiakasta eri toimenpitein (yksilöohjauksen keinoin) eli pyrittiin ennaltaehkäisemään koronaepidemian aiheuttamia haasteita tulevaisuutta silmällä pitäen sekä toimittamalla ylijäämä elintarvike apukasseja valmentautujille. Työntalo Namon pystyttiin avaamaan huhtikuun lopulla uudelleen. Toimintamuoto suunniteltiin niin, että ryhmäkoot pysyivät mahdollisimman pieninä sekä turvavälit ja suojavälineiden käyttö oli mahdollisimman tehokasta. Työntalo Namon toiminta oli avoinna koko kesän ajan, ilman kesän sulkua.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020	TA2020+M	TP2020	TA2021
Nettomenot € / asukas	35,37	37,95	33,76	40,33	40,33	38,69	36,70

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Namo	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA2020+M	TP 2020	TA2021
Toimintatulot	33 989	21 777	36 817	36 500	36 500	31 133	44 500
Toimintamenot	-222 820	-220 906	-210 196	-242 207	-242 207	-225 843	-227 985
Toimintakate	-188 831	-199 129	-173 379	-205 707	-205 707	-194 709	-183 485

Toimintatuottojen toteutuminen
Toimintakulujen toteutuminen

85,3 %
93,2 %

Elinkeinotoimi

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Elinkeinotoimi sisältää Pyhäjärven kaupungin ostamat elinkeinopalvelut Nihak:lta ja Pyhäjärven Kehitys Oy:lta sekä hankkeiden ja projektien osuuden.

Pyhäjärven Kehitys Oy:n osuus elinkeinopalvelujen tuottamisesta on 200.000 € (alv 0 %) ja Nivala-Haapajärven seutu NIHAK ry:n osuus on 274.773 € (alv 0 %).

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2018	TP2019	TA2020	TP2020	TA2021
Elinkeinotoimi € / asukas	109,5	92,8	94,8	98,9	72,9

3. PERUSTELUT

Pyhäjärven Kehitys Oy:n toimialana on Pyhäjärven kaupungin ja alueellisen elinkeinoelämän edistäminen ja siihen liittyvien palvelujen tuottaminen tarjoamalla liiketoiminnan perustamisneuvontaa ja liikeyritysten kehittämiskonsultointia, hallinnoimalla elinkeinoelämän kehittämishankkeita sekä tekemällä sijoituksia työllistäviin hankkeisiin.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2018	TP2019	TA2020	TA2020 +muutos	TP2020	Poik- keama	TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	100 634	256 031	425 023	425 023	483 835	58 812	469 301
Toimintamenot	-675 111	-732 650	-908 693	-908 693	-981 560	-72 867	-833 689
Toimintakate (netto)	-574 478	-476 619	-483 670	-483 670	-497 725	-14 055	-364 388
Poistot ja arvonalent.							
Tehtävän kokonaiskust.	-574 478	-476 619	-483 670	-483 670	-497 725	-14 055	-364 388

Toimintatuottojen toteutuminen
Toimintakulujen toteutuminen

113,8 %
108,0 %

**Pyhäjärven kaupungin hallinnoimat ja sen osallisena olevat
kehittämishankkeet vuosina 2019-2021**

		TP2019	TA2020	TP2020	TA2021
926	Pyhäsalmen kaivoksen maan-alaisen infran uusiokäyttö	-12 133			
9302	Maanalaisen innovaatioverkoston perustamishanke (BSUIN)	-10 208	-20 000	-20 000	
9306	SUMU – Suuntana muutos -hanke	-15 470	-3 544	-4 631	
9309	Energiakaivos-hanke	-20 000			
9310	VÄRE-hanke	0	-5 000		
9311	V-LINC				
9312	CALLIO kiertotalouden tiekartan mallintaminen ja FutureMINE				
9313	HybArkt -hanke	-1 500	-1 000		
9314	Kaivosalueen soveltuvuus vesiviljelyyn	1 666			
9315	Callio Underground Rescue -hanke	55 066	-9 003	-69 649	-5 672
9316	Callio Biopolttoaineterminaali -hanke	-8 736			
9317	Towards carbon neutral municipalities and regions -hanke	0	-3 060		-3 060
9318	Kaivososaamisen alihankinta-yritysten verkoston kehittäminen	-2 603			
9319	Pyhäjärven vesistöruoppaus ja laiturit	-9 677			
9320	Callio Edible Insects from Mine	1 322	0	1 066	
9323	Callio Energy Park				-10 000
929	Muut hankkeet	-1 332	-15 000	-1 678	-20 000
		-23 606	-56 607	-94 892	-38 732

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 Suomen rakennerahasto-ohjelmassa on viisi toimintalinjaa ja 13 erityistavoitetta. Kaikkien hankkeiden tulee toteuttaa jotakin näistä erityistavoitteista. Muunlainen toiminta ei ole mahdollista ohjelman rahoituksella.

Suomen valtioneuvosto ja Euroopan komissio ovat hyväksyneet ohjelma-asiakirjan.

1. [Pk-yritysten kilpailukyky \(EAKR\)](#)

- Uuden liiketoiminnan luominen
- Pk-yritysten kannalta tärkeiden liikenne- ja logistiikkayhteyksien parantaminen (vain Itä- ja Pohjois-Suomessa)
- Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen
- Pk-yritysten energiatehokkuuden edistäminen

2. [Uuden tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen \(EAKR\)](#)

- Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta
- Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen
- Uusiutuvan energian ja energiatehokkaiden ratkaisujen kehittäminen

3. [Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus \(ESR\)](#)

- Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen
- Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen
- Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventäminen

4. [Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen \(ESR\)](#)

- Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen
- Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen

5. [Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta \(ESR\)](#)

- Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen

**9302 Maanalaisen innovaatioverkoston perustamishanke –
Baltic Sea Underground Innovation Network BSUIN**

Hankkeen toteuttaja: Oulun yliopisto, Oulun Eteläinen Instituutti
Vastuuhenkilö: Vanhempi tutkija, FT Panu Jalas

Maanalaisen innovaatioverkoston perustamishanke	TP2018	TP2019	TA2020	TP2020	TA 2021
Toimintatuotot					
Toimintamenot		-10 208	-20 000	-20 000	
Toimintakate (netto)		-10 208	-20 000	-20 000	

Kaupunginhallitus 21.11.2016 § 353

Pyhäjärven elinkeinojen monipuolistamiselle on tärkeää kansainvälisen TKI-yhteistyön laajentaminen ja syventäminen Oulun yliopiston / Oulun Eteläisen Instituutin (OEI) kanssa. Merkittävänä yhteistyön kanavana ja muotona ovat kansainväliset verkostohankkeet, joihin Pyhäjärven kaupunki voi osallistua yhteistyökumppanina monialaisten verkostotoimijoiden kanssa.

Uusimpina Oulun yliopiston / OEI:n ja Pyhäjärven kaupungin kansainvälistä TKI-yhteistyötä toteuttavina hankkeina ovat Itämeri-ohjelmaan esitetty hanke nimeltään Itämeren maanalainen innovaatioverkosto (Baltic Sea Underground Innovation Network, BSUIN) sekä mikroyrittäjyyden edistämishanke - GrowNorth! mitä esitetään Pohjoisen periferian ja Arktiksen Interreg-ohjelmaan.

Hankkeita ovat valmistelleet Oulun yliopistossa / OEI:ssa apulaisprofessori, tekniikan tohtori Matti Muhos ja vanhempi tutkija, FT Panu Jalas.

Itämeren alueen maanalaisia laboratorioita ovat:

1. Calliolab, Pyhäsalmen kaivos, Suomi
2. Äspön kalliolaboratorio, Oskarshamn, Ruotsi
3. Freibergin tekninen yliopisto / vuoriakatemia Reiche Zeche, Saksa
4. Salan hopeakaivos (Sala Silvergruva) Västmanland, Ruotsi ja
5. Khlopin-instituutin maanalainen laboratorio Pietari, Venäjä.

Maanalaiset laboratoriot tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia innovatiiviselle liiketoiminnalle esimerkiksi ympäristötekniikan, tunneli-, rakennus- ja kaivostekniikan, geotermisen energiatekniikan ja materiaalitekniikan aloilla sekä fysiikan tutkimuksen ja instrumenttitekniikan ja kasvatusteknologioiden aloilla.

Freibergin vuoriakatemia ja Salan hopeakaivos ovat esimerkkeinä myös kaivosten ja maanalaisten laboratorioiden merkityksestä hotelli- ja konferenssipalvelujen sekä matkailun kehittämiselle.

Hanke on osallistunut ensimmäiseen hakuvaiheeseen 212 hakijan joukossa. Se on arvioitu parhaaksi hakemukseksi saaden kaikilla asetetuilla kriteereillä täydet pisteet 3/3 myös hankebudjetin osalta.

Hankkeen kesto on 36 kuukautta 1.9.2017 - 31.8.2020 ja ehdotetun budjetin arvo on 2.7 M€. Itämeren alueen neuvosto päättää hankkeesta 25.5.2017, ja sopimukset hankkeeseen osallistuvien kesken kunkin roolista hankkeessa tehdään 1.6. - 31.8.2017.

Pyhäjärven kaupunki sitoutuu Itämeri-ohjelmaan esitettyyn maanalaisen innovaatioverkoston perustamishankkeeseen 10.000 €/vuosi kolmen vuoden aikana hankkeen alkamisesta.

9306 SUMU Suuntana muutos -hanke

Hankkeen toteuttaja: Pyhäjärven kaupunki

SUMU Suuntana muutos -hanke	TP2018	TP2019	TA2020	TP2020	TA 2021
Toimintatuotot	85 519	72 007	14 172	27 394	
Toimintamenot	-102 672	-87 477	-17 716	-32 025	
Toimintakate (netto)	-17 153	-15 470	-3 544	-4 631	

Pyhäjärven kaupungin hallinnoima Suuntana muutos -hanke (SUMU-hanke) päättyi huhtikuun lopussa. ESR -rahoitteinen SUMU-hanke toteutettiin 1.3.2017 – 30.4.2020.

Kehittämishankkeen tukimuoto liittyi työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen. Hankkeen päätavoite oli työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen. Hanketyöntekijät toteuttivat sosiaaliseen kuntoutukseen verrattavaa työtä, joka saavutti kaikkiaan 78 asiakasta. 36 asiakasta eteni johonkin toimintaan. Heistä työhön ohjautui 14 henkilöä, joista kahden urapolku johti yrittäjyyteen. Opiskelun aloitti 6 henkilöä ja kuntouttavaan työtoimintaan ohjautui 16 henkilöä.

Asiakkaat olivat hankkeen kirjoilla minimissään kuukauden ja pisin aika oli puolestaan melkein kaksi vuotta. Tämä kertoo siitä, että asiakkaiden tilanteet ovat hyvin vaihtelevat ja he tarvitsevat yksilöllistä apua. Toiset etenevät pienen tuen avulla, mutta toiset tarvitsevat pitkäaikaista ja tiivistä tukea. Hankkeen aikana hyvinvointia lisääviä asioita olivat läsnäolo, kuunteleminen ja hyvä tavoitettavuus. Asiakkaita tuettiin työnhaussa ja tehtiin yhdessä työhakemuksia ja ansioluetteloita. Asiakkaiden tilannetta ja palvelutarvetta kartoitettiin keskustelun yhteydessä ja tarvittaessa asiakkaita ohjattiin hänelle sopiviin palveluihin, kuten Mielenviireyskeskuksen palvelujen piiriin ja työttömien terveystarkastukseen. Tarvittaessa asiakkaita ohjattiin myös päihdekuntoutukseen.

Asiakkaat tarvitsivat apua myös viranomaisverkostossa, jolloin heitä autettiin verkkoasioinnissa ja lomakkeiden lähettämässä. Yhteistyö oli tiivistä erityisesti TE-toimen, terveys- ja sosiaalitoimen, TYP-verkoston ja Mielenviireyskeskuksen kanssa.

Ryhmätoiminnot olivat tärkeä osa SUMU:n toimintaa. Niissä vahvistettiin osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Samalla asiakkaat saivat vertaistukea toisiltaan. Ryhmissä käyneet henkilöt saivat uusia tuttavuuksia ja näkevät näin myös vapaa-ajalla toisiaan. Ryhmätoimintojen avulla moni on uskaltanut kokeilemaan uusia asioita, joita ei olisi ilman hankkeen toimintaa harkinnutkaan.

Merkittävää on, että Suuntana muutos -hanke teki näkyväksi sosiaalisen kuntoutuksen tarpeen. Sosiaalista kuntoutusta toteuttaa Pyhäjärvellä Peruspalvelukuntayhtymä Selänne hankkeen loppumisen jälkeen. Sosiaalisen kuntoutuksen yhteistyömallin toteutus on suunniteltu yhteistyössä kaupungin kanssa. Toimintaan on varattu yhden henkilön työpanos yhteisesti Pyhäjärvelle, Haapajärvelle ja Reisjärvelle 1.6.2020 alkaen. Hankkeessa esille tulleet kokemukset ja osoitetut asiakashyödyt nopeuttivat uuden toimintamallin aloittamista.

9310 VÄRE – Elinvoimaa Pohjois-Pohjanmaalle vähähiilillä ja resurssiviisailta ratkaisulla

Hankkeen toteuttaja: Suomen Ympäristökeskus ja Micropolis

VÄRE-hanke	TP2018	TP2019	TA2020	TP2020	TA 2021
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-5 000	0	-5 000		
Toimintakate (netto)	-5 000	0	-5 000		

Kaupunginhallitus 18.9.2017 § 334

Elinvoimaa Pohjois-Pohjanmaalla vähähiilillä ja resurssiviisailta ratkaisulla (VÄRE) –hankkeen päätavoitteena on kehittää menettelytapoja ja toimintamalleja, jotka auttavat Pohjois-Pohjanmaan kuntia ottamaan jokapäiväiseen käyttöön resurssitehokkuutta lisääviä ja kasvihuonekaasupäästöjä vähentäviä cleantech-ratkaisuja, energialähteitä ja menetelmiä. Hankkeessa voidaan tarkastella resurssitehokkuuskysymyksiä kuntien tarpeiden mukaan esimerkiksi energiankäytössä, jätehuollossa, materiaalivirtojen ja sivuvirtojen hyödyntämisessä, lähiruoan hyödyntämisessä, ruokahävikin pienentämisessä ja vesikysymyksissä. Lisäksi hankkeessa tarjotaan asiantuntija-apua kuntien sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittämiseen resurssitehokkuusteemassa. Ympäristön kuormituksen vähentämisen lisäksi hankkeeseen osallistuvilla kunnilla on mahdollista saavuttaa taloudellisia säästöjä hankkeen yhteydessä suunniteltavilla, resurssitehokkuutta parantavilla toimenpiteillä.

Hankkeen kokonaisbudjetti on enintään 800.000 euroa. Rahoituksen muodostavat EAKR 70 %, kunnat 20 % sekä hankkeen toteuttajat 10 %. Hankkeen kustannukset vuosina 2018 – 2020 yli 5.000 asukkaan kunnalle ovat 5.000 euroa / kunta / vuosi.

Hankkeen suunniteltu toteutusaika on 1.1.2018 – 31.12.2020.

9313 HybArkt -hanke

Hankkeen toteuttaja: Oulun Yliopisto

HybArkt -hanke	TP2018	TP2019	TA2020	TP2020	TA 2021
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-1 500	-1 500	-1 000		
Toimintakate (netto)	-1 500	-1 500	-1 000		

Passiiviset hybridipuhdistusratkaisut valumavesien typen ja raskasmetallien puhdistamiseen (HybArkt) -hanke on EAKR-hanke, jossa hakijana ovat Oulun yliopiston vesi- ja ympäristötekniikan tutkimusyksikkö ja ekologian ja genetiikan tutkimusyksikkö. Myös Suomen ympäristökeskus (SYKE) on mukana.

Hankkeen tavoitteena on suunnitella, mitoittaa ja testata passiivisten vedenpuhdistusmenetelmien hybridiratkaisuja erityyppisille vesille kylmissä ilmasto-oloissa

- Keskitytään typen ja raskasmetallien (esim. nikkeli, arseeni, antimoni, kupari, kromi, sinkki) puhdistusprosesseihin.
- Käytetään erilaisten puhdistusmoduulien yhdistelmiä (esim. kosteikot, bioreaktorit, sammalaltaat, kasvilautat, puhdistuspajukot ja erilaiset maa/materiaalisuodattimet).
- Rakennetaan kaksi pilottipuhdistamo (esim. kaivoskohde, yhdyskuntajätevedenpuhdistamo tai hulevesikohde) sekä suunnitellaan ja mitoitetaan erilaisiin muihin kuormituskohteisiin puhdistusratkaisuja.

Hankkeen tuloksena valmistuu suunnittelutyökalu passiivisille hybridiratkaisuille.

Hankkeen kokonaisbudjetti on noin 470 000 euroa.

Rahoitus jakautuu seuraavasti: EAKR-ELY 372.000 euroa (79,1 %), yritysrahoitusosuudet 53.000 – 65.000 euroa (11,3 – 13,8 %), kuntarahoitusosuudet 10.000 – 20.000 euroa (2,1 – 4,3 %) sekä Suomen ympäristökeskuksen rahoitusosuus 13.000 – 25.000 euroa (2,8 – 5,3 %). Hankkeeseen on sitoutunut myös Pyhäsalmi Mine Oy.

9315 Callio Underground Rescue -hanke

Hankkeen hallinnoija: Pyhäjärven kaupunki

Callio Underground Rescue	TP2018	TP2019	TA2020	TP2020	TA 2021
Toimintatuotot		86 601		333 225	
Toimintamenot		-31 535	-9 003	-402 874	
Toimintakate (netto)		55 066	-9 003	-69 649	

Kaupunginhallitus 24.9.2018 § 246

Maanalaisten tilojen onnettomuksiin liittyy paljon erityispiirteitä, jotka saattavat vaikuttaa ihmisten työturvallisuuteen ja pelastushenkilöstön käyttäytymiseen. Tällaisia ovat mm. vaikeudet hahmottaa maanalainen tila ja eri osien keskinäisiä yhteyksiä, mikä voi vaikeuttaa lyhimmän turvaan johtavan kulkureitin löytämistä. Savukaasujen nouseminen ylöspäin, kuiluihin, porrashuoneisiin ja tunneleihin voi myös vaikeuttaa poistumista, ellei tilojen ja turvaopasteiden suunnittelussa asiaan ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Callio Underground Rescue -hankkeen yleisluontoisena päätavoitteena on hyödyntää Euroopan syvimmän tunnetun paikan, Pyhäsalmen kaivoksen ainutlaatuiset maanalaiset olosuhteet elinkeinorakenteen monipuolistamiseksi kehittämällä henkilö- ja työturvallisuusalan toimijoille ympärivuotista testaus- ja palvelutoimintaa tarjoava koulutuskeskus. Tavoitteena on kehittää valtakunnallisestikin merkittävän koulutus-, harjoittelu-, kehittämis- ja innovaatioympäristön sekä konkreettinen uusi työturvallisuuden johtamismalli.

Hankkeen osatavoitteina on

- Karakterisoida Pyhäsalmen maanalainen kaivosinfra harjoittelu- ja koulutustarpeisiin.
- Kartoittaa turvallisuusteknologian ja kriittisen viestintäteknologian testaustarpeet.
- Kehittää kuilu- ja tunnelipelastuksen harjoitusrata esimerkiksi 400m tasolle kaivokseen.
- Kehitetään maanalaisten tilojen työturvallisuuden digitaalinen oppimisympäristö.
- Kehittää ISO 45001 työterveys- ja työturvallisuus-järjestelmästandardin mukainen johtamismalli.
- Kehittää uusia palvelukonsepteja ja liiketoimintamalli syntyvälle toiminnalle.

Hankkeen käytännön toteuttaminen tehdään työpakettien kautta. Työpakettien avulla hankkeen tekeminen on työnositettu pienempiin osiin, jotta nämä osat voitaisiin tunnistaa ja luokitella paremmin. Koko hankkeen työ jaetaan hierarkkisesti pienempiin, hallittavissa oleviin elementteihin, joilla on selkeät suoritusoikeudet ja vastuut. Nämä tehtäväelementit eli työpaketit ovat itsenäisiä, eivätkä välttämättä riipu toisistaan. Työpaketit ovat helppo aikatauluttaa ja budjetoida ja tarvittaessa myös jakaa toteuttajaorganisaatioittain. Työpaketeista muodostuu koko projektin kokonaisuus.

Hankkeen työpaketit ovat seuraavat:

- TP1 Projektin hallinta, viestintä ja tulosten levittäminen.
- TP2 Asiakasyritysten tarvekartoitus ja kaivosinfran karakterisoinnit vastaamaan tarpeita.
- TP3 Turvallisuusteknologian ja kriittisen viestintäteknologian testaustarpeiden selvitys.
- TP4 Kuilu- ja tunnelipelastuksen harjoitusradan kehittäminen.
- TP5 Maanalaisten tilojen työturvallisuuden digitaalisen oppimisympäristön kehittäminen.
- TP6 ISO 45001 työterveys- ja työturvallisuus-järjestelmästandardin mukaisen johtamismallin kehittäminen.
- TP7 Koulutuskeskuksen palvelukonseptien ja liiketoimintamallin selvittäminen.
- TP8 Pilotti-investointi: Maanalainen onnettomuus - peruskurssin toteuttaminen.

Hanke toteutetaan aikavälillä 1.1.2019 - 31.12.2021 yritysten ja tutkimus- koulutus tai kehittämisorganisaatioiden yhteistyönä. Hankkeelle haetaan Euroopan aluekehitysrahaston hankerahoitusta. Hankkeelle on saatu erittäin monipuolinen yritys- ja tutkimusorganisaatioyhteistyön konsortio kasaan. Neuvotteluja käydään yhä muutaman yrityksen kanssa.

9317 Towards carbon neutral municipalities and regions -hanke

Canemure	TP2018	TP2019	TA2020	TP2020	TA 2021
Toimintatuotot					
Toimintamenot			-3 060	0	-3 060
Toimintakate (netto)			-3 060	0	-3 060

Life IP integrated projects ovat suuria EU:n rahoittamia hankekokonaisuuksia, jotka toimeenpanevat laajalla maantieteellisellä alueella kansallisia strategioita tai suunnitelmia. Life IP –hanke CANEMURE Finland toteuttaa Suomessa ilmastonmuutoksen hillinnän ja kaupunkien ilmastotyön konkreettisia ja strategisia toimenpiteitä jotka toimeenpanevat: Energia- ja ilmastostrategiaa (EIS) (NECS), (Energia- ja ilmastotiekarttaa 2050 (EIK 2050)), sekä Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaa (KAISU) (MTCCPP) painottuen taakanjakosektoriin.

CANEMURE toteuttaa konkreettisia ilmastonmuutoksen hillintää tukevia toimenpiteitä hankkeen ydinalueilla. Hanke vahvistaa ilmastonmuutoksen hillintätöiden jatkuvuutta ja verkostoyhteistyötä alueellisten yhteistyöelimien sekä keskitetyn palvelukeskuksen (expert platform) kautta. Life IP Canemure synnyttää uusia ilmastonmuutoksen hillintää tukevia hankkeita ja prosesseja. Hankkeen ydinalueita ovat Uusimaa, Tampereen seutu, Varsinais-Suomi, Päijät-Häme, Etelä-Karjala, sekä Pohjois-Pohjanmaa. Hankkeessa on mukana 23 partneria. Mukana on kuntia, kuntien kehitysyhtiötä ja alueellisia toimijoita, tutkimus- ja koulutuslaitoksia, sekä yrityksiä.

Kaupunkien konkreettiset toimenpiteet liittyvät rakennettuun ympäristöön ja aluesuunnitteluun, energiatehokkuuteen ja puhtaaseen teknologiaan, liikenteeseen, kotitalouksien kulutukseen ja vähähiilisiin hankintoihin. Tutkimuslaitosten toimenpiteissä pyritään löytämään suometsille ja turvemaille kustannustehokkaita ratkaisuja maatalouden ja metsätalouden päästöjen vähentämiseen, kehittämään palvelu ilmastonmuutoksen sopeutumisen mallille apuun kaupunkisuunnittelussa. Lisäksi tarkastellaan kierrätysbetonin mahdollisuuksia toimia hiilinieluna.

Expert platform on CANEMUREn promoottorina toimiva keskushanke, joka verkostoi asiantuntijaorganisaatiot, alueelliset yhteistyöryhmät, edelläkävijäkunnat ja käytännön toimijat. Expert platform kerää, kokoaa, analysoi ja välittää alueille ja kunnille ilmastonmuutoksen hillinnän käytännön ratkaisuja ja parhaita käytäntöjä.

Expert platform tuottaa kunnille, hallinnolle, yrityksille ja kansalaisille työkaluja, palveluita ja kasvihuonekaasujen päästövaikutusarviointeja, jotka tukevat Energia- ja ilmastostrategian ja Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman toteuttamista. Expert platform tuottaa myös tutkimustietoa parhaiden käytäntöjen toteuttamisen esteistä. Expert platformissa ovat mukana SYKEN johdolla Tampereen teknillinen Yliopisto, Luonnonvarakeskus ja ilmatieteen laitos.

9320 Callio Edible Insects from Mine

Hankkeen toteuttaja: Pyhjärven kaupunki

Callio Edible Insects from Mine	TP2018	TP2019	TA2020	TP2020	TA 2021
Toimintatuotot		85 432	147 000	123 217	47 000
Toimintamenot		-84 100	-147 000	-122 151	-47 000
Toimintakate (netto)		1 332	0	1 066	0

Callio edible insects from Mine - hankkeen päätavoitteena on yhdistää Euroopan syvin tunnettu paikka, Pyhäsalmen kaivosympäristö, sekä kestävä ja tehokas hyönteisruoantuotanto maanlaisessa tilassa kiertotalouden periaattein. Tuloksena kehitetään ja testataan syötävien hyönteisten suljetun ruoantuotantojärjestelmän prototyyppi kaivoksessa, joka

- tarjoaa uutta tietoa ja taitoa teollisen kokoluokan hyönteistuotannon testaamiseen lähellä asutusta,
- simuloi paineistettuihin Marsin laavatunneleihin perustettua ihmisyhdyskuntaa ja
- kehitettävä konsepti voidaan hankkeen päätyttyä monistaa myös muihin maanlaisiin tiloihin Suomessa ja ulkomailla.

Osatavoitteena hanke toteutuessaan mahdollistaa myös kansainväliseen Mars-tutkimuksen verkottamisen ja tutkimusrahoituksen piiriin pääsyn Pohjois-Pohjanmaalla. Hankkeen toteutusaika on 01.12.2018 – 31.5.2021.

929 Talousarviovuonna alkavat projektit

Alkavat projektit	TP2018	TP2019	TA2020	TP2020	TA 2021
Toimintatuotot		617			
Toimintamenot	-15 949	-1 950	-15 000	-1 678	-20 000
Toimintakate (netto)	-15 949	-1 332	-15 000	-1 678	-20 000

Seuraavat hankkeiden rahoitusosuudet sisältyvät vuoden 2020 kustannuksiin: Oulun kaupunki, Pohjois-Pohjanmaan työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu, Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry, Kasvun kartta -hanke (hankkeen tarkoituksena on tukea pk-yritysten kasvua ja työllistymistä) sekä ProAgria Oulu ry, Avaimet yrittäjyyteen -hanke.

Selänne-palvelut

C41 Hyvinvointipalvelut, Pyhäjärven palvelut Neuvola, lastensuojelu	TP 2018	TP 2019	TA+LTA 2020	TP 2020	TA 2021
Toimintatulot	74 415	48 777	57 850	55 779	38 900
Toimintakulut	-1 393 708	-1 612 008	-1 760 120	-1 856 936	-2 004 000
Poistot	-6 061	-3 211	-2 250		
Yhteensä	-1 325 354	-1 566 442	-1 704 520	-1 801 157	-1 965 100

C42 Hyvinvointipalvelut Pyhäjärven palvelut	TP 2018	TP 2019	TA+LTA 2020	TP 2020	TA 2021
Toimintatulot	558 983	593 504	547 500	602 242	533 300
Toimintakulut	-4 233 791	-4 384 592	-4 901 210	-4 059 622	-4 925 260
Poistot	-31 444	-18 704	-17 650	-8 569	-9 500
Yhteensä	-3 706 252	-3 809 792	-4 371 360	-3 465 949	-4 401 460

C43 Terveys- ja vanhuspal- velut, Pyhäjärven palvelut Kotihoito, as.palv, vuodeos.	TP 2018	TP 2019	TA+LTA 2020	TP 2020	TA 2021
Toimintatulot	1 744 237	1 333 044	972 600	1 517 624	993 500
Toimintakulut	-10 265 242	-9 452 449	-8 968 410	-9 307 507	-9 292 070
Poistot	-36 542	-23 272	-16 850	-8 300	-10 020
Yhteensä	-8 557 547	-8 142 677	-8 012 660	-7 798 183	-8 308 590

C44 Terveys- ja vanhuspal- velut Pyhäjärven palvelut	TP 2018	TP 2019	TA+LTA 2020	TP 2020	TA 2021
Toimintatulot	1 034 658	1 009 987	959 100	1 094 513	972 470
Toimintakulut	-12 236 888	-12 547 289	-12 210 620	-13 510 923	-12 439 450
Poistot	-97 884	-74 372	-66 150	-42 875	-60 750
Yhteensä	-11 300 114	-11 611 674	-11 317 670	-12 459 285	-11 527 730

C45 Ympäristö- ja rakennus- valvonta Pyhäjärven palvelut	TP 2018	TP 2019	TA+LTA 2020	TP 2020	TA 2021
Toimintatulot	73 449	145 661	67 700	154 135	67 000
Toimintakulut	-390 411	-372 334	-461 860	-399 826	-473 990
Poistot	-585	-1 678	-1 900	-1 925	-1800
Yhteensä	-317 547	-228 351	-396 060	-247 616	-408 790

Yhteensä Pyhäjärven palvelut (ei sis. hallintoa)	TP 2018	TP 2019	TA+LTA 2020	TP 2020	TA 2021
Yhteensä	-25 206 814	-25 358 935	-25 802 270	-25 772 190	-26 611 670

Hallinto, Pyhäjärven palvelut	TP 2018	TP 2019	TA+LTA 2020	TP 2020	TA 2021
Toimintatulot					
Toimintakulut	-543 355	-558 159	-645 459	-566 202	-638 924

Yhteensä Pyhjäjärven maksuosuus	TP 2018	TP 2019	TA+LTA 2020	TP 2020	TA 2021
Yhteensä	-25 750 169	-25 917 094	-26 447 729	-26 338 392	-27 260 774

Ppky Selänne Pyhjäjärven palvelut yht.	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA+LTA 2020	TP 2020	TA 2021
Nettomenot						
Osuus poistoista						
Rahoitus						
Pyhjäjärven maksuos. Selänteelle	-25 147 868	-25 750 169	-25 917 094	-26 447 729	-26 338 392	-27 260 774
Kustannukset erityis-tilintarkastuksesta	-29 392					
Kaupungille jääneet eläkemenoper. maksut	-540 928	-537 182	-562 573	-590 192	-577 057	-590 192
Muut kustannuspaik. kohdistetut menot	-34 930	-104 839	-106 610	-109 020	-113 189	-30 900
Pohjois-Pohjanmaan shp:n v.2015 ali- / ylijäämän kirjaaminen KPL kuntajaosto 113						
Selänne palvelut yht. (sis.eläkemenop)	-25 753 118	-26 392 190	-26 586 277	-27 146 941	-27 028 638	-27 881 866

PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ SELÄNNE

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen jäsenkuntia ovat Haapajärven ja Pyhjäjärven kaupungit sekä Reisjärven kunta. Kärsämäen kunta erosi kuntayhtymästä 1.1.2015 alkaen ja otti järjestämisvastuun itselleen. Tuottamisvastuussa on yksityinen sote-palveluiden tuottaja. Kärsämäen kunta on osajäsen 1.1.2015 alkaen erillisten sopimusten mukaan ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden osalta.

Kuntayhtymä Selänteen tehtäväksi ja vastuulle on annettu järjestää asukkaille lain säätämät sosiaali- ja terveydenhuolto- ja erikoissairaanhoidon palvelut. Lisäksi kuntayhtymä Selänteen tehtävänä ja vastuulla on järjestää ympäristöterveydenhuollon, ympäristösuojelun, maa-aineslain, rakennusvalvonnan ja korjausneuvonnan palvelut. Selänteen tukipalveluissa hoidetaan atk-palvelut, taloushallinnon ja palkanlaskennan tehtävät.

Kuntayhtymän ylimpänä päätöksentekuelimenä toimii yhtymähallitus. Kuntayhtymän hallituksen tehtävänä on päättää vuosisopimuksista ja toimittaa talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotukset kuntien käsiteltäväksi.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen perussopimuksen mukaisesti palvelutasosuunnitelma on valtuustokausittainen suunnitelma, josta jäsenkuntien valtuustot yhtäpitävin päätöksin päättävät.

Kuntayhtymän hallituksen tehtävänä on päättää vuosisopimuksista ja toimittaa talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotukset kuntien käsiteltäväksi. Kuntayhtymän hallituksessa Pyhjäjärven kaupungilla on kolme edustajaa: Jukka Tikanmäki, 1. vpj (varajäsen Teuvo Liimatainen), Aila Kauranen (varajäsen Satu Väisänen) sekä Jouni Jussinniemi (varajäsen Teija Mykkänen). Tilinpäätös vuosi on ollut kuntayhtymän kymmenes toimintavuosi.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen talous

Vuosi 2020 oli kuntayhtymän 11 toimintavuosi. Palvelutoiminta toimi hyvin. Haasteita palvelujen tarjoamiselle aiheuttivat vuoden 2020 aikana koronaepidemia, minkä johdosta toimintoja supistettiin, maaliskuussa 2020 eriytettiin valtion hallinnon ohjeiden mukaisesti infektio-osasto,

infektiopoliklinikka sekä -hammashuolto muusta toiminnasta. Vuoden 2020 toimintaa ja palvelujen tarjoamista leimasi myös koko vuoden käynnissä ollut palvelurakennemuutos. Osana sitä käytiin syksyllä 2020 perusteelliset yt-neuvottelut. Kolmas merkittävä toimintaan vaikuttanut tekijä oli vuoden 2020 aikana käyntiin lähtenyt soteuudistus.

Jäsenkuntien kustannusten jako perustui perussopimuksen mukaisesti talousarvioon. Jäsenkuntien kustannukset jaetaan kirjanpidossa kunnittaisiin palveluihin ja hallinnon menot jaetaan asukasluvun mukaisessa suhteessa. Yhtymähallituksen ja kuntien valtuustojen hyväksymän poistosuunnitelman mukaiset poistot investointimenoina hankitusta käyttöomaisuudesta kohdistetaan kuntien kustannuspaikoille.

Jäsenkuntien ennakkolaskutus perustui kuntayhtymähallituksen päätöksen mukaisesti oman toiminnan osalta talousarvioon ja erikoissairaanhoidon osalta sairaanhoitopiirien toteutuneeseen laskutukseen.

Seuraavassa taulukossa Pyhäjärven erikoissairaanhoidon kustannusten toteutuminen kustannuspaikoittain vuosina 2017 – 2020.

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	Tot.%/TA2020
Erikoislääkärit	-193 599	-214 452	-194 328	-148 850	103,22 %
Dialyysiyksikkö	-179 420	-106 312	-121 641	-297 428	212,45 %
Aluesairaala	-1 717 277	-1 606 206	-1 472 262	-1 428 735	108,24 %
Keskussairaala	-5 345 685	-5 176 226	-5 586 294	-5 261 017	89,53 %
Psykiatrinen hoito	-517 960	-511 903	-462 117	-1 029 682	162,92 %
Yksityiset sairaalat	-60 191	-71 013	-36 537	-40 293	80,59 %
Yhteensä	-8 014 132	-7 686 111	-7 873 179	-8 206 005	100,54 %

Selänteen jäsenkuntien asukaslukujen kehitys vuosina 2014 – 2018

Jäsenkunnat	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Haapajärvi	7 438	7 332	7 251	7 147	7 010
Kärsämäki					
Pyhäjärvi	5 508	5 446	5 337	5 248	5 131
Reisjärvi	2 892	2 854	2 813	2 743	2 718
Yhteensä	15 838	15 632	15 401	15 138	14 859

Alueen keskeisiä haasteita on vanheneva ja vähenevä väestö. Syntyvyys osassa jäsenkuntia on maakunnan ja maan keskiarvoja runsaampaa.

Jäsenkuntien kustannusten jakautuminen, %:a kokonaiskustannuksista	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Haapajärvi	42,2 %	42,2 %	44,3 %	43,7 %
Kärsämäki	0,3 %	0,3 %	0,2 %	0,4 %
Pyhäjärvi	40,2 %	40,2 %	38,2 %	38,3 %
Reisjärvi	17,3 %	17,3 %	17,2 %	17,6 %

Pyhäjärven kaupungin Selänteen maksuosuuksien kehitys vuosina 2017 - 2020

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Pyhäjärven maksosuudet €	-25 147 868	-25 750 169	-25 917 094	-26 338 392
Muutos edelliseen vuoteen, €	-215 772	602 301	166 925	421 298
Muutos edelliseen vuoteen, %	-0,85	+2,4	+0,65	+1,63

Alueelliset maaseutupalvelut

Vastuuelin: Maaseutulautakunta
Vastuhenkilö: Maaseutujohtaja Pasi Liikanen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen tehtävänä on suorittaa erityislainsäädännöllä kunnan tehtäviksi määrätty maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät ja lisäksi toteuttaa vapaaehtoista maaseutuelinkeinojen kehittämistyötä resurssien asettamissa rajoissa. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Pyhäjärven ja Haapajärven kaupungit sekä Reisjärven kunta.

Pyhäjärven kaupunki on maksajavirastosopimuksessa sitoutunut hoitamaan sille siirretyt maksajavirastotehtävät Euroopan unionin komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 907/2014 (ns. maksajavirastoasetuksen) mukaisesti.

2. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Kaupunginvaltuusto on 10.12.2019 § 84 hyväksynyt talousarviovuoden 2020 toiminnalliset tavoitteet, sitovat määrärahat, tuloarvion ja tunnusluvut.

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kantokykyinen palvelutuotanto	Maatilojen suunnitelmallista kehittymistä tuetaan	Maatilojen kehittämisavustuksen aktiivinen käyttö - Pyhäjärvellä 61 tilalle
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Viljelijätapaamisia säännöllisesti ajankohtaisista aiheista	Järjestetään tai osallistutaan viljelijätapaamisten järjestämiseen ainakin 4 kertaa vuoden aikana – toteutui etänä
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Tiedotteita viljelijöille ajankohtaisista aiheista	Tiedottamista laajennetaan kuntien sosiaalisen mediaan – toteutui osin

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Henkilöstöpolitiikka mukautuu työntekijöiden asuinpaikkaan	Omaehtoisen koulutuksen tukeminen varauduttaessa hallinnon muutoksiin – koulutukset koronan vuoksi etänä 2020.

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Pyhäjärven maaseutupalvelut huolehtii yt-alueen viljelijöiden tukien maksut oikein ja ajallaan	Maksajavirastosopimuksen edellytykset täytetään

Tavoite / toimenpide	Seuranta / mittari
1.aktiivitulojen säilyminen (414)	406 aktiivituloja
2.peltohehtaarien säilyminen (23.335)	23.408 hehtaaria
3.maksetun tuen määrä (19.969.260)	20.139.549 euroa
4.tukipäätösten lukumäärä (3.207)	3.050 kirjallista päätöstä

Tunnusluku / mittari	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Aktiivitat	437	428	422	414	414	406

3. PERUSTELUT

Toimivien maatilojen lukumäärän väheneminen on jatkunut, mutta viljelystä luopuneiden tilojen maatalousmaa on säilynyt viljelyssä. Vuosi on ollut koronapandemian vuoksi hyvin erikoinen, eli lähikontakteja ja kokoontumisia on jouduttu välttelemään. Maailmanlaajuisen pandemian vuoksi öljyn pörssihinta oli alhaalla ja myös maatiloille syntyi kustannussäästöä. Tiloille maksettavan tuen ennakon maksuprosentin Ruokavirasto piti edellisvuoden korotetulla tasolla, mutta silti suurin osa tuista maksetaan tiloille vuoden viimeisen neljänneksen aikana. Sukupolvenvaihdoksia tai uusia viljelijöitä on edellisen vuoden hakuajan jälkeen Haapajärvellä 5 tilalla, Pyhäjärvellä 8 tilalla ja Reisjärvellä 2 tilalla.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toiminnasta aiheutuva kustannus muodostuu pääosin henkilöstökuluista (90%) ja kilpailukyky sopimukseen edellisenä vuonna liittynyt lomarahojen leikkaus ei vaikuta enää vuonna 2020. Toimielimen aiheuttama kustannus jaetaan kuntien välisen sopimuksen mukaisesti sopimuskunnille ja Pyhäjärven kaupunki laskuttaa muita sopijakuntia.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poikkeama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	189.217	191.406	228.000	194.991	-33.009	228.000
Toimintamenot	189.217	191.406	228.000	194.991	-33.009	228.000
Toimintakate (netto)	0	0	0	0	0	0

Toimintatuottojen toteutuminen 85,5 %
Toimintakulujen toteutuminen 85,5 %

Tehtävät on voitu toteuttaa suunnitellun budjetin mukaisena ja jokaisessa yhteistoiminta-alueen kunnassa on toiminut toimihenkilöiden loma-aikojen järjestelyjä lukuun ottamatta virka-aikainen asiakaspalvelu koko tilivuoden ajan.

Vuonna 2020 tiloille maksetun tuen määrä on ollut 20.139,549,37 euroa (v. 2019 19.969.260,37), josta Haapajärvellä 7.630.332,85 euroa, Pyhäjärvellä 4.877.666,20 euroa ja Reisjärvellä 7.631.550,65 euroa.

Maaseututoimi on vuoden 2020 aikana huolehtinut valtuustojen päätösten mukaisesti maksullisen lomituksen avustuksen maksujen valmistelusta tukeen oikeutetuille yrittäjille. Tukea on maksettu de minimis avustuksena maatalouden alkutuotannon alalla toimiville mikroyrityksille ja sen varmistamiseen, että työvoimaa hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla. Tuki on mahdollistanut lomittajien työtä Haapajärvellä noin 4698 lomitustuntia, Reisjärvellä noin 5021 lomitustuntia ja Pyhäjärvellä on tuetusti tehty noin 3858 tuntia. Lomituksen tukea on maksettu Haapajärvellä 70, Pyhäjärvellä 41 ja Reisjärvellä 74 karjatalousyrittäjälle.

Pyhäjärven ja Haapajärven kaupunginvaltuustot ja Reisjärven kunnanvaltuusto hyväksyivät yksimielisesti maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen muodostamisen ao. kuntien kesken järjestämisvastuun vastaanottavana kuntana ollessa Pyhäjärven kaupunki sekä yhteistoimintasopimuksen kuntien järjestettäväksi säädettyjen lakisääteisten maaseutuhallintotehtävien 1.1.2013 alkaen sekä muiden maaseudun kehittämispalvelujen järjestämisestä. Pyhäjärven kaupunginvaltuusto on hyväksynyt yhteistoiminta-alueen kokouksessaan 27.6.2012 ja yhteistoimintasopimuksen 29.10.2012.

Sivistystoimi

Vastuuelin: Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, perusopetuksesta, toisen asteen koulutuksesta, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta sekä taiteen perusopetuksesta. Opetustoimen lisäksi lautakunta vastaa kansalaisopiston ja vapaa-aikapalvelujen tuottamisesta. Vapaa-aikapalvelut sisältävät liikuntatoimen, kulttuuritoimen, nuorisotoimen ja kirjaston palvelujen tuottamisen.

Tavoitteena on antaa lapsille turvallinen kasvuympäristö ja nuorille edellytykset jatko-opintoihin ja turvata kaikenikäisten mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen ja elämän eri tilanteissa tarvittavien tietojen ja taitojen kehittämiseen sekä luoda edellytyksiä kuntalaisten fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

2. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Sähköinen hyvinvointiohjaus -liikunta ja ravintokirjoitukset -kuntalaisten verkko-ohjausjaksot -Marko vastaa, sähköinen julkaisu -lasten ja nuorten sähköinen harrastekalenteri	Toteutuneet tavoitteiden mukaan. Verkkovalmennus ja sähköiset liikunnanohjausvideot tulivat tarjolle Ei toteutunut
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Perusopetuksen ryhmäkoot taloudellisesti ja pedagogisesti tehokkaita Oppilashuollon resurssit turvattu - koulupsykologi - kuraattori - perhetyöntekijä - kouluterveydenhuolto - perheneuvola Maksuton varhaiskasvatus	Opetusryhmien keskikoko n. 18 opp./ryhmä Tuntikehys perusopetuksessa 2,0 h/oppilas TEA-viisarin tulos perusopetuksessa >70 pistettä toteutunut (76 pist.) Osallistumisasteen nousu yli 60 %:iin toteutunut (65 %)
Viihtyisä elinympäristö	Nuorisotoimen toimintaympäristön kehittäminen	Uusi harraste- ja kerhotila 2020 ei toteutunut

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Monipuolinen aktiviteettien tarjonta -matalankynnyksen liikuntaryhmät ja tapahtumat lapsille, nuorille, aikuisille ja ikäihmisille -lasten arkiliikuntaryhmien ylläpitäminen ja lisääminen	Liikunnan Tea-viisarin tulos 82 pistettä (maan ka 72 PIST.) Matalankynnyksen ryhmät käynnistyivät, mutta olivat tauolla pandemian vuoksi

	-lasten ja nuorten kanssa toimivien yhteistyön kehittäminen Etsivä nuorisotyö kaupungin omana toimintana	Yhteistyön paraneminen toimijoiden välillä hyvällä tasolla Toteutunut valtion tukemana
Sivistyksestä virtaa	Perheiden liikunta- ja ravintoluennot Varhaiskasvatuksen toimintaympäristön kehittäminen -uudet varhaiskasvatussuunnitelmat käytössä -ryhmäperhehoitopaikkojen olosuhteita parannettu -LOISTE-verkoston toiminta -erityisvarhaiskasvatuksen opettajan palvelut käytössä Laadukas perusopetus Lukiokoulutus Pyhäjärvellä turvattu Pitäjähistorian valmistuminen Poikkihallinnollisen yhteistyön kehittäminen hyvinvoinnin ja terveydenedistämässä. Lasten kulttuuriviikot Vanhustenviikon tapahtumien koordinointi Lastenkulttuuriverkosto Kulttuurikasvatussuunnitelma osana perusopetusta.	Ei toteutunut Toteutunut Toteutunut Päästötodistus 100 % oppilaista toteutunut Jatkokoulutuspaikka kaikille toteutunut Yo-kirjoitusten tulos yli maan keskiarvon ei toteutunut Koulutustarjontaa uudistettu, toteutunut Pitäjähistoria valmistui maaliskuussa 2020. Kulttuurin TEAvisarin positiivinen kehitys. Seuraava tiedonkeruu keväällä 2021. Maakunnallisen kulttuurihyvinvoinnin tukipaketin valmistelu edennyt. Lasten kulttuuriviikkojen kävijämäärä hieman yli 1300. Vanhustenviikon tapahtumat toteutettiin pääosin digitaalisesti yhteistyössä Virtaa vapaaehtoisuudesta- ja Digiloikalla kohtaamisiin -hankkeiden sekä järjestötoimijoiden kanssa koronapandemian takia. Lastenkulttuuriverkostolle ei rahoitusta. Kulttuurikasvatussuunnitelmatyötä jatkettu
Kantokykyinen palvelutuotanto	Maksuttomat liikuntapalvelut: - liikuntasalivuorot lapsille ja nuorille - alle 19 v uintivuorot (ti & pe) - yli 65-v uinti -erityisuintikortti -kolme kuntosalivuoroa ikäihmisille (ma, ke, pe) TimeOut! kuntosali ja uinti varusmiespalvelukseen valmistuville	Toteutui tavoitteiden mukaan Kävijämäärät säilyneet korkeina Asiakaspalautteet Myönnettyjen etuuksien määrä Hyte-kertoimen positiivinen muutos Palvelukseen kykenevien osuus kasvanut
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Seurojen ja järjestöjen toiminta-avustukset ja juniorituki säilyneet Liikuntaraadin kokoontumiset (järjestöt, seurat, yrittäjät) Voimaa vanhuuteen –hankkeen toimintojen ylläpitäminen	Toteutunut Toteutunut Ei toteutunut

	Yhteistyötapaamiset eri toimijatahojen kesken paikkakunnalla ja alueellisesti. Edistetään kulttuuripalvelujen saavutettavuutta ja lisätään eri ikäryhmien osallisuutta tapahtumien lisäämisen / kehittämisen kautta.	Yhteistyötapaamiset eri toimijatahojen kesken paikkakunnalla ja alueellisesti jatkuneet. Tapaamiset siirtyivät teams- ympäristöön koronan vuoksi. Kävijämäärät ennen koronapandemiaa säilyneet ennallaan. Uusien toimintojen toteuttaminen koronan vuoksi vaikeutunut. Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa toteutettu tapahtumia soveltuvin osin digitaalisesti tai rajoitusten puitteissa esim. Joulukalenteripolku.
Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa	Lasten ja nuorten retket ja leiritointi	Kesäleirit ei toteutuneet suunnitellusti Osallistujamäärä vähentyi

**Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS
JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ**

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Väestörakenteen muutokset huomioitu palvelumitoituksessa	Opetusryhmien keskipakko säilynyt ennallaan
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Henkilöstön hyvinvoinnista ja koulutuksesta huolehdittu	Kehityskeskustelut käytössä kaikilla, toteutunut pääosin Koulutuspäivien lukumäärä 150 pv, ei toteutunut Osastopalaverit säännöllisiä

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nettomenot €/asukas	1.823,79	1.847,74	1.893,58	1.970,90	2.037,63	1.955,45

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poikkeama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	434 869	407 976	366 382	366 382	346 446	-19 936	251 855
Toimintamenot	-10 363 324	-10 520 204	-10 758 307	-10 688 570	-10 188 232	500 338	-10 121 405
Toimintakate (netto)	-9 928 455	-10 112 228	-10 391 925	-10 322 188	-9 841 786	480 402	-9 869 550
Laskenn. kustannukset							
Poistot	-3 480	-8 352			-8 352	-8 352	
	-168						
Kokonaiskustannukset	-9 932 103	-10 120 580	-10 391 925	-10 322 188	-9 850 138	472 050	-9 869 550

Toimintatuottojen toteutuminen
Toimintakulujen toteutuminen

94,6 %
95,3 %

Sivistystoimen hallinto

Vastuuelin: Sivistyslautakunta

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on tukipalvelujen tuottaminen varhaiskasvatukselle, opetustoimelle ja vapaa-aikatoimelle sekä sivistyslautakunnan valmistelu- ja esittelytehtävät.

2. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nettomenot €/asukas	38,06	40,48	41,22	43,41	43,99	40,60

3. PERUSTELUT

Sivistystoimen hallintoon sisältyy sivistyslautakunnan kokoukset, sivistysjohtajan, toimistosihteerin ja arkistosihteerin (40 %) tehtävät kuluineen. Lisäksi hallinnon alla on henkilöstön koulutusmäärärahat ja osa erillisestä hankerahoituksesta. Sivistystoimen hallinnon osalta toiminta on ollut taloudellisesti ja toiminnallisesti tavoitteiden mukaista.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poikkeama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot					600	600	
Toimintamenot	-216 268	-214 573	-224 395	-224 395	-204 923	19 472	-213 992
Toimintakate (netto)	-216 268	-214 573	-224 395	-224 395	-204 323	20 072	-213 992
Laskennalliset kustannukset							
Poistot	-3 480	-8 352			-8 352	-8 352	
Kokonaiskustannukset	-219 748	-222 925	-224 395	-224 395	-212 675	11 720	-213 992

Toimintakulujen toteutuminen

91,3 %

Varhaiskasvatus

Vastuuelin: Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on yhteistyössä perheen kanssa edistää alle kouluikäisen lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Päivähoitomuodoista perhe voi valita perhepäivähoidon, ryhmäperhepäivähoidon tai päiväkotihoidon.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nettomenot €/asukas	326,88	340,63	342,31	362,28	414,14	387,52

2. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poikkeama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	226 218	203 547	122 300	122 300	167 799	45 499	79 000
Toimintamenot	-2 022 307	-2 063 884	-2 234 427	-2 234 427	-2 118 166	116 261	-2 215 666
Toimintakate (netto)	-1 796 088	-1 860 337	-2 112 127	-2 112 127	-1 950 367	161 760	-2 136 666
Kokonaiskustannukset	-1 796 088	-1 860 337	-2 112 127	-2 112 127	-1 950 367	161 760	-2 136 666

Toimintatuottojen toteutuminen

137,2 %

Toimintakulujen toteutuminen

94,8 %

Varhaiskasvatuksen hallinto

Vastuuelin: Sivistyslautakunta

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja, varhaiskasvatuksen ohjaaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Varhaiskasvatuksen hallinnon tehtävänä on koordinoida päivähoiton kysyntä ja tarjonta perheiden kannalta mahdollisimman hyvin sekä vastata päivähoitotoimiston palveluista ja päivähoiton laskutuksesta.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nettomenot €/asuaks	14,19	16,61	15,91	16,79	15,35	18,59

2. PERUSTELUT

Varhaiskasvatuksen hallintoon on kirjattu varhaiskasvatuksen ohjaaja ja keskitetysti koko varhaiskasvatuksen ATK-palvelujen kustannukset ja koko henkilöstön koulutusmäärärahat. Varhaiskasvatuksen ohjaaja vastaa palvelutoimiston toiminnasta. Maksuttomaan varhaiskasvatukseen siirtyminen vähentänyt hallinnon työvoimatarvetta elokuusta alkaen. Varhaiskasvatuksen hallinnon toiminta on ollut taloudellisesti ja toiminnallisesti tavoitteiden mukaista

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poik- keama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot			20 000	20 000	11 000	-9 000	29 000
Toimintamenot	-83 459	-86 234	-98 295	-98 295	-104 568	-6 273	-83 784
Toimintakate (netto)	-83 459	-86 234	-78 295	-78 295	-93 568	-15 273	-54 784
Kokonaiskustannukset	-83 459	-86 234	-78 295	-78 295	-93 568	-15 273	-54 784

Toimintakulujen toteutuminen

106,4 %

Päiväkodit ja erityisvarhaiskasvatus

Vastuuelin: **Sivistyslautakunta**Vastuuhenkilö: **Päiväkodin johtajat, varhaiskasvatuksen ohjaaja**

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Päiväkotitoiminnan tavoitteena on vaalia lapsuutta ja tarjota lapsille turvallinen ja innostava kasvuympäristö päiväkodissa sekä tukea lapsen hyvinvointia yhteistyössä huoltajien kanssa. Erityisvarhaiskasvatus tarkoittaa päivähoitossa tapahtuvaa varhaista ja erityistä tukea.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nettomenot €/asukas	215,50	226,66	234,84	254,53	297,84	279,27

3. PERUSTELUT

Käytössä on kaksi päiväkotia ja niissä yhteensä kuusi päiväkotiryhmää (neljä Hoijakassa ja kaksi Muksuteekissa). Molemmissa päiväkodeissa on oma päiväkodinjohtaja. Vuorohoito toteutettu Hoijakassa. Erityislastentarhanopetus toteutettu konsultoimalla opetustoimen perhetyöntekijää ja esiopetuksen opettajaa.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poik- keama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	173 641	153 051	81 300	81 300	124 514	43 214	40 000
Toimintamenot	-1 405 680	-1 460 108	-1 600 324	-1 600 324	-1 530 059	70 265	-1 594 297
Toimintakate (netto)	-1 232 039	-1 307 057	-1 519 024	-1 519 024	-1 405 545	113 479	-1 554 297
Kokonaiskustannukset	-1 232 039	-1 307 057	-1 519 024	-1 519 024	-1 405 545	113 479	-1 554 297

Toimintatuottojen toteutuminen

153,2 %

Toimintakulujen toteutuminen

95,6 %

Perhepäivähoito

Vastuuelin: Sivistyslautakunta
Vastuuhenkilö: Päiväkoti Muksuteekin johtaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Perhepäivähoito on eri-ikäisistä lapsista koostuvassa, pienessä ryhmässä tapahtuvaa varhaiskasvatusta, jossa korostuvat perushoito ja leikki viihtyisässä kasvuympäristössä. Perhepäivähoitoa toteutetaan kotona tai ryhmäperhepäivähoitopaikoissa.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nettomento €/asukas	97,19	97,36	91,59	90,95	100,94	89,66

2. PERUSTELUT

Kotona toimivia perhepäivähoitajia on keskimäärin 2,5 henkilöä. Lisäksi perhepäivähoitoa annettu kahdessa Ruotasella toimivassa ryhmäperhehoitoryhmässä.

Kevään poikkeusolojen aikana lasten määrä oli vähäinen, mutta suositusten mukaisesti ryhmiä ei lähdetty yhdistämään.

Varhaiskasvatuksen tulosten toteuma on ylittänyt asetetut tavoitteet pääosin muille kunnille myytävien palvelujen kasvamisen vuoksi. 1.8.2020 alkaen pyhäjärvisiltä perheiltä ei peritä varhaiskasvatusmaksuja.

Ryhmäpäivähoito aloitti toiminnan uusissa tiloissa 1.8.2020.

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poikkeama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	52 577	50 496	21 000	21 000	32 285	11 285	10 000
Toimintamenot	-533 168	-517 543	-535 808	-535 808	-483 539	52 269	-537 585
Toimintakate (netto)	-480 591	-467 047	-514 808	-514 808	-451 254	63 554	-527 585
Kokonaiskustannukset	-480 591	-467 047	-514 808	-514 808	-451 254	63 554	-527 585

Toimintatuottojen toteutuminen
 Toimintakulujen toteutuminen

153,7 %
 90,2 %

Perusopetus

Vastuuelin: Sivistyslautakunta
Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja, rehtorit

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Perusopetukseen kuuluvat esiopetus, perusopetuksen 1–9-luokat, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, taiteen perusopetus sekä koulun oppilashuoltotoiminta. Tavoitteena on antaa nuorille edellytykset jatko-opintoihin ja taata turvallinen oppimisympäristö sekä laadukkaat tukipalvelut.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Oppilasmäärä ka. kalenteriv	528,50	536	542	547	544,50	545,5
Nettomenot €/oppilas	11 056,27	10 713,28	10 753,97	10 710,87	10 560,20	10 385,33
Tuntikehys/oppilas	2,25	2,35	2,2	2,04	2,1	2,08
Opetusryhmien keskikoko	13,09	13,38	13	15,6	16	16

2. PERUSTELUT

Alakoulun opetus toteutetaan Ikosen koulun alaisuudessa. 0–4-luokat toimivat Ikosen koulun tiloissa ja 5. ja 6.-luokkalaiset Keskuskoululle saneeratuissa uusissa opetustiloissa yhdessä yläkoulun kanssa. Molemmissa toimipisteissä toimii myös pienryhmiä.

Perusopetuksen oppilasmäärissä ei tapahtunut oleellisia muutoksia. Alakoulun opetuksen osalta tilinpäätökseen vaikuttanut oleellisesti yhden koulun malliin siirtymisestä aiheutunut opetustuntien ja sitä kautta palkkakustannusten pieneneminen.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa jatkettu Ikosen koululla. Oppilashuollossa toiminut kaksi kuraattoria ja koulupsykologi.

Kevään poikkeusolot vaikuttivat opetusjärjestelyihin ja myös talouteen. Koulukuljetuksien ja opetuksen erityiskorvausten kustannukset pienenivät oletetusta. 1.8. alkaen koulukuljetusten kilomerihinnat nousivat uuden kilpailutuksen myötä, mutta kilometrien määrä/koulupäivä väheni. Osa opetuksesta annettiin etäopetuksena kevään aikana. Järjestely onnistui hyvin.

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poikkeama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	137 711	126 977	146 882	146 882	91 136	-55 746	84 882
Toimintamenot	-5 966 361	-5 985 825	-5 896 913	-5 896 913	-5 756 331	140 582	-5 614 274
Toimintakate (netto)	-5 828 650	-5 858 848	-5 750 031	-5 750 031	-5 665 195	84 836	-5 529 392
Lask. kustann.	-168						
Kustannukset	-5 828 818	-5 858 848	-5 750 031	-5 750 031	-5 665 195	84 836	-5 529 392

Toimintatuottojen toteutuminen
 Toimintakulujen toteutuminen

62,1 %
 97,6 %

Toisen asteen koulutus

Vastuuelin: **Sivistyslautakunta**
Vastuhenkilö: **Lukion rehtori**

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Toisen asteen koulutus pitää sisällään lukio-opetuksen sekä ammatillisen koulutuksen. Kaupunki vastaa lukio-opetuksesta ja tavoitteena on antaa nuorille hyvät edellytykset jatko-opintoihin.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Oppilasmäärä ka. painotettu	81,92	82,75	81,33	70	68	64,83
Nettomenot €/oppilas	10.654,81	10.237,99	10.320,23	12.346,35	13.870,51	13.842,25
Kurssit/oppilas	1,9	1,9	1,9	2,24	1,9	2,4

2. PERUSTELUT

Koko lukio toiminut 1-sarjaisena.

Uudet opetussuunnitelmat ja sähköiset ylioppilaskirjoitukset ovat edellyttäneet digitaalisten opetusvälineiden hankintaan panostamista sekä opettajien täydennyskoulutusta. Harrasteakatemian toiminta jatkunut kuluva lukuvuoden laajuudessa, tarjonta on hieman muuttunut syyslukukaudella.

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poik- keama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	18 613	25 277	10 000	10 000	30 928	20 928	26 273
Toimintamenot	-857 957	-889 522	-953 195	-953 195	-928 321	24 874	-896 437
Toimintakate (netto)	-839 344	-864 245	-943 195	-943 195	-897 393	45 802	-870 164
Kustannukset	-839 344	-864 245	-943 195	-943 195	-897 393	45 802	-870 164

Toimintatuottojen toteutuminen
Toimintakulujen toteutuminen

309,3 %
97,4 %

Kansalaisopisto

Vastuuelin: **Haapajärven sivistyslautakunta**
Vastuhenkilö: **Sivistysjohtaja, Jokilatvan Opiston rehtori**

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kansalaisopistopalvelut ostetaan Haapajärven kaupungin ylläpitäältä Jokilatvan Opistolta. Opisto tarjoaa toimialueensa väestölle monipuolisia ja korkeatasoisia opiskelumahdollisuuksia. Opetuksen saatavuus turvataan hajauttamalla opetus koko toiminta-alueelle ja pitämällä kurssimaksut kohtuullisina.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nettomenot €/asukas	12,31	16,60	14,63	17,21	17,18	15,98
Opetustunnit/vuosi	4 408	4 158	3 818	3 765	3 800	3 058
Ilmoittautuneet opiskelijat	1 898	1 790	1 599	1 621	1 800	1 455

2. PERUSTELUT

Toimintaympäristössä ei tapahtunut oleellisia muutoksia. Nettokustannukset kaupungin osalta pienentyivät talousarvioon verrattuna johtuen poikkeusolojen supistuksista. Opetustuntien määrä jäi tavoitteesta samoin kuin opiskelijamäärä poikkeusoloista johtuen.

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poikkeama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot							
Toimintamenot	-76 779	-88 420	-87 636	-87 636	-80 432	7 204	-84 948
Toimintakate (netto)	-76 779	-88 420	-87 636	-87 636	-80 432	7 204	-84 948
Kustannukset	-76 779	-88 420	-87 636	-87 636	-80 432	7 204	-84 948

Toimintakulujen toteutuminen

91,8 %

Vapaa-aika

Vastuuelin: **Sivistyslautakunta**

Vastuuhenkilö: **Sivistysjohtaja**

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Vapaa-ajan palvelujen alle kuuluvat liikunta- nuoris- ja kulttuuritoimen toiminnot sekä kirjaston toiminta. Tavoitteena on tuottaa laaja-alaisesti kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia edistäviä palveluja kaikille ikäryhmille asuinpaikasta riippumatta.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nettomenot €/asukas	214,24	215,57	223,24	238,71	249,91	207,45

2. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poikkeama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	52 327	52 174	87 200	87 200	55 984	-31 216	61 700
Toimintamenot	-1 223 652	-1 277 979	-1 361 741	-1 292 004	-1 100 060	191 944	-1 096 088
Toimintakate (netto)	-1 171 325	-1 225 805	-1 274 541	-1 204 804	-1 044 076	160 728	-1 034 388
Kustannukset	-1 171 325	-1 225 805	-1 274 541	-1 204 804	-1 044 076	160 728	-1 034 388

Toimintatuottojen toteutuminen

64,2 %

Toimintakulujen toteutuminen

85,1 %

Liikuntatoimi, uimahalli, monitoimihalli

Vastuuelin: Sivistyslautakunta
Vastuuhenkilö: Vapaa-ajanoaja (liikunta)

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Pyhäjärven liikuntatoimi tekee työtä tavoitteenaan saavuttaa terveempi ja liikkuvampi Pyhäjärvi. Tavoitteisiin vastataan järjestämällä monipuolisia, matalankynnyksen liikuntaryhmiä ja tapahtumia lapsille, nuorille, työikäisille ja ikäihmisille. Liikuntatoimi tukee paikallisten urheiluseurojen ja järjestöjen toimintaa toiminta-avustuksilla ja/tai ohjauspanoksella.

Pyhäjärven uimahalli tarjoaa kuntalaisille edulliset ja monipuoliset vesiliikunnan palvelut. Uimahallin alakerrassa toimii kunnallinen kuntosali ajanmukaisine laitteineen. Monitoimihalli tarjoaa koululaisille luistelupuitteet läpi talven.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Liikuntatoimi						
Nettomenot €/asukas	19,14	19,25	19,06	20,97	25,52	23,47
Uimahalli						
Käyntejä	31 902	31 573	30 587	29 049	33 000	8 984
Nettomenot €/asukas	53,01	51,42	51,34	51,12	59,50	39,90
Monitoimihalli						
Nettomenot €/asukas	22,24	25,47	24,55	28,30	28,14	28,52

2. PERUSTELUT

Liikuntatoimi on järjestänyt toimintaa ennen poikkeusoloja asetettujen tavoitteiden mukaisesti kaikille ikäryhmille laadukkaasti ja matalan kynnyksen periaatteella.

Poikkeusolot pysäyttivät ohjaustoiminnan keväällä, jota korvaamaan käynnistettiin kuntalaisten maksuton verkkovalmennus. Mukaan ilmoittautui yhteensä 350 kuntalaista. Pyhäjärven verkkovalmennus noteerattiin laajalti uutena innovaationa ja se sai tunnustuksen valtakunnallisessa Kunteko –palkintogaalassa myöhemmin syksyllä. Korona aikana tarjolla oli myös sähköiset liikunnanohjausvideot lapsille ja aikuisille. Kesällä ohjaustoiminta käynnistettiin uudelleen, mutta pahentuneen koronatilanteen vuoksi kaikki toiminta pysäytettiin jälleen marraskuun lopulla. Uutena toimintana aloitettiin kuntalaisten liikuntaneuvonta yhteistyössä Selänteen kanssa.

Liikuntatoimi vastaa uimahallin ja uimahallin kuntosalin toiminnasta. Poikkeusolojen vuoksi uimahallipalvelut keskeytyivät kevään aikana ja uimahalli suljettiin. Elokuussa avasimme uimahallin, mutta pari viikkoa myöhemmin sattunut tulipalo sulki uimahallin uudelleen. Määrällisiin tavoitteisiin asiakkaiden ja talouden osalta ei päästy vuonna 2020.

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poik- keama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	50 540	50 670	35 400	35 400	14 452	-20 948	22 400
Toimintamenot	-548 816	-566 195	-612 632	-542 895	-476 997	135 633	-400 874
Toimintakate	-498 276	-515 525	-577 232	-507 495	-462 547	114 685	-378 474
Kustannukset	-498 276	-515 525	-577 232	-507 495	-462 547	114 685	-378 474

Toimintatuottojen toteutuminen
 Toimintakulujen toteutuminen

40,8 %
 91,1 %

Nuorisotoimi

Vastuuelin: Sivistyslautakunta
Vastuuhenkilö: Vapaa-ajanhaja (nuoriso)

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Nuorisotoimen tavoitteena on yhteistyötahojen kanssa kehittää ja luoda virikkeellinen, turvallinen ja toimiva kasvuympäristö pyhäjärvisille nuorille kasvun ja kehityksen kannalta sekä tarjota jokaiselle nuorelle tasapuoliset lähtökohdat vapaa-aikatoiminnalle.

Tavoitteena on saada nuoret valvottuun toimintaan mukaan sekä aktiivisesti kehittämään Pyhäjärven toimintaa nuoria koskevissa asioissa ja tapahtumissa. Nuorisotoimi kuuluu eri työryhmiin, jotka vaikuttavat nuorten asioissa. Nuorten vaikuttaja -ryhmän tehtävänä on tuoda nuorten tuomia asioita esille päättäjille, seurata nuoria koskevia asioita, suunnitella ja toteuttaa nuorille suunnattuja tapahtumia.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nettomenot alle 29-vuotiaat	135,47	137,63	142,58	167,98	166,47	134,22
Alle 29-vuotiaat		1.525		1.279	1.290	1.216

2. PERUSTELUT

Nuorisotoimen tehtävänä on pyörittää talotoimintaa nuorisotilassa sekä hankkia ja vastata tilan kalustosta sekä käyttövuoroista. Tiloissa on toimisto ja varastotilat nuoriso- ja liikuntatoimella, 4H:lla ja etsivällä nuorisotyöllä, sekä kokoustila. Tilat ovat olleet nuorten käytössä pääsääntöisesti iltaisin ja viikonloppuisin. Nuorisotila on ollut suljettuna sisäilmaremontin ja korona pandemian takia nuorilta 6 kuukautta. Nuorisotilat ovat olleet yhdistyksien ja järjestöjen käytössä aamupäivisin ja kokoustila iltaisin. Tilat ovat olleet muilta toimijoilta suljettuna 9 kuukauden ajan. Nuorisotoimi on ollut järjestämässä muutamia erilaisia tapahtumia, retkiä, leirejä eri toimijoiden kanssa. Nuorisotoimi on ollut mukana erilaisissa kaupungin tapahtumissa ja on ollut mukana järjestelyissä muiden toimijoiden tapahtumissa. Kalustoa on hankittu tarpeiden mukaan.

Koulunuorisotyötä on toteutettu yläkoululla ja tehty aikaisempaa enemmän myös alakoulun oppilaille. Koulunuorisotyön tavoitteet ovat nousseet ja merkitys kasvanut pandemian johdosta. Koulunuorisotyöhön haettiin valtion rahoitusta, mutta ei saatu tukea.

Lapsille ja nuorille on tarjolla monenlaista toimintaa eri toimijoilta, joita nuorisotoimi on tukenut avustuksilla. Nuorten vaikuttajaryhmä on ollut mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa eri tapahtumia. Nuorten edustaja on nimetty eri työryhmiin. Nuorisotoimi on tarjonnut yläkoululaisille työelämään tutustumispaikkoja.

Etsivää nuorisotyötä on toteutettu kaupungin omalla työntekijällä vuoden alusta alkaen. Valtiolta anottiin rahoitusta toimintaan ja saatiin rahoitus täysimääräisenä. Etsivää nuorisotyötä on kehitetty eri toimijoiden kanssa yhdessä ja toiminta on saatu käynnistymään hyvin.

Nuorisotoimi on ollut mukana eri työryhmissä, jotka käsittelevät nuorten asioita. Työntekijät ovat käyneet eri koulutuksia oman ammatin kehittämiseen liittyen. Työntekijöille on järjestetty työnohjausta ja työhyvinvointia.

Vuosi on ollut haasteellinen pandemian ja tilaongelman vuoksi, joka näkyy toimintojen määrissä, osallistujien määrissä sekä budjetin toteutuksessa, joka alittuu noin 20 %.

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poikkeama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	1 722	1 484	29 300	29 300	30 954	1 654	29 300
Toimintamenot	-202 904	-216 340	-244 054	-244 054	-194 161	49 893	-225 888
Toimintakate (netto)	-201 182	-214 856	-214 754	-214 754	-163 207	51 547	-196 588
Kustannukset	-201 182	-214 856	-214 754	-214 754	-163 207	51 547	-196 588

Toimintatuottojen toteutuminen

105,6 %

Toimintakulujen toteutuminen

79,6 %

Kulttuuritoimi

Vastuuelin: **Sivistyslautakunta**Vastuuhenkilö: **Kulttuurisihteeri**1. **PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS**

Uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta astui voimaan 1.3.2019. Laki vahvistaa kulttuurin merkitystä ja asemaa kunnan peruspalveluna. Kunnan kulttuuritoiminnan tehtävänä on edistää kulttuuritoiminnalla kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä.

Lain tavoitteina on mm. tukea ihmisen mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen; edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen; vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin; luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Laissa korostuu kuntien kulttuuritoiminnan monimuotoisuus sekä yhteistyömahdollisuudet muiden toimialojen ja toimijoiden kanssa. Kunnan asukkaiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa kunnan kulttuuritoiminnan kautta on haluttu vahvistaa.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nettomenot €/asukas	18,78	25,19	28,14	27,61	22,72	16,44

2. **PERUSTELUT**

Kulttuurisihteerin työpanos on 60 % työajasta.

Kaupunki on sitoutunut nykyisten vakiintuneiden kulttuuri- ja taidetapahtumien järjestämiseen. Kaupunki on hakenut uusia tapahtumia toimialueidensa ja ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa hyvinvointia ja terveyttä edistävän, osallisuutta tukevan sekä syrjäytymistä ehkäisevän kulttuuritarjonnan mahdollistamiseksi.

Edistetty poikkihallinnollisen yhteistyön kehittämistä hyvinvoinnin ja terveydenedistämistä vastaavien toimijoiden kanssa.

Kulttuuritoimen sekä eri tapahtumatoimijoiden välistä keskustelua pyritty edistämään yhteistapaamisten kautta.

Paikallisen kulttuuriperinnön ylläpitoa ja käyttöä edistetään. Pyhäjärven historiakirja on valmistunut maaliskuussa 2020. Kirjaston toimiessa edelleen väistötiloissa vuoden 2020 aikana on pyritty löytämään uusia tapahtumapaikkoja kulttuuritilaisuuksien järjestämiseen.

Koronaepidemian vuoksi määrättyjen kokoontumisrajoitusten ja suositusten takia kulttuuritapahtumat peruuntuivat maaliskuun puolesta välistä lähtien; myös kotiseutujuhla Kihupäivät. Kulttuuritapahtumia järjestettiin elokuun lopusta alkaen rajoitusten puitteissa. Kevään aikana toteutettiin muutama tapahtuma live-lähetyksenä yhteistyökumppaneiden kanssa. Vanhustenviikon tapahtumat toteutettiin pääosin digitaalisesti yhteistyössä Virtaa vapaaehtoisuudesta- ja Digiloikalla kohtaamisiin hankkeiden sekä järjestötoimijoiden kanssa.

Kulttuurikaveritoiminnan aloittamiseen liittyvät koulutukset siirrettiin koronan vuoksi turvallisempaan ajankohtaan.

Vuoden aikana live-tapahtumissa kävijöitä 1.791 (ed. 10.796).

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poik- keama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	65	20	22 500	22 500	10 579	-11 921	10 000
Toimintamenot	-147 743	-141 816	-138 404	-138 404	-93 338	45 066	-102 587
Toimintakate (netto)	-147 678	-141 796	-115 904	-115 904	-82 759	33 145	-92 587
Kokonais-kustannukset	-147 678	-141 796	-115 904	-115 904	-82 759	33 145	-92 587

Toimintatuottojen toteutuminen

47,0 %

Toimintakulujen toteutuminen

67,4 %

Kirjastotoimi

Vastuuelin: Sivistyslautakunta
Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja, kirjastotoimenjohtaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kirjasto on kaupungin kulttuuri- ja tietokeskus. Kirjasto tarjoaa pääsyn monipuolisiin tietopalveluihin, antaa valmiuksia tietoyhteiskunnan vaatimiin kansalaistaitoihin unohtamatta kirjaston perinteistä sivistys- ja kulttuuritehtävää.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nettomenot €/asukas	63,65	56,67	61,66	68,86	71,89	66,62
Lainaus, pääkirjasto	67.571	63.692	52.746	60.619	50.330	41.912

2. PERUSTELUT

Kirjaston palvelut ostetaan Haapajärven kaupungilta. Haapajärven kaupunginkirjasto vastaa myös Pyhäjärven kaupungin kirjastopalveluista. Toiminnassa painotetaan yhteistyötä koulujen ja nuorisotoimen kanssa nuorten lukuharrastuksen lisäämiseksi.

Kirjasto toimii tällä hetkellä entisen ammattikoulun tiloissa, mikä ei ole saavutettavuudeltaan paras mahdollinen sijainti. Kirjastoon on järjestetty kuljetus keskustasta kerran viikossa. Lehtienlukusali on siirtynyt väistötiloihin Ylämpyrän tuvan tiloihin.

Vuoden 2020 lainausmäärissä tapahtui selkeää laskua poikkeusolojen vuoksi.

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2020 +muutos	TP 2020	Poikkeama	TA 2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot							
Toimintamenot	-323 560	-353 629	-366 651	-366 651	-335 312	31 339	-366 739
Toimintakate (netto)	-323 560	-353 629	-366 651	-366 651	-335 312	31 339	-366 739
Laskennalliset kustannukset							
Poistot							
Kokonaiskustannukset	-323 560	-353 629	-366 651	-366 651	-335 312	31 339	-366 739

Toimintakulujen toteutuminen

91,5 %

Tekninen toimi

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Sami Laukkanen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Tekninen toimi sisältää tekniselle toimelle varatut määrärahat sisältäen yhdyskunta-tekniikan, tilapalvelut, työpajatoiminnan, ruokahuollon sekä palo- ja pelastustoimen.

Teknisen toimen toimintavuotta värittä merkittävästi käynnissä oleva koronapandemia. Keväällä poikkeusolojen aikana koulujen ollessa etäopetuksessa ruokapalvelut toteutti laajan oppilasruokien jakelun koteihin yhteistyössä kaupungin muiden hallintokuntien kanssa. Terveyskeskus oli merkittävän osan vuodesta kuntayhtymän alueen pandemia-vastaanottoaikkana, jonka valmistelut työllistivät teknisiä palveluja. Poikkeustilanteesta selvitettiin hyvin ja siitä kiitos kuuluu teknisen toimen osaavalle henkilökunnalle ja hyvälle yhteistyölle muiden hallintokuntien kanssa.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Teknisen lautakunnan toimintaa on supistettu vastaamaan talouden tasapainottamisohjelman mukaisten toimenpiteiden myötä olevaan tilanteeseen. Kaupunki päätti, että koko henkilöstö lomautetaan vuoden 2021 aikana. Lomautusten käytännön toteuttamisen valmistelu aloitettiin vuoden loppupuolella.

Alla on kuvattuna Pyhjärven strategian 2030 pohjalta tavoitteita. Toimialueille määritellään tavoitteista sellaiset, joiden toteutumiseen kyseinen toimialue voi vaikuttaa keskeisellä tavalla.

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Kaavateiden peruskorjaus Uusien kaavateiden suunnittelu Pyhäsalmi osa2 Uusien kaavateiden rakentaminen	yksi tie/osa vuodessa /toteutui toteuttaminen v.2020 mennessä /alkoi ja jatkuu toteuttaminen v. 2022 mennessä
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	maankäytön suunnittelu ja kaavoitus	riittävä tonttivaranto strategisesti tärkeillä alueilla /toteutui
Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen	maankäytön suunnittelu ja kaavoitus	kaivosalueen asemakaavoitus ja yleiskaavoitus vahvistettuna v. 2020 mennessä /toteutui
Resurssiviisas Pyhäjärvi	yhdyskuntarakenteen tiivistäminen palveluiden keskittämisellä Hinkutyön edistäminen. Kunnan toiminnoista aiheutuvien päästöjen vähentäminen.	uusien rakenteiden keskittäminen keskustaajaman alueelle Päästövähennysten toimien vuosikello joka osoittaa suunnitellut/toteutetut vähennystoimenpiteet vuositasolla. Toteutuneet merkittävimmät hillintätoimet julkaistaan verkossa Energialoikka palvelussa /toteutui
Viihtyisä elinympäristö	yleisten alueiden siisteys/raivaaminen maankäytön suunnittelu, kaavoitus, kohdesuunnitelut	kuntalaisten palautteet valmisteluajana hallinnollista arviointia, toteutusajana hankkeen toteutuminen

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö		
Kantokykyinen palvelutuotanto	resurssien mitoittaminen tarpeen mukaan	kustannusmittarit toimialalla, yhdyskunta, kiinteistö, ruokahuolto ja siivous
Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa	vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksien kehittäminen	kuntalaispalautteet olevien palveluiden tilasta ja tarpeet uusista palveluista huomioidaan toimialalla

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	talouden tasapainottaminen	talousarvio- ja tilinpäätös
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	alueellinen rakentaminen ja korjausrakentaminen	infran rakentamis- ja korjaushankkeiden toteutuminen /toteutui
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	konsernin investointitarpeiden täyttäminen tarveperusteisena	investointihankkeiden toteutuminen /toteutui
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	henkilöstön koulutus tarpeiden mukaisesti	henkilöstön toteutunut koulutus /toteutui

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	maankäytön suunnittelun ja investointien hankkeet	investointihankkeiden toteutuminen /toteutui
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	konsernin sisäisen yhteistyön tiivistäminen Lähiruoan käyttäminen ruokatuotannossa	yhteishankkeiden toteuttaminen mahdollisuuksien mukaan Paikallisen elinkeinoelämän työllistäminen
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	hiilijalanjäljen pienentäminen kunnan toiminnoissa, VähäHiku-toiminta	vähähiilisyttä edistävien investointien toteuttaminen, energian kulutuksen optimointi. Mittarit toimialalla, yhdyskuntatekniikka, kiinteistötekniikka

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2018	TP2019	TA2020	TA2020 +muutos	TP2020	Poik- keama	TA2021
Tuloarviot ja määrär.							
Toimintatuotot	6 121 911	5 737 995	5 397 926	5 514 945	5 614 768	99 823	4 924 329
Toimintamenot	-5 548 032	-4 890 314	-5 155 532	-5 297 272	-4 792 299	504 973	-4 776 552
Toimintakate (netto)	573 879	847 681	242 394	217 673	822 469	604 796	147 777
Laskennalliset kust.	-20				-20	-20	
Poistot ja arvonalent.	-1 761 239	-1 800 632	-1 930 275	-1 930 275	-1 776 578	153 697	-1 629 416
Tehtävän kokonaisk.	-1 187 380	-952 950	-1 687 881	-1 712 602	-954 129	758 473	-1 481 639

Toimintatuottojen toteutuminen	101,8 %
Toimintakulujen toteutuminen	90,5 %
Toimintakatteen toteutuminen	377,8 %
Tehtävän kokonaiskustannusten toteutuminen	55,7 %

Yhdyskuntatekniikka

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuhenkilö: Rakennusmestari

- 1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS**
 Yhdyskuntatekniikan alle kuuluvat teknisen talousarviossa hallinto, liikenneväylät ja muut yleiset alueet, kaavoitus ja mittaustoimi, jätahuolto sekä maa- ja metsätilat.
- 2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT**
 Infrastruktuurin palvelevuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi kaavateiden peruskorjausta jatkettiin v. 2020 ja valmiiksi saatettiin v. 2019 alkanut korjaushanke koskien Vanha Pyhäjärventie, Torkkolantie ja Erämiehentie sekä Katajapolku. Kaavateiden peruskorjaaminen jatkuu suunnitelmavuosilla. Kaavateiden korjaussuunnittelua jatketaan v. 2012 tehtyyn kartoitukseen perustuen. Kaavateiden kuntokartoitus päivitetään talousarviojaksolla. Alueellisten kuivatusten ja katuvalaistuksen peruskorjaus ja laajentaminen jatkuu suunnitelmien mukaisesti. Vähähiilisyttä tuetaan pienentämällä sähkönkulutusta katuvalaistuksessa uusimalla valonlähteet LED-tekniikalla oleviin, kunnes kaikki aluevalaistukset on toteutettu vähän virtaa kuluttavilla valonlähteillä. LED-valonlähteitä uusittiin vanhoille teiosuuksille.

Tavoite/toimenpide	Seuranta/mittari
1. Kaavateiden peruskorjaaminen	toteutui
2. Kaavateiden suunnittelu uusille kortteleille	aloitettiin
3. Kaavateiden rakentaminen	toteutui
4. Katuvalaistuksen uusiminen led-tekniikkaan	toteutui

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TP 2020	TA 2021
Kaavateiden kunnossapito €/km, kadut 40 km v. 2020 (39,25 km)	2246	2562	2267	2267	2694	2636

- 3. PERUSTELUT**
 Kaavateiden kunto paranee peruskorjaushankkeiden toteutumisen myötä. Liikenneturvallisuuksia parannetaan jokaisen kunnostushankkeen myötä. Puutarhatie tuli kaavateihin v. 2020. Yksityisteiden vuotuinen kunnossapitoavustuksia maksettiin 30 000 €. Peruskorjaushankkeita ei ollut vuonna 2020.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2018	TP2019	TA2020	TA2020 +muutos	TP2020	Poikkeama	TA2021
Tuloarv. ja määrärahat							
Toimintatuotot	428 607	634 729	469 838	469 838	444 976	-24 862	470 638
Toimintamenot	-910 913	-863 625	-1 065 400	-1 065 400	-870 081	195 319	-1 989 365
Toimintakate (netto)	-482 305	-228 896	-595 562	-595 562	-425 105	170 457	-518 727
Laskennalliset kust.	-20				-20	-20	
Poistot ja arvonalent.	-658 923	-799 672	-863 235	-863 235	-755 733	107 502	-623 580
Kokonaiskust.	-1 141 249	-1 028 568	-1 458 797	-1 458 797	-1 180 857	277 939	-1 142 307

Toimintatuottojen toteutuminen	94,7 %
Toimintakulujen toteutuminen	81,7 %
Toimintakatteen toteutuminen	71,4 %
Tehtävän kokonaiskustannusten tot.	81,0 %

Tilapalvelut

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuhenkilö: Rakennusmestari, kiinteistöhoito
 Siivous- ja ruokapalvelupäällikkö, siivous

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Tavoite/toimenpide	Seuranta/mittari
1. Toimipisteiden mitoitus	Työntekijätarpeen tarkistaminen Siivoustyössä noudatettu mitoituksen mukaista suunnitelmaa.
2. Määräaikaisten sijaisten vähentäminen	Työhyvinvointi – ergonomia Työmenetelmissä huomioitiin työergonomia. Ergonomisia työvälineitä hankittu. koneiden ja laitteiden käyttöä lisättiin entisestään. Työssäjaksamiseen kiinnitettiin huomiota, työhyvinvoinnin toteutumiseksi. Paikallista kuntoutusta järjestettiin yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Lähiesimies sijaisti tarvittaessa. Tehtiin toiminnan muutoksia.
3. Puhdistusaineiden käytön ohjeistaminen	Puhdistusaineiden kulutuksen seuranta Ohjeistuksia noudatettiin.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TP 2020	TA 2021
1. Lämmitys €/m ²	10,09	9,46	11,67	10,57	9,03	10,23
2. Sähkö €/m ²	8,46	9,38	8,68	8,36	10,32	8,36

3. PERUSTELUT

Rakennetun ympäristön infran kartoittamista on tehty suunnitelmallisesti ja tämä mahdollistaa suunnitelmallisten ylläpito- ja korjaustoimien tekemisen tulevaisuudessa. Kaupungin omistamien kiinteistöjen osalta on pääosin tehty kuntokartoitukset ja vuosisuunnitelmat ylläpidon investoinneista. Vähähiilisyttä tuetaan vähentämällä kiinteistöjen määrää sekä peruskorjausten yhteydessä parantamalla energiatehokkuutta ja sähkön kulutusta. Pyritään tilanteeseen, että kaupungin kiinteistöjen lämmitysenergia tuotetaan uusiutuvalla polttoaineella.

Teknisen toimen osastojen toimintaa on muutettu vastaamaan paremmin kasvaneita resurssitarpeita. Käytännön esimiestöiden toteuttaminen ei ole niin haavoittuvainen poikkeustilanteille, esim. lomat ja muut sijaistamiset. Kiinteistö-teamissa tapahtuu eläköitymistä ja siihen vastataan sisäisillä siirroilla. Uusien kiinteistöjen tekniikka vaatii kiinteistönhoidolta uutta osaamista, mutta vanhojen kiinteistöjen poistuminen vastaavasti tuo kiinteistöhoitoon lisäresursseja.

Emolahden, Rannan ja Ruotasen koulun poistojen pääomat on kirjattu käyttötalousmenoksi vuodelle 2019. Käytöstä poistettuja koulurakennuksia pidetään yllä perusylläpidossa. Kouluverkko päätös on saanut lainvoiman, joten on tärkeää tehdä päätöksiä käytöstä poistettujen rakennusten jatkokäytöstä tai poistamisesta.

Siivouspalvelun henkilöstökulut nousivat Ikosen koululla ja Salmen koululla alittuivat. Kaupungin siivouspalveluissa käytimme pesu- ja puhdistusaineiden, lattianhoitoaineiden ja koneellisen astianpesuaineiden hankinnoissa option vuodelle 2020. Siivousvälineiden, roskapussien ja jätesäkkien sekä hygieniapapereiden hankinnoissa käytimme option vuodelle 2020.

Siivouspalveluhenkilöstöstä 2 työntekijää oli perehtymässä Pyhäjärven terveyskeskuksen poliklinikalla ja vuodeosastolla. Pyhäjärven kaupungin kanssa sovittiin, jos koronaepidemia leviäisi niin työntekijöitä olisi mahdollista saada avuksi terveyskeskukseen. Lähiesimies sijaisti mahdollisuuksien mukaan eri toimipaikoissa. Työnkiertoa järjesteltiin mahdollisuuksien mukaan, vakituisten työntekijöiden kesken. Eläkkeelle siirtymistä tapahtui. Kilpailukykysovimuksen mukaisen työajan pidennys poistui 31.8.2020 alkaen.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminnoista, palveluasumisen päivätoiminta jatkui Lähdetien viriketiloiissa. Kaupungin siivouspalvelu siivosi Lähdetien toimitilat. Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n toimitiloihin suoritettiin siivousta kaupungin siivouspalveluista. Siivoussopimus päättyi vuoden 2020 loppuun.

Työhyvinvointia toteutettiin ja työssäjaksamiseen kiinnitettiin entistä enemmän huomiota. Yhteistyötä tehtiin työterveyshuollon kanssa mm. järjestettiin paikallista siivouspalveluhenkilöstölle suunnattua kuntoutusta, joka ei saanut suosiota. Työnantaja mahdollisti koulutuksiin ja kursseihin pääsyn sekä täydentävään ammatilliseen koulutukseen. Tietojen ja taitojen päivittämistä ja kehittämistä pidetään tärkeänä. Tällä varmistetaan henkilöstön osaamisen lisääminen ja kehittyminen alan ammatillisiin haasteisiin. Yhteistyötä teimme Ylä-Savon ammattiopiston kanssa. Ammatilliseen aikuiskoulutukseen, oppisopimusopiskelun mahdollisuuksiin yhteistyössä työnantajan kanssa. Virkistysiltapäivä ei toteutunut, johtuen koronarajoituksista. Siirrettiin seuraavalle vuodelle.

Investoinnit:

2020 – 2021 kiinteistöpuolen investoinneissa määrällinen pääpaino on korjausrakentamisessa kaupungin kiinteistöjen valmistuneen kuntoarvioinnin tulosten perusteella. Keskuskoulun osan 2 peruskorjaus on edennyt suunnitelman mukaisesti.

Kaavateiden peruskorjaushanke, joka alkoi vuonna 2019, saatiin valmiiksi. Kaavateiden suunnitteleminen aloitettiin Pyhäsalmen taajaman kaavamuutosalueelle 2.

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2018	TP2019	TA2020	TA2020 +muutos	TP2020	Poik- keama	TA2021
Tuloarv. ja määrärahat							
Toimintatuotot	4 174 942	3 822 268	3 825 289	3 755 552	3 744 516	-11 036	3 409 557
Toimintamenot	-2 484 226	-2 137 083	-2 306 972	-2 273 972	-2 002 392	271 580	-2 024 219
Toimintakate (netto)	1 690 716	1 685 185	1 518 317	1 481 580	1 742 124	260 544	1 385 338
Laskennalliset kust.							
Poistot ja arvonalent.	-1 099 900	-1 000 356	-1 065 832	-1 065 832	-1 020 845	44 987	-1 005 836
Kokonaiskust.	590 816	684 829	452 485	415 748	721 279	305 531	379 502

Toimintatuottojen toteutuminen	99,7 %
Toimintakulujen toteutuminen	88,1 %
Toimintakatteen toteutuminen	117,6 %
Tehtävän kokonaiskustennusten toteutuminen	173,5 %

Työpaja

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuhenkilö: Rakennusmestari

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Työpajan toiminta-ajatus on työllistää nuoria pitkäaikaistyöttömiä sekä antaa heille ensimmäinen pitempiaikainen työsuhde. Myös vanhempia henkilöitä työllistyy työpajalle. Tavoitteena on, että nuori aktivoituu työpajakson aikana sekä miettii itselleen tulevaisuuden suunnitelman ja oppii työssäolon perusasiat. Tavoitteena on myös, että pajajakso madaltaisi nuoren kynnystä hakeutua yritysten palvelukseen. Työpajalla työskentelee myös työharjoittelussa pitkäaikaistyöttömiä. Heille paja tarjoaa paikan työkunnan ylläpitämiseen sekä uusien mahdollisuuksien avaamiseen. Pajalla työskentelee myös yhdyskuntapalvelua suorittavia henkilöitä sekä oppilaitosten kautta tulevia työharjoittelijoita. Myös kuntouttavassa työtoiminnassa olevia työllistyy työpajalle.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Tavoite/toimenpide	Seuranta/mittari
1. Ulkoisten asiakkaiden säilyttäminen	asiakasta/kpl
2. Pajan työntekijät	henkilöt/kk

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TP 2020	TA 2021
Pajakso, henkilöä/kk	8	8	7	7	10	7

3. PERUSTELUT

Työpaja toimii puusepän alalla. Pajalla valmistetaan kairanäytelaatikoita, kuormalavoja sekä erilaisia huonekalukomponentteja. kaupungin leikkikenttien yleiskunnosta sekä ulkoleikkivälineiden turvallisuudesta huolehtiminen sekä muut kaupungin sisäisen työt kuuluu työpajalle. Keskitetyn ruokahuollot kuljetukset ovat myös toiminnan piirissä. Tuotannollisena tavoitteena on kehittää työpajaa puusepän verstaana ja kasvattaa tuotantoa työpajalle sopivilla töillä jolloin voimme tarjota työpaikan useammalle sitä tarvitsevalle. Vuonna 2020 jatkettiin kaupungin omien sisäisten töiden lisäämistä. Kairanäytelaatikoita valmistimme v. 2020 ennätysmäärän.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2018	TP2019	TA2020	TA2020 +muutos	TP2020	Poikkeama	TA2021
Tuloarv. ja määrärahat							
Toimintatuotot	298 637	356 084	213 244	400 000	525 701	125 701	206 964
Toimintamenot	-317 883	-311 345	-225 260	-400 000	-461 905	-61 905	-231 016
Toimintakate (netto)	-19 247	44 739	-12 016	-0	63 796	63 796	-24 052
Laskennalliset kust.							
Poistot ja arvonalent.	-2 415	-604	-1 208	-1 208		1 208	
Kokonaiskust.	-21 662	44 135	-13 224	-1 208	63 796	65 004	-24 052

Toimintatuottojen toteutuminen
 Toimintakulujen toteutuminen

131,4 %
 115,5 %

Ruokahuolto

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuhenkilö: Siivous- ja ruokapalvelupäällikkö Satu Väyrynen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Pyhäjärven kaupungin ruokahuollossa valmistetaan ja tarjotaan ateriapalveluja koulujen oppilaille ja koulujen henkilöstölle sekä Peruspalvelukuntayhtymä Selänteelle taloudelliset resurssit huomioon ottaen.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Ruokapalveluiden kaikki suoritteet yhteensä 218.127,97, joista koulujen suoritteet 107.376,40, varhaiskasvatuksen 41.338,20 ja iltapäiväkerhon 1.424,80 sekä Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen 67.988,57 suoritetta. Vastaavasti aterioina olivat koulujen 107.185,00, varhaiskasvatuksen 65.056,70 ja iltapäiväkerhon 4.060,00 sekä Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen 34.189,40 aterioita. Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toteutuneet suoritteet 190.916,16 euroa. Kaupungintalon kahvion tuotot olivat 4.261,31 euroa. Tilaustarjoilut vähenivät, johtuen koronarajoituksista. Toimintatuotoista, ateriamaksut sisäiset toteutuivat suunnitellun mukaisesti. Ateriamaksut muilta eivät toteutuneet suunnitellun mukaisesti. Suoritehinta oli 4,71 euroa / henkilö.

Kaupungin ruokapalveluihin, lähiruokaa ja lähiruokatuottajien kanssa yhteistyötä jatkettiin uusilla sopimuksilla. Perunan toimittamisesta keittiöille tehtiin sopimus ajalle 1.7.2020 - 30.6.2023 sekä lampaanlihan tuottamisesta sopimus ajalle 1.1.2021-31.12.2023. Poikkeustilaan liittyen, tehtiin Attendo Järvenhelmen kanssa ateriapalveluiden tuottamisesta sopimus ajalle 1.5.2020 - 31.12.2021.

Ruokapalveluissa koronasta johtuvia toimintaan vaikuttavia muutoksia seurattiin ja toteutettiin mm. keskuskoulun ruokasaliin, linjastoon asennettiin pleksisuojat. Keskuskeittiöllä etäopetuksen aikaan 6.4.-11.5.2020, tehtiin yhteensä 6.850 ruoka-annosta annospaketteihin ja jaettiin oppilaille. Ateriapalvelun asiakasmäärät lisääntyivät. Hoijakan keittiöllä tehtiin toimintaan muutos. Vähennettiin yhdistelmätyöntekijän työtunnit Hoijakasta kokonaan pois. Terveyskeskuksen keittiöllä tarkasteltiin työtehtäviä ja -tunteja. Pyrkimyksenä oli henkilöstökulujen vähentäminen. Määräaikaisten sijaisten palkkaaminen vähentyi. Lähiesimies sijaisti tarvittaessa eri toimipaikoissa. Työnkiertoon työntekijöillä oli mahdollisuus, vakituisen työntekijän siirtyä eläkkeelle.

Työntekijöiden työhyvinvointiin ja työssäjaksamiseen kiinnitettiin entistä enemmän huomiota. Yhteistyötä tehtiin työterveyshuollon kanssa mm. ruokapalveluhenkilöstölle suunnattiin paikallista kuntoutusta, johon ei tullut yhtään ilmoittautujaa.

Mahdollisuus oli osallistua koulutuksiin, etäkoulutuksiin ja -kursseille sekä täydentävään ammatilliseen koulutukseen. Tietojen ja taitojen päivittämistä ja kehittämistä pidetään tärkeänä. Tällä varmistetaan henkilöstön osaamisen lisääminen ja kehittyminen. Työnantaja kouluttaa henkilöstöä tarpeen mukaan. Virkistysiltapäivää ei järjestetty vaan siirrettiin seuraavan vuoden puolelle, johtuen koronarajoituksista.

Tavoite/toimenpide	Seuranta/mittari
1.Asiaksmäärien vakiinnuttaminen	Asiaksmäärien pysymistä nykyisellä määrällä ja mahdollisesti uusien asiakasryhmien saaminen ruokapalveluun.
2.Ruokalistan vähäiset muutokset	Asiakaspalautteisiin vastaaminen ja palvelun kehittäminen asiakaslähtöisempään suuntaan mm. suosittu toiveruokapäivä kerran kuuden viikon kiertävällä ruokalistalla. Yhteistyötä jatkettiin lähtuottajien kanssa. Lähiruoan käyttöä jatkettiin ruokapalvelussa.
3.Määräaikaisten sijaisten tarpeen vähentäminen	Työmenetelmiin ja työtapoihin sekä työergonomiaan kiinnitettiin huomiota. Yhteistyötä tehtiin työterveyshuollon kanssa mm. järjestettiin paikallista kuntoutusta. Toimintaa tehostettiin, työtehtäviä ja -tunteja tarkasteltiin. Lähiesimies sijaisti tarvittaessa.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TP 2020	TA 2021
Aterioiden suoritehinta €/hlö	4,41	4,56	4,60	4,71	4,71	4,71

3. PERUSTELUT

Organisaatioiden tuotanto kattaa useita erilaisia ja erimitallisia suoritteita. Suoritteiden laskentamalli edellyttää ruokapalvelutoiminnan jakamista tuotteisiin. Ruokapalvelussa lopputuotteita ovat esimerkiksi aamiainen, koululounas, työpaikka-ateria, välipala ja annospakattu lähetettävä ateria. Suoritekerroin määräytyy sen mukaan, miten eri toimipaikoissa on toimintaa esim. suoritetaanko astiahuolto toimipaikassa ja tarjoaako aterian ruokahuollon työntekijä (koululounaan suorite kerroin on 1,0).

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2018	TP2019	TA2020	TA2020 +muutos	TP2020	Poikkeama	TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	1 219 725	924 915	889 555	889 555	899 574	10 019	837 170
Toimintamenot	-1 330 345	-1 047 131	-1 003 320	-1 003 320	-937 392	65 928	-977 223
Toimintakate (netto)	-110 620	-122 216	-113 765	-113 765	-37 818	75 947	-140 053
Laskennalliset kust.							
Poistot ja arvonalent.							
Tehtävän kokonaiskust.	-110 620	-122 216	-113 765	-113 765	-37 818	75 947	-140 053

Toimintatuottojen toteutuminen	101,1 %
Toimintakulujen toteutuminen	93,4 %
Toimintakateen toteutuminen	33,2 %
Tehtävän kokonaiskustannusten toteutuminen	33,2 %

Palo- ja pelastustoimi

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Sami Laukkanen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

2.

Pelastuslaitoksen tehtävänä on tuottaa alueellaan pelastuslain ja asetuksen sekä muiden säädösten edellyttämät palvelut mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti. Lisäksi pelastuslaitos huolehtii terveydenhuollon viranomaisten kanssa erikseen sovitulla tavalla sairaankuljetuksesta Alavieskan, Haapajärven ja Ylivieskan alueella sekä ensivastetoiminnasta muiden kuntien paitsi Oulaisten alueella.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TP 2020	TA 2021
Pelastustoimen kustannus €/henkilö	92,73	96,18	100,99	108,74	103,42	110,95

3. PERUSTELUT

Jokilaaksojen pelastuslaitos hoitaa Pyhäjärven kaupungin suojelutoimen ja laskuttaa kaupunkia.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2018	TP2019	TA2020	TA2020 +muutos	TP2020	Poikkeama	TA2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot							
Toimintamenot	-504 665	-531 130	-554 580	-554 580	-520 528	34 052	-554 729
Toimintakate (netto)	-504 665	-531 130	-554 580	-554 580	-520 528	34 052	-554 729
Laskennalliset kust.							
Poistot ja arvonalent.							
Tehtävän kokonaiskust.	-504 665	-531 130	-554 580	-554 580	-520 528	34 052	-554 729

Tehtävän kokonaiskustannusten toteutuminen

93,9 %

Investoinnit

Kaupunginhallitus, maa- ja vesialueet

Vastuutoimielin: Kaupunginhallitus
Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja, tekninen johtaja

600 Maa- ja vesialueet

Perustelut: Maa-alueiden ostoihin ja myynteihin varatut määrärahat

Maa- ja vesialueet	TA 2020	TA + muutos2020	TP 2020
Menot, maan hankinta	-30 000	-30 000	-136 825,74
Tulot, maan myynti	30 000	30 000	255 965,86
Netto	0	0	119 140,12

Tekninen lautakunta, rakennukset

Vastuutoimielin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

621 Terveyskeskus

Perustelut: Pihavarasto ja kierrätyskatos v.2020

Terveyskeskus	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-15 000	0	0
Tulot			
Netto	-15 000	0	0

623 Paloasema

Perustelut: Korjausinvestointi
Tavoite: Kellaritilojen korjaukset valmistui vuonna 2020, autohallin kate vuonna 2022

Paloasema	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-30 000	-25 750	20 870,29
Tulot			
Netto	-30 000	-25 750	20 870,29

625 Salmen koulu

Perustelut: Korjausinvestointi
Tavoite: v. 2020 Osa 2 sisäpuolen peruskorjaus sekä vesikate jatkuu vuonna 2021
v. 2020 Liikuntasalin pesuhuoneiden ja pukuh. IV-peruskorjaus valmistui
v. 2020 Liikuntasalin valaistus ja sisäpuolisia korjauksia valmistui
v. 2021 keittiöremontti

Salmen koulu	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-430 000	-282 798	-280 616,38
Tulot			
Netto	-430 000	-282 798	-280 616,38

628 Uimahalli**Perustelut:**

Korjausinvestointi

Tavoite:

Remonttisuunnittelu allasosastolle v. 2020 sekä toteutus v. 2022. Suunnittelu ja toteutus jatkuu vuonna 2021.

Uimahalli	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-15 000	-15 000	-258 674,07
Tulot			239 571,50
Netto	-15 000	-15 000	-19 102,57

629 Perinnepiha**Perustelut:**

Korjausinvestointi

Tavoite:

Suunnitelman mukaiset korjausinvestoinnit, katteen uusiminen valmistui.

Perinnepiha	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-13 000	-13 000	-13 028,00
Tulot			
Netto	-13 000	-13 000	-13 028,00

634 Hoijakka**Perustelut:**

Varavoimakone toimintavarmuuden saavuttamiseksi

Tavoite:

Valmiuden parantaminen. Valmistui vuoden 2021 alussa.

Hoijakka	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-20 000	-20 000	-15 210,00
Tulot			
Netto	-20 000	-20 000	-15 210,00

635 Ruotasen koulu**Perustelut:**

Korjausinvestoinnit

Tavoite:

v. 2020 B-osan lämmityksen muutos
v. 2020 B-osan sisäremonttia ja kaukolämpö. Remontti valistui.
suunnitelmavuoden tarkentuvat
B-osan peruskorjausta

Ruotasen koulu	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-90 000	-191 000	-201 933,92
Tulot			
Netto	-90 000	-191 000	-201 933,92

637 Kaupungintalo**Perustelut:**

Korjausinvestointi

Tavoite:

v. 2022 IV-jäähdytys
v. 2021 palvelimet
v. 2020 ilmanjakomuutokset. Investointi ei toteutunut.

Kaupungintalo	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-10 000	0	0
Tulot			
Netto	-10 000	0	0

646 Monitoimihalli

Perustelut:	PTS mukaisia peruskorjauksia		
Tavoite:	v. 2020	IV-muutokset, automaation uusiminen. Ei toteutunut.	
	v. 2021	Kattopalkkien huolto	
	v. 2022	Vesikatteen uusiminen	

Monitoimihalli	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-25 000	-15 000	0
Tulot			
Netto	-25 000	-15 000	0

Sataman rakennus

Perustelut:	Uudisrakennus		
Tavoite:	Huoltorakennus. Toteutettiin sataman sähkö-, valokuitu- sekä vesi- ja viemäryöt.		

Sataman rakennus	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-30 000	-20 000	-19 315,91
Tulot			
Netto	-30 000	-20 000	-19 315,91

647 Varikko

Perustelut:	Uudisrakennus		
Tavoite:	Varastohallin rakentaminen vuonna 2019. PTS:n mukaiset korjaukset valmistuneet.		

Varikko	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	0	-77 202	-77 201,37
Tulot			
Netto	0	-77 202	-77 201,37

650 Ensihoidon tilat

Perustelut:	Ensihoidon tilojen käyttäjien muutokset		
Tavoite:	Vuosien 2019 ja 2020 kustannukset siirretty omalle kustannuspaikalle.		

Sataman rakennus	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	0	0	-38 550,51
Tulot			
Netto	0	0	-38 550,51

RAKENNUKSET YHTEENSÄ

Rakennukset yhteensä	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-678 000	-659 750	-883 659,87
Tulot	0	0	239 571,50
Netto	-678 000	-659 750	-644 088,37

Tekninen lautakunta, Kiinteät rakenteet ja laitteet, tiet ja alueet

Vastuutoimielin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

700 Kaavatiet

Perustelut: Korjausinvestointi
Tavoite: Kaavateiden kunnon parantaminen.
 v. 2022-2023 Uusien kaavatieosuuksien rakentaminen
 v. 2019-2020 Vanha Pyhäjärventie, Erämiehentien osa ja Katajapolku valmistuivat

Kaavatiet	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-500 000	-555 000	-604 920,86
Tulot			23 570,95
Netto	-500 000	-555 000	-581 349,91

702 Tievalaistus

Perustelut: Korjausinvestointi
Tavoite: Tievalaistuksen uusiminen sekä valaisinlinjojen raivaus

Tievalaistus	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-10 000	-10 000	-17 565,82
Tulot			
Netto	-10 000	-10 000	-17 565,82

703 Kaavatiet / päällystäminen

Perustelut: Korjausinvestointi
Tavoite: Kaavateiden päällystäminen

Kaavatiet / päällystäminen	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-20 000	0	0
Tulot			
Netto	-20 000	0	0

710 Kaavatiet peruskorjaussuunnittelu

Kustannusarvio: Korjausinvestointisuunnittelu
Tavoite: Kaavateiden peruskorjaussuunnittelu tarvemäärittelyn 2012 perusteella. Keskustaajaman uusien tieyhteyksien suunnittelu v. 2020 alkaen. Aloitettu, jatkuu vuonna 2021.

Kaavatiet peruskorjaussuunnittelu	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-20 000	-20 000	-20 462,70
Tulot			
Netto	-20 000	-20 000	-20 462,70

735 Lintutorni**Perustelut:**

Yleinen lintujen tarkkailupaikka valmistui.

Kaavatiet peruskorjaussuunnittelu	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-15 000	-18 179	-17 876,00
Tulot			
Netto	-15 000	-18 179	-17 876,00

737 Vesistöjen niitot**Perustelut:**

Vesistöjen tilan parantaminen

Tavoite:

Pyhäjärven, Parkkiman ja Komun niitto v. 2020. Vuoden 2020 osalta valmistui.

Pyhäjärven, Parkkiman ja Komun niitto v. 2021

Vesistöjen niitot	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-17 000	-17 000	-17 086,36
Tulot			
Netto	-17 000	-17 000	-17 086,36

738 Skeittiparkki ja liikennepuisto**Perustelut:**

Skeittiparkin ja liikennepuiston rakentaminen

Tavoite:

Skeittiparkin ja liikennepuiston yleissuunnitelma on tehty vuonna 2017.

Toteuttaminen v. 2019 tai suunnitelmavuosilla.

Haetaan valtion avustusta. max. 25 %. Tehtiin uusi suunnitelma.

Skeittiparkki ja liikennepuisto	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-49 000	-6 000	0
Tulot	12 250		
Netto	-36 750	-6 000	0

740 Yleissuunnittelu**Perustelut:**

Kaavoitus ja maankäyttö

Tavoite:

Maankäytön suunnittelut ja kaavoitus. Ruotasen alueen yleiskaava sekä asemakaavan laajennus sekä maanalainen asemakaava valmistui.

Yleissuunnittelu	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-30 000	-30 000	-39 670,85
Tulot			
Netto	-30 000	-30 000	-39 670,85

742 Siirrettävät katsomot**Perustelut:** Trailerirakenteiset alumiinikatsomot á 60 paikkaa**Tavoite:** Tapahtumakäyttöön

Siirrettävät katsomot	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-15 000	-16 009	-16 008,87
Tulot			
Netto	-15 000	-16 009	-16 008,87

741 Honkavuoren hiihtokeskus**Perustelut:** Honkavuoren hiihtokeskuksen kehittäminen**Tavoite:** Parkkipaikan ja huoltorakennuksen rakentaminen. Valmistui käyttöön, valmistuu kokonaisuudessaan vuonna 2021.

Honkavuoren hiihtokeskus	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-165 000	-258 000	-336 968,44
Tulot			68 000,00
Netto	-165 000	-258 000	-268 968,44

KIINTEÄT RAKENTEET, LAITTEET, TIET JA ALUEET YHTEENSÄ

Rakenteet, tiet yhteensä	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Menot	-841 000	-930 188	-1 070 559,90
Tulot	12 250		91 570,95
Netto	-828 750	-930 188	-978 988,95

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

Investoinnit yhteensä	TA 2020	TA + muutos 2020	TP 2020
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 549 000	-1 790 152	-2 091 045,51
Rahoitusosuudet investointeihin	12 250	72 750	331 142,45
Käyttöomaisuuden myyntitulot	30 000	30 000	255 965,86
Netto	-1 506 750	-1 687 402	-1 503 937,20

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	TA 2020	TA-muutos	TA 2020 + LTA	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	14 800 000		14 800 000	15 799 366,22	999 366,22
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 500 000		4 500 000	4 733 371,45	233 371,45
Kiinteistövero	1 270 000		1 270 000	1 184 656,30	-85 343,70
Verotulot yhteensä	20 570 000		20 570 000	21 717 393,97	1 147 393,97

Kunnan tuloveron määräytymisen perusteet

Kunnan tuloveron määräyt. perusteet	Tulovero-%	Verotettava tulo M€	Muutos %
Vuosi 2014	19,75	88,51	
Vuosi 2015	19,75	91,26	2,75
Vuosi 2016	19,75	92,87	1,76
Vuosi 2017	20,75	93,94	1,15
Vuosi 2018	20,75	94,62	0,72
Vuosi 2019	20,75	93,18	-1,52
Vuosi 2020	21,75	95,62	2,44

Kunnan kiinteistöveroprosentit

	Yleinen kiint.vero %	Vakituinen asunto %	Muu asuinrakennus %	Rakentamaton asuinpaikka %	Yleishyödyllinen yhteisö %	Voimalaitos %
Vuosi 2009	1,00	0,50	0,90	3,00	0,10	2,85
Vuosi 2010	1,00	0,50	0,90	3,00	0,10	2,85
Vuosi 2011	0,90	0,45	0,90	3,00	0,10	2,85
Vuosi 2012	0,90	0,45	0,90	3,00	0,10	2,85
Vuosi 2013	0,90	0,45	0,90	3,00	0,10	2,85
Vuosi 2014	0,90	0,45	0,90	3,00	0,10	2,85
Vuosi 2015	1,00	0,50	1,00	3,00	0,10	2,85
Vuosi 2016	1,00	0,50	1,00	3,00	0,10	2,85
Vuosi 2017	1,30	0,50	1,30	4,00	0,10	3,10
Vuosi 2018	1,30	0,50	1,30	4,00	0,10	3,10
Vuosi 2019	1,30	0,50	1,30	4,00	0,10	3,10
Vuosi 2020	1,30	0,65	1,40	6,00	0,10	3,10

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely	TA 2020	TA-muut.	TA 2020+ LTA	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen (ns.yhden putken) valtionosuus, ml. tasaukset	15 500 000	1 180 000	16 680 000	16 956 145	276 145
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-300 000		-300 000	-336 897	-36 897
Veromenetysten kompensatio	2 740 000		2 740 000	2 841 326	101 326
Valtionosuudet yhteensä	17 940 000	1 180 000	19 120 000	19 460 574	340 574

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Ulkoiset ja sisäiset

	TA 2020	TA-muutos	TA+LTA 2020	Toteutunut 2020	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 879 581	186 756	2 066 337	2 118 910	52 573
Maksutuotot	120 000		120 000	123 819	3 819
Tuet ja avustukset	788 483		788 483	735 840	-52 643
Muut toimintatuotot	3 921 227	-69 737	3 851 490	3 903 269	51 779
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-10 187 037	21 000	-10 166 037	-9 666 030	500 007
Palkat ja palkkiot	-7 770 913	17 460	-7 753 453	-7 436 732	316 721
Henkilösivukulut	-2 416 124	3 540	-2 412 584	-2 229 298	183 286
Eläkekulut	-2 168 644		-2 168 644	-2 118 638	50 006
Muut henkilösivukulut	-247 480	3 540	-243 940	-110 660	133 280
Palvelujen ostot	-31 386 588	-40 000	-31 426 588	-30 867 705	558 883
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 847 315	-122 740	-1 970 055	-1 773 893	196 162
Avustukset	-785 280		-785 280	-712 981	72 299
Muut toimintakulut	-2 604 994	69 737	-2 535 257	-2 628 749	-93 492
Toimintakate	-40 101 923	45 016	-40 056 907	-38 767 520	1 972 680
Verotulot	20 570 000		20 570 000	21 717 394	1 147 394
Valtionosuudet	17 940 000	1 180 000	19 120 000	19 460 574	340 574
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	60 000		60 000	20 159	-39 841
Muut rahoitustuotot	291 000	-150 000	141 000	225 991	84 991
Korkokulut	-225 000		-225 000	-170 597	54 403
Muut rahoituskulut	-55 000	-300 000	-355 000	-360 358	-5 358
Vuosikate	-1 520 923	775 016	-745 907	2 125 644	3 554 843
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 984 425		-1 984 425	-1 839 058	145 367
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					0
Satunnaiset kulut				-198 141	-198 141
Tilikauden tulos	-3 505 348	775 016	-2 730 332	88 444	3 502 069
Poistoeron lisäys(-) vähennys(+)	360 000		360 000	338 427	-21 573
Varausten lisäys(-) vähennys(+)					0
Rahastojen lisäys(-) vähennys(+)					0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 145 348	775 016	-2 370 332	426 871	3 480 496

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Ulkoiset

	TA 2020	TA+LTA 2020	Toteutunut 2020	Tot. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 170 085	1 356 841	1 419 532,74	104,6
Maksutuotot	120 000	120 000	123 819,07	103,2
Tuet ja avustukset	788 483	788 483	735 840,27	93,3
Muut toimintatuotot	1 685 995	1 685 995	1 714 144,63	101,7
Toimintatuotot yhteensä	3 764 563	3 951 319	3 993 336,71	101,1
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-10 187 037	-10 166 037	-9 666 030,25	95,1
Palkat ja palkkiot	-7 770 913	-7 753 453	-7 436 732,21	95,9
Henkilösivukulut	-2 416 124	-2 412 584	-2 229 298,04	92,4
Eläkekulut	-2 168 644	-2 165 714	-2 118 638,38	97,8
Muut henkilösivukulut	-247 480	-246 870	-110 659,66	44,8
Palvelujen ostot	-30 677 092	-30 717 092	-30 170 035,57	98,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 847 315	-1 970 055	-1 772 184,67	90,0
Avustukset	-785 280	-785 280	-712 980,62	90,8
Muut toimintakulut	-369 762	-369 762	-439 625,01	118,9
Toimintakulut yhteensä	-43 866 486	-44 008 226	-42 760 856,12	97,2
Toimintakate	-40 101 923	-40 056 907	-38 767 519,41	96,8
Verotulot	20 570 000	20 570 000	21 717 393,97	105,6
Valtionosuudet	17 940 000	19 120 000	19 460 574,00	101,8
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	60 000	60 000	20 159,40	33,6
Muut rahoitustuotot	291 000	141 000	225 991,34	160,3
Korkokulut	-225 000	-225 000	-170 596,81	75,8
Muut rahoituskulut	-55 000	-355 000	-360 358,40	101,5
Vuosikate	-1 520 923	-745 907	2 125 644,09	-285,0
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 984 425	-1 984 425	-1 839 058,16	92,7
Arvonalentumiset				
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tulot				
Satunnaiset menot			-198 141,19	
Tilikauden tulos	-3 505 348	-2 730 332	88 444,74	-3,2
Poistoeron lisäys(-) vähennys(+)	360 000	360 000	338 426,75	94,0
Varausten lisäys(-) vähennys(+)				
Rahastojen lisäys(-) vähennys(+)				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 145 348	-2 370 332	426 871,49	-18,0

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Ulkoiset ja sisäiset

	TA 2020	TA+LTA 2020	Toteutunut 2020	Tot. %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 879 581	2 066 337	2 118 909,98	102,5
Maksutuotot	120 000	120 000	123 819,07	103,2
Tuet ja avustukset	788 483	788 483	735 840,27	93,3
Muut toimintatuotot	3 921 227	3 851 490	3 903 268,78	101,3
Toimintatuotot yhteensä	6 709 291	6 826 310	6 881 838,10	100,8
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-10 187 037	-10 166 037	-9 666 030,25	95,1
Palkat ja palkkiot	-7 770 913	-7 753 453	-7 436 732,21	95,9
Henkilösivukulut	-2 416 124	-2 412 584	-2 229 298,04	92,4
Eläkekulut	-2 168 644	-2 165 714	-2 118 638,38	97,8
Muut henkilösivukulut	-247 480	-246 870	-110 659,66	44,8
Palvelujen ostot	-31 386 588	-31 426 588	-30 867 704,74	98,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 847 315	-1 970 055	-1 773 892,74	90,0
Avustukset	-785 280	-785 280	-712 980,62	90,8
Muut toimintakulut	-2 604 994	-2 535 257	-2 628 749,16	103,7
Toimintakulut yhteensä	-46 811 214	-46 883 217	-45 649 357,51	97,4
Toimintakate	-40 101 923	-40 056 907	-38 767 519,41	96,8
Verotulot	20 570 000	20 570 000	21 717 393,97	105,6
Valtionosuudet	17 940 000	19 120 000	19 460 574,00	101,8
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	60 000	60 000	20 159,40	33,6
Muut rahoitustuotot	291 000	141 000	225 991,34	160,3
Korkokulut	-225 000	-225 000	-170 596,81	75,8
Muut rahoituskulut	-55 000	-355 000	-360 358,40	101,5
Vuosikate	-1 520 923	-745 907	2 125 644,09	-285,0
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 984 425	-1 984 425	-1 839 058,16	92,7
Arvonalentumiset				
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tulot				
Satunnaiset menot			-198 141,19	
Tilikauden tulos	-3 505 348	-2 730 332	88 444,74	-3,2
Poistoeron lisäys(-) vähennys(+)	360 000	360 000	338 426,75	94,0
Varausten lisäys(-) vähennys(+)				
Rahastojen lisäys(-) vähennys(+)				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 145 348	-2 370 332	426 871,49	-18,0

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tehtäväalueiden toimintakatteet, ulkoiset + sisäiset

	TP 2019	TA 2020	LTA 2020	TA + LTA 2020	TP 2020	Poikkeama	TA 2021
Keskusvaalilautakunta	-389	-5 540		-5 540	-1 387	4 153	-20 540
Tarkastuslautakunta	-28 658	-41 980		-41 980	-28 185	13 795	-38 890
Kaupunginhallitus	-29 229 254	-29 904 872	0	-29 904 872	-29 718 631	186 241	-30 362 887
Yleishallinto	-2 166 357	-2 274 261		-2 274 261	-2 192 268	81 993	-2 116 633
Elinkeinoitoimi	-476 619	-483 670		-483 670	-497 725	-14 055	-364 388
Selänne-palvelut	-26 586 277	-27 146 941		-27 146 941	-27 028 638	118 303	-27 881 866
Alueelliset maaseutup.	0	0		0	0	0	0
Sivistyslautakunta	-10 112 228	-10 391 925	69 737	-10 322 188	-9 841 785	480 403	-9 869 550
Hallinto	-214 573	-224 395		-224 395	-204 323	20 072	-213 992
Perusopetus	-5 858 849	-5 750 031		-5 750 031	-5 665 195	84 836	-5 529 392
Toisen asteen opetus	-864 245	-943 195		-943 195	-897 393	45 802	-870 164
Kansalaisopisto	-88 420	-87 636		-87 636	-80 432	7 204	-84 948
Vapaa-aika	-1 225 805	-1 274 541	69 737	-1 204 804	-1 044 075	160 729	-1 034 388
Varhaiskasvatus	-1 860 337	-2 112 127		-2 112 127	-1 950 367	161 760	-2 136 666
Tekninen lautakunta	847 681	242 394	-24 721	217 673	822 469	604 796	147 777
Yhdyskuntatekniikka	-228 896	-595 562		-595 562	-425 105	170 457	-518 727
Tilapalvelut	1 685 185	1 518 317	-36 737	1 481 580	1 742 124	260 544	1 385 338
Työpajatoiminta	44 739	-12 016	12 016	0	63 796	63 796	-24 052
Ruokahuolto	-122 216	-113 765		-113 765	-37 818	75 947	-140 053
Palo- ja pelastustoimi	-531 130	-554 580		-554 580	-520 528	34 052	-554 729
Toimintakate, yhteensä	-38 522 848	-40 101 923	45 016	-40 056 907	-38 767 519	1 289 388	-40 144 090

Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosa	TA 2020	LTA 2020	TA+LTA 2020	Toteutunut 31.12.2020	Poikkeama
Varsinainen toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus					
Vuosikate	-1 520 923	775 016	-745 907	2 125 644,09	2 871 551,09
Satunnaiset erät				-198 141,19	-198 141,19
Tulorahoituksen korjauserät				-32 961,84	-32 961,84
Tulorahoitus	-1 520 923	775 016	-745 907	1 894 541,06	2 640 448,06
Investoinnit					
Käyttöomaisuuden investoinnit	-1 549 000	-241 152	-1 790 152	-2 091 045,51	-300 893,51
Investointien ennakkomaksut					0,00
Rahoitusosuudet investointeihin	12 250	60 500	72 750	331 142,45	258 392,45
Käyttöomaisuuden myyntituotot	30 000		30 000	255 965,86	225 965,86
Varsinainen toiminta ja inv. netto	-3 027 673	594 364	-2 433 309	390 603,86	2 823 912,86
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainauksen lisäys muille	-65 000	-250 000	-315 000	-250 000,00	65 000,00
Antolainasaamisten väh muilta	220 000		220 000	203 392,00	-16 608,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 070 000		6 070 000	6 070 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 170 000		-2 170 000	-1 916 816,00	253 184,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-3 000 000,00	-3 000 000,00
Oman pääoman muutokset					0,00
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 027 327	344 364	1 371 691	1 497 179,86	125 488,86

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	MÄÄRÄRAHA					TULOARVIO				
	TA2020	TA-muutos	TA+TA-muutos	TOT. 31.12.2020	Poikkeama	TA2020	TA-muutos	TA+TA-muutos	TOT. 31.12.2020	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Tarkastuslautakunta	-41 980		-41 980	-28 185	13 795			0		0
Keskusvaalilautakunta	-15 000		-15 000	-1 387	13 613	9 460		9 460		-9 460
Kaupunginhallitus	-30 612 395		-30 612 395	-30 444 265	168 130	707 523		707 523	725 633	18 110
Alueelliset maaseutupalv.	-228 000		-228 000	-194 991	33 009	228 000		228 000	194 991	-33 009
Sivistyslautakunta	-10 758 307	69 737	-10 688 570	-10 188 232	500 338	366 382		366 382	346 446	-19 936
Tekninen lautakunta	-5 155 532	-141 740	-5 297 272	-4 792 299	504 973	5 397 926	117 019	5 514 945	5 614 768	99 823
Käyttötalous yhteensä	-46 811 214	-72 003	-46 883 217	-45 649 358	1 233 859	6 709 291	117 019	6 826 310	6 881 838	55 528
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						20 570 000		20 570 000	21 717 394	1 147 394
Valtionosuudet						17 940 000	1 180 000	19 120 000	19 460 574	340 574
Korkotulot						60 000	0	60 000	20 159	-39 841
Muut rahoitustulot						291 000	-150 000	141 000	225 991	84 991
Korkomenot	-225 000		-225 000	-170 597	54 403					
Muut rahoitusmenot	-55 000	-300 000	-355 000	-360 358	-5 358					
Käyttöom. poistot	-1 984 425		-1 984 425	-1 839 058	145 367					
Satunnaiset erät				0	-198 141			0	0	0
Poistoeron muut. lis./väh.	0	0	0	0	0	360 000		360 000	338 427	-21 573
Varausten muutos lis./väh.							0	0		0
Rahastojen muut. lis./väh.										0
Tuloslaskelma yhteensä	-2 264 425	-300 000	-2 564 425	-2 568 155	-3 730	39 221 000	1 030 000	40 251 000	41 762 545	1 511 545

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2020

	MÄÄRÄRAHA					TULOARVIO				
	TA2020	TA-muu- tos	TA+TA-muu- tos	TOT	Poik- keama	TA2020	TA-muutos	TA+TA- muutos	TOT	Poikkeama
INVESTOINTIOSA										
Kaupunginhallitus										
Kiinteä omaisuus	-30 000	-109 214	-139 214	-136 826	2 388	30 000		30 000	255 966	225 966
Irtain omaisuus			0		0			0		0
Arvopaperit	0		0		0					0
Tekninen toimi										
Rakennukset	-678 000	30 000	-648 000	-883 660	-235 660			0	239 572	239 572
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-841 000	-161 938	-1 002 938	-1 070 560	-67 622	12 250	60 500	72 750	91 571	18 821
Irtain omaisuus			0		0			0		0
Investoinnit yhteensä	-1 549 000	-241 152	-1 790 152	-2 091 046	-300 894	42 250	60 500	102 750	587 108	484 358
RAHOITUSOSA										
Antolainauksen muutokset										
Antolainauksen lisäys	-65 000	-250 000	-315 000	-250 000	65 000					
Antolainauksen vähennys						220 000		220 000	203 392	-16 608
Lainakannan muutokset										
Pitkäaik lainojen lisäys						6 070 000		6 070 000	6 070 000	0
Pitkäaik lainojen vähennys	-2 170 000		-2 170 000	-1 916 816	253 184					
Lyhytaik lainojen muutos		0	0		0				-3 000 000	-3 000 000
Oman pääoman muutokset										0
Vaikutus maksuvalmiuteen										
Rahoitusosa yhteensä	-2 235 000	-250 000	-2 485 000	-2 166 816	318 184	6 290 000	0	6 290 000	3 273 392	-3 016 608
KAIKKI YHTEENSÄ	-52 859 639	-863 155	-53 722 794	-52 475 374	1 247 420	52 262 541	1 207 519	53 470 060	52 504 884	-965 176

5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma, toteutuminen, vertailu ed. vuoteen

Ulkoiset

	2020	2019	Muutos-%
Toimintatuotot			
Myyntituotot	1 419 532,74	1 518 037,10	-6,49
Maksutuotot	123 819,07	213 481,53	-42,00
Tuet ja avustukset	735 840,27	509 002,72	44,57
Muut toimintatuotot	1 714 144,63	1 718 438,28	-0,25
Toimintatuotot yhteensä	3 993 336,71	3 958 959,63	0,87
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-9 666 030,25	-9 898 756,44	-2,35
Palkat ja palkkiot	-7 436 732,21	-7 614 769,88	-2,34
Henkilösivukulut	-2 229 298,04	-2 283 986,56	-2,39
Eläkekulut	-2 118 638,38	-2 104 694,84	0,66
Muut henkilösivukulut	-110 659,66	-179 291,72	-38,28
Palvelujen ostot	-30 170 035,57	-29 824 561,99	1,16
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 772 184,67	-1 689 041,45	4,92
Avustukset	-712 980,62	-739 884,87	-3,64
Muut toimintakulut	-439 625,01	-329 563,12	33,40
Toimintakulut yhteensä	-42 760 856,12	-42 481 807,87	0,66
Toimintakate	-38 767 519,41	-38 522 848,24	0,64
Verotulot	21 717 393,97	19 734 073,52	10,05
Valtionosuudet	19 460 574,00	16 586 486,00	17,33
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	20 159,40	26 236,89	-23,16
Muut rahoitustuotot	225 991,34	655 388,89	-65,52
Korkokulut	-170 596,81	-147 870,26	15,37
Muut rahoituskulut	-360 358,40	-46 081,37	682,00
Vuosikate	2 125 644,09	-1 714 614,57	-223,97
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 839 058,16	-1 863 111,73	-1,29
Arvonalentumiset			
Satunnaiset erät			
Satunnaiset tulot			
Satunnaiset menot	-198 141,19		
Tilikauden tulos	88 444,74	-3 577 726,30	-102,47
Poistoeron lisäys(-) vähennys(+)	338 426,75	347 005,73	-2,47
Varausten lisäys(-) vähennys(+)			
Rahastojen lisäys(-) vähennys(+)			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	426 871,49	-3 230 720,57	-113,21

Rahoituslaskelma

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 125 644,09	-1 714 614,57
Satunnaiset erät	-198 141,19	
Tulorahoituksen korjauserät	-32 961,84	-2 325,55
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 091 045,51	-2 622 756,21
Investointien ennakkomaksut		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	331 142,45	2 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	255 965,86	5 695,90
Toiminnan ja investointien rahavirta	390 603,86	-4 332 000,43
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-250 000,00	-453 392,00
Antolainasaamisten vähennykset	203 392,00	406 784,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 070 000,00	4 700 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 916 816,00	-1 687 320,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 000 000,00	1 000 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen muutokset	3 000,00	2 443,48
Toimeksiantojen pääomien muutos	-11 007,48	-4 248,87
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	-345 525,94	-474 212,76
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos	-745 283,28	809 307,95
Rahoituksen nettorahavirta	7 759,30	4 299 361,80
Rahavarojen muutos	398 363,16	-32 638,63
Rahavarat 31.12.	10 321 252,67	9 922 889,51
Rahavarat 1.1.	9 922 889,51	9 955 528,14
Rahavarojen muutos	398 363,16	-32 638,63

Tase

VASTAAVAA	2020 €	2019 €	VASTATTAVAA	2020 €	2019 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	49 230 601,53	49 486 152,65	A OMA PÄÄOMA	21 714 059,83	21 287 188,34
I Aineettomat hyödykkeet	242 035,90	324 118,15	I Peruspääoma	20 542 187,82	20 542 187,82
1. Aineettomat oikeudet			II Liittymismaksurahasto	0,00	0,00
2. Muut pitkävaik. menot	242 035,90	324 118,15	III Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
3. Ennakkomaksut			IV Muut omat rahastot	0,00	0,00
II Aineelliset hyödykkeet	31 260 054,51	31 276 960,36	V Ed. tilikausien yli-/alijäämä	745 000,52	3 975 721,09
1. Maa- ja vesialueet	4 070 138,79	3 957 964,44	VI Tilikauden yli-/alijäämä	426 871,49	-3 230 720,57
2. Rakennukset	21 416 118,92	21 897 407,56	B POISTOERO JA VAP.EHT.		
3. Kiinteät koneet ja laitteet	5 138 491,49	5 265 243,16	VARAUKSET	5 803 678,17	6 142 104,92
4. Koneet ja kalusto	7 713,11	21 527,39	1. Poistoero	5 803 678,17	6 142 104,92
5. Muut aineelliset hyödykkeet			2. Vapaaeht. varaukset	0,00	0,00
6. Enn.maksut ja kesken. hank	627 592,20	134 817,81	C PAKOLLISET VARAUKSET	78 000,00	78 000,00
III Sijoitukset	17 728 511,12	17 885 074,14	1. Eläkevaraukset		
1. Osakkeet ja osuudet	13 467 697,70	13 670 868,72	2. Muut pakolliset varaukset	78 000,00	78 000,00
2. Joukkovelkakirjasaamiset			D TOIMEKSIANT. PÄÄOMAT	66 243,83	77 251,31
3. Muut lainasaamiset	4 223 126,42	4 176 518,42	1. Valtion toimeksiannot	27 285,64	30 285,64
4. Muut saamiset	37 687,00	37 687,00	2. Lahjoitusrahast. pääomat	38 958,19	46 965,67
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	27 285,64	30 285,64	3. Muut toimeksiantojen po	0,00	0,00
1. Valtion toimeksiannot	27 285,64	30 285,64	E VIERAS PÄÄOMA	33 752 381,78	33 344 481,06
2. Lahjoitusrah. erityiskatteet	0,00	0,00	I Pitkäaikainen	28 183 753,00	24 334 069,00
3. Muut toimeksiant. varat			1. Joukkovelkakirjalainat		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 156 476,44	11 412 587,34	2. Lainat rah. ja vak.laitoks	28 183 753,00	24 334 069,00
I Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
1. Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00	4. Lainat muilta luotonantaj.		
2. Keskenkäynteiset tuotteet			5. Saadut ennakot	0,00	0,00
3. Valmiit tuotteet/tavarat			6. Ostovelat		
4. Muu vaihto-omaisuus			7. Muut velat	0,00	0,00
5. Ennakkomaksut	0,00	0,00	8. Siirtovelat		
II Saamiset	1 835 223,77	1 489 697,83	II Lyhytaikainen	5 568 628,78	9 010 412,06
Pitkäaikaiset saamiset	55 500,00	94 368,00	1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Myyntisaamiset	0,00	0,00	2. Lainat rah. ja vak.laitoks	2 068 566,00	4 765 066,00
2. Lainasaamiset	30 000,00	30 000,00	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
3. Muut saamiset	25 500,00	64 368,00	4. Lainat muilta luotonantaj.	0,00	0,00
4. Siirtosaamiset			5. Saadut ennakot	133 989,00	101 130,00
Lyhytaikaiset saamiset	1 779 723,77	1 395 329,83	6. Ostovelat	2 233 230,19	2 952 633,11
1. Myyntisaamiset	496 337,52	676 929,41	7. Muut velat	158 967,39	145 975,36
2. Lainasaamiset	0,00	16 500,00	8. Siirtovelat	973 876,20	1 045 607,59
3. Muut saamiset	92 346,25	71 332,08	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	61 414 363,61	60 929 025,63
4. Siirtosaamiset	1 191 040,00	630 568,34			
III Rahoitusarvopaperit	9 925 325,18	9 662 619,23			
1. Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00			
2. Sijoitukset rahamarkk.inst.	6 625 325,18	6 362 619,23			
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit	3 300 000,00	3 300 000,00			
IV Rahat ja pankkisaamiset	395 927,49	260 270,28			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	61 414 363,61	60 929 025,63			

Konsernituloslaskelma

	2020	2019
Toimintatuotot	43 015 547	38 706 953
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-79 497 896	-75 900 347
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	5 945	38
Toimintakate	-36 476 404	-37 193 356
Verotulot	21 644 698	19 660 186
Valtionosuudet	20 773 179	17 819 201
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12 182	21 138
Muut rahoitustuotot	323 002	723 435
Korkokulut	-429 744	-414 119
Muut rahoituskulut	-381 220	-57 197
Vuosikate	5 465 693	559 288
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 092 168	-4 206 002
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset		-372 316
Satunnaiset erät	-198 141	
Tilikauden tulos	1 175 384	-4 019 030
Tilinpäätössierrot	-20 253	62 068
Tilikauden verot	-29 019	-43 815
Laskennalliset verot	-3 841	-1 217
Vähemmistöosuudet	74 179	132 351
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 196 450	-3 869 643

Konsernirahoituslaskelma

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 465 693	561 420
Satunnaiset erät	-198 561	-179 063
Tilikauden verot	-21 881	-43 816
Tulorahoituksen korjauserät	-23 080	-133 043
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 855 022	-6 160 093
Rahoitusosuudet investointimenoihin	342 628	6 563
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	272 973	86 924
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 017 250	-5 861 108
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-24 776	-204 236
Antolainasaamisten vähennykset	1 941	204 039
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 305 883	6 954 464
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 476 779	-3 570 003
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 755 824	961 064
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-985 700	1 370 960
Rahoituksen nettorahavirta	3 064 745	5 716 288
Kassavarojen muutos	2 047 495	-144 820
Rahavarat 31.12.	15 709 910	13 662 982
Rahavarat 1.1.	13 662 415	13 807 802
	2 047 495	-144 820
Erotus	0	0

Konsernitase

VASTAAVAA	2020	2019	VASTATTAVAA	2020	2019
A PYSYVÄT VASTAAVAT	63 857 930	61 219 834	A OMA PÄÄOMA	23 142 861	21 456 886
I Aineettomat hyödykkeet	609 564	672 376	I Peruspääoma	20 542 188	20 542 188
1. Aineettomat oikeudet	609 564	672 376	II Osuus ky:n oman po:n lisäyks.		
2. Muut pitkäaik. menot			III Liittymismaksurahasto		
3. Ennakkomaksut			IV Arvonkorotusrahasto		
4. Keskeneräiset hankinnat			V Muut omat rahastot	919 987	894 064
II Aineelliset hyödykkeet	62 667 982	60 101 578	VI Ed. tilikausien yli-alijäämä	484 236	3 890 275
1. Maa- ja vesialueet	5 141 126	5 060 750	VII Tilikauden yli- alijäämä	1 196 450	-3 869 641
2. Kiinteistöjen liittymismaksut			B VÄHEMMISTÖOSUUDET	-484 241	-411 436
3. Maa- ja vesialueiden arv.kor.			C POISTOERO JA VAPAAEHT.		
4. Rakennukset	36 535 828	36 808 303	VARAUKSET	0	0
5. Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 531 061	14 906 633	1. Poistoero	0	0
6. Koneet ja kalusto	1 490 363	1 482 822	2. Vapaaeht. varaukset	0	0
7. Muut aineelliset hyödykkeet	3 098	15 217	D PAKOLLISET VARAUKSET	758 421	760 791
8. Ennakkomaksut ja kesk.er.	4 966 505	1 827 853	1. Eläkevaraukset		
III Sijoitukset	580 384	445 880	2. Muut pakolliset varaukset	758 421	760 791
1. Osakkuusyhteisöosuudet	545 710	434 041	E TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	425 654	468 500
2. Muut osakkeet ja osuudet			F VIERAS PÄÄOMA	61 568 282	58 277 375
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			I Pitkäaikainen	48 354 421	41 833 299
4. Muut lainasaamiset	13 856	5 006	1. Pitkäaikainen korollinen	47 265 460	40 938 120
5. Muut saamiset	20 817	6 833	2. Pitkäaikainen koroton	1 088 961	895 179
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	381 786	418 385	II Lyhytaikainen	13 213 860	16 444 076
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	21 171 260	18 913 897	1. Lyhytaikainen korollinen	3 220 946	5 844 013
I Vaihto-omaisuus	361 555	216 831	2. Lyhytaikainen koroton	9 992 914	10 600 063
II Saamiset	5 099 795	5 034 082	III Rahoitusarvopaperit	10 087 830	9 825 527
Pitkäaikaiset saamiset	84 059	175 968	IV Rahat ja pankkisaamiset	5 622 081	3 837 457
Lyhytaikaiset saamiset	5 015 736	4 858 114			
III VASTAAVAA YHTEENSÄ	85 410 976	80 552 116	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	85 410 976	80 552 116

6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Kaupunginvaltuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on tarkistettu 1.1.2007 alkaen muiden pitkävaikutteisten menojen poistoaikaa ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden poistoprosentteja. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleen arviointiin. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 29.6.2009 poistosuunnitelman tarkistamisen, jossa suunnitelman mukaiset poistoajat tarkistettiin vastaamaan Kuntaliiton 1.1.2009 antamaa yleisohjetta

Kuntajaosto tarkisti 2011 yleisohjettaan suunnitelmanmukaisista poistoista mm. lisäämällä suosituksen poisto-ohjeen poistoaikojen alarajojen käyttämisestä, ellei pidemmän poistoajan käyttämiseen ole erityistä hyödykekohtaista perustetta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 18.12.2012 § 150 poistosuunnitelman tarkistamisesta. Poistosuunnitelma otettiin käyttöön 1.1.2013 alkaen. Pienhankintarajaksi päätettiin 10.000 euroa.

Kaupunginvaltuuston 14.12.2015 § 109 hyväksymällä poistosuunnitelman tarkistamisella on hallinto- ja laitosrakennusten poistoaikoja tarkistettu. Poistoaika on 20 – 50 vuotta 1.1.2016 alkaen.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintameno tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne on toiminut sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajana 1.1.2010 alkaen. Vuoden 2011 alusta alkaen lomituspalvelujen järjestäminen siirtyi Reisjärven kunnalle. Vuoden 2013 alusta alkaen Pyhäjärven kaupungilla on ollut järjestämisvastuu maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella, jonka muodostavat Pyhäjärvi, Haapajärvi ja Reisjärvi.

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2020

Kaukolämpölaitoksen sekä vesi- ja viemärlaitoksen toimintaa varten perustettiin Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy 1.1.2015 alkaen.

Varhaiskasvatus siirtyi Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminnasta Pyhäjärven kaupungin sivistystoimen hallinnoitavaksi 1.1.2016 alkaen.

1.1.2017 alkaen työmarkkinatuen kuntaosuuden maksaminen siirtyi Peruspalvelukuntayhtymä Selänteeltä Pyhäjärven kaupungin maksettavaksi. Pyhäjärven kaupunki maksoi työmarkkinatuen kuntaosuutta Kansaneläkelaitokselle 218.703 euroa vuonna 2017. Työmarkkinatuen kuntaosuus sisältyi vuonna 2016 kuntayhtymälle maksettuaan maksuosuuteen kun taas vuonna 2017 se sisältyy muihin menoihin.

Vuoden 2018 toimintatuotot sisältävät myyntivoiton Köpsin palvelukeskuksen myynnistä Attendo Oy:lle. Käyttöomaisuuden myyntivoitoksi kirjattiin 986.420 euroa.

Vuonna 2020 satunnaiset menot 198.141,19 euroa sisältää Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n osakkeiden alaskirjaamisesta aiheutuneet kustannukset.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Poikkeavat tilikaudet

Kaikkien kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöiden tilikausi on 1.1. – 31.12.2020. Kiinteistö Oy Rillankivelle siirtyi Pyhäjärven Kehitys Oy:n kiinteistötoimintaa 1.1.2018 alkaen osittaisjakautumisen kautta.

Pyhäjärven Kehitys Oy:n hallituksen päätöksen 16.12.2019 mukaisesti tiettyjä saamia sekä omistuksia on alaskirjattu yhtiön tilinpäätöksessä. Tämä on vaikuttanut myös konsernirakenteeseen.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Yleishallinto	1 036 577,68	1 091 519,49	709 641,76	542 786,32
Alueelliset maaseutupalvelut	194 990,81	191 406,11	194 990,81	191 406,11
Sosiaali- ja terveyspalvelut	39 212 393,50	38 131 185,34		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 890 941,89	1 875 755,72	340 632,09	400 043,92
Yhdyskuntapalvelut	7 976 679,66	7 920 116,39	2 748 072,05	2 824 723,28
Muut palvelut				
Yhteensä	50 311 583,53	49 209 983,05	3 993 336,71	3 958 959,63

Verotulojen erittely

	2020	2019
Kunnan tulovero	15 799 366,22	14 333 918,26
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 733 371,45	4 151 231,75
Kiinteistövero	1 184 656,30	1 248 923,51
Verotulot yhteensä	21 717 393,97	19 734 073,52

Valtionosuuksien erittely

	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	16 956 145	16 982 007
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 313 839	507 253
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-336 897	-395 521
Verotulomenetyksen korvaus	2 841 326	
Valtionosuudet yhteensä	19 460 574	16 586 486

Palvelujen ostojen erittely

	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	26 780 419,71	26 348 249,92
Muiden palvelujen ostot	3 389 615,86	3 476 312,07
Kunnan palvelujen ostot yhteensä yhteensä	30 170 035,57	29 824 561,99

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt poistosuunnitelmia seuraavasti: 2.4.1996 § 22 ja § 23; 6.4.1998 § 13; 14.12.1999 § 77; 29.1.2007 § 5; 29.6.2010 § 71 ja 18.12.2012 § 150. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Viimeiset poistosuunnitelman muutokset ovat tulleet voimaan 1.1.2013.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

	Poistoaika	Poistomenetelmä	Poisto-%
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto	20 %
Muut pitkävaikuttiset menot	2 – 5 vuotta	Tasapoisto	20 – 50 %
Rakennukset	20 - 50 vuotta	Tasapoisto	2 - 5 %
Kadut, tiet, torit ja puistot		Menojäännöspoisto	20 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Sillat, laiturit, uimalat		Menojäännöspoisto	25 %
Muut kiinteät rakenteet		Menojäännöspoisto	25 %
Koneet ja kalusto	3 – 15 vuotta	Tasapoisto	6,7 – 33,3 %
Soranottoalue		Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoja	

Pienet käyttöomaisuushankkeet, joiden hankintameno on alle 10.000 €, on kirjattu vuosikuluksi.

Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.			0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.			0,00	0,00
Muut pakollisten varausten muutokset	21 624,34	-105 924,15	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	45 289,34	2 325,55	45 289,34	2 325,55
Rakennusten luovutusvoitot				
Muut luovutusvoitot				
Luovutusvoitot yhteensä	45 289,34	2 325,55	45 289,34	2 325,55
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen luovutustappiot	12 327,50	0,00	12 327,50	0,00
Luovutustappiot yhteensä	12 327,50	0,00	12 327,50	0,00

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Satunnaiset tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot				
Satunnaiset tuotot yhteensä				
Satunnaiset kulut				
Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n lopettaminen	198 141,19		198 141,19	
Satunnaiset kulut yhteensä	198 141,19		198 141,19	

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2020	2019
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	79 374,15	6 000,56
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Yhteensä	79 374,15	6 000,56

Erittely poistoeron muutoksista

	Kunta	
	2020	2019
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	338 426,75	347 005,73
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)		
Poistoeron muutokset yhteensä	338 426,75	347 005,73

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen**

Maa-alueet on uudelleenarvostettu verotusarvoilla ja metsät 170 €/ha. Arvonkorotus ja arvonkorotusrahasto purettiin 31.12.2006.

Arvonkorotukset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	5 060 749	4 389 917	3 957 964	3 924 750
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	5 141 126	5 060 749	4 070 139	3 957 964
Rakennukset				
Arvo 1.1.	36 808 303	38 591 504	21 897 408	21 729 738
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	36 535 828	36 808 303	21 416 119	21 897 408
Arvonkorotukset yhteensä				

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	397 392,18	353 708,40	9 289,78	9 289,78
Muut maa- ja vesialueet	4 453 259,35	4 602 258,50	4 060 849,01	3 948 674,66
Maa- ja vesialueet yhteensä	5 150 651,53	4 955 966,89	4 070 138,79	3 957 964,44

Pysyvien vastaavien sijoitukset
--

	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserniyh-tiöt	Osakkeet osakkuus-yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osak- keet ja osuu- det	Yhteensä	Jvk- laina- saamiset	Saamiset kon- serniyhteisöt	Saamiset kuntayhty- mät	Saamiset muut yhtei- söt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	9 073 110,10	2 594,04	4 264 500,96	330 663,62	13 670 868,72	0	4 176 518,42	0	37 687,00	4 214 205,42
Lisäykset							250 000,00			250 000,00
Vähennykset	-203 171,02				-203 171,02		-203 392,00			-203 392,00
Siirrot erien välillä										
Hankintameno 31.12.	8 869 939,08	2 594,04	4 264 500,96	330 663,62	13 467 697,70	0	4 223 126,42	0	37 687,00	4 260 813,42
Arvonlennukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 869 939,08	2 594,04	4 264 500,96	330 663,62	13 467 697,70	0	4 223 126,42	0	37 687,00	4 260 813,42

Olellaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.	Lisäyks. tilikaud.	Vähenn. tilikaud.	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtym. peruspääom.	Ero
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	3 196 865,65			3 196 865,65	3 195 414,13	1 451,52
Jokilaakson koulutuskuntayhtymä	1 050 075,33			1 050 075,33	644 463,16	405 612,17
Jokilaakson musiikkiopiston kuntayhtymä	3 585,77			3 585,77	3 763,28	177,51
Pohjois-Pohjanmaan liitto	8 241,21			8 241,21	8 241,14	0,07
Peruspalvelukuntayhtymä Selänne	5 733,00			5 733,00	5 733,00	
Yhteensä	4 264 500,96			4 264 500,96	3 857 614,71	406 886,25

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Y-tunnus	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1 000 €)		
					Omasta pää- omasta	Vieraasta pää- omasta	Tilik. voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt							
Kiinteistö Oy Rillankivi	0926345-6	Pyhäjärvi	100,00%	100,00 %	2 630	10 461	-241
Pyhäjärven Kehitys Oy	1496343-0	Pyhäjärvi	100,00%	100,00 %	-218	448	-10
Kiint. Oy Pyhäsalmen Liiketalo	0591211-3	Pyhäjärvi	42,94%	69,44 %	597	44	-49
PyhäNet Oy	2551195-8	Pyhäjärvi	50,82%	50,82 %	31	2 143	82
Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy	2659164-6	Pyhäjärvi	100,00%	100,00 %	20	48	4
Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy	2659565-5	Pyhäjärvi	100,00%	100,00 %	5 491	5 051	77
Asunto Oy Pyhäjärven Toripiha	2731067-4	Pyhäjärvi	3,00%	53,70 %	506	1	1
Kuntayhtymät							
Peruspalvelukuntayhtymä Selänne	2265415-2	Haapajärvi	30,18%	30,18 %	741	2 766	674
Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhp	0679480-9	Oulu	2,16%	2,16 %	3 504	9 659	61
Pohjois-Pohjanmaan Liitto	0922484-4	Nivala	1,89%	1,89 %	33	18	6
Jokilaaksojen Koulutuskuntayhtymä	0210010-1	Nivala	3,70%	3,87 %	1 201	151	10
Jokilaaksojen Musiikkiopisto	0210007-2	Nivala	15,94%	15,94 %	20	21	4
Osakkuusyhteisöt							
Simunan Lämpö Oy	0710599-9	Pyhäjärvi	33,33%	33,33 %	18	4	

Saamisten erittely

	Kunta 2020		Kunta 2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		181 385,37		181 385,37
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Saamiset tytäryhteisöiltä yhteensä		181 385,37		181 385,37
Saamiset kuntayhtym., joissa kunta on jäsen				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		673 950,53		
Saamiset kuntayhtymiltä yhteensä		673 950,53		
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset		314 952,15		495 544,04
Lainasaamiset	30 000,00	0	30 000,00	16 500,00
Muut saamiset	25 500,00	92 346,25	64 368,00	71 332,08
Siirtosaamiset		517 089,47		630 568,34
Saamiset muilta yhteensä	55 500,00	924 387,87	94 368,00	1 213 944,46
Saamiset yhteensä	55 500,00	1 779 723,77	94 368,00	1 395 329,83

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	83 466,32	74 267,46	42 413,37	44 729,73
Työllistämistuet	39 784,30	9 903,61	39 784,30	9 903,61
Tasausrahasto	58 447,63	63 291,97		
Eu-tuet	187 046,62	125 259,91	180 067,94	113 116,67
Jokilaaksojen pelastuslaitos / palautus	33 744,05		33 744,05	
Vakuutusyhtiön korvaus, palovahinko	96 237,76		96 237,76	
Työllisyysrahaston palautus	83 532,06		83 532,06	
Muut tulojäämät	335 646,53	298 675,76	41 169,99	47 272,52
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	917 905,27	571 398,72	516 949,47	215 022,53

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	20 542 188	20 542 188	20 542 187,82	20 542 187,82
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12	20 542 188	20 542 188	20 542 187,82	20 542 187,82
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Muut omat rahastot	894 082	891 124		
Vahinkorahaston pääoma 1.1.				
Siirrot rahastoon	25 905	5 897		
Siirrot rahastosta		-2 939		
Vahinkorahaston pääoma 31.12.				
Muut omat rahastot yhteensä	919 987	894 082		
Edellisten tilikauden ylijäämä 1.1.	20 633	3 292 917	3 975 721,09	3 975 721,09
Siirto vahinkorahastoon				
Ero edelliseen tilikauteen	463 603	597 358		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	484 236	3 890 275	745 000,52	3 975 721,09
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 196 450	-3 869 642	426 871,49	-3 230 720,57
Oma pääoma yhteensä	23 142 861	21 456 903	21 714 059,83	21 287 188,34

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Kunta	
	2020	2019
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	745 000,52	3 975 721,09
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	426 871,49	-3 230 720,57
Kertynyt poistoero 31.12.	5 803 678,17	6 142 104,92
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	6 975 550,18	6 887 105,44

Erittely poistoerosta

	Kunta	
	2020	2019
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	5 803 678,17	6 142 104,92
Poistoero yhteensä	5 803 678,17	6 142 104,92

Pitkäaikaiset velat

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä esitetään velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2026 tai sen jälkeen.

	Kunta	
	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 909 489	17 273 805
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	19 909 489	17 273 805

Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Antolainat yritysten kehittämiseen	78 000,00	78 000,00	78 000,00	78 000,00
Pohjois-Pohjanmaan shp:n ky:n alijäämä				
Muut pakolliset varaukset	681 411,53	875 411,69		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	759 411,53	953 411,69	78 000,00	78 000,00

Vieras pääoma

	Kunta 2020		Kunta 2019	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		72 098,95		104 435,18
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä velat tytäryhteisöille		72 098,95		104 435,18
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 175 364,24		2 058 537,98
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä velat kuntayhtymille		1 175 364,24		2 058 537,98
Velat muille				
Saadut ennakot		133 989,00		101 130,00
Ostovelat		985 767,00		789 659,95
Muut velat		158 967,39		145 975,36
Siirtovelat		973 876,20		1 045 607,59
Yhteensä velat muille		2 252 599,59		1 981 242,90
Vieras pääoma yhteensä	0,00	3 500 062,78	0,00	4 245 346,06

Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut velat				
Liittymismaksut, kaukolämpö	1 241 462,92	1 239 673,00	0	0
Muut velat	0,00	0,00		
Muut velat yhteensä	1 241 462,92	1 239 673,00	0	0

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	210 452,64	164 881,16		
Lomapalkkajaksotukset	3 489 757,53	3 297 425,55	897 267,58	905 525,72
Korkojaksotukset	23 856,72	13 772,46	20 209,60	12 833,53
Valtionosuusennakot	45 688,00	95 288,00	45 688,00	95 288,00
Muut lyhytaikaiset siirtovelat.	481 827,21	804 402,81	10 711,02	31 960,34
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 251 582,10	4 375 769,98	973 876,20	1 045 607,59

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot**Vuokravastuut (arvolisäveroineen)**

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa	1 554 640,71	1 497 060,70		
• Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus (sisältyy edelliseen)	1 199 412,34	1 225 635,16		
Leasingvastuut yhteensä				
• Seuraavalla tilikaudella maksettavat	87 415,88	96 638,91	74 429,34	36 808,68
• Myöhemmin maksettavat	115 746,15	75 307,33	29 786,44	29 014,77
• Siitä kiinteistöihin liittyvä rahoitusleasing				0,00
Vuokravastuut yhteensä	1 757 802,75	1 669 006,94	104 215,78	65 823,45

Vastuositoumukset

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			12 106 751,69	8 423 613,24
Jäljellä oleva pääoma			8 881 135,81	9 063 790,62
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 050 820,68	1 541 124,95	3 050 820,68	1 541 124,95
Jäljellä oleva pääoma	1 726 527,93	1 426 401,65	1 726 527,93	1 426 401,65
Kiinnitykset				
Tiloihin	2 602 467,32	2 568 829,73	2 602 467,32	2 568 829,73
Yrityskiinnitykset	168 187,93	168 187,93	168 187,93	168 187,93

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kunta	
	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12..	34 226 944,00	31 594 506,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	21 327,00	20 787,00

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 392 362,51	4 702 756,13	2 362 215,88	4 663 093,73
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu				
Sosiaali- ja terveydenhuollon kunnallisen toimintayksikön sisäilma- ja kosteusvauriohankkeen valtionavustus - valtionavustuspäätös 27.6.2014 - lopullinen päätös 3.3.2017 - sisältää omaisuuden käyttö- ja luovutusrajoituksen 15 vuoden ajaksi.	1 711 232,61	1 711 232,61	1 711 232,61	1 711 232,61
Muu vastuu		3 307,85		

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot**Henkilöstön määrä**

	Kunta	
	2020	2019
Yleishallinto	25	30
Alueelliset maaseutupalvelut	4	4
Sosiaali- ja terveystoimi	1	1
Opetus- ja kulttuuritoimi	137	135
Yhdyskuntapalvelut	54	54
Henkilöstö yhteensä (sisältää vakinaiset, määräaikaist sekä työllistetyt)	221	224

Henkilöstökulut

	Kunta	
	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	9 666 030,25	9 898 756,44
Henkilöstökulut, jotka aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin	143 010,55	124 372,19
Henkilöstökulut yhteensä	9 809 040,80	10 023 128,63

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2020	2019
Suomen Keskustapuolue	3 474,39	3 690,75
PRO Pyhäjärvi	86,20	167,60
Pyhäjärven Työväenyhdistys SDP	1 589,40	1 734,60
Pyhäjärven Vasemmisto ry	1 446,15	1 466,10
Kansanliike Pyhäjärvi ry	353,00	375,90
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	6 949,14	7 434,95

Tilintarkastusyhteisön palkkiot

	2020	2019
Tilintarkastajan palkkiot		
Tarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	13 100,55	9 149,90
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	6 879,40	2 448,60
Muut palkkiot		
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	19 979,95	11 643,50

Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Pyhäjärven kaupunki on ostanut Pyhäjärven Kehitys Oy:ltä elinkeinopalveluja 200.000 euron edestä. Elinkeinopalvelujen ostamisesta on päätetty talouarvion laatimisen yhteydessä.

Pyhäjärven kaupunki on antanut Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:lle avustusta risteysalueen kaukolämpötaksan kompensointiin 20.000 euroa. Kaupunginvaltuusto on päättänyt 28.1.2013, että yritys- ja elinkeinotoiminnan yleisten edellytysten parantamiseen kuuluvana elinkeinostrategisena toimenpiteenä alueen asemakaava-alueelle sijoittuvien teollisuusyritysten kaukolämpöenergian hintaa subventoidaan elinkeinostrategiassa tarkemmin päätettävällä tavalla. Päätöksen mukaisesti talousarviossa on varattu määräraha, jolla kompensoidaan risteysalueen kaukolämpötaksaa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen 31.8.2009 § 89 mukaisesti on päätetty varata vuosittain talousarvioon yritystukena kaukolämpölaitoksen vuosittain maksaman suurkuluttaja-alennusta vastaava määrä. Suurkulutusrajana on ollut 500 MWh/vuosi. Vuonna 2018 Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:lle on maksettu 6.000 euroa suurkuluttaja-alennusta.

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sopimuksen 24.4.2017.

Ristiriitatilanteet pyritään aina ratkaisemaan keskusteluiin ja neuvotteluiin kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan välillä.

Mikäli kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja yhdessä toteavat, että kaupungin etu vaatii kaupunginjohtajan virkasuhteen purkamista, ja purkautumisen syynä ei ole kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 41 §:n mukainen peruste, voivat kaupunginjohtaja ja kaupunginvaltuusto purkaa virkasuhteen yhteisesti sopien. Tällöin kaupunginjohtajalle maksetaan irtisanomisajan (6 kk) palkan lisäksi viimeisen palkanmaksun yhteydessä kuuden (6) kuukauden palkkaa vastaava siirtymäkorvaus. Mikäli kaupunginjohtaja irtisanotaan kulloinkin voimassa olevan kuntalain asiaa koskevan asiakohdan (sopimuksen allekirjoitushetkellä 25 §) mukaisesti ilman, että on päästy yksimieliseen sopimukseen, kaupunginjohtajalle maksetaan irtisanomisajan palkka (6 kk). Kaupunginjohtajan irtisanoutuessa muussa tapauksessa käytetään normaalia yhden (1) kuukauden irtisanomisaikaa, mikäli muuta ei yhteisesti sovita.

Tositesarjat

Laji	ID-sarja Tos.nro	Tos.laji Tos.nro	ID-sarja	Tositelaji	Säilytysaika
Kassatositteet	11001- 11508	1 - 508	31	310	Kuluva vuosi + 10 v.
Muistiotositteet	9501- 10011	1 - 511	40	400	"
Ostoreskontra / paperilaskut	78001 - 81500	1 - 3469	20	200	Kuluva vuosi + 10 v.
Ostoreskontra / verkkolaskut	57001 - 60632	1 - 3587	21	210	"
Ostoreskontra / projektit	1401- 1649	1 - 244	22	220	Proj.kauden päätyminen + 10 vuotta
Ostoreskontra / maksatus	3001- 3263	1 - 263	30	300	Kuluva vuosi + 10 v.
Myyntiresk./ suoritukset	5601- 6046	1 - 446	32	320	Kuluva vuosi + 10 v.
Myyntiresk./ laskutussirrot	5001- 5296	1 - 296	10	100	"
Käyttöomaisuuskirjanpito	1901- 1992	1 - 92	80	800	Kuluva vuosi + 10 v.
Palkkakirjanpito	2801- 2980	1 - 180	60	600	Kuluva vuosi + 10 v.
Konsernitilinpäätös	1 - 16				Kuluva vuosi + 10 v.
Liitetietositteet	1 - 15				Kuluva vuosi + 10 v.

Säilytystapa

Säilytetään paperitilusteina arkistossa.

Käytetyt kirjanpitokirjat tilikaudella 2020:

Päiväkirja

Pääkirja

Tilikirja

Tasekirja

Tase-erittelyt liitetietoine

7. ALLEKIRJOITUKSET

PYHÄJÄRVEN KAUPUNGINHALLITUS

Pyhäjärvi 29 . 3 . 2021

Allekirjoitukset:

Kauranen Asko
puheenjohtaja

Leskinen Jorma
I varapuheenjohtaja

Hynninen Mirja
II varapuheenjohtaja

Koski Heikki

Pappila Eeva-Riitta

Kjell Kurtén

Leppäharju Raija

Kiviniemi Henrik
kaupunginjohtaja

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Pyhäjärvi ____ . ____ . 2021

BDO Audiator Oy

Risto Hyvönen
tilintarkastaja, HT, JHT

8. HENKILÖSTÖRAPORTTI

YLEISTÄ

Henkilöstöraportissa kuvataan henkilöstövoimavaroja tunnusluvuilla. Raportissa kuvataan vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön määrä, rakenne, osaamisen kehittämistä, terveydellistä toimintakykyä ja työhyvinvointia sekä henkilöstökustannuksia. Tiedot kuvaavat tilinpäätöshetken tilannetta 31.12.2020 tai vaihtoehtoisesti koko tilinpäätösvuotta.

Raportti on laadittu Kuntatyönantajien suosituksen mukaisesti. Käytössämme on ollut Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen Abilita henkilöstöhallinnon järjestelmä. Kaikkia Kuntatyönantajan suosituksen mukaisia tunnuslukuja ei Abilitasta saatavien tietojen perusteella ole voitu laskea. Raportissa on esitetty olennaisimmat tiedot, jotka on luotettavasti saatu selville.

Pyhäjärven kaupungin toiminnassa tapahtuneet muutokset ovat vaikuttaneet henkilöstöraportin sisältöön. Tämän vuoksi eri vuosien tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia.

Syksyllä 2020 hyväksyttiin Pyhäjärven kaupungin henkilöstöstrategia vuosille 2020-2022. Strategian visiona on ”Työniloa, innostusta ja hyvinvointia – yhdessä tehden”. Strategisiksi painopisteiksi nostettiin:

1. Työhyvinvoinnin tukeminen
2. Osaamisen varmistaminen
3. Johtamisen ja esimiestyön kehittäminen

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.2020

Seuraava taulukko kuvaa Pyhäjärven kaupungin vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön määrää vuoden viimeisen päivän tilanteessa. Henkilöstön määrään on laskettu mukaan kaikki työntekijät, joilla on ollut voimassa oleva työ-/virkasuhde 31.12.2020. Henkilöstöön kuuluu kuukausi- ja tuntipalkkaisia työntekijöitä/viranhaltijoita.

Henkilöstön määrän kehitys vuosina 2016 – 2020

Vuosi	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Vakinainen henkilökunta					
Hallintotoimi	9	11	11	11	11
Alueelliset maaseutupalvelut	5	5	5	4	4
Sivistystoimi	107	104	103	99	105
Tekninen toimi	54	52	47	44	41
YHTEENSÄ VAKINAINEN	175	172	166	158	161
Sijaiset ja määräaikaiset, työllistetyt					
Hallintotoimi	5	6	5	10	6
Työllistetyt	13	5	12	10	15
Sivistystoimi	37	39	41	36	32
Tekninen toimi	25	20	10	10	7
YHTEENSÄ SIJAISET ym.	80	70	68	66	60
KAIKKI YHTEENSÄ	255	242	234	224	221

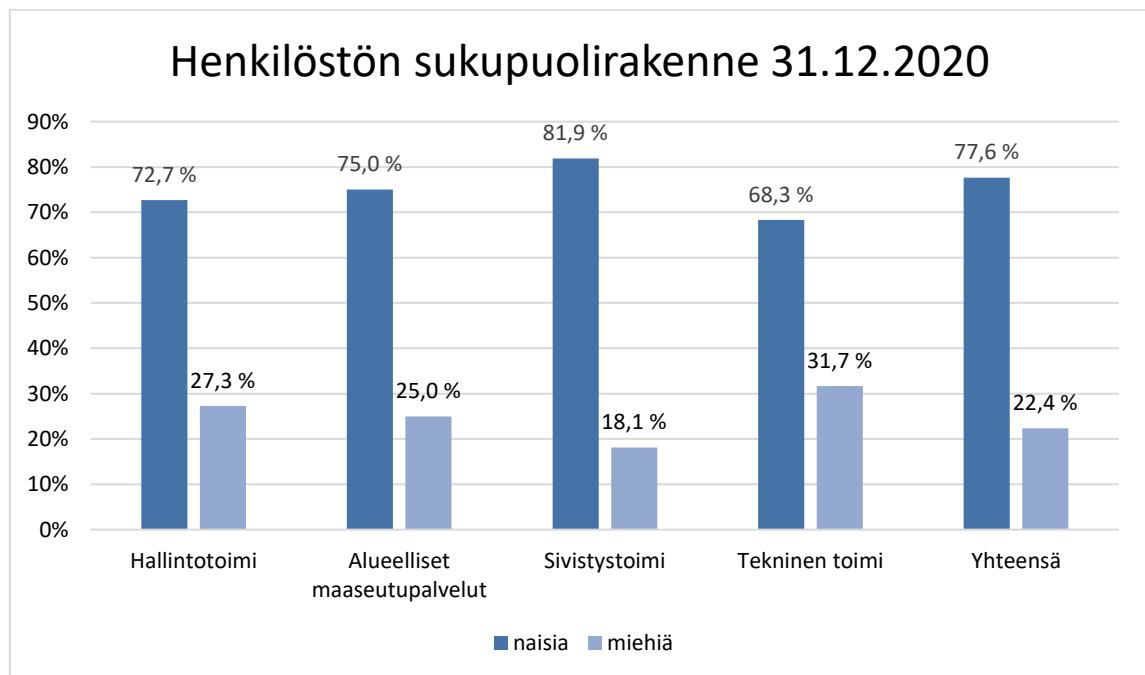
Vakinaisen henkilöstön määrän vaihteluun eri vuosien välillä vaikuttaa tarkasteluajankohta. Vuoden viimeisen päivän tilanteessa on ollut avoimia tehtäviä. Henkilöstön määrään merkittävästi vaikuttaneita muutoksia ei tarkasteluvuosina ole ollut. Vuonna 2018 Köpsinrinteen palvelukeskuksen ruokahuollon henkilöstö (2 henkilöä) siirtyi liikkeenluovutuksella Attendo Oy:lle.

Vakinaisten palvelussuhteiden osuus kasvoi edellisen vuoden tilanteeseen verrattuna. Vuoden 2020 lopussa vakinaisten palvelussuhteiden osuus oli 72,9 % kaikista palvelussuhteista ja vuoden 2019 lopussa 70,5 %. Määräaikaisten palvelussuhteiden osuus laski vastaavasti 2,4 prosenttia ja oli 27,1 % vuoden 2020 lopussa.

Vakinaisten virkojen ja työsuhteiden täyttöluvat antaa kaupunginhallitus valtuuston myöntämien talousarvioresurssien puitteissa. Määräaikaista henkilöstöä on palkattu, jotta toimintaa on voitu toteuttaa täysimääräisesti. Lakisääteisten tehtävien hoitaminen vaatii usein sijaisen ottamista poissaolevan tilalle. Määräaikaisessa palvelussuhteessa työskenteli eri tehtävissä olevien työ-/virkavapaasijaisten lisäksi projektien henkilöstöä ja työllistettyjä.

Pyhäjärven kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä naisia oli 77,6 % ja miehiä 23,4 %. Toimialueittain naisten ja miesten osuudet jakautuivat seuraavasti:

Kunnallisesta henkilöstöstä oli naisia 80 % ja miehiä 20 % vuonna 2019. Vakinaisessa palvelussuhteessa työskenteli 77% henkilöstöstä. (Lähde Kuntatyönantajat: <https://www.kt.fi/tilastot-ja-julkaisut/henkilostotilastot>, viitattu 29.1.2021)

HENKILÖSTÖRAKENNE

Keski-ikä

Vakinaisen henkilökunnan keski-ikä vuosina 2015 – 2020

Sukupuoli	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Miehet	48,8	45,7	46,2	46,7	47,6	48,2
Naiset	51,2	49,7	49,7	48,9	49,4	49,4
Kaikki	51,8	49,0	49,0	48,3	49,0	49,1

Keski-ikä on noussut vain hieman vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 49,1 vuotta. Määräaikaisen henkilöstön keski-ikä oli 41,6 vuotta.

Kunta-alalla työskentelevän vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 47,8 vuotta vuonna 2019. Kun huomioidaan myös määräaikainen henkilöstö, tippuu keski-ikä 45,7 vuoteen. Määräaikainen henkilöstö on kunta-alalla huomattavasti nuorempaa kuin vakinainen henkilöstö. Määräaikaisen henkilöstön keski-ikä vuonna 2019 oli 39,1 vuotta. (Lähde Kuntatyönantajat: <https://www.kt.fi/tilastot-ja-julkaisut/henkilostotilastot/ika>, viitattu 29.1.2021)

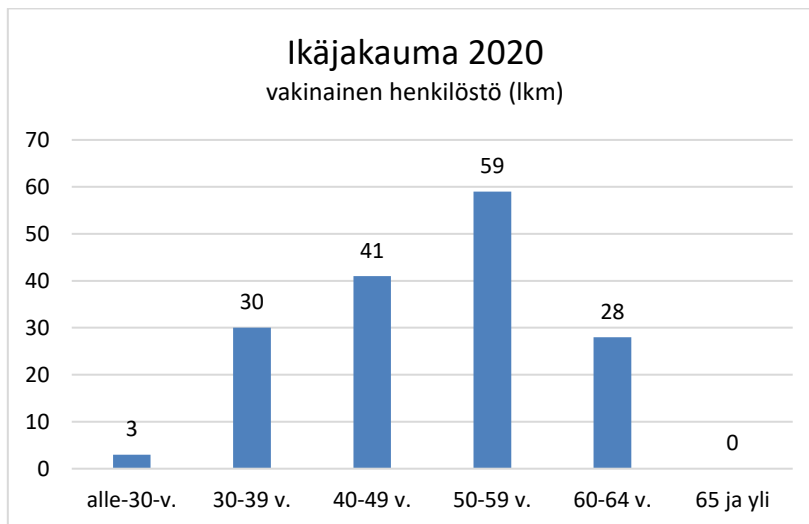
Keski-ikä toimialueittain ja ikäjakauma

Vakinaisen henkilökunnan keski-ikä toimialueittain vuosina 2015 – 2020

Toimialue	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hallintotoimi	52,7	55,6	50,0	47,9	49,7	50,7
Alueelliset maaseutupalvelut	45,8	46,8	47,8	48,8	54,5	55,5
Sivistystoimi	46,5	46,7	47,5	47,9	47,9	48,2
Tekninen toimi	50,0	52,7	50,2	49,3	50,7	50,4

Vakinaisessa palvelussuhteessa olevien ikäjakauma vuonna 2020

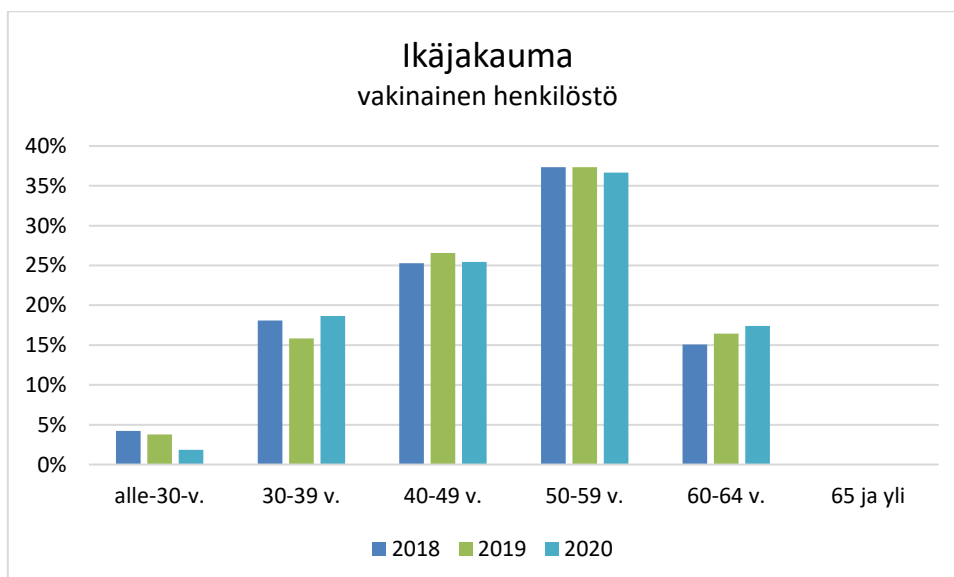
Ikävuodet	Naiset	Miehet	Yhteensä	%-osuus
alle 30-vuotiaat	2	1	3	1,9 %
30-39-vuotiaat	25	5	30	18,6 %
40-49 -vuotiaat	29	12	41	25,5 %
50-59 -vuotiaat	44	15	59	36,6 %
60-64 -vuotiaat	25	3	28	17,4 %
65 ja yli	0	0	0	0,0 %
Yhteensä	125	36	161	100,0 %

Suurin ikäluokka vuonna 2020 oli edelleen 50-59 -vuotiaat, joka oli suurin ikäluokka myös vuonna 2019. Ikäluokan osuus oli 36,6 % vakinaisesta henkilöstöstä. Sama ikäluokka oli 30,6 % osuudellaan suurin koko kunta-alalla vuonna 2019 (Lähde Kuntatyöntajat: <https://www.kt.fi/tilastot-ja-julkaisut/henkilostotilastot/ika>, viitattu 29.1.2021).

Ikääntyminen

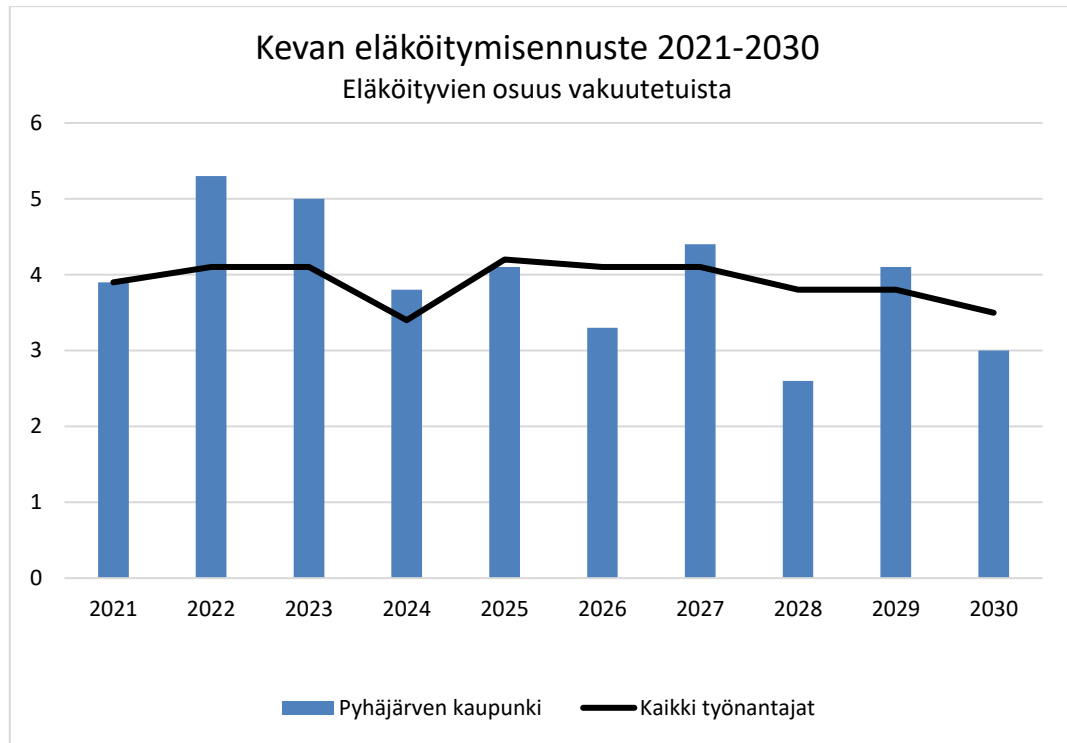
Yli 60-vuotiaiden osuus vakinaisesta henkilöstöstä on noussut viime vuosina. Vuonna 2018 osuus oli 15,1 %, vuonna 2019 16,5 % ja vuonna 2020 17,4 %. Yli 50- vuotiaiden osuus oli 52,4 % vuonna 2018, 53,8 % vuonna 2019 ja 54,0 % vuonna 2020.

Pyhäjärven kaupungin palveluksesta eläköityvien määrää ennakoidaan laskennallisiin tietoihin pohjautuvan Kevan eläköitymisennusteen mukaan. Ennusteen mukaan vuosina 2021-2030 olisi jäämässä vanhuuseläkkeelle 60 henkilöä. Suhteutettuna tilanteen 31.12.2020 vakinaiseen henkilöstömäärään on eläköityvien osuus 37,3 %. Henkilömäärä ei sisällä arviota varhennettujen vanhuuseläkkeiden määrästä. Ennuste pohjautuu vuoden 2019 vakuutettujen tilanteeseen ja vuoden 2021 organisaatietietoihin.

Seuraava kuvaaja osoittaa Pyhäjärven kaupungin palveluksesta eläköityvien osuuden verrattuna Kevan laskemaan verrokkiin. Kevan mukaan kunta-alalla tulee eläköitymään seuraavan kymmenen vuoden aikana keskimäärin kolmasosa henkilöstöstä. Osuudet on laskettu vertaamalla eläköityvien määrää vastaavaan edeltävänä vuonna palveluksessa 31.12. olleeseen henkilöstömäärään.

Eläköityvien osuus sisältää tässä kuvaajassa vanhuuseläkkeet, työkyvyttömyyseläkkeet ja osatyökyvyttömyyseläkkeet. (Lähde Keva: <https://www.keva.fi/uutiset-ja-artikkelit/joka-kolmas-kunnan-ja-valtion-tyontekija-elakkeelle-seuraavan-kymmenen-vuoden-aikana/>)

Ikääntyvä henkilöstö tuo haasteita, sillä eläkkeelle siirtyvien henkilöiden mukana menetetään paljon kokemusta ja hiljaista tietoa. Uusien henkilöiden rekrytointiin ja perehdyttämiseen täytyy kiinnittää huomiota lähivuosina.

OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Osaamisen kehittämiseen sisältyy henkilöstön ammatillista pätevyyttä vahvistavia koulutuksia (oman alan kurssit, täydennys- ja jatkokoulutukset). Osaamista kehitetään myös työpaikalla tapahtuvalla oppimisella sekä toimintatapoja uudistamalla. Pyhäjärven kaupungille on laadittu koulutussuunnitelma.

Vuonna 2020 koronavirusepidemiatilanne vaikutti koulutuksiin osallistumiseen. Tammi-maaliskuussa henkilöstö osallistui aktiivisesti koulutuksiin. Koulutuspäiviä kertyi alkuvuonna enemmän kuin edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana. Maaliskuussa voimaan tulleet koronaepidemian hillitsemiseksi tarkoitetut rajoitukset saivat koulutuksen järjestäjät perumaan suunnitelluja lähikoulutuksia. Etäkoulutukset lisääntyivät koulutustarjonnassa kevään myötä. Koulutuksiin osallistuminen lisääntyi vasta syksyllä ja oli vähäisempää kuin edellisenä vuonna. Koko vuonna koulutuspäiviä kertyi 39 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2019.

Työnantajan järjestämää tai muutoin hankkimaa kokopäiväistä koulutusta oli yhteensä 119 koulutuspäivää (v. 2019 yhteensä 195 päivää) ja niihin osallistui 50 henkilöä (60 henkilöä v. 2019). Koulutuspäivät olivat palkallisia työpäiviä.

Opintovapaata käytti 1 henkilö (v. 2019 käytti 2 henkilöä) ja vapaiden kesto yhteensä oli 296 kalenteripäivää (v. 2019 yhteensä 674 kpv).

Koulutuspäivien ja koulutuksiin osallistuneiden määrät sekä keskimääräinen koulutuspäivien määrä per osallistuja vuonna 2020:

	koulutus-päivät	osallistujien määrä	päivää/ osallistuja	opintovapaa päivät	osallistujien määrä	päivää/ osallistuja
Hallintotoimi	7	5	1,4			
Alueelliset maaseutupalvelut	12	3	4			
Sivistystoimi	96	40	2,4	296	1	296
Tekninen toimi	4	2	2			
Yhteensä	119	50	2,4	296	1	296

Koulutusmäärärahan käyttö

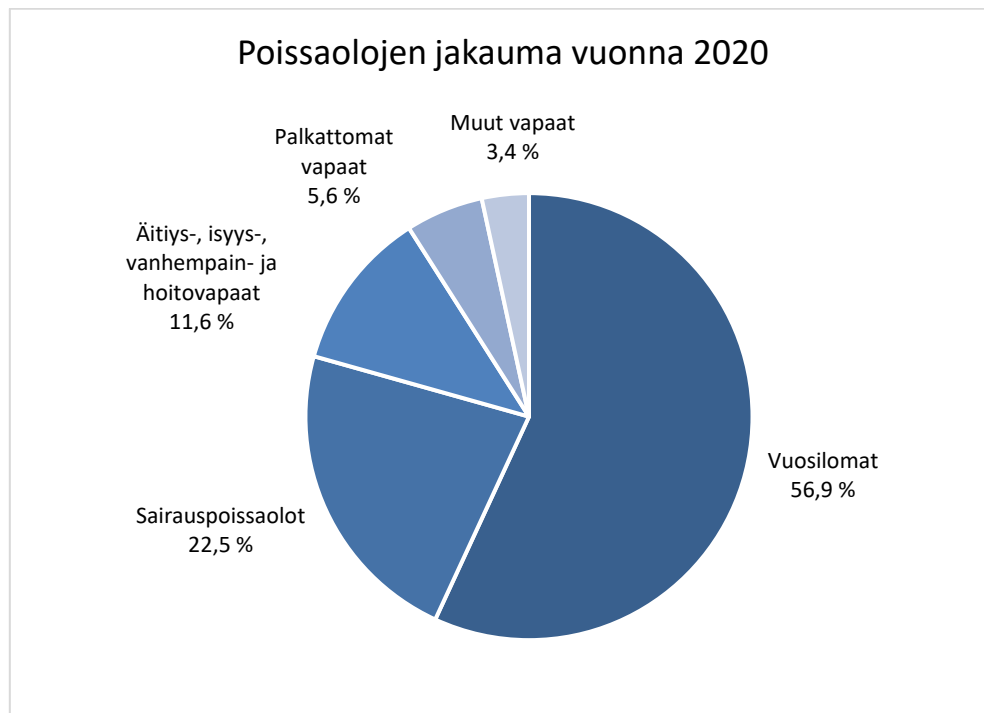
TA2020 69.740 eur

TP2020 22.866,62 eur (47.829,09 eur TP2019)

POISSAOLOT

Henkilöstön poissaoloja kertyi tilinpäätösvuonna yhteensä 11.981 kalenteripäivää (12.092 kpv v. 2019). Suurin osa poissaoloista oli vuosilomaa, jota pidettiin 6.816 kalenteripäivää (6.666 kpv v. 2019). Sairauspoissaoloja kertyi 2.692 kalenteripäivää (2.656 kpv v. 2019). Sairauspoissaolot sisältävät työtapaturmista/ammattitaudeista johtuneet poissaolot. Palkattomia vapaita pidettiin 674 kalenteripäivää (854 kpv v. 2019).

Äitiysvapaata, isyysvapaata, vanhempainvapaata ja hoitovapaata pidettiin yhteensä 1.392 kalenteripäivää (1.428 kpv v. 2019). Muut vapaat sisältävät muun muassa kuntoutuspoissaolot, vuorotteluvapaat ja tilapäiset hoitovapaat. Muita vapaita oli yhteensä 407 kalenteripäivää (488 v. 2019). Eniten muissa poissaoloissa oli vuorotteluvapaita ja tilapäisiä hoitovapaita. Vuorotteluvapaalla oltiin 151 kalenteripäivää (307 kpv v. 2019). Tilapäistä hoitovapaata oli yhteensä 142 kalenteripäivää (201 kpv v. 2019).

Vuonna 2019 vuosilomat olivat 55,1 %, sairauspoissaolot 22,0 %, äitiys-, isyys-, vanhempain- ja hoitovapaat 11,8 %, palkattomat vapaat 7,1 % ja muut vapaat 4,0 % henkilöstön poissaoloista.

TERVEYDELLINEN TOIMINTAKYKY JA TYÖHYVINVOINTI

Henkilöstön sairastavuus

Vuonna 2020 henkilöstön sairauspoissaoloja kertyi 2.692 kalenteripäivää. Sairauspoissaolot lisääntyivät 36 kalenteripäivää edelliseen vuoteen verrattuna (2.656 kpv v.2019). Sairauspoissaolojen määrään lasketaan terveysperustaiset sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot. Määrässä on mukana myös esimiesten myöntämät lyhyet sairauspoissaolot. Tapaturman tai ammattitaudin vuoksi poissaoloja oli 61 kalenteripäivää (44 kpv v.2019). Vakuutusyhtiön tilaston mukaan tapaturmia työssä tai työmatkalla sattui 11 kappaletta vuonna 2020 (15 kpl v. 2019).

Sairauspoissaoloissa lisääntyivät suhteellisesti eniten esimiesten myöntämät sairauslommat. Pyhäjärven kaupungin johtoryhmä linjasi maaliskuussa, että henkilöstö sai omalla ilmoituksella olla poissa töistä 5 kalenteripäivää (aiemmin 3 kalenteripäivää). Muutos tehtiin vallitsevan koronavirustilanteen takia. Linjaus oli edelleen voimassa henkilöstöraportin laatimishetkellä keväällä 2021.

Esimiesten myöntämiä sairauspoissaoloja oli 244 kalenteripäivää (168 kpv v. 2019). Jaksoja oli 109, joista 16 jaksossa oli myönnetty neljän tai viiden päivän poissaolo.

Henkilökunnan sairauspoissaolot vuonna 2020 poissaolon pituuden mukaan jaoteltuna

Toimialue	1-3 pv	4-10 pv	11-60 pv	61-90 pv	91-180 pv	yli 180 pv	yhteensä
Hallintotoimi	38	35	27				100
Maaseutupalvelut	5						5
Sivistystoimi	322	242	480	68	151		1263
Tekninen toimi	68	104	417	146	353	236	1324
Yhteensä	433	381	924	214	504	236	2692

Keskimäärin sairauspoissaoloja oli 12,2 kalenteripäivää per työntekijä (11,9 kpv v. 2019, 12,5 kpv v. 2018). 2/3 palkallisia sairauspoissaolopäiviä oli 671 kalenteripäivää (395 kpv v. 2019, 470 kpv v. 2018) ja palkattomia 59 päivää (151 kpv v.2019, 246 kpv v. 2018). 10 % sairastaneista työntekijöistä muodostaa 59 % sairauspoissaoloista (10% / 53% v. 2019). 33 % sairastaneista kertyi sairauspoissaoloja 3 kalenteripäivää tai vähemmän (25% v. 2019). Korvauksia Kansaneläkelaitokselta ja vakuutusyhtiöiltä saatiin yhteensä 87.066 euroa (67.656 eur v. 2019).

Henkilöstön jaksamisen tukeminen ja työkykyä ylläpitävä toiminta

Työkyvyn tukemiseen ja toimiin työkyvyn palauttamiseksi noudatetaan Pyhäjärven kaupungin varhaisen tuen mallia. Tarvittaessa työntekijän työelämässä pysymistä, työelämään palaamista tai sinne pääsemistä on tuettu Kelan harkinnanvaraisella kuntoutuksella.

Työterveyshuollonpalvelut ostetaan Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen työterveyshuollosta. Sopimus sisältää lakisääteisen ehkäisevän ja työkykyä ylläpitävän toiminnan sekä yleislääkäritasoisien sairaanhoidon. Vuonna 2020 työterveyshuollon kustannuksista 55,5 % oli korvausluokka I:n (työpaikkaselvitykset, neuvonta, terveydentilan työ- ja toimintakyvyn seurausta) toimenpiteisiin kuuluvaa. Vuonna 2019 korvausluokka I:n osuus oli 50 %.

Vuonna 2020 työterveyshuollon kustannukset olivat 75.120,19 euroa (86.082,95 eur v. 2019). Kustannuksista haetaan Kelalta korvausta. Työterveyshuollon palvelut ovat sisältäneet myös etäpalvelua. Työterveyshuolto on tehnyt työpaikkaselvityksiä. Työterveysneuvotteluja on käyty tarvittaessa. Työntekijän työkyvyn kartoittamiseksi ollaan yhteydessä työterveyshuoltoon, kun sairauspoissaoloja on kertynyt yli 30 päivää kalenterivuoden aikana. Päivitetty työterveyshuollon toimintasuunnitelma ajalle 1.1.2021-31.12.2025 hyväksyttiin henkilöstöjaostossa 9.12.2020 §34.

Henkilöstön vapaa-ajan harrastamista tuettiin Tyky Kuntoseteli+ liikunta- ja kulttuuriseteleillä. Seteleitä annettiin vakinaiselle ja vähintään puolen vuoden määräaikaissa palvelussuhteessa työskenteleville 40 euron arvosta. Vuonna 2020 tyky-seteleitä käytti 154 henkilöä (95 hlö v. 2019). Seteleiden jakamistapaa uudistettiin, mikä sai useamman ottamaan käyttöön työnantajan tarjoaman edun.

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2020

Virkistysiltapäiviä toimipisteet ovat järjestäneet mahdollisuuksien mukaan. Koko henkilöstön yhteistä jouluruokailua ei voitu järjestää vuonna 2020 koronaepidemiatilanteen hillitsemiseksi voimassa olleiden suositusten takia. Jouluruokailuun varatun määrärahan toimipisteet saivat käyttää parhaaksi katsomallaan tavalla työhyvinvointiin.

Pyhäjärven kaupunki tukee henkilöstöä tupakoinnin lopettamisessa. Työpaikkamme on ollut savuton työpaikka vuodesta 2012 lähtien. Tukea tupakoinnin lopettamiseen antaa työterveyshuolto. Kaupunki on sitoutunut maksamaan kahden kuukauden vieroitushoidon, mikäli tupakoinnin lopettamisen apuna käytetään lääkehoitoa.

HENKILÖSTÖN VAIHTUVUUS

Vakinaisesta henkilökunnasta jäi eläkkeelle 7 henkilöä (4 hlö v.2019). Vuonna 2020 eläköidytettiin keskimäärin 62 vuoden ja 4 kuukauden iässä (63 vuotta v.2019).

Päätyneitä palvelussuhteita oli 1 (9 kpl v.2019). Alkaneita palvelussuhteita oli 8 (7 kpl v.2019).

PALKKAUS- JA HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET

Palkka- ja muut henkilöstökustannukset vuosina 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020	muutos 2020/2019
	milj.€	milj.€	milj.€	milj.€	milj.€	%
Rahapalkka	7,55	7,56	7,52	7,61	7,44	-2,3 %
Eläkekulut	2,5	2,15	2,1	2,1	2,1	0,7 %
Muut henkilöstökulut	0,41	0,37	0,26	0,25	0,20	-17,3 %
YHTEENSÄ	10,46	10,08	9,88	9,96	9,76	-2,1 %
Henkilöstökorvaukset	0,11	0,1	0,07	0,06	0,09	38,5 %
YHTEENSÄ	10,35	9,98	9,81	9,90	9,66	-2,4 %

Vuoden 2020 palkka- ja muut henkilöstökustannukset laskivat 2,4 prosenttia vuoden 2019 palkkakustannuksiin verrattuna. Ns. kilpailukyky sopimus vaikutti laskemalla sairausvakuutusmaksua ja työttömyysmaksua vuonna 2018.

Maksetut luottamustoimipalkkiot vuosina 2016 – 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Tilintarkastus	11 547,80	7 020,04	9 680,60	8 113,00	5 346,84
Kaupunginvaltuusto	29 632,75	36 322,20	35 499,08	27 137,62	22 684,00
Kaupunginhallitus	35 379,00	35 727,62	26 871,12	20 972,92	25 872,68
Maaseutulautakunta	939,10	809,00	746,00	757,00	959,20
Sivistyslautakunta	8 095,00	8 805,00	7 055,00	8 185,00	5 642,74
Tekninen lautakunta	4 212,00	4 429,00	4 829,00	3 939,00	5003,00
Muut toimielimet	5 134,00	11 942,21	6 294,55	12 894,29	3 235,69
Yhteensä	94 939,65	105 055,07	90 975,35	81 998,83	68 744,15

Palkitseminen

Pyhäjärven kaupungin henkilöstöjaosto valitsi vuoden 2020 Valopilkuksi Ikosen koulun rehtori Maria-Leena Mehtälän. Vuoden Valopilku -palkinto annetaan kaupungin työntekijälle, jolla on positiivinen ja kehitysmuotoinen asenne tuloksekkaan työn lisäksi. Pyhäjärven alakoulujen yhdistäminen yhden alakoulun malliksi oli massiivinen työ, jonka Maria-Leena Mehtälä hoiti. Yhdessä muun henkilökunnan kanssa luotu toimiva alakoulu on saanut lapsilta ja huoltajilta paljon kiitosta. Palkinto luovutettiin Ikosen koulun henkilökunnalle järjestetyssä tilaisuudessa.

Henkilöstöä on muistettu syntymäpäivinä, eläkkeelle siirtyessä ja palvelussuhteen päättyessä kaupungin merkkipäiväsäännön mukaisesti.

Henkilöstöllä on mahdollisuus esittää kaupungin toimintaa kehittäviä aloitteita. Aloitteita ovat kaikki kehitysehdotukset, jotka pyrkivät kehittämään kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaa. Henkilöstö voi esittää aloitteita myös oman toimialueen ulkopuolelta. Tehdyt aloitteet palkitaan aloitepalkkio-ohjeen mukaisesti tunnustuspalkinnolla tai aloitepalkkiolla. Vuonna 2020 henkilöstö ei tehnyt aloitteita.

9. TYTÄRYHTIÖT

Pyhjärven Kehitys Oy

Toimitusjohtaja

1. YLEISTÄ

Pyhjärven Kehitys Oy on Pyhjärven kaupungin kokonaan omistama osakeyhtiö. Yhtiön toimialana on Pyhjärven kaupungin ja alueellisen elinkeinoelämän edistäminen ja siihen liittyvien palvelujen tuottaminen tarjoamalla liiketoiminnan perustamisneuvontaa ja liikeyritysten kehittämiskonsultointia, hallinnoimalla elinkeinoelämän kehittämishankkeita, sekä tekemällä sijoituksia työllistäviin hankkeisiin.

2. OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Yhtiön osakepääoma 31.12.2020 oli 626.489,33 € ja osakkeiden lukumäärä 9415. Yhtiö omistaa KOy Pyhäsalmen Liiketalon osakkeista 26,5 %.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Hallitus kokoontui kuluneen vuoden aikana 7 kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 17.6.2020. Tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT, JHT Tiina Mikkonen-Brännkärr suorittaa toimintavuoden 2020 tilintarkastuksen.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut Markku Kärkkäinen 8.12.2020 asti ja varapuheenjohtajana Kimmo Luukkonen. Yhtiökokoukseen asti hallituksen jäsenenä toimivat: Mirja-Liisa Hynninen, Maritta Lappalainen, Juhani Pyhtilä ja Marja-Leena Våg. Yhtiökokouksessa jäseneksi valittiin Markku Kärkkäinen (puheenjohtaja), Juhani Laahana, Maritta Lappalainen, Juhani Pyhtilä, Mirja Hynninen ja Marja-Leena Våg sekä varajäseniksi Taimi Piippo, Jere Hakkarainen ja Kjell Kurtén.

4. HENKILÖSTÖ

Yhtiöllä oli tilikauden aikana palveluksessa keskimääräinen 2 henkilöä. Palkkoja ja palkkioita maksettiin yhteensä 144 733,96 €.

Toimitusjohtajana toimi Risto Alaheikka ja toimistosihteerinä Helena Matinniemi.

5. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Kiinteistöliiketoiminnan siirto tapahtui 1.1.2018 osittaisjakautumisen kautta Kiinteistö Oy Rillankivelle. Pyhjärven Kehitys on avustanut Kiinteistö Oy Rillankiveä vuokralaisten etsimisessä, tilojen tarjoamisessa ja markkinoinnissa, sekä tarpeen mukaan myös vuokralaisneuvotteluissa ja yhteydenpidossa nykyisiin ja uusiin vuokralaisiin.

Valtateiden E75 ja 21 risteysalueen kehittämiseksi on kontaktoitu sijoittumispotentiaalisia yrityksiä erityisesti kaupan ja palveluiden alalta. Yhteistyössä Sikla Tilat Oy:n kanssa on jatkettu työnimellä "Lumo" liikekeskuksen suunnittelutyötä kyseiselle risteysalueelle sekä kartoitettu ja kontaktoitu potentiaalisten vuokralaisehdokkaita.

Pyhjärven Kehitys Oy:n toimesta ja yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa on järjestetty koulutus- ja infotilaisuuksia perinteisistä yritystoiminnan rahoitusmahdollisuuksista, markkinoinnin ja asiakaspalvelun kehittämisestä sekä pandemiatilanteen takia haussa olleista tukimahdollisuuksista ja -muodoista (työmarkkinatuki, ELY:n poikkeusrahoitus, kustannustuki yms). Yhtiö järjesti etupäässä yhteis-työssä muiden tahojen kanssa (mm. 63 Degrees North-hankkeen kanssa) yhteensä 21 tapahtumaa/koulutustilaisuutta.

Matkailupuolella pandemiatilanne esti osallistumasta messu- ja muihin yleisö- ja joukkotapahtumiin sekä järjestämästä suurelle yleisölle tarkoitettuja tilaisuuksia. Matkailuinfo toimi jälleen Kahvila Karnevaalin yhteydessä ja osittain myös makasiinitorilla grillikahvion kautta.

Kehitysyhtiö toimintakertomusvuonna ei ole hallinnoinut hankkeita.

6. TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Yhtiön liikevaihto vuonna 2020 oli 223 984 € (V. 2019 420.745 €, v. 2018 376.546 €), josta elinkeinopalvelutuotot kaupungilta oli 200.000 € (200.000 €, 200.000 €), EU-hanketulot 8 228 € (V 2019 184.622 €), vuokratuotot 14.967 € (21.521 €, 24.340 €) ja muut tuotot 759,57 €.

Tilikauden tappio oli -10.219 € (-377.361, -55.698 €). Tilikauden budjetti oli 15 € (Ero budjettiin – 10231 €). Taseen loppusumma on 229.845 € (327.786 €, 691.144 €) sisältäen tilikauden 2020 tappion. Vuokratuottojen ja taseen loppusumman pieneneminen johtuvat hanketoiminnan puuttumisesta ja vallitsevasta pandemiatilanteesta.

Yhtiöllä on omia toimitiloja KOy Pyhäsalmen Liiketalossa (Asematie 4, yläkerta). Tiloissa on yhtiön omassa käytössä oleva toimistohuoneisto (94 m²) sekä toisessa huoneistossa (383 m²) vuokrattavissa olevia toimitiloja (yht. 220 m²) ja mm. neuvotteluhuone Tuike. Vuokratuotot yhteensä olivat tilikaudella 14.997 € (budjetti oli 25.900 €, ero budjettiin –10.903 €).

Pitkäaikaisia vuokrasaamisia on 31.12.2020 0 € (v. 2019: 0 €) ja pääomalainasaamisia 0 € (0 €). Pitkäaikaista vierasta pääomaa on yhteensä 390.834 euroa (v. 2019: 458.200 €). Oman pääoman tuotto-% 31.12.2020 -27,73 % (v. 2019 -357,22 %). Omavaraisuusaste 31.12.2020 13,81 % (v. 2019 12,8 %)

Vuonna 2020 Pyhäjärvellä perustettiin 25 yritystä (v. 2019: 26, v. 2018: 22) ja lopetettiin 16 yritystä (15, 9). Nettolisäys oli + 9.

7. INVESTOINNIT

Yrityksellä ei ollut merkittäviä investointeja vuonna 2020.

8. SISÄINEN VALVONTA, RISKIENHALLINTA JA KONSERNIOHJAUS

Kaikkiin merkittäviin päätöksiin on haettu kaupungin konserniohjeen mukainen omistajan ennakkokäsitys.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja kaupunginjohtajalla on yhtiöjärjestyksen mukaan oikeus osallistua yhtiön hallituksen kokouksiin ja käyttää niissä puhevaltaa. Sisäistä valvontaa toteutettu omistajan ohjeistuksen mukaisesti.

Peura Talot Oy asetettiin konkurssiin 10.12.2018. Pyhäjärven Kehitys Oy:n hallitus käsitteli konkurssin vaikutuksia yhtiölle 16.12.2019. Alaskirjauksia ei ole tehty vuonna 2020.

Kaivoksen uusiokäytön operatiivinen vastuu on siirretty jo aiemmin ohjelmajohtajatoiminnan kautta Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:lle ja konsernille.

9. YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Pyhäjärven Kehitys Oy pyrkii säästämään ympäristöä kaikessa toiminnassaan ja suosii ympäristöystävällisiä toimintatapoja ja hankintoja aina kun se on vähänkään mahdollista ja jatkossa taloudellisesti järkevää.

10. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Pyhäjärven Kehitys Oy pyrkii edesauttamaan pyhäjärveläisten yritysten kehittämistä ja Pyhäjärven kaupungin elinvoiman edistämistä mahdollisimman monin eri tavoin. Uusien yritysten saaminen risteysalueelle on edelleen painopistealue numero 1.

NIHAK:in kanssa tehdään yhteistyötä mm. yritysneuvonnan ja hankkeiden osalta. Muita tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat mm. Pyhäjärven Yrittäjät, Pohjois-Pohjanmaan ELYkeskus, Keskipiste-Leader, Pohjois-Pohjanmaan TE-palvelut, Pohjois-Pohjanmaan liitto, muut elinkeinoyhtiöt ja eri koulutusorganisaatiot.

11. VOITONJAKOEHDOTUS

Pyhäjärven Kehitys Oy:n hallitus esittää Pyhäjärven Kehitys Oy:n yhtiökokoukselle, että tilikauden tappio -10.219 € kirjataan taseen omaan pääomaan voitto-/tappiutilille.

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Henkilöjuna- / linja-autoyhteyksien parantaminen. Lentokentän alueen kehittäminen.	Tällä hetkellä puuttuvan joukkoliikenne aamuyhteyden saaminen Iisalmeen junalla 2020 / bussilla 2019. Radan sähköistys etenemässä. Sähköistyksen rakentaminen käynnistyi Siilinjärvi-Ruokosuo osalta syksyllä 2020 ja Ylivieska-Iisalmi osalta keväällä 2021. Junaliikenteen osalta ei toteutunut. Vuoropuhelu Oulaisten Liikenteen uuden toimitusjohtajan kanssa ei toteutunut. Tuen saanti edesauttaisi linjan käynnistämistä. Bussiliikenteen osalta ei ole toteutunut.
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	E 75 ja 27-tien risteysalueelle uusien toimijoiden hakeminen. Led-taulujen toteuttaminen risteysalueelle (luvat: maanomistajat ja ELY). Perinteisten mainostaulujen määrän lisääminen, Biokaasuautojen polttoaineen tuotanto ja jakelupiste Pyhäjärvelle. Lähiuokamyntipiste risteysalueelle.	Uuden liiketalon rakentamisen suunnittelu yhdessä Siklatilat Oy:n kanssa aloitettu. Myyntiesitteet pohjasuunnitelmiseen tehty syksyllä 2019 ja neuvottelut potentiaalisimpien vuokralaisehdokkaiden kanssa on käynnistetty. Tavoitteena aloittaa rakentaminen vuoden 2021 aikana, avaus 2023. Nykyisten liiketilöiden täyttöaste mahdollisimman korkea (95 %). Ei toteutunut (toteuma vuonna 2020 49,16 % vrt. vuonna 2019 62,6 %). Muiden alojen toimijoiden sijoittuminen alueelle (logistiikka, kiertotalous ym.) Ei ole vielä toteutunut. Vähintään yksi uusi mainostaulu / vuosi. Sopivaa sijoituspaikkaa ei ole löytynyt valotaululle, ei toteutunut. Kaupunki toteutti yhden ”perinteisen” mainostaulun ilman valoja. Vuonna 2020 uusi mainostaulu ei toteutunut Päätökset biokaasuautojen polttoaineen tuotantolaitoksesta ja jakeluasemasta, tavoite oli vuoden 2019 loppuun mennessä. Päätöksiä ei vielä ole tehty, mahdollisilla operaattoriehdokkailla edelleen pohdinnassa ja odottavat tukitoimenpiteitä. Ei toteutunut myöskään vuonna 2020. Lähiuotemyymälä ABC:n sisällä avattu kesällä 2019 ja toiminut vuonna 2020 tavoitteen mukaisesti. Toteutunut.
Paikallisten osaamisklustereiden rakentaminen	Matkailu	Kyseisen alan liiketoimintojen ja liikevaihdon kehittyminen. Vuoden 2020 osalta ei ole liikevaihtolukuja vielä saatavissa. Vuonna 2020 matkailualan yritysten liikevaihto pysyi ennallaan. Yritykset eivät pystyneet pandemiatilanteen takia parantamaan liikevaihtoaan. Tapahtumien peruuntumisia kompensoi jossakin määrin leirintämatkailun raju kasvu.

	Puutarhamarjojen viljelyhanke	<p>Viljelmien määrän lisäys (1 kpl/v) ja kasvu (ha/v)</p> <p>Jalostusarvon lisääminen marjanviljelyssä, edistää uutta liiketoimintaa ja verkostoitumista, luoda uusia työpaikkoja, puutarhamarjatuotantoon yhteensä 25 ha lisää Pyhäjärvelle ja lähikuntiin. Hanke toimii aktiivisesti. Järjestänyt koulutustapahtumia. Vuonna 2020 1 uusi aloitettu viljelmä ja 2 marjantuottajaa ovat aloittaneet marjojen tunnelituotannon Pyhäjärvellä. Mustaherukan tuotanto on lisääntynyt. Useat viljelijät ovat lisänneet pinta-alaa oman taimituotannon kautta.</p> <p>Jos verrataan ainoastaan vuosien 2019–2020 avomaan marjakasvien pinta-ala kehitystä:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>mustaherukka</td> <td>41,85 ha</td> <td>52,20 ha</td> </tr> <tr> <td>vadelma</td> <td>0,54</td> <td>0,54</td> </tr> <tr> <td>mansikka</td> <td>44,81</td> <td>38,32</td> </tr> <tr> <td>marja-aronia</td> <td>0,24</td> <td>1,66</td> </tr> <tr> <td>muut marjak.</td> <td>1,56</td> <td>2,40</td> </tr> <tr> <td>Yhteensä</td> <td>89,00 ha</td> <td>95,12 ha</td> </tr> </tbody> </table> <p>Marjakasvien pinta-alan kasvu 2020 6,12 ha (+6,88%)</p>		2019	2020	mustaherukka	41,85 ha	52,20 ha	vadelma	0,54	0,54	mansikka	44,81	38,32	marja-aronia	0,24	1,66	muut marjak.	1,56	2,40	Yhteensä	89,00 ha	95,12 ha
	2019	2020																					
mustaherukka	41,85 ha	52,20 ha																					
vadelma	0,54	0,54																					
mansikka	44,81	38,32																					
marja-aronia	0,24	1,66																					
muut marjak.	1,56	2,40																					
Yhteensä	89,00 ha	95,12 ha																					
	Hyvinvointiala	<p>Hyvinvointialan yritysten liiketoiminnan kasvu.</p> <p>Liikevaihtoluvut ovat hoivakodeissa pysyneet viime vuosina ennallaan. Viime vuonna luonnollinen poistuma oli merkittävää mutta tilalle on saatu uusia asiakkaita.</p>																					
	Elokuva- ja tv-sarjatuotanto-ympäristö erityisesti maanalaisiin kuvauksiin, NFFC:n vetämä kehittämishanke.	<p>Esittelymateriaalia tehty tuotantojen houkuttelemiseksi ja kontaktoitu tiiviisti yhteistyötahoja Callion ja Pyhäjärven markkinoimiseksi kuvauspaikkana. Osittain pandemiatilanteesta johtuen ei ole tuotantoaloituksia tapahtunut vuonna 2020</p>																					
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Biokaasulaitos toiminnassa vuonna 2020	Pyhäjärven kokonaishiilijalanjäljen vähentäminen. Biokaasulaitosinvestointi ei ole vielä käynnistynyt.																					
Viihtyisä elinympäristö	Tapahtumatarjonnan edelleen kehittäminen	Pandemiatilanteesta johtuen ei uusia tapahtumia																					

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö		
Sivistyksestä virtaa	Tapahtumatarjonnan kehittäminen	Uusi kulttuuritapahtuma alulle nykyisten lisäksi. Koronasta johtuen ei ole toteutunut
Kantokykyinen palvelutuotanto		
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Ideointitapahtuma kaupunkilaisille ja kesäasukkaille	Molemmille 1 tapahtuma. Koronasta johtuen ei ole toteutunut.
Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa	Matkailun kehittämishankkeen valmistelu, luonnon hyödyntäminen	Matkailusektorin liikevaihto lisääntyy. Matkailuhankkeen hankehakemus työn alla. Liikevaihtotietoja ei ole viime vuodelta vielä saatavissa.

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Toiminnan taloudellinen tehokkuus	Tilikauden tulos. Tulos toteutui negatiivisena.
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	Pyhäjärven Kehityksen aktiivinen ja tuloksekas toiminta	Yritysten määrä lisääntyy, yritystytyväisyys, aloittaneiden yritysten määrä, sijoittuneiden yritysten määrä. Perustettu 25 uutta yritystä (16 lakannut), on toteutunut.
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Yksityisellä pääomalla tapahtuvien investointien edistäminen	Investointien yhteisvolyyymi yli 1 miljoona euroa. Tietoja investointien kokonaismäärästä ei ole saatavissa (tarkistettu myös NIHAK:ilta).
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Koulutus, virkistys	Viime vuonna asiakastytyväisyyttä ei ole mitattu.

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Aktiivinen elinvoimatyö ja markkinointi. Mahdollisimman monet pyhäjärveläiset aktivoida kaupungin positiiviseen markkinointiin, esim. jakamaan Facebookissa tapahtumia ym.	Pyhäjärven saama positiivinen julkisuus (6 kpl / vuosi, maakunnallinen / valtakunnallinen media). Ei toteutunut. Jakoja minimi 1000 / vuosi. Ei toteutunut.
Alueellinen yhteistyö vastamaan elinvoimatyön haasteita	Aktiivinen osallistuminen ja yhteistyö	Oma kasvupalvelumalli alueelle, valmistelu vuonna 2019. NIHAK sopimus uusittu.
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Asiantuntijapoolien hyödyntäminen	Matkailun asiantuntijapoolin kokoaminen kesään 2021 mennessä, Risteysalueen kehittämisen ja muun elinkeinoelämän asiantuntijapoolin kokoaminen kesään 2021 mennessä. Oma kontaktiverkostoa hyödynnetään aktiivisesti, yhteydet valtakunnallisella ja alueellisella / paikallisella tasolla. Varsinaista kiinteää ryhmää ei toteutettu matkailun osalta, risteysalueen osalta Siklan kanssa toimii yhteinen suunnitteluryhmä.

PALVELUN LAATU			
TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Asiakastytyväisyys, asteikko 1 - 5	4		Ei ole mitattu.

MUUT TAVOITTEET			
TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Raportointivelvoite talousasioista Yritysneuvonta Tilaisuudet	3 kertaa / vuosi 45 kpl / vuosi 6 kpl / vuosi		Tavoite toteutunut Tavoite ei toteutunut Tavoite toteutunut

Pyhäjärven Kehitys Oy

Tuloslaskelma	TP2019	TA2020	TP2020	TA2021
Liikevaihto				
Vuokrat	21 521	25 900	14 997	24 500
Muut tuotot	-439	1 000	760	1 000
Elinkeinopalvelut	200 000	200 000	200 000	210 000
Liiketoim.muut tuotot	15 041	0	0	0
Hankkeet	184 622	0	8 228	0
Liikevaihto yhteensä	420 745	226 900	223 984	235 500
Materiaalit ja palvelut				
Aine- ja tavarastot	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut yhteensä	0	0	0	0
Henkilöstökulut				
Palkat	-168 301	-105 000	-111 227	-107 000
Henkilöstökulut	-24 907	-28 000	-28 032	-29 000
Muut hlöstökulut	-17 677	-4 000	-5 475	-4 000
Henkilöstökulut yhteensä	-210 885	-137 000	-144 734	-140 000
Poistot ja arvonalentum.				
Muista pitkävaik.menoista	0	0	0	0
Rakennuksista	-1 860	-1 861	-1 860	-1 861
Koneista ja kalustosta	-1 444	-1 444	-1 444	-1 444
Arvonalennukset	0	0	0	0
Poistot ja arvonalen.yhteensä	-3 304	-3 305	-3 304	-3 305
Muut kulut				
Kiinteistöjen hoitokulut	-78 791	-42 270	-38 032	-43 000
Hallintopalvelut	-55 403	-19 800	-5 314	-20 000
Muut hallinnonkulut	-92 843	-18 000	-38 785	-19 000
Muut kulut yhteensä	-227 037	-80 070	-82 131	-82 000
Luottotappiot	-137 637	0	0	0
Liikevoitto (liiketappio)	-158 119	6 525	-6 185	10 195
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korko- ja rahoitustuotot	232	50	217	50
Arvonalentumiset pysyvien vast.	-212 863	0	0	0
Korko- ja rahoituskulut	-6 611	-6 560	-4 251	-6 100
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-219 242	-6 510	-4 034	-6 050
Voitto ennen satunn.eriä	-377 361	15	-10 219	4 145
Välittömät verot	0	0	0	0
Tilikauden voitto / tappio	-377 361	15	-10 219	4 145

Pyhäjärven Kehitys Oy

TASE	2020	2019		2020	2019
	€	€		€	€
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	181 084	184 388	OMA PÄÄOMA	-218 261	-208 042
Aineettomat hyödykkeet	0	0	Peruspääoma	626 489	626 489
1. Aineettomat oikeudet	0	0	Muut omat rahastot	0	0
2. Muut pitkävaik.menot	0	0	Ed.tilikausien yli-/alij.	-834 531	-457 170
3. Ennakkomaksut	0	0	Tilikauden yli-/alijäämä	-10 219	-377 361
Aineelliset hyödykkeet	10 205	13 510	VIERAS PÄÄOMA	448 106	535 828
1. Maa- ja vesialueet	0	0	Pitkäaikainen	390 834	458 200
2. Liittymät	1 529	1 529	1.Pääomalainat	250 000	250 000
3. Rakennukset	6 510	8 371	2.Lainat rah.laitos	140 834	208 200
4. Kiint koneet ja laitteet	0	0	3.Lainat julkisyht	0	0
5. Koneet ja kalusto	2 166	3 610	4.Muut velat	0	0
6. Muut aineelliset hyödykkeet	0	0	Lyhytaikainen	57 272	77 628
7. Enn.maksut ja keskener.	0	0	1.Lainat rah.laitos	9 718	11 960
Sijoitukset	170 879	170 879	2.Saadut ennakot	0	0
1. Osakkeet ja osuudet	170 879	170 879	3.Ostovelat	2 136	6 779
2. Muut saamiset	0	0	4.Muut velat	30 736	3 696
			5.Siirtovelat	14 683	55 193
VAIHTUVAT VASTAAVAT	48 761	143 398	VASTATTAVAA YHT.	229 845	327 786
Saamiset	12 902	137 256			
Pitkäaikaiset saamiset	0	0			
1. Myyntisaamiset	0	0			
2. Vuokrasaamiset	0	0			
3. Lainasaamiset	0	0			
4. Muut saamiset	0	0			
5. Siirtosaamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	12 902	137 256			
1. Myyntisaamiset	0	0			
2. Vuokrasaamiset	0	0			
3. Lainasaamiset	3 930	0			
4. Muut saamiset	812	39 609			
5. Siirtosaamiset	8 160	97 647			
Rahat ja pankkisaamiset	35 859	6 141			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	229 845	327 786			

Pyhäjärven Kehitys Oy

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-6 914,36	-374 056,76
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	0,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0,00	33 800,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 914,36	-340 256,76
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	271 696,47
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-67 365,63	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 242,64	113,07
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen muutokset	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos, lisäys (-) vähennys (+)	124 353,89	324 280,34
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos lisäys (+) vähen. (-)	-18 113,57	-257 805,89
Rahoituksen nettorahavirta	36 632,05	338 283,99
Rahavarojen muutos	29 717,69	-1 972,77
Rahavarat 31.12.	35 858,93	6 141,24
Rahavarat 1.1.	6 141,24	8 114,01
Rahavarojen muutos	29 717,69	-1 972,77

Kiinteistö Oy Rillankivi

Vastuhenkilö Toimitusjohtaja Sari Ahola

1. YLEISTÄ

Yhtiön toimialana on Pyhäjärven kaupungin alueella tapahtuva asuntojen hankkiminen, omistaminen ja vuokralle antaminen ja tätä tarkoitusta varten omistaa ja hallita asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavia asunto-osakeyhtiön ja kiinteistöosakeyhtiön osakkeita ja yksinomaan asumiskäyttöön varattuja kiinteistöjä sekä muita asuntoja noudattamalla asuntojen vuokrauksessa Pyhäjärven kaupungin vahvistamia asukasvalintaperusteita. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhtiö voi toimia rakennuttajana. Lisäksi yhtiön toimialana on Pyhäjärven kaupungin ja alueellisen elinkeinoelämän edistäminen vuokraamalla ja rakennuttamalla liiketiloja. Toimintaansa varten yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä ja harjoittaa kiinteistöjen sekä arvopapereiden ostoa ja myyntiä.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Yhtiö teki kesällä 2020 tasapainottamisohjelman vuosille 2020 – 2025. Ohjelman mukaan puretaan noin 25 asuntoa tulevina vuosina. Joulukuussa 2020 purettiin Mäntypolku 6 A-B talot, 10 asuntoa. Purkukustannuksiin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA myönsi 90 % purkuavustusta. Yhtiön pääomakustannukset ovat suuret vuosina 2020 – 2021. Talouden tasapainottamiseksi yhtiö haki lyhennysvapaata eri rahoittajilta yhteensä 159.524 €. Yhtiö sai myös maksuvalmiuslainaa 250.000 € Pyhäjärven kaupungilta. COVID19 vaikutus yhtiöön on ollut vähäinen, vaikuttanut enimmäkseen toimiston palvelutapaan sekä asukasvaihtuvuuteen.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Yhtiön hallitukseen kuuluvat; Mauri Parttimaa, puheenjohtaja ja Jorma Leskinen varapuheenjohtaja. Varsinaiset jäsenet; Hanna-Reetta Majava, Sirpa Pengerkoski, Pirkko Ruotsalainen, Kjell Kurtén. Varajäsenet; Heikki Koski ja Marita Kärkkäinen-Rytkönen. Tilintarkastaja; BDO Oy, päävastuull. tilintarkastaja Tiina Mikkonen-Brännkärr KHT JHT.

4. HENKILÖSTÖ

Hallinnossa on kaksi henkilöä ja kirvesmiehiä kaksi.

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Yhtiön sisäinen johtamis- ja valvontamenettely perustuu;

- osakeyhtiölakiin
- aravavuokratyhtiötä koskeviin säädösiin ja suosituksiin
- omiin toimintatapoihin ja –periaatteisiin
- hyvää hallintotapaa koskevaan ohjeistukseen

Sisäinen valvonta kattaa taloudellisen raportoinnin valvonnan, yhtiön sisäiset hyväksymisoikeudet, investointien seurannan ja vuokravalvonnan. Sisäistä valvontaa suorittaa henkilökunta ja toimitusjohtaja sekä sen toimivuutta arvioi yhtiön hallitus. Sisäistä valvontaa toteutetaan läpi koko organisaation. Sisäisen valvonnan menetelmiä ovat mm sisäiset ohjeistukset ja valvontaa tukevat raportointijärjestelmät. Ulkoista valvontaa suorittaa tilintarkastajat ja viranomaiset. Yhtiön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan strategian riskianalyysi valmistui keväällä 2017.

6. TOIMINNAN JA TALouden TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Valokuituyhteyksien lisääminen asuntokohteissa	Aktiiviliittymät 4 asuntokohteeseen 2020 Ei toteutunut
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Purettavista kiinteistöistä hyödynnetään kiinteät kalusteet	Toteutui vuonna 2020
Viihtyisä elinympäristö	Kylien korkea käyttöaste Asukastoiminnan aktivointi Vaihtuvuus < 28 %	Kylien käyttöaste 85,6 % 1 krt / vuosi, ei toteutunut 23,13 % toteutui

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kantokykyinen palvelutuotanto	Hoitokustannukset asumis- ja teollisuuskohteissa maltilliset Asuinkiinteistöjen lämpöindeksi alle Motivan keskiarvon 66 kwh/m3/v	Hoitokustannukset nousevat enintään 1,7 % vuosina 2020 - 2022 26 / 26
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Osallistuminen eri tilaisuuksiin, näkyvyys, esim. Kihupäivät	Tapahtumat / vuosi 2 / 2

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Omavaraisuusaste > 30 % Tilikauden tulos >0 €	25,06 % Ei toteutunut
Tytärtyhtiöiden elinvoimatyö	Asuntojen käyttöaste korkea Teollisuustilojen käyttöaste nousee	Käyttöaste >91 %, ei toteutunut 88,9 % Käyttöaste >88 %,ei toteutunut 68,5 %
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Kiinteistöjen kuntoarviot / 10 vuoden investointisuunnitelmat Tappiollisen teollisuustilan realisointi	2020-2022 Toteutunut osittain 0 / 1
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	henkilöstöpalaverit ajankohtaiskoulutukset tapaturmien ehkäisy	6 / 6, toteutui Ei toteutunut 0 tapaturmaa/vuosi, toteutui

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Facebook, Tori-taulu, markkinointi	Facebook tykkäykset 330/2020, toteutui 368
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Lähikuntien yhteistyöpalaverit	1/3
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Asukaskysely	0 / 2020

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020	TP2020	TA2021
Asuntojen käyttöaste	90,40 %	90,6 %	88,7 %	90,2 %	88,9 %	95,1 %
Teollisuustilojen käyttöaste	87,16 %	78,9 %	62,6 %	80,9 %	68,5 %	79,4 %
Hoitokustannukset, asunnot	5,61	4,82	5,53	4,62	5,29	4,88
Hoitokustannukset, teollisuus		1,77	1,99	1,15	2,0	2,1
Omavaraisuusaste	25,3 %	22,9 %	25,9 %		25,1 %	
Vaihtuvuus	35,6 %	30,8 %	32,7 %		23,1 %	

7. INVESTOINNIT

Investoinnit yhteensä	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020	TS 2021
Käyttöomaisuusinvestoin.	4 002 053	354 478	70 000	92 000	30 000
Rahoitusos.investointeihin				-58 283	
Käyttöom. myyntitulot					
Investoinnit yhteensä	4 002 053	354 478	70 000	33 717	30 000

8. TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN

Yhtiön yleiskustannuksia on saatu pienemmäksi yhdistämällä Pyhäjärven Kehitys Oy:n osittainen kiinteistöliiketoiminta Kiinteistö Oy Rillankiveen. Yhtiö on laatinut maaliskuussa 2019 toimitilojen realisointisuunnitelman joka on otettu käyttöön.

Kiinteistö Oy Rillankivi

Tuloslaskelma	TP 2019	TA2020	TP2020	TA2021
Liikevaihto				
Vuokratuotot	1 617 488	1 838 604	1 586 049	1 790 843
Muut tuotot	80 999	80 469	75 361	76 994
Elinkeinopalvelut	0	0	0	0
Liiketoim.muut tuotot	15 339	28 520	84 084	28 837
Liikevaihto yhteensä	1 713 826	1 947 593	1 745 494	1 896 674
Materiaalit ja palvelut				
Aine- ja tavaraostot	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut yht.	0	0	0	0
Henkilöstökulut				
Palkat	-185 179	-208 900	-185 230	-175 698
Henkilöstökulut	-46 723	-45 000	-37 041	-38 656
Muut hlöstökulut	-8 886	-7 796	-10 273	-6 000
Henkilöstökulut yhteensä	-240 788	-261 696	-232 544	-220 354
Poistot ja arvonalentum.				
Muista pitkävaik.men.	-135 390	0	-2 996	0
Rakennuksista	-499 307	-492 076	-500 649	-503 957
Koneista ja kalustosta	-4 899	-12 107	-4 502	-6 837
Poistot ja arvonalen.yht.	-639 596	-504 183	-508 147	-510 794
Muut kulut				
Kiinteistöjen hoitokulut	-917 123	-870 688	-999 111	-854 365
Hallintopalvelut	-45 749	-31 761	-39 968	-37 265
Muut hallinnonkulut	-4 335	0	0	0
Muut kulut yhteensä	-967 206	-902 449	-1 039 078	-891 630
Luottotappiot	-128 778	-16 000	-9 469	-21 000
Liikevoitto (liiketappio)	-262 543	263 265	-43 744	252 896
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korko- ja rahoitustuotot	7 373	7 000	4 883	11 341
Korko- ja rahoituskulut	-199 227	-197 427	-194 722	-179 688
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-191 853	-190 427	-189 839	-168 347
Voitto ennen satunn.eriä	-454 396	72 838	-233 583	84 549
Tilinpäätössiirrot				
Asuintalovaraus	65 008	0	0	0
Tilinpäätössiirrot yhteensä	65 008	0	0	0
Välittömät verot	0	0	-7 138	0
Tilikauden voitto / tappio	-389 388	72 838	-240 721	84 549

Kiinteistö Oy Rillankivi

TASE	2020	2019		2020	2019
	€	€		€	€
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	12 555 698	13 072 349	OMA PÄÄOMA	2 630 314	2 871 035
Aineettomat hyödykkeet	1 938	3 876	Peruspääoma	1 737 863	1 737 863
1. Aineettomat oikeudet	0	0	Muut omat rahastot	1 297 940	1 297 940
2. Muut pitkävaik.menot	1 938	3 876	Ed.tilikausien yli-/alij.	-164 768	224 620
3. Ennakkomaksut	0	0	Tilikauden yli-/alij.	-240 721	-389 388
Aineelliset hyödykkeet	11 884 105	12 398 818	Tilinpäätöss. kertymä	0	0
1. Maa- ja vesialueet	167 897	169 260	VIERAS PÄÄOMA	10 460 860	10 720 150
2. Liittymät	341 259	333 481	Pitkäaikainen	9 421 993	9 502 822
3. Rakennukset	11 334 340	11 842 768	1.Pääomalainat	644 648	644 648
4. Kiint koneet ja laitteet	18 698	22 006	2.Lainat rah.laitos	8 150 965	8 627 179
5. Koneet ja kalusto	3 579	4 773	3.Lainat julkisyht	480 994	230 994
6. Muut aineelliset hyöd.	3 175	4 234	4.Muut velat	145 385	0
7. Enn.maksut ja kesken.	15 156	22 297	Lyhytaikainen	1 038 867	1 217 329
Sijoitukset	669 655	669 655	1.Lainat rah.laitos	703 161	701 162
1. Osakkeet ja osuudet	477 416	477 416	2.Saadut ennakot	22 938	19 888
2. Muut saamiset	192 239	192 239	3.Ostovelat	98 044	168 631
VAIHTUVAT VASTAAVAT	535 475	518 836	4.Muut velat	104 132	252 707
Saamiset	521 838	518 280	5.Siirtovelat	110 593	74 940
Pitkäaikaiset saamiset	196 634	288 503	VASTATTAVAA YHT	13 091 174	13 591 185
1. Myyntisaamiset	0	0			
2. Vuokrasaamiset	0	0			
3. Lainasaamiset	140 834	176 903			
4. Muut saamiset	55 800	111 600			
5. Siirtosaamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	325 204	229 777			
1. Myyntisaamiset	0	0			
2. Vuokrasaamiset	149 240	130 725			
3. Lainasaamiset	65 518	67 761			
4. Muut saamiset	6 026	19 550			
5. Siirtosaamiset	104 420	11 741			
Rahat ja pankkisaamiset	13 637	557			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	13 091 174	13 591 185			

Kiinteistö Oy Rillankivi

Rahoituslaskelma

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	274 571,97	52 806,28
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	1 362,38	132 393,88
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	-362 565,77
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0,00	44 044,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	275 934,35	-133 321,61
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-80 837,01	-228 866,35
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 998,76	158 306,34
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen muutokset	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos, lisäys (-) vähennys (+)	-3 558,67	351 554,30
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos lisäys (+) vähennys (-)	-180 456,98	-158 068,70
Rahoituksen nettorahavirta	-262 853,90	122 925,59
Rahavarojen muutos	13 080,45	-10 396,02
Rahavarat 31.12.	13 637,18	556,73
Rahavarat 1.1.	556,73	10 952,75
Rahavarojen muutos	13 080,45	-10 396,02

PyhäNet Oy

Toimitusjohtaja Matti Kangas

1. TOIMINTA-AJATUS

PyhäNet parantaa toiminta-alueensa kuntien elinvoimaisuutta ja ihmisten elämänlaatua toteuttamalla, ylläpitämällä ja operoimalla laadukkaita ja toimintavarmoja valokuituverkkoja luoden edellytyksiä uusille digitaalisille palveluille, toimintamalleille ja käyttötottumuksille.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Yhtiön liikevaihto nousi edellisvuoteen verrattuna 18 % (170.324,78 €) ollen yhteensä 1.114.526,16 euroa. Internetpalveluiden myynti kasvoi 12,2, % (99.289,77 €). Haapajärven rakennushankkeiden takia Liittymämyynti kasvoi prosentuaalisesti yli 600 %, mikä euromääräisesti vastaa 64.576,26 euroa. R-Netin verkkoon myytyjen Internetpalveluiden osuus liikevaihdosta oli 130.827,52 €. Kiinteän omaisuuden poistoja aktivoitiin suunnitelman mukaisesti yhteensä -214.922,66 euroa. Tilikauden voitoksi vahvistettiin 160.999,31 euroa.

Aktiivisten liittymien määrä kasvoi vuoden aikana 119 liittymällä. Vuoden 2020 lopussa aktiivisia liittymiä oli yhteensä 2.075 kpl, joista PyhäNetin oman verkon alueelta oli 1.779 liittymää ja R-Netin verkon alueelta 296 liittymää.

Tilikauden suurimmat hankkeet olivat Haapajärven Roikola-Velkaperä ja Puistokaduin alueiden valokuituverkon rakentaminen. Lisäksi R-Netin verkon vikasietoisuutta parannettiin rakentamalla kahdennettu runkoyhteys Haapajärven ja Reisjärven välille. Näiden investointien kokonaisarvo oli yhteensä 292.530,44 €.

PyhäNetin varsinainen yhtiökokous pidettiin 9.6.2020. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja nimesi yhtiön hallitukseen viisi varsinaista jäsentä ja kolme varajäsentä. Varsinaisiksi jäseniksi valittiin: Ilpo Karvonen, Jouni Jussinniemi, Asko Torssonen, Veikko Ekman ja Pauli Ojalehto. Varajäseniksi valittiin: Markku Kärkkäinen, Teija Myllylä sekä Tuukka Kuisma.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin JHTT-yhteisö BDO Auditor Oy (y-tunnus 0904285-6) ja vastuulliseksi tilintarkastajaksi Sakari Syrjälä.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

PyhäNet Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 9.6.2020. Yhtiökokouksessa oli edustettuina kaikki yhtiön 305 osaketta. Yhtiökokous vahvisti vuoden 2019 tilinpäätöksen ja hyväksyi hallituksen esityksen tilikauden voiton vahvistamisesta oman pääoman voitto-/tappiutilille sekä vahvisti vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Varsinainen yhtiökokous nimesi yhtiön hallitukseen viisi varsinaista jäsentä ja kolme varajäsentä. Varsinaisiksi jäseniksi valittiin: Ilpo Karvonen, Jouni Jussinniemi, Asko Torssonen, Veikko Ekman ja Pauli Ojalehto. Varajäseniksi valittiin: Markku Kärkkäinen, Teija Myllylä sekä Tuukka Kuisma. Hallituksen kokouksissa puhe- ja läsnäolo-oikeus on myös toimitusjohtajalla sekä osakkeiden omistajilla.

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Ilpo Karvonen ja varapuheenjohtajana Asko Torssonen.

Hallitus kokoontui tilikauden aikana kolme (3) kertaa.

PyhäNet Oy:n tilintarkastajana on toiminut JHTT-yhteisö BDO Auditor Oy ja vastuullisena tilintarkastajana joulukuu 2020 saakka Sakari Syrjälä ja sen jälkeen Tiina Mikkonen Brännkärr.

4. HENKILÖSTÖ

Henkilökunnan lukumäärä on ollut kaksi (2) henkilöä tilikauden aikana. Vuoden lopussa yhtiön palveluksessa oli toimitusjohtaja sekä asiakaspalvelupäällikkö.

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Riskienhallinnalla varmistetaan PyhäNet Oy:n liiketoimintaa tunnistamalla riskit ja niiden vaikutukset. PyhäNet jakaa liiketoimintaan vaikuttavat riskit strategisiin, operatiivisiin, rahoituksellisiin- ja vahinkoriskeihin.

Strategisista riskeistä merkittävimmät liittyvät teknologian kehitykseen ja erityisesti matkapuhelinoperaattoreiden 5G panostuksiin ja käyttöönottoon, mikä voi vaikuttaa PyhäNetin tuotteiden kilpailukykyyn ja asettaa paineita tuotteiden hinnoitteluun. Uusien rakennushakkeiden osalta kannattavuuslaskelmiin perustuva päätöksenteko on entistä tärkeämpää.

Liittymien käyttöönottoaste on merkittävin operatiivinen riski, mikä vaikuttaa suoraa yhtiön kannattavuuteen. Verkon ja laittilojen tehokkaalla ylläpidolla ja seurannalla voidaan pienentää merkittävästi häiriötilanteiden vaikutusta PyhäNetin verkon luotettavuuteen ja sitä kautta toiminnan kannattavuuteen.

Rahoitusriskien hallinnassa keskeisintä on kassavirran ja kustannusten jatkuva seuranta. Korkoriskien osalta markkinoiden korkokehitystä seurataan aktiivisesti. PyhäNetin lainakannasta n. 25 % on sidottu kiinteään 1,38 % korkoon.

Vahinkoriskejä hallitaan oikeanlaajuisilla ja kattavilla vakuutusturvilla. Yhtiön hallinnon osalta vakuutusturvana on vastuuvakuutukset sekä lakisääteiset vakuutukset. Laittilat sekä niissä olevat aktiivilaitteet on vakuutettu. Valokuituverkkoon kohdistuvia vahinkoja ei ole vakuutettu.

6. YMPÄRISTÖTEKIJÄT

PyhäNet Oy:n ympäristöpolitiikan lähtökohtana on liiketoiminnan ympäristövaikutusten ja riskien tiedostaminen sekä ympäristölainsäädännön tunteminen ja noudattaminen. Painopistealueina ovat hankinnat, jätteiden hallinta sekä ympäristöä vähemmän kuluttava urakointi.

7. VOITONJAKO

Hallitus on esittänyt tilikauden voiton kirjaamista oman pääoman voitto-/tappio tilille.

8. TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Yhtiö toimii kannattavasti. PyhäNetin jo rakennetussa valokuituverkossa on noin 1 000 käyttämättömän valokuituliittymän kasvupotentiaali, mikä pyritään hyödyntämään aktiivisen myyntityön kautta. Lähivuosien liikeluoksen uskotaan pysyvän vähintään samalla tasolla kuin vuoden 2020 tulos.

Vuoden 2021 tärkeimpänä kehityskohteena on uuden palvelutuotantosopimuksen tai -mallin käyttöönotto vuoden 2022 alusta alkaen. Palvelutuotannon kustannusten on uuden sopimuksen tai mallin käyttöönoton myötä arvioitu laskevan vuositasolla noin 100 000 €, mikä entisestään varmistaa mahdollisuuksia tulevaisuuden kannattavaan liiketoimintaan.

9. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Valokuituliittymien rakentaminen.	80 % uusista liittymien jälkitilauksista pystytään toteuttamaan - TOTEUTUNUT.
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	TEN-T verkoston luomien mahdollisuuksien selvittäminen.	Ajan tasalla olevat yhteydet Väyläviraston TEN-T vastuuhenkilöihin - TOTEUTUNUT.
Viihtyisä elinympäristö	PyhäNet on mukana paikallisissa tapahtumissa.	PyhäNetin tuottamat tietoliikenneyhteydet käytettävissä paikallisissa ja alueellisissa tapahtumissa - TOTEUTUNUT OSITTAIN. Koronatilanne vaikuttanut tapahtumien järjestämiseen.

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TAVOITE	TAVOITE
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Uusien toimintamallien ja käyttötottumusten yhteiskehittäminen.	Pyhänet toimii aktiivisena kumppanina kaupungin, muiden tytäryhtiöiden ja sidosryhmien kanssa (Selänne, Joki-ICT, jne) – TOTEUTUNUT

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Ajantasainen talouden seuranta	Toiminta kannattavaa - TOTEUTUNUT.
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	PyhäNet on mukana paikallisissa tapahtumissa.	PyhäNetin tuottamat tietoliikenneyhteydet käytettävissä paikallisissa ja alueellisissa tapahtumissa - TOTEUTUNUT OSITTAIN. Koronatilanne vaikuttanut tapahtumien järjestämiseen.
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Henkilöstön jatkuva oppiminen.	Henkilöstön osallistuminen työtehtävien hoitamista tukevaan koulutukseen - TOTEUTUNUT.

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Toiminta yhteistyöverkostoissa.	Pyhänet toimii aktiivisena kumppanina muiden seutuverkkojen ja sidosryhmien kanssa (Selänne, Joki-ICT, jne) - TOTEUTUNUT.

10. INVESTOINNIT

Tilikauden aikana investoitiin valokuituverkkojen rakentamiseen yhteensä 292.530,44 €.

PyhäNet Oy

TULOSLASKELMA

	TP2019	TA2020	TP2020	TA2021
Liikevaihto				
Myyntituotot	944 201	1 100 898	1 114 526	1 104 370
Muut tuotot				
Elinkeinopalvelut				
Liiketoim.muut tuotot				
Liikevaihto yhteensä	944 201	1 100 898	1 114 526	1 104 370
Materiaalit ja palvelut				
Aine- ja tavaraostot	-377 992	-483 155	-421 562	-430 512
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-377 992	-483 155	-421 562	-430 512
Henkilöstökulut				
Palkat	-121 354	-130 000	-142 210	-126 558
Henkilöstökulut	-22 987	-36 720	-26 097	-23 973
Muut hlöstökulut				
Henkilöstökulut yhteensä	-144 341	-166 720	-168 307	-150 531
Poistot ja arvonalentum.				
Muista pitkävaik.men.	-3 108			
Rakennuksista	-190 080	-225 080	-201 781	-209 088
Koneista ja kalustosta	-17 522		-13 142	-9 500
Poistot ja arvonalen.yhteensä	-210 711	-225 080	-214 923	-218 588
Muut kulut				
Vapaaeht.henkilösivuk.	-13 664		-9 630	-5 669
Kiinteistöjen hoitokulut	-27 043	-19 524	-28 506	-28 109
Hallintopalvelut	-55 484	-85 932	-58 946	-67 713
Muut hallinnonkulut	-6 254		-6 860	-10 060
Muut kulut yhteensä	-102 445	-105 456	-103 943	-111 551
Luottotappiot	-8 548		956	
Liikevoitto (liiketappio)	100 165	120 487	206 747	193 188
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korko- ja rahoitustuotot	1 404		596	
Korko- ja rahoituskulut	-54 761	-49 718	-46 344	-45 600
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-53 356	-49 718	-45 748	-45 600
Voitto ennen satunn.eriä	46 809	70 769	160 999	147 588
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset erät yhteensä	0	0	0	0
Tilikauden voitto / tappio	46 809	70 769	160 999	147 588

PyhäNet Oy

TASE

	2020	2019		2020	2019
	€	€		€	€
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 948 262	3 870 654	OMA PÄÄOMA	61 219	-99 781
Aineettomat hyödykkeet	0	0	Peruspääoma	6 100	6 100
1. Aineettomat oikeudet	0	0	Muut omat rahastot	0	0
2. Muut pitkävaik.menot	0	0	Ed.tilikausien yli-/alijäämä	-105 881	-152 690
3. Ennakkomaksut	0	0	Tilikauden yli-/alijäämä	160 999	46 809
 			VIERAS PÄÄOMA	4 217 309	4 290 419
Aineelliset hyödykkeet	3 946 262	3 868 654	Pitkäaikainen	3 647 191	3 926 195
1. Maa- ja vesialueet	1 951	1 951	1. Pääomalainat		
2. Liittymät			2. Lainat rahoituslaitok.	3 647 191	3 926 195
3. Rakennukset	3 904 887	3 814 137	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
4. Kiinteät koneet ja laitteet			4. Muut velat		
5. Koneet ja kalusto	39 425	52 566	Lyhytaikainen	570 119	364 224
6. Muut aineelliset hyödykkeet			1. Lainat rahoituslaitoks.	279 021	272 636
7. Enn.maksut ja kesken. hank			2. Saadut ennakot		0
 			3. Ostovelat	116 575	35 725
Sijoitukset	2 000	2 000	4. Muut velat	123 076	23 837
1. Osakkeet ja osuudet	2 000	2 000	5. Siirtovelat	51 446	32 027
2. Muut saamiset	0	0			
 			VASTATTAVAA YHT	4 278 528	4 190 638
VAIHTUVAT VASTAAVAT	330 266	319 984			
Saamiset	100 733	67 343			
Pitkäaikaiset saamiset	0	0			
1. Myyntisaamiset	0	0			
2. Vuokrasaamiset	0	0			
3. Lainasaamiset	0	0			
4. Muut saamiset	0	0			
5. Siirtosaamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	100 733	67 343			
1. Myyntisaamiset	77 663	61 973			
2. Vuokrasaamiset		0			
3. Lainasaamiset		0			
4. Muut saamiset	22 946	5 329			
5. Siirtosaamiset	124	41			
Rahat ja pankkisaamiset	229 533	252 641			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 278 528	4 190 638			

PyhäNet Oy

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	375 921,97	257 520,00
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät		
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-292 530,44	-1 799,19
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	83 391,53	255 720,81
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-279 004,00	-901 765,36
Lyhytaikaisten lainojen muutos	205 894,37	79 910,39
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos, lisäys (-) vähennys (+)	-33 390,56	546 150,17
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos lis.(+) väh.(-)		
Rahoituksen nettorahavirta	-106 500,19	-275 704,80
Rahavarojen muutos	-23 108,66	-19 983,99
Rahavarat 31.12.	229 532,62	252 641,28
Rahavarat 1.1.	252 641,28	272 625,22
Rahavarojen muutos	-23 108,66	-19 983,94

Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy

Vastuuhenkilö

Toimitusjohtaja Henrik Kiviniemi

1. TOIMINTA-AJATUS

Yhtiön toiminta-ajatuksena on rakennuttaa, hallita ja vuokrata edelleen Pyhäsalmen kaivoksessa sijaitsevia uusiokäyttöön soveltuvia tiloja tuotekehitykseen, koulutukseen, tuotantoon ja tieteelliseen uusiokäyttöön.

Yhtiöllä on puitesopimus Pyhäsalmen kaivosalueen uusiokäytön oikeuksista ja toimintaperiaatteista kiinteistönomistaja Pyhäsalmi Mine Oy:n kanssa.

Yhtiön markkinointitoiminimenä on Pyhäjärven Callio.

Oulun yliopiston Kerttu Saalasti Instituutin operoima Callio Lab toimii yhteistössä Callion kanssa, keskittyen tieteelliseen uusiokäyttöön.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Yhtiön operatiivinen toiminta alkoi vuonna 2018, jolloin ensimmäiset uusiokäytösopimukset tehtiin sekä ensimmäiset tapahtumat yhtiön kautta järjestettiin.

Yhtiön toiminnan kehittämisen runkona on Callion strateginen toimintasuunnitelma. Yhtiö toteutti ohjelmajohtajatoiminnan siirron kaupungin elinkeinopalveluista yhtiön omaksi toiminnaksi syyskuussa 2020.

Pyhäsalmen energiavaraston (PPHES) investointihanke on loppusuoralla ja edennyt paljon 2020 loppuvuoden aikana. Hankeyhtiöksi on perustettu Suomen Energiavarasto Oy, jolla ei ole ollut toimintaa vielä vuonna 2020.

Maanalaista infrastruktuuria hyödyntävän työturvallisuuden, palo- ja pelastusalan koulutus-, harjoittelu- ja kehittämissympäristön rakentaminen eteni Callio Underground Rescue-hankkeen kautta. Hankkeessa on mukana useita rahoittajaryityksiä.

Maanalaisen palolaboratorion infrastruktuurin ja toimintakonseptin kehittämistä on aloitettu 12/2020 Business Finlandin Callio FireLAB-hankkeessa.

COVID-19-pandemia vaikutti toimintaan huomattavasti, estäen muun muassa joitakin testauksia ja vierailuja kaivosinfrassa. Lisäksi koulutusliiketoiminnan kaupallistaminen oli vierailurajoitusten vuoksi erittäin haastavaa.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Hallituksen jäsenet:
Erkki Kärkkäinen, puheenjohtaja
Ville Isoherranen, varapuheenjohtaja
Jouni Jussinniemi, jäsen

4. HENKILÖSTÖ

Toimitusjohtajana toimii (oto): kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi.
Ohjelmajohtaja: Sakari Nokela, 1.9.2020 alkaen.

5. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Callio Data Center Campus tarjoaa hyperturvallisen ja energiavarman vaihtoehdon konesalipalveluille.	Data Center Campuksen kaava lainvoimainen 2020. Campus-mallia kehitetään ja markkinoidaan vuonna 2020. → kaava hyväksyttiin 7.12.2020. Markkinointia on tehty. Callio DC Light-konsepti valmistuu 2020 ja markkinointi alkaa. → ei toteutunut 2020.

	Pienen kokoluokan DC-malli nojaa nykyisen infran kustannustehokkaaseen uusiokäyttöön.	Asiaa edistetään Callio Energy Park-hankkeessa 1/2021-
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	Biopolttoaineterminaalin investointi synnyttää yritystoimintaa hyödyntämään maanpäällistä infraa kaivosalueella.	Projektikehittämissopimus (PDA) solmitaan potentiaalisen investorin kanssa. → ei toteutunut.
Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen	<p>Maanalaisen turvallisuuden ja suoje-lutoiminnan osaamisen hyödyntäminen ja edelleen kehittäminen yrityslähtöiseksi uusiokäytöksi.</p> <p>Callio Edible Insects from Mine-hanke</p> <p>Kasvintuotannon jatkokehittäminen kaivoksessa tapahtuu yrityslähtöisen hankkeistamisen kautta.</p> <p>Kaivosinfrastruktuuri tarjoaa koneiden ja laitteiden T&K-toiminnalle monipuoliset mahdollisuudet</p> <p>CallioLab osaksi kansainvälisiä tutkimusinfrastruktuureja ja verkostoja</p> <p>Kaivosinfran ja osaamisen hyödyntäminen kaivosalan koulutusliiketoiminnassa</p>	<p>Callio Underground Rescue-hanke etenee suunnitelman mukaisesti. Alan teknologia-testaus alkaa 2021. Koulutusinfrastruktuuri valmistuu 2020. → toteutui osittain. Koulutusinfra valmis 3/2021</p> <p>Hanke etenee suunnitelman mukaisesti. Hankkeen päätösseminaari ja tulostenjakotilaisuus marraskuussa 2020. → hankkeelle saatiin jatkoaika 31.5.2021 saakka.</p> <p>Callio solmii yhteistyösopimuksen yrityksen kanssa jatkokehityksestä tai valmistelee jatkohankkeen vuosille 2021-2022, joka hyödyntää olemassa olevaa maanalaista infraa. → ei toteutunut vielä.</p> <p>Callio FutureMINE-toiminta saa uusia kaivosalan kehityskumppaneita 2020. Uusia testaus sopimuksia 1 kpl. → toteuma 1 kpl</p> <p>Uusia testaus- ja tuotekehityssopimuksia 2 kpl vuoden 2020 aikana. → toteuma 1 kpl</p> <p>BSUIN extension hakemus valmistellaan ja hanke toteutuu aikavälille 10/2020 – 6/2021. → toteutui</p> <p>Valmistellaan SpaceLab rahoitushakemus Horisontti2020 Design Study hakuun 2020 aikana. → ei toteutunut</p> <p>CallioLab Scientific Advisory Board toiminta käynnistetään 3/2020 mennessä. → toteutui 2020 aikana.</p> <p>Puitesopimus Oulu Mining Schoolin kanssa vuoden 2020 aikana. → ei toteutunut, asia on valmistelussa yhä.</p>
Paikallisten osaamisklustereiden rakentaminen	<p>Kaivoksen henkilöstön ja alihankkijoiden yrityskehittäminen tuo kasvua ja työtä.</p> <p>Ohjelmajohtajatoiminnan jatkuvuus</p>	<p>Uusia perustettuja yrityksiä 2 kpl vuonna 2020. → toteutui (2 kpl)</p> <p>Toiminta mahdollistuu taloudellisesti tehtäväksi vuoden 2021 alusta lukien. → toteutui.</p>
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Suomen sähköjärjestelmän tarvitsema energiavarasto (PHES) tarjoaa säätövoimaa markkinoille.	Energiavarastosta tehdään investointipäätös yksityisen toimijan tai konsortion toimesta 2020. Rakentaminen alkaa 2021. → Energiavaraston varainhankinta eteni 2020 jälkipuoliskolla huomattavasti, mutta investointipäätöstä ei vielä syntynyt.

	<p>Kaivosinfrastruktuuri tarjoaa mahdollisuuden PHES-ratkaisujen pilotointiin.</p> <p>Callio kiertotalouden tiekartta-selvi-tyksen jatkotyöstö avaa mahdollisuuksia infran uusiokäytölle.</p>	<p>Pilottikokoluokan energiavaraston rakennustyöt alkavat 2021. Toteutettavuusselvitys pilotista tehdään 2020. → pilottikokoluokan laitos ei toteutunut.</p> <p>Vuonna 2020 yksi uusi kiertotalouden yrityslähtöinen toimenpide tai hankkeistus → Callio Energy Park hanke valmisteltiin ja sai rahoituksen. Alkoi 1/2021.</p>
--	---	--

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Yhtiö osallistuu paikkakunnan ja alueen tapahtumiin jakaen tietoa toiminnastaan monipuolisesti ja keräten kehittämisideoita.	<p>Osallistuu 5 kpl Pyhäjärven tapahtumiin vuonna 2020. → ei toteutunut COVID-19:sta johtuen</p> <p>Yhtiö järjestää yhden näkyvyyttä tuovan tapahtuman kaivosalueella vuosittain. → ei toteutunut COVID-19:sta johtuen</p> <p>NIHAK-alueen ja maakunnan tapahtumiin 3 kpl vuonna 2020. → ei toteutunut COVID-19:sta johtuen</p>

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	<p>Yhtiön käyttökate on positiivinen</p> <p>Yhtiö varautuu tuleviin investointeihin laajentamalla erityisesti palvelu- ja vuokratulopohjaa merkittävästi</p>	<p>Käyttökate positiivinen → toteutui</p> <p>Uusia palvelu- ja vuokrasopimuksia 4 kpl vuonna 2020. → toteuma 3 kpl</p>
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	Maanalaisen kaivosinfrastruktuurin jatkokäyttö turvataan	Pitkän aikavälin maanalaisen infran uusiokäyttö varmistuu vuoden 2020 aikana. → ei toteutunut vielä
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Yhtiö varautuu tuleviin investointeihin tekemällä investointisuunnitelman.	Investointisuunnitelman 2020-2022 ajan tasalla pitäminen. → investointiohjelma yhä valmistelussa pidemmällä aikajänteellä.
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Henkilöstöpolitiikka mukautuu työntekijöiden asuinpaikkoihin ja erityisosaamiseen.	Etätyömahdollisuus asiantuntijoille sekä omaehtoisen koulutuksen tukeminen. → toteutui.

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Ainutlaatuinen yritysalue tuodaan esiin viestimissä säännöllisesti ja näkyvästi.	Callio näkyy kuukausittain maakunnan ja/tai valtakunnan mediassa sekä 3 ajankohtana kansainvälisessä mediassa vuonna 2020
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Callio toimii aktiivisena ja katalyyttisenä yhteistyökumppanina sekä alueellisesti, maakunnallisesti että valtakunnallisestikin.	Yhteistyöverkostosta saadut uudet kontaktit ja uusiokäyttöavaukset 2020. → toteutui. Useita uusia yrityskontakteja syntyi Callion vaikutuksesta.

Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy

Tuloslaskelma	TP2019	TA2020	TP2020	TA2021
Liikevaihto				
Vuokratuotot	60 580	85 000	71 186	110 000
Muut tuotot	24 000	4 000	9 922	6 000
Elinkeinopalvelut	0	5 000	0	25 000
Liiketoim.muut tuotot	0	8 000	19 000	18 000
Liikevaihto yhteensä	84 580	102 000	100 107	159 000
Materiaalit ja palvelut				
Palvelut	0	-20 000	-33 354	-25 000
Aine- ja tavarastot	0	-5 000	0	-10 000
Materiaalit ja palvelut yhteensä	0	-25 000	-33 354	-35 000
Henkilöstökulut				
Palkat	-5 610	-19 000	-30 492	-79 200
Henkilöstökulut	-1 282	-5 400	-5 085	-35 640
Muut hlöstökulut	0	0	-1 747	0
Henkilöstökulut yhteensä	-6 893	-24 400	-37 324	-114 840
Poistot ja arvonalentum.				
Muista pitkävaik.menoista	0	0	0	0
Rakennuksista	0	0	0	0
Koneista ja kalustosta	0	0	0	0
Poistot ja arvonalen.yhteensä	0	0	0	0
Muut kulut				
Kiinteistöjen hoitokulut	0	-2 000	0	-3 000
Hallintopalvelut	-4 104	-5 000	-1 611	-6 000
Muut hallinnonkulut	-35 721	-3 000	-22 675	-5 000
Muut kulut yhteensä	-39 825	-10 000	-24 286	-14 000
Luottotappiot	0	0	0	0
	0		0	
Liikevoitto (liiketappio)	37 862	42 600	5 143	-4 840
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korko- ja rahoitustuotot	1	0	0	0
Korko- ja rahoituskulut	-181	-270	-146	-270
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-180	-270	-146	-270
Voitto ennen satunn.eriä	37 682	42 330	4 998	-5 110
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot/kulut	0	0	0	0
Satunnaiset erät yhteensä	0	0	0	0
Välittömät verot	-3 449	0	-1 000	0
Tilikauden voitto / tappio	34 233	42 330	3 998	-5 110

Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy

TASE	2020	2019		2020	2019
	€	€		€	€
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 000	3 000	OMA PÄÄOMA	20 294	16 296
Aineettomat hyödykkeet	0	0	Peruspääoma	2 500	2 500
1. Aineettomat oikeudet	0	0	Muut omat rahastot	0	0
2. Muut pitkävaik.menot	0	0	Ed.tilik. yli-/alijäämä	13 796	-20 437
3. Ennakkomaksut	0	0	Tilikauden yli-/alijäämä	3 998	34 233
Aineelliset hyödykkeet	0	0	VIERAS PÄÄOMA	48 309	40 364
1. Maa- ja vesialueet	0	0	Pitkäaikainen	30 000	30 000
2. Liittymät	0	0	1.Pääomalainat	0	0
3. Rakennukset	0	0	2.Lainat rah.laitos	30 000	30 000
4. Kiint koneet ja laitteet	0	0	3.Lainat julkisyht	0	0
5. Koneet ja kalusto	0	0	4.Muut velat	0	0
6. Muut aineelliset hyödykkeet	0	0	Lyhytaikainen	18 309	10 364
7. Enn.maksut ja kesken.er.	0	0	1.Lainat rah.laitos	0	0
Sijoitukset	3 000	3 000	2.Saadut ennakot	0	0
1. Osakkeet ja osuudet	3 000	3 000	3.Ostovelat	6 213	1 013
2. Muut saamiset	0	0	4.Muut velat	3 688	5 445
			5.Siirtovelat	8 408	3 905
VAIHTUVAT VASTAAVAT	65 603	53 660	VASTATTAVAA YHT	68 603	56 660
Saamiset	12 135	0			
Pitkäaikaiset saamiset	10 000	0			
1. Myyntisaamiset	0	0			
2. Vuokrasaamiset	0	0			
3. Lainasaamiset	10 000	0			
4. Muut saamiset	0	0			
5. Siirtosaamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	2 135	0			
1. Myyntisaamiset	0	0			
2. Vuokrasaamiset	0	0			
3. Lainasaamiset	0	0			
4. Muut saamiset	2 135	0			
5. Siirtosaamiset	0	0			
Rahat ja pankkisaamiset	53 468	53 660			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	68 603	56 660			

Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy

Rahoituslaskelma

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 998,10	34 232,72
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	-3 000,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 998,10	31 232,72
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-10 000,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen muutokset	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos, lisäys (-) vähennys (+)	-2 134,89	496,00
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos lisäys (+) vähennys (-)	7 944,60	8 485,91
Rahoituksen nettorahavirta	-4 190,29	8 981,91
Rahavarojen muutos	-192,19	40 214,63
Rahavarat 31.12.	53 467,92	53 660,11
Rahavarat 1.1.	53 660,11	13 445,48
Rahavarojen muutos	-192,19	40 214,63

Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy

Toimitusjohtaja   **Matti Aulakoski**

Pyhäjärven kaupungin kaukolämpölaitoksen sekä vesi- ja viemärlaitoksen toiminta yhtiöitettiin 1.1.2015 alkaen. Kaupunginvaltuusto päätti 27.10.2014 § 99 perustaa Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n.

1. YLEISTÄ

Yhtiön toimialana on vesi- ja viemärlaitostoiminta sekä kaukolämmön tuotanto ja jakelu. Lisäksi yhtiö voi harjoittaa yhdyskuntateknisten rakenteiden ylläpitoa ja huoltoa sekä muuta liiketoimintaa. Yhtiö voi omistaa ja hallita osakkeita ja kiinteistöjä

2. OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Pyhäjärven kaupunki omistaa kaikki yhtiön 1.010 osaketta.
Yhtiö kuuluu Pyhäjärven kaupungin konserniyhtiöön, joka laatii konsernitilinpäätöksen.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Yhtiön hallitukseen kuuluvat:
Erkki Kärkkäinen, puheenjohtaja
Muut jäsenet ovat, Aimo Karvonen, Pirjo Lammassaari, Greta Kauranen ja Kjell Kurtén.
Hallitus kokoontui kuluvan vuoden aikana 8 kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 10.06.2020. Tilintarkastajana on toiminut BDO Oy tilintarkastusyhteisö Sakari Syrjälä.

4. HENKILÖSTÖ

toimitusjohtaja	Matti Aulakoski
työnjohtaja	Pekka Niskanen, eläkkeelle 1.5.2020 (käy välillä vielä)
käytönvalvoja	Raimo Paajanen
toimistosihiteeri	Helena Vartiainen, eläkkeelle 1.6.2020
toimistosihiteeri	Miia Lehtomäki
verkostoasentaja	Mauri Korpikari
vanhempi laitosmies	Markku Manninen
laitosmies	Pauli Lohva, eläkkeelle 1.11.2020
laitosmies	Aki Kokkonen
Asentaja	Tomi Kinnunen
Laitosmies	Jori Hänninen

5. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Uusia positiivisia asioita ovat Ruotasen kaukolämmön tuotannon kannattavuuden parannus sekä kaivoksen lämpölaitoksen käytön ja valvonnan siirtyminen yhtiön hoidettavaksi ja muuhun toimintaan myös yhtiölle tuli kertomusvuonna talvikunnossapito urakka, joka käsittää kaupungin omistamien kiinteistöjen piha-alueet. Näillä pyrimme kompensoimaan liikevaihdon mahdollista pienentymistä kaivoksen toiminnan ehtyessä, millä on vaikutus alentavasti myyntiin. Näillä toiminnoilla pyrimme pitämään taksat kohtuullisena sekä työllistämään koko henkilöstön täysipäiväisenä ympäri vuoden. Muun toiminnan osuus liikevaihdosta oli n.300 000€

Yhtiön toimitusjohtajalle laadittiin johtajasopimus, joka on voimassa 1.11.2020 lähtien.

6. TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

liikevaihto	2.713 337 €
kaukolämpö	1.628 697 €
vesi- ja viemärlaitos	1.084 640 €
myyty kaukolämpö	22 015.2 MWh/v
myyty vesimäärä	691 192 m ³ /v
laskutettu jätevesimäärä	140 583m ³ /v
tulos ennen veroja	96 349 €

7. INVESTOINNIT

Kaukolämpölaitoksen investoinnit:

- Uusittiin linjoja Kärkkäisen alueella ja keskustassa
- Rakennettiin yhdyslinja Kaivoksen ja oman biolaitoksen välille
- Uusittiin pakettiauto
- Rakennettiin uutta linjaa Laguksentie / Ollintie
- Hankittiin varavoima Ruotasen Biolaitokselle
- Uusittiin öljysäiliö Ruotasen laitokselle ja vaihdettiin raskasöljy kevyt polttoöljyksi

Vesilaitoksen investoinnit:

- Sujutuksia jatkettiin, eli vanhan putken sisään asennettiin uusi muoviputki avaamatta kaivantoa.

Viemärlaitoksen investoinnit

- Jatkettiin pintavalutuskentän tekoa ja purkuputken rakennusta uuden ympäristöluvan mukaisesti
- Automaation uudistamista. Ilmastuskompressoreiden ja pumppujen kunnostuksia

8. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Sisäistä valvontaa on toteutettu kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja noudattaen, joiden avulla on varmistettu organisaation tavoitteiden saavuttaminen ja toiminnan laillisuus. Yhtiö on tehnyt riskienkartoituksen sekä työsuojelun toimintaohjelman. Näissä on kartoitettu erityyppisiä riskejä työsuojelun ja toiminnan kannalta.

Kaukolämpölaitoksen kannalta suurin riski on, että kiinteän polttoaineen laitoksessa sattuu jotain vakavaa kuten tulipalo, räjähdys tai jokin muu onnettomuus ja lämpö joudutaan tuottamaan öljyllä.

Tähän yhtiö on varautunut vakuuttamalla tämän kaltainen riski.

Biopolttoaineen saatavuus on turvattu toimitussopimuksilla metsähakkeen osalta vuoden 2021 kesäkuun loppuun asti ja purukuoren osalta 2022 kesäkuun loppuun asti.

Vesilaitos on varautunut sähkökatkoksia varten hankkimalla varavoimakoneet kaikille vedenottamoille. Näin turvataan vedensaanti asiakkaille sähkökatkostenkin aikana.

Lisäksi yhtiö on tehnyt toimintaohjeet toiminnasta talousveden saastumisen ja erityistilanteiden varalta. Samoin on tehty desinfiointiohjeet vesijohtoverkostoille.

Jätevedenpuhdistamolle suurimpia toiminnan riskejä ovat jätevedenpuhdistamolle tuleva suuri vuotovesimäärä. Tuleville vuosille taloudellisia riskejä tulee uuden ympäristöluvan myötä, jossa on ainakin purkupaikan muutos ja pintavalutuskentän rakentaminen. Samoin puhdistamolle on odotettavissa muutoksia tiukentuneiden puhdistusvaatimusten myötä.

9. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Biopolttoaineen käyttö kokonaistuotannosta Vuotovesimäärä	92%/Toteutui alle 50%/ei toteutunut
Viihtyisä elinympäristö	Pyhäjärven vesistökuormituksen vähentäminen	Viemäri liittymien määrä toiminta- alueella/ toteutui uusia 5kpl

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Positiivinen tilikauden tulos	Lainanhoitokyky kaupungille/toteutui
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	Toiminnan tehostamisella pidetään hintataso kilpailu kykyisenä	Toteutui/ taksat ennallaan
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Oikein mitoitettujen investointimäärät Pintavalutuskentän toteuttaminen	Suhteessa liikevaihtoon/ toteutui Valmiusaste 50 %vuonna 2020/toteutui
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Koulutus, Tyky-päivät	Koulutuspäivien määrä, Tyky-päivä Väh. kerran vuodessa/ ei toteutunut koronan vuoksi

Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Yhteistyö muiden tytäryhtiöiden kanssa	Kaapelinäytöt Energia ja Vesi Oy:lle 2020 aikana/ei toteutunut

MUUT TAVOITTEET

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Raportointivelvoite talousasioista	3 kertaa/vuosi		Tavoite toteutui.

10. YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Ympäristötekijöiden osalta ei ole tiedossa sellaisia tekijöitä, jotka vaikuttaisivat olennaisesti kaupungin taloudelliseen tulokseen tai asemaan tai toiminnan kehitykseen. Painoarvoltaan pienempien asioiden osalta voidaan mainita, että esimerkiksi vesihuoltolaitoksen puhdistamon osalta on tehty investointeja täyttääkseen vaaditut lupaehtot. Lupaehtojen kiristyminen voi kuitenkin vaatia lisäinvestointeja.

YMPÄRISTÖTAVOITTEET

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kuormitusaste	< 10 %		Tavoite toteutuu.

11. INVESTOINNIT

Vesilaitos
Vesijohtoverkoston perusparannusta jatketaan uusimalla valurauta-sekä PVC johtoja. Uutta verkostoa tehdään Pitkänkankaan ja Kohisevan linjan yhdysjohtoa jatkaen.

Viemärlaitos
Pintavalutuskenttä

Kaukolämpölaite
Kaukolämpölaitoksen verkostojen peruskorjaukseen varataan 45000 € sekä 55000€ uuden linjan rakentamiseen
Kokonaisinvestointimäärä on noin 300 000 €

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kustannusarvio	300.000 €		Tavoite toteutui / toteutui.

TAVOITTEET VESILAITOS

SEURANTA / MITTARI

Vuotovesimäärä < 15 %

20 / %

TAVOITTEET VIEMÄRILAITOS

SEURANTA / MITTARI

Vuotovesien vähentäminen < 50 %

65% / m3

TAVOITTEET KAUKOLÄMPÖLAITOS

SEURANTA / MITTARI

Linjojen vuotovesimäärä 1000 m3/vuosi

2476m3

Hallitsemattomat seisakit 1 kpl/vuosi

1kpl

Biopolttoaineen Käyttö kokonaistuotannosta 92 %

95%

12. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Pyrimme omalla toiminnalla vaikuttamaan toimintavarmuuteen ja kustannustehokkuuteen jotta voimme pitää kuluttajahinnat nykyisellä tasolla.

Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy

TULOSLASKELMA

	TP2019	TA2020	TP2020	TA2021
Liikevaihto				
Vuokratuotot				
Muut tuotot	2 706 264	2 614 000	2 713 337	2 653 000
Elinkeinopalvelut				
Liiketoim.muut tuotot				
Liikevaihto yhteensä	2 706 264	2 614 000	2 713 337	2 653 000
Materiaalit ja palvelut				
Aine- ja tavaraostot	-1 209 131	-1 226 800	-1 142 941	-1 198 300
Materiaalit ja palvelut yht.	-1 209 131	-1 226 800	-1 142 941	-1 198 300
Henkilöstökulut				
Palkat	-490 273	-570 200	-562 060	-557 100
Henkilöstökulut	-74 747	0	-93 478	0
Muut hlöstökulut	-19 501	0	-18 764	0
Henkilöstökulut yhteensä	-584 522	-570 200	-674 301	-557 100
Poistot ja arvonalentum.				
Muista pitkävaik.men.	0	0	0	0
Rakennuksista	-388 687	-443 400	-396 958	-516 300
Koneista ja kalustosta	-36 034	0	-87 112	0
Poistot ja arvonalen.yht.	-424 722	-443 400	-484 070	-516 300
Muut kulut				
Vapaaeht.henkilösivuk.	-28 370	0	-27 317	0
Kiinteistöjen hoitokulut	-170 193	-306 900	-193 722	-306 900
Hallintopalvelut	-42 986		-33 808	
Muut hallinnonkulut	-39 492	0	-42 502	0
Muut kulut yhteensä	-281 042	-306 900	-297 349	-306 900
Luottotappiot	-384	0	-280	0
Liikevoitto (liiketappio)	206 464	66 700	114 394	74 400
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korko- ja rahoitustuotot	7 254	0	10 396	0
Korko- ja rahoituskulut	-25 111	-20 000	-28 442	-20 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-17 856	-20 000	-18 045	-20 000
Voitto ennen satunn.eriä	188 607	46 700	96 349	54 400
Tuloverot	-38 059		-19 022	
Tilikauden voitto / tappio	150 549	46 700	77 327	54 400

Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy

TASE

	2020	2019		2020	2019
	€	€		€	€
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	9 952 475	9 950 930	OMA PÄÄOMA	5 490 649	5 413 322
Aineettomat hyödykkeet	3 600	3 600	Peruspääoma	1 010 000	1 010 000
1. Aineettomat oikeudet	3 600	3 600	Muut omat rahastot	4 000 000	4 000 000
2. Muut pitkävaik.menot	0	0	Ed.tilikausien yli-/alijäämä	403 322	252 774
3. Ennakkomaksut	0	0	Tilikauden yli-/alijäämä	77 327	150 549
 			VIERAS PÄÄOMA	5 050 745	5 306 413
Aineelliset hyödykkeet	9 948 875	9 947 330	Pitkäaikainen	4 235 909	4 438 890
1. Maa- ja vesialueet	14 607	14 607	1. Pääomalainat	0	0
2. Liittymät	5 524	5 524	2. Lainat rahoituslaitoks.	291 333	351 733
3. Rakennukset	9 365 975	9 668 983	Ostovelat	59 021,41	0
4. Kiinteät koneet ja laitteet	0	0	3. Lainat julkisyhteisöiltä	2 644 092	2 847 484
5. Koneet ja kalusto	294 146	258 217	4. Muut velat	1 241 463	1 239 673
6. Muut aineelliset hyödykk.	0	0	Lyhytaikainen	814 836	867 523
7. Enn.maksut ja keskener.	268 623	0	1. Lainat rahoituslaitoks.	60 400	60 400
 			2. Saadut ennakot	1 385	1 324
Sijoitukset	0	0	3. Ostovelat	275 057	344 516
1. Osakkeet ja osuudet	0	0	Velat saman kornsernin	203 392	203 392
2. Muut saamiset	0	0	4. Muut velat	73 582	51 597
 			5. Siirtovelat	201 020	206 294
VAIHTUVAT VASTAAVAT	588 920	768 805	VASTATTAVAA YHT	10 541 395	10 719 735
Saamiset	342 825	450 510			
Pitkäaikaiset saamiset	0	0			
1. Myyntisaamiset	0	0			
2. Vuokrasaamiset	0	0			
3. Lainasaamiset	0	0			
4. Muut saamiset	0	0			
5. Siirtosaamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	342 825	450 510			
1. Myyntisaamiset	336 213	450 346			
2. Vuokrasaamiset	0	0			
3. Lainasaamiset	0	0			
4. Muut saamiset	55	0			
5. Siirtosaamiset	6 557	164			
Rahat ja pankkisaamiset	246 094	318 295			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 541 395	10 719 735			

Pyhjärven Energia ja Vesi Oy

Rahoituslaskelma

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	561 397,58	575 270,33
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-485 614,99	-769 000,85
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	75 782,59	-193 730,52
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	60 811,41	280 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-263 792,08	-270 458,76
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	40 000,08
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen muutokset	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos, lisäys (-) vähennys (+)	107 684,32	-4 478,61
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos lis.(+) väh.(-)	-52 686,92	156 644,81
Rahoituksen nettorahavirta	-147 983,27	201 707,52
Rahavarojen muutos	-72 200,68	7 977,00
Rahavarat 31.12.	246 094,36	318 295,04
Rahavarat 1.1.	318 295,04	310 318,04
Rahavarojen muutos	-72 200,68	7 977,00

Kiinteistö Oy Pyhäsalmen Liiketalo

Vastuhenkilö Toimitusjohtaja Taina Paldanius

1. YLEISTÄ

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Pyhäjärven kaupungissa sijaitsevia tiloja sekä niillä olevaa kahta liiketaloa.

2. OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Osakkeet	Kpl	Huoneisto	Omistaja
1 – 493	493	A1	Pyhäjärven kaupunki
494 – 722	229	A2	Kansaneläkelaitos
723 – 1105	383	A3	Pyhäjärven Kehitys Oy
1106 – 1199	94	A4	Pyhäjärven Kehitys Oy
1200 – 1487	288	B5	Alko Oy
1488 – 1494	7	B6	Pyhäjärven kaupunki
1495 – 1527	33	B7	Pyhäsalmen Taksi Oy
1528 – 1800	273	B8	Pyhäjärven kaupunki
Yhteensä 1800 osaketta			

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Yhtiön hallitukseen kuuluvat
 Asko Torssonen puheenjohtaja ja Sami Laukkanen (Pyhäjärven kaupunki)
 Markku Kärkkäinen (Pyhäjärven Kehitys Oy)
 Tarmo Turpeinen (Kela)
 Marjo Heikkilä (Alko Oy)
 Tilintarkastusyhteisö on BDO Oy

4. HENKILÖSTÖ

Ei palkattuja työntekijöitä

5. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Syksyllä 2019 tehtiin A-talossa kuntotutkimuksia ja niiden perusteella valesokkielin korjaussuunitelma. Korjaukset aloitettiin huhtikuussa 2020 ja ne on saatettu päätökseen helmikuussa 2021.

Rakennuksista ja rakennelmista tehdään vuodesta 2020 alkaen täydet poistot rakennusten arvon viemiseksi todellista arvoa vastaavaksi. Poistot vaikuttavat kirjanpidolliseen tulokseen.

6. TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2020	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024
Lainakanta	82 210	59 220	36 100	20 030	20 030
Investoinnit	105 000	25 000	10 500	10 500	10 500

7. INVESTOINNIT

Kiinteistö Oy Pyhäsalmen Liiketalo	Korjaustarveselvitys 5 v, hallituksen esitys		
	aika	hinta-arvio, brutto	netto
5 vuoden aikana suunnitellut korjaukset			
Sähköautojen latauspiste	2025	5.000 €	4.155 €
Lukituksen suunnittelu ja uusiminen	2021 - 2023	12.400 €	10.305 €
Katon tarkastus ja tarvittavat huoltotoimenpiteet	2020 - 2025	24.800 €	20.611 €

8. RISKIEN HALLINTA, SISÄINEN VALVONTA JA YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Sisäinen valvonta toteutetaan toimittamalla kaupungille välitilinpäätöstiedot sekä informoimalla kaupunkia yhtiössä tehdyistä päätöksistä.

9. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Sisäilman parantamiseksi vaadittavat korjaukset on tehty loppuun 2021. Jatkossa korjauskulut pyritään pitämään maltillisina.

10. TALOUSARVIOVERTAILU JA TULOSLASKELMA 2020 SEKÄ TALOUSARVIO VUODELLE 2021

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	TA 2021
TUOTOT				
Vastikkeet				
Hoitovastikkeet	80 781 €	80 781 €	80 895 €	80 895 €
Vastikkeet yhteensä	80 781 €	80 781 €	80 895 €	80 895 €
Käyttökorvaukset	512 €	512 €	512 €	512 €
Muut tuotot	125 €			
KIINTEISTÖN TUOTOT YHTEENSÄ	81 417 €	81 293 €	81 407 €	81 407 €
KULUT				
Hallinto	-12 967 €	-12 490 €	-12 918 €	-12 490 €
Käyttö ja huolto	-12 624 €	-13 500 €	-13 033 €	-13 510 €
Lämmitys	-19 824 €	-19 500 €	-18 216 €	-19 600 €
Vesi ja jätevesi	-1 311 €	-2 290 €	-999 €	-1 550 €
Sähkö	-7 301 €	-8 193 €	-8 571 €	-8 506 €
Jätehuolto	-1 881 €	-2 400 €	-1 723 €	-2 400 €
Vahinkovakuutukset	-2 439 €	-2 550 €	-2 508 €	-2 650 €
Kiinteistövero	-6 162 €	-6 500 €	-6 045 €	-6 200 €
Vuosikorjaukset	-4 948 €	-3 700 €	-17 450 €	-14 251 €
Valesokkelikorjaus, rahoitettu lainalla	0 €	0 €	-100 000 €	0 €
Muut hoitokulut		-170 €	0 €	-250 €
HOITOKULUT YHTEENSÄ	-69 457 €	-71 293 €	-181 462 €	-81 407 €
TOIMINTAKATE	11 960 €	10 000 €	-100 055 €	0 €
Rahoitustuotot ja -kulut	39 392 €	40 804 €	66 187 €	23 898 €
Poistot	-51 331 €	-50 804 €	-79 967 €	-75 154 €
Yhteensä	21 €	0 €	-113 834 €	-51 257 €

Kiinteistö Oy Pyhäsalmen Liiketalo

	2020	2019		2020	2019
	€	€		€	€
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 463 129	1 543 778	OMA PÄÄOMA	1 391 397	1 505 231
Aineettomat hyödykkeet	0	0	Peruspääoma	8 000	8 000
1. Aineettomat oikeudet	0	0	Muut omat rahastot	1 516 986	1 516 986
2. Muut pitkävaik.menot	0	0	Ed.tilikausien yli-/alijäämä	-19 755	-19 776
3. Ennakkomaksut	0	0	Tilikauden yli-/alijäämä	-113 834	21
 Aineelliset hyödykkeet	 1 463 129	 1 543 778	VIERAS PÄÄOMA	 101 732	 60 514
1. Maa- ja vesialueet	52194	67 178	Pitkäaikainen	57 226	18 425
2. Liittymät	38 329	38 329	1. Pääomalainat	0	0
3. Rakennukset	1342833	1 399 933	2. Lainat rahoituslaitoksil.	57 226	18 425
4. Kiinteät koneet ja laitteet	25666	34 230	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
5. Koneet ja kalusto	4 107	4 107	4. Muut velat	0	0
6. Muut aineelliset hyödykkeet	0	0	Lyhytaikainen	44 506	42 090
7. Enn.maksut ja keskener.	0	0	1. Lainat rahoituslaitoksil.	24 984	31 209
 Sijoitukset	 0	 0	2. Saadut ennakot	0	0
1. Osakkeet ja osuudet	0	0	3. Ostovelat	18 613	10 227
2. Muut saamiset	0	0	4. Muut velat	909	654
			5. Siirtovelat	0	0
 VAIHTUVAT VASTAAVAT	 30 000	 21 968	VASTATTAVAA YHT.	 1 493 129	 1 565 746
Saamiset	6 054	4 785			
Pitkäaikaiset saamiset	0	0			
1. Myyntisaamiset	0	0			
2. Vastikesaamiset	0	0			
3. Lainasaamiset	0	0			
4. Muut saamiset	0	0			
5. Siirtosaamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	6 054	4 785			
1. Myyntisaamiset	0	0			
2. Vastikesaamiset	26,74	13			
3. Lainasaamiset	0	0			
4. Muut saamiset	4 897	0			
5. Siirtosaamiset	1 130	4 772			
Rahat ja pankkisaamiset	23 947	17 183			
 VASTAAVAA YHTEENSÄ	 1 493 129	 1 565 746			

Kiinteistö Oy Pyhäsalmen Liiketalo

VASTIKEJÄLKILASKELMA 2020

HOITOTUOTOT

Hoitovastikkeet	80 895,49	
Käyttökorvaukset	511,81	
Muut tuotot pov 3 jäämä 2019	2,28	
Vastikkeiden alv	16 520,05	
Pov 4 alv-oikaisu	39,90	
Pov 6 kertasuoritusten alv	4 168,96	
HOITOTUOTOT YHTEENSÄ		102 138,49

HOITOKULUT

Hoitokulut	-181 461,87	
Korkokulut	-510,00	
Muut rahoituskulut	-510,00	
Alv-palautusvastuu	682,36	
Alv vastikekulut	-34 346,46	
HOITOKULUT YHTEENSÄ		-216 145,97

LAINOJEN NOSTOT

		67 433,25
Kertasuoritukset		32 736,92
HOITOVASTIKEYLI/ALIJÄÄMÄ		-13 837,31
ED.TILIKAUSIEN HOITOVAST.YLI/ALIJÄÄMÄ		-6 143,46
SIIRTYVÄ HOITOVAST.YLI/ALIJÄÄMÄ		-19 980,77

ALV-VASTIKETUOTOT

Alv-vastikkeet	0,00	
vähennettävät verot	34 346,46	
ALV-VASTIKETUOTOT YHTEENSÄ		34 346,46

ALV-VASTIKEKULUT

Tilitettävä alv	-20 689,01	
ALV-VASTIKEKULUT YHTEENSÄ		-20 689,01

ALV-VASTIKEYLI/ALIJÄÄMÄ

		13 657,45
ED. TILIKAUSIEN ALV-VASTIKEJÄÄMÄ		17 609,39
SIIRTYVÄ ALV-VASTIKEJÄÄMÄ		31 266,84

PÄÄOMATUOTOT, LAINA 4

Pääomavastikkeet	4 430,46	
Pääomavastikkeet alv	18 427,54	
Rahastoidut pääomavastikkeet	0,00	
Pääomavastikkeet yhteensä		22 858,00
Lainaosuussuoritukset jää		
Rahastoidut lainaosuussuoritukset	0,00	
Lainaosuussuoritukset yhteensä		0,00
PÄÄOMATUOTOT, LAINA 4		22 858,00

PÄÄOMAKULUT, LAINA 4

Korkokulut	-146,94	
Muut rahoituskulut	-20,70	
Lainojen lyhennykset	-22 744,41	
Lainaosuuslyhennykset	0,00	
PÄÄOMAKULUT, LAINA 4 YHTEENSÄ		-22 912,05

PÄÄOMAVASTIKEYLI/ALIJÄÄMÄ, LAINA 4		-54,05
ED. TILIKAUSIEN PÄÄOMAVAST.JÄÄMÄ LAINA 4		93,95
SIIRTYVÄ PÄÄOMAVASTIKEJÄÄMÄ LAINA 4		39,90
Siirto hoitapuolen alv-saamisiin		-39,90
SIIRTYVÄ JÄÄMÄ		0,00

ALV-VASTIKETUOTOT, LAINA 4

Alv-vastikkeet	4 512,24	
vähennettävät verot	0,00	
ALV-VASTIKETUOTOT YHTEENSÄ		4 512,24

ALV-VASTIKEKULUT, LAINA 4

Tilitettävä alv	-4 512,24	
ALV-VASTIKEKULUT YHTEENSÄ		-4 512,24

ALV-VASTIKEYLI/ALIJÄÄMÄ		0,00
ED. TILIKAUSIEN ALV-VASTIKEJÄÄMÄ		0,00
SIIRTYVÄ ALV-VASTIKEJÄÄMÄ		0,00

PÄÄOMATUOTOT, LAINA 5

Pääomavastikkeet	106,39	
Pääomavastikkeet alv	9 664,20	
Rahastoidut pääomavastikkeet	0,00	
Pääomavastikkeet yhteensä		9 770,59
Lainaosuussuoritukset	0,00	
Rahastoidut lainaosuussuoritukset	0,00	
Lainaosuussuoritukset yhteensä		0,00
PÄÄOMATUOTOT, LAINA 5		9 770,59

PÄÄOMAKULUT, LAINA 5

Korkokulut	-339,36	
Muut rahoituskulut	-27,60	
Lainojen lyhennykset	-8 464,32	
Lainaosuuslyhennykset	0,00	
PÄÄOMAKULUT, LAINA 5 YHTEENSÄ		-8 831,28

PÄÄOMAVASTIKEYLI/ALIJÄÄMÄ, LAINA 5		939,31
ED. TILIKAUSIEN PÄÄOMAVAST.JÄÄMÄ LAINA 5		-474,74
SIIRTYVÄ PÄÄOMAVASTIKEJÄÄMÄ LAINA 5		464,57

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2020

ALV-VASTIKETUOTOT, LAINA 5

Alv-vastikkeet	2 319,41	
vähennettävät verot	0,00	
ALV-VASTIKETUOTOT YHTEENSÄ		2 319,41

ALV-VASTIKEKULUT, LAINA 5

Tilitettävä alv	-2 319,41	
ALV-VASTIKEKULUT YHTEENSÄ		-2 319,41

ALV-VASTIKEYLI/ALIJÄÄMÄ		0,00
ED. TILIKAUSIEN ALV-VASTIKEJÄÄMÄ		0,00
SIIRTYVÄ ALV-VASTIKEJÄÄMÄ		0,00

PÄÄOMATUOTOT, LAINA 6

Pääomavastikkeet	28,68	
Pääomavastikkeet alv	2 604,91	
Rahastoidut pääomavastikkeet	0,00	
Pääomavastikkeet yhteensä		2 633,59
Lainaosuussuoritukset	0,00	
Rahastoidut lainaosuussuoritukset	0,00	
Lainaosuussuoritukset yhteensä		0,00
PÄÄOMATUOTOT, LAINA 6		2 633,59

PÄÄOMAKULUT, LAINA 6

Korkokulut	-252,28	
Muut rahoituskulut	-5,00	
Lainojen lyhennykset	-3 648,32	
Lainaosuuslyhennykset	0,00	
PÄÄOMAKULUT, LAINA 6 YHTEENSÄ		-3 905,60

PÄÄOMAVASTIKEYLI/ALIJÄÄMÄ, LAINA 6		-1 272,01
ED. TILIKAUSIEN PÄÄOMAVAST, JÄÄMÄ LAINA 6		0,00
SIIRTYVÄ PÄÄOMAVASTIKEYLI/ALIJÄÄMÄ LAINA 6		-1 272,01

ALV-VASTIKETUOTOT, LAINA 6

Alv-vastikkeet	625,21	
vähennettävät verot	0,00	
ALV-VASTIKETUOTOT YHTEENSÄ		625,21

ALV-VASTIKEKULUT, LAINA 6

Tilitettävä alv	-625,21	
ALV-VASTIKEKULUT YHTEENSÄ		-625,21

ALV-VASTIKEYLI/ALIJÄÄMÄ		0,00
ED. TILIKAUSIEN ALV-VASTIKEJÄÄMÄ		0,00
SIIRTYVÄ ALV-VASTIKEJÄÄMÄ		0,00

TÄSMÄYTYS KIRJANPITOON

Hoitovastikeyli/alijäämä	-19 980,77
Alv-vastikeyli/alijäämä	31 266,84
Pääomavastikeyli/alijäämä laina 4	0,00
Pääomavastikeyli/alijäämä laina 5	464,57
Pääomavastikeyli/alijäämä laina 6	-1 272,01
Alv-vastikeyli/alijäämä laina 4	0,00
Alv-vastikeyli/alijäämä laina 5	0,00
Alv-vastikeyli/alijäämä laina 6	0,00

KOKONAISJÄÄMÄ 10 478,63

Rahoitusomaisuus	30 000,43
Lyhytaik. Vieras pääoma	-44 505,61
seur. Tilikauden lainanlyhennykset	24 983,81
TASEEN RAHOITUSASEMA	10 478,63

erotus 0,00

	2020	2019
Rahavarat 1.1.	17 182,96	38 787,24
Rahavarat 31.12.	23 946,56	17 182,96
Rahavarojen muutos	6 763,60	-21 604,28

Asunto Oy Pyhäjärven Toripiha

Isännöinti Pyhäjärven Tilitoimisto Oy / Tuohimaa Kati

1. YLEISTÄ

Yhtiön toimialana on vuokraoikeuden nojalla hallita Pyhäjärvellä sijaitsevia määräaloja kolmesta eri tilasta sekä niille rakennettavia rakennuksia.

2. OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Osakkeiden lukumäärä 1.000 kpl. Yhtiö on Pyhäjärven kaupungin tytäryhtiö. Kiinteistö Oy Rillankivi omistaa yhtiöstä 50,70 % ja Pyhäjärven kaupunki 3,00 %, yhteensä 53,70 %.

3. HALLINTO

Hallitus
Sari Ahola, puheenjohtaja
Sami Laukkanen
Matti Ruotoistenmäki

Hallitus kokoontui tilikaudella yhden kerran. Varsinainen yhtiökokous on pidetty 22.09.2020.

Tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy, päävastuullinen tilintarkastaja Tiina Mikkonen-Brännkärr.

4. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Rakennusliike on suorittanut edelleen takuuseen tilikauden aikana rakennuksessa havaittujen pienten vikojen/puutteiden korjauksia. Rakennusliike korjaa takuuseen vielä parvekkeiden pinnoitteet kesällä 2021.

Hoitovastikkeet	1.7.-31.12.2020
Asuinhuoneistot	3,70 eur/m ²
Liikehuoneistot	4,44 eur/m ²
Varasto	1,48 eur/m ²
Kylmä vesi	4,20 eur/m ³
Lämmin vesi	5,00 eur/m ³

5. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Yhtiön toiminnan arvioidaan jatkuvan kuluvan tilikauden aikana entiseen tapaan.

Asunto Oy Pyhäjärven Toripiha

Tuloslaskelma	TP2019	TA2020	TP2020	TA2021
Liikevaihto				
Vastikkeet	18 942	18 942	18 942	18 942
Muut tuotot	534	500	380	500
Elinkeinopalvelut	0	0	0	0
Liiketoim.muut tuotot	0	0	0	0
Liikevaihto yhteensä	19 476	19 442	19 322	19 442
Materiaalit ja palvelut				
Aine- ja tavaraostot	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut yht.	0	0	0	0
Henkilöstökulut				
Palkat	-87	-100	-87	-100
Henkilöstökulut	0	0	0	0
Muut hlöstökulut	0	0	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	-87	-100	-87	-100
Poistot ja arvonalentum.				
Muista pitkävaik.men.	0	0	0	0
Rakennuksista	0	0	0	0
Koneista ja kalustosta	0	0	0	0
Poistot ja arvonalen.yht.*	0	0	0	0
Muut kulut				
Kiinteistöjen hoitokulut	-17 350	-15 928	-14 439	-16 128
Hallintopalvelut	-3 210	-3 414	-2 857	-3 214
Muut hallinnonkulut	0	0	0	0
Muut kulut yhteensä	-20 560	-19 342	-17 296	-19 342
Luottotappiot	0	0	0	0
Liikevoitto (liiketappio)	-1 171	0	1 939	0
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korko- ja rahoitustuotot	0	0	0	0
Korko- ja rahoituskulut	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	0	0	0	0
Voitto ennen satunn.eriä	-1 171	0	1 939	0
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot/kulut	0	0	0	0
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	0
Tilinpäätössiirrot yht:	0	0	0	0
Välittömät verot	0	0	0	0
Tilikauden voitto / tappio	-1 171	0	1 939	0

Asunto Oy Pyhäjärven Toripiha

TASE	2020	2019		2020	2019
	€	€		€	€
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	938 251	938 251	OMA PÄÄOMA	941 682	939 744
Aineettomat hyödykkeet	0	0	Peruspääoma	20 000	20 000
1. Aineettomat oikeudet	0	0	Muut omat rahastot	922 600	922 600
2. Muut pitkävaik.menot	0	0	Ed.tilikausien yli-/alij.	-2 856	-1 685
3. Ennakkomaksut	0	0	Tilikauden yli-/alijäämä	1 939	-1 172
Aineelliset hyödykkeet	938 251	938 251	VIERAS PÄÄOMA	2 377	764
1. Maa- ja vesialueet	0	0	Pitkäaikainen	0	0
2. Liittymät	19 900	19 900	1.Pääomalainat	0	0
3. Rakennukset	893 700	893 700	2.Lainat rah.laitos	0	0
4. Kiint koneet ja laitteet	24 651	24 651	3.Lainat julkisyht	0	0
5. Koneet ja kalusto	0	0	4.Muut velat	0	0
6. Muut aineelliset hyödykkeet	0	0	Lyhytaikainen	2 377	764
7. Enn.maksut ja keskener.	0	0	1.Lainat rah.laitos	0	0
 			2.Saadut ennakot	496	58
Sijoitukset	0	0	3.Ostovelat	1 742	619
1. Osakkeet ja osuudet	0	0	4.Muut velat	104	87
2. Muut saamiset	0	0	5.Siirtovelat	35	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 809	2 257	VASTATTAVAA YHT	944 060	940 508
Saamiset	568	3			
Pitkäaikaiset saamiset	0	0			
1. Myyntisaamiset	0	0			
2. Vuokrasaamiset	0	0			
3. Lainasaamiset	0	0			
4. Muut saamiset	0	0			
5. Siirtosaamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	568	3			
1. Myyntisaamiset	0	0			
2. Vuokrasaamiset	0	0			
3. Lainasaamiset	0	0			
4. Muut saamiset	516	3			
5. Siirtosaamiset	52	0			
Rahat ja pankkisaamiset	5 240	2 254			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	944 060	940 508			

Asunto Oy Pyhäjärven Toripiha

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 938,76	-1 171,66
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	0,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 938,76	-1 171,66
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 613,17	-11 676,25
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen muutokset	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos, lisäys (-) vähennys (+)	-565,44	2 662,38
Korottomien pitkä- ja lyhytaik.velkojen muutos lisäys (+) vähennys (-)	0,00	0,00
Rahoituksen nettorahavirta	1 047,73	-9 013,87
Rahavarojen muutos	2 986,49	-10 185,53
Rahavarat 31.12.	5 240,19	2 253,70
Rahavarat 1.1.	2 253,70	12 439,23
Rahavarojen muutos	2 986,49	-10 185,53

10. YMPÄRISTÖTILINPÄÄTÖS VUODELTA 2020

1. JOHDANTO

Pyhäjärven kaupunki tarjoaa kuntalaisilleen kattavat peruspalvelut sekä terveellisen, turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön. Tavoitteena on taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä yhdyskuntarakenne.

Pyhäjärven kunnan pohjavesivarat ovat kunnan erityisessä suojelussa, pohjavesien puhtaus on koko kunnan hyvinvoinnin keskeinen edellytys. Kunnallisella vesihuollolla ja vesihuollon yleisellä kehittämisellä turvataan kaikille kuntalaisille riittävästi hyvänlaatuista talousvettä.

Vesistöjen ekologinen tervehdyttäminen ja niiden virkistyskäyttömahdollisuuksien parantaminen on yksi kunnan keskeisistä ympäristöhoitotoista.

2. KAAVOITUS

Maankäyttö- ja rakennuslaki sekä maankäyttö- ja rakennusasetus säätelevät kaavoitusta ja rakentamista. Kunnat vastaavat yleis- ja asemakaavoituksesta omalla alueellaan. Pyhäjärven kaupungin kaavoitusta ohjaa Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskus järjestämällä vuosittain kunnan kanssa kehittämiskeskustelut sekä yksittäisiä kaavoja koskien viranomais- ja työneuvottelut.

Kunnan alueiden käytön järjestämiseksi ja ohjaamiseksi laaditaan yleiskaavoja ja asemakaavoja. Yleiskaavassa osoitetaan alueiden käytön pääpiirteet kunnassa. Asemakaavassa osoitetaan kunnan osa-alueen käytön ja rakentamisen järjestäminen. Kunnat voivat laatia yhteisen yleiskaavan.

Maakuntakaava sisältää yleispiirteisen suunnitelman alueiden käytöstä maakunnassa tai sen osa-alueella (MRL 4 §).

Kaavoitus huolehtii yhdyskuntarakenteen terveestä kehityksestä ja taloudellisuudesta sekä turvaa riittävän tonttivarannon tulevien vuosien rakennustoiminnalle. Kaavaprosessi hoidetaan kaupungin omana työnä, kaavasunnittelu ostopalveluna.

3. YMPÄRISTÖNSUOJELU

Vuoden 2010 alusta rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon järjestäminen siirtyvät peruspalvelukuntayhtymä Selänteen ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden vastuulle.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto tekevät oman tilinpäätöksen.

4. VESIHUOLTO

Pyhäjärven kaupungin vesi- ja jätevesihuollosta vastaa Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy 1.1.2015 lähtien.

5. KAUKOLÄMPÖ

Pyhäjärven kaupungin kaukolämmöstä vastaa Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy 1.1.2015 lähtien.

6. JÄTEHUOLTO

Pyhäjärven kaupungin alueella jätehuollosta vastaa Vestia Oy.

7. VESIENSUOJELU

Kevät talvella 2020 tehtiin niittoa uudella vedettävällä niittokoneella. Vesikasvien niittoa suoritetaan kesäaikaisena vuosittain, kuten myös seurataan aktiivisesti mm. lentokartoituksilla.

Purojen ja järvialueen vesinäytteenotosta analysointineen huolehtii Ahma ympäristö Oy.

Pyhäjärven kalastusta ja kalakantojen tilaa seurataan säännöllisesti Eurofins NabLabs Oy:n tekemänä. Seuranta kuuluu Pyhäjärven säännöstelyn vaikutusten seurantaan. Pyhäjärvi kuuluu valtakunnalliseen vedenlaaduntarkkailuohjelmaan. Pyhäjoen ja Pyhäjärven pohjoisosan vedenlaadunseuranta kuuluu Pyhäjoen yhteistarkkailuohjelmaan. Tämän lisäksi osakaskunnat tarkkailevat omalta osaltaan vesistöjen tilan- ja kalakantojenkehitystä ja toimivat ripeästi tarpeen niin vaatiessa. Laskeutusaltaiden huoltotarvetta seurataan vuosittain Pyhäjärven kaupungin laatiman huoltosuunnitelman mukaan.

8. PILAANTUNEET MAAT

Vanhan Pyhäjärventien peruskorjauksessa 22.7.2019 löytyi öljyistä maa-ainesta paalulta 55 vasemman kaistan alta. Pilaantunutta maa-ainesta oli yhteensä 155,28 tonnia ja öljyhiilipitoisuus 800...1200 mg/kg. Maa-ainekset kuljetettiin Vestian vastaanottopisteeseen Ylivieskaan. PIMA-konsulttina toimi Geobotnia Oy.

Kokonaiskustannus puhdistamisesta oli 23 570,95 €. Öljysuojelurahasto teki korvauspäätöksen 20.4.2020, jonka perusteella korvasi kaupungille täysimääräisesti aiheutuneen puhdistuskustannuksen.

Paikannuskuva pilaantuneen maa-aineksen sijainnista.

Ympäristötilinpäätöksen laatija tekninen johtaja Sami Laukkanen.